

ഫിചൂർ

14 ഒരു ബോൾഷെവികിന്റെ ജീവിതത്തിനിന്ന് ഇന്നും കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ മുഖ്യധാരാ പ്രസ്ഥാനത്തോടൊപ്പം സഞ്ചരിക്കുന്ന കെ.പി. ആറിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ ചരിത്ര പോരാട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശ്രീ. എ.വി. അനിൽകുമാർ

20 ഒരു നവോത്ഥാന കലാകാരൻ ചിത്രകാരനും എഴുത്തുകാരനും വാഗ്മിയും കലാചിന്തകനുമായ ശ്രീ. എം.വി. ദേവനെക്കുറിച്ച് ശ്രീ. ഇ.എം. അഷ്റഫ് എഴുതുന്നു.

റിപ്പോർട്ട്

- 5 സംഭരണയുഗത്തിലെ രാജീവിശേഷങ്ങൾ രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ
- 6 വിദ്യാഭ്യാസമന്ത്രി, പ്ലീസ് സ്റ്റാൻഡ് പ്രത്യേക ലേഖകൻ
- 9 ദ്വാരകയിലെ ക്വാസനോവ ശ്രീ. എൻ. ശ്രീനിവാസൻ
- 10 രക്ഷിക്കാനാവാത്ത കപ്പൽ ശ്രീ. അനൂപ്
- 17 പെറുവിലെ ബാബ്റിമസ്ജിദും ഉള്ളിക്കരച്ചിലും ശ്രീ. കള്ളിക്കാട് രാമചന്ദ്രൻ

ലേഖനം

- 8 എലിയെ പേടിച്ച് ഇല്ലം ചൂടുന്നവർ ശ്രീ. എൻ.ഇ. സുധീർ
- 11 വിവാഹമണ്ഡപത്തിൽനിന്നു ചിതാഗ്നിയിലേക്കോ? ഡോ. ജെയിംസ് വടക്കുംചേരി
- 27 മന്ത്രിയും രാഷ്ട്രീയവും ന്ത്യചൈതന്യയതി
- 30 മനുഷ്യസ്നേഹത്തിന്റെ നിത്യചൈതന്യം ശ്രീ. അബ്ദു സമദ് സമദാനി
- 47 പ്രകൃതിയിലെ കൃഷ്ണസാരമിഴികൾ ശ്രീ. ആഷാമേനോൻ
- 51 ഭാരതീയ സംസ്കാരപാരമ്പര്യം ശ്രീ. എൻ.ഇ. ബാലറാം
- 53 എമർജൻസി ശ്രീ. എൻ.എൻ. വിജ്ഞ

54 തടസ്സങ്ങൾ തകർത്ത തമ്പികൾ എയർ കമ്മഡോർ എസ്. നായർ (റിട്ട)

കഥ

- 34 എന്റെ സായന്തന സഞ്ചാരങ്ങൾ ശ്രീ. ടി.വി. വർക്കി
- 37 വെള്ളപ്പൊക്കുകൾ ശ്രീ. ബി. ഹരികുമാർ
- 59 കൊച്ചിൻ ജോക്സ് ശ്രീ. സുകുമാർ

നോവൽ

- 41 എല്ലാം ഒന്നു തുറന്നുപറയാൻ ശ്രീ. ജി.എൻ. പണിക്കർ

കവിത

- 19 വർത്തമാനങ്ങൾ ശ്രീ. നീലംപേരൂർ മധുസൂദനൻനായർ
- 40 ഹസ്തലക്ഷണം ശ്രീ. നെല്ലിക്കൽ മുരളീധരൻ
- 56 ശ്രീമദ് ഭാഗവതം ശ്രീ. അക്കിത്തം
- 66 വെള്ളിയാഴ്ചമുതൽ വെള്ളിയാഴ്ചവരെ സ്റ്റാഫ് ലേഖകൻ

മുഖചിത്രം:

- ശ്രീ. കെ.പി.ആർ. ഗോപാലൻ
- ശ്രീ. എം.വി. ദേവൻ. ഫോട്ടോ: ടെൽവൻ ജേറ്റർ

982

ജൂലൈ 10, 1994

വില: 5 രൂപ

കലാകൗമുദി

ഒരു മഹാ ദൗത്യത്തിന്റെ കുരുതിക്കളം

980-ാം ലക്കത്തിൽ സാക്ഷരതാ ദുരന്തത്തെക്കുറിച്ച് ശ്രീ. എൻ.ആർ.എസ്. ബാബുവിന്റെ വിലയിരുത്തൽ സമയോചിതമായി. യജ്ഞത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ മാത്രം പണിയെടുക്കുകയും തുടർന്ന് ഈ രംഗത്തുനിന്നും മാറിനിൽക്കുകയോ ചെയ്തവരെ ഹരംപിടിച്ചിരിക്കുന്ന ആഖ്യാനശൈലിയാണ് ലേഖകന്റെ. ഒന്നാം ഘട്ടമുതൽ തുടർച്ചയായി ഈ രംഗത്തുള്ള ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്ന നിലയിൽ ലേഖകന്റെ ചില കാഴ്ചപ്പാടുകളോട് യോജിക്കാനാവുന്നില്ല.

പന്ത്രണ്ടുലക്ഷം ജനങ്ങൾ ഒരു പള്ളിക്കൂടത്തിലും കയറാതെ എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചെടുത്തതിനെ തള്ളിപ്പറയാനും അതിന്റെ നേട്ടം തകർത്തു കളയാനാണ് ഇവിടെ വലിയ ആളുകൾ ശ്രമിച്ചത് എന്നുള്ള ലേഖനത്തിലെ മദ്യഭാഗത്തെ പരാമർശവും ചത്തുപോയ സാക്ഷരതാ യത്നത്തെ എടുത്തു കുഴിച്ചിടാനും സ്വന്തമായി മറ്റൊന്നു കരുപ്പിടിപ്പിച്ചെടുക്കാനും സർക്കാരിനെക്കാൾ കഴിവുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഇവിടെയുണ്ട് എന്ന അവസാനവാചകവും ലേഖകൻ ചില മുൻവിധികളോടെ പ്രശ്നത്തെ സമീപിക്കുന്നു എന്ന സംശയത്തിന് ഇട നൽകുന്നു.

“മഹാദൗത്യം” എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടകാലത്ത് ഇത് സർക്കാരിന്റെ ദൗത്യമാണെന്ന് ഭരണാധികാരികളും ജനങ്ങളുടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണെന്ന് ജനകീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളും മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. പക്ഷേ “കുരുതിക്കളം” എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ഘട്ടമെത്തിയപ്പോൾ ജനകീയ പരിപാടിയാണ് സർക്കാരും സർക്കാർ പരിപാടിയാണെന്ന് ജനങ്ങളും കരുതിയതല്ലെ സത്യത്തിൽ ദുരന്തത്തിന്റെ ഹേതു?

വലിയ ആളുകളുടെ സഹായമില്ലാത്തതാണ് കാര്യങ്ങൾ കൊണ്ടുനടത്താൻ കഴിവുള്ളവർ മഹായജ്ഞം പ്രതിസന്ധി നേരിടുമ്പോൾ ചത്തതിനൊക്കുമേ ഇവിവിചിരിക്കിലും എന്ന മട്ടിലിരിക്കുന്നത് ചെറിയ ആളു

കലാകൗമുദി

കളായതുകൊണ്ടാണോ?

ടി.സുധാകരൻ
പാലക്കാട്.
‘എ’യും ‘ഐ’യും അവസാനിക്കട്ടെ

കേരളത്തിലെ കോൺ-ഐയിൽ ഗ്രൂപ്പുകൾ നിലനിന്നുകാണാനും അതിലൂടെ സ്വയം തടിച്ചുകൊഴുക്കാനും നടക്കുന്ന ചിലർ, ‘ഐ’യിലും ‘എ’യിലും ‘തിരുത്തലിലും’ നിന്നുകൊണ്ട് നടത്തുന്ന ‘കുഴിത്തുരുമ്പ്’ പ്രയോഗങ്ങളാണ്, ശ്രീ. ഉമ്മൻ ചാണ്ടിയുടെ രാജിയിൽ വരെ ‘എത്തിച്ചേർന്ന സംഭവവികാസങ്ങൾ’ എന്നതിൽ സംശയമില്ല. അധികാരത്തിനും താല്പര്യങ്ങൾക്കും അനുസരണമുള്ള മാതൃ സംഘടനയെ മാനദണ്ഡപ്പെടുത്തുന്ന ഇക്കൂട്ടരെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള വിവേകം കോൺ ഗ്രൂപ്പിനെ സ്നേഹിക്കുന്നവർക്കെല്ലാം ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. 1978 മുതൽ കരുണാകരനോടൊപ്പം ‘ഐ’ ഗ്രൂപ്പിൽ നിൽക്കുന്ന ഒരുവനാണ് ഞാൻ. കഴിഞ്ഞ വർഷം കരുണാകരനും ആന്റണിയും തമ്മിൽ ഐക്യപ്പെട്ടതിനുശേഷം, ‘എ’ വിഭാഗത്തിന്റെ പൂർണ്ണ സഹകരണം ലഭിച്ച ഒരു മണ്ഡലം പ്രസിഡൻറാണ് ഞാൻ. എല്ലാ വിഭാഗക്കാരെയും ഉൾക്കൊണ്ടുപോകാൻ ശ്രമിച്ച എന്ന് ‘എ’ കാരനായി ചിത്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് ‘ഐ’ക്കാർ എന്ന് അവകാശപ്പെടുന്ന ചിലർ പാരലൽ കമ്മിറ്റി വിളിച്ചുകൂട്ടുകയും കെ.പി.സി.സി. എൻ്റെ പിരിവുപോലെയോ പരാജയപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാര്യങ്ങൾ ഡി.സി.സി.-കെ.പി.സി.സി നേതൃത്വങ്ങളെ അറിയിച്ചിട്ടും യാതൊരു നടപടിയും കൈക്കൊണ്ടില്ല.

ശ്രീ.കെ.കരുണാകരനെ മാത്രമല്ല ശ്രീ.കെ. മുരളീധരനെയും ശ്രീ.രാജമോഹൻ ഉണ്ണിത്തനെയും വരെ ഏറെ ബഹുമാനിക്കുകയും ലിഡേഴ്സ് ആയി കാണുകയും ചെയ്യുന്ന ‘ഐ’ക്കാരനായ എണ്ണപ്പെട്ടവരെ ‘എ’ക്കാരനാക്കാൻ നടക്കുന്നവർ കാണിക്കുന്ന തെമ്മാടിത്തരങ്ങളാണ് കോൺഗ്രസിലെ പ്രശ്നങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണമെന്നു (ഇതുപോലെ മറിച്ചും സംഭവിക്കുന്നുണ്ട്) വ്യക്തമാണ്. ഗ്രൂപ്പിലാതെ ജീവിക്കാൻ കഴിയാത്തവർക്ക്, ഗ്രൂപ്പില്ലെങ്കിൽ തന്റെ വില നഷ്ടപ്പെടുമോ എന്ന ഭയമുള്ളവർക്ക് ഗ്രൂപ്പ് സൃഷ്ടിച്ചു ഉറക്കം വരു. കോൺഗ്രസ് എങ്ങനെ തുലഞ്ഞാലും, കരുണാകരനും ആന്റണിയും ഉമ്മൻചാണ്ടിയും വയലാർ രവിയും മുരളീധരനും എം.എം.ഹസ്സനും എങ്ങനെ നാനിയാലും, സർക്കാർ എങ്ങനെ ചിഞ്ഞാലും ‘തനിക്കും കിട്ടണം പണം’ എന്ന ചിന്തമാത്രം കൈയുതലുള്ളവർ എല്ലാം അവസാനിച്ച ഗ്രൂപ്പ് വീണ്ടും കുത്തിപ്പൊക്കി കളിക്കുമ്പോൾ, ആകട്ടെ കരുണാകരനും ആന്റണിയും കാർത്തികേയനും സുധീരനും കണ്ടില്ലെന്നു നടിക്കുകയാണുവേണ്ടത്.

പരിഹരിക്കാനും പറഞ്ഞു തീർക്കാനും കഴിയാത്ത പ്രശ്നങ്ങളൊന്നും കോൺ-ഐയിൽ ഇല്ല. ഹൈക്കമാൻറിനോട് എല്ലാവരും വിധേയത്വം കാണിക്കുന്നുണ്ട്. വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം നടന്ന സംഘടനാ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കേരളത്തിൽ സൃഷ്ടിച്ച കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ പെട്ടെന്നു നശനഷ്ടം സംഭവിച്ചവരുടെ വേദനയും വിഷമവും അവഗണിക്കാവുന്നതല്ല. അത് മനസ്സിലാക്കിയുള്ള നീക്കങ്ങൾ ഇവിടെ നടക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും ഇങ്ങനെയൊക്കെ സംഭവിച്ചത് എങ്ങനെ എന്ന് പരിശോധിക്കുമ്പോഴാണ് നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ച എന്റെ അനുഭവകഥയുടെ ഒരായിരം ആവർത്തനങ്ങൾ കാണാൻ കഴിയുക. വാളെടുത്തവനെയും വെളിച്ചപ്പാടുകൾക്കെടുത്തവനെയും കോൺ-ഐയുടെ ഇന്നത്തെ പോക്ക് അവസാനിപ്പിക്കുവാനും അച്ചടക്ക ലംഘനം നടത്തുന്നവനെ സംഘടനയ്ക്ക് പുറത്തു

നിറുത്തുവാനുമുള്ള ശക്തമായ നീക്കം നേതൃഭാഗത്തുനിന്ന് ഗ്രൂപ്പ് വ്യത്യാസമില്ലാതെ ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ കോൺഗ്രസിന് കേരളത്തിൽ നിലനില്പുള്ളൂ എന്നതാണ് സത്യം.
വാഴ്ചക്കോട് രാജഗോപാൽ
പ്രസിഡൻറ്,
പെരുന്താണി മണ്ഡലം
കോൺ (ഐ) കമ്മിറ്റി.
തിരുവനന്തപുരം.

ഒരു വിഗ്രഹത്തിന്റെ തകർച്ച

ഡോ.പി.കെ.ആർ.വാരിയർ എഴുതിയ “ഒരു വിഗ്രഹത്തിന്റെ തകർച്ച” എന്ന നോവലിന്റെ വായിച്ചു. ഡോ.വാരിയറുടെ അനുഭവമാണ് നോവലിന്റെ രൂപത്തിൽ വായനക്കാരന് മായി പങ്കുവയ്ക്കുന്നതെന്നു കാണുമ്പോൾ ഇതിന്റെ പ്രാധാന്യം വർദ്ധിക്കുകയാണ്.

ജീവിതത്തിന്റെ ഏതെങ്കിലും വഴിത്തിരിവിൽ കണ്ടുമുട്ടാനിടയുള്ള ഒരു ശാലീന സുന്ദരിയുടെ പ്രേമസായുജ്യത്തിന്റെ കഥയോ, സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നത ശ്രേണികളിൽ വിഹരിക്കുന്ന വരുടെ ജീവിത വൈകൃതങ്ങളുടെ കഥയോ ഒക്കെ പെരുപ്പിച്ചു കാണിച്ച് പ്രമേയം സംഘർഷാത്മകമാക്കാനാണ് മിക്കവാറും ശ്രമിക്കുക.

ഇതിനൊരപവാദംപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു നാൽക്കവലയിൽ വച്ചുകാണാനിടയായ ഒരു പാവപ്പെട്ട തോട്ടിയുടെ ജീവിതകഥ വളരെ ഹൃദയസ്पर्ശകമായി വായനക്കാരന്റെ മുമ്പിൽ അനാവരണം ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്.

ശിക്ഷി എന്ന തോട്ടിയുവാവിന്റെ ദയനീയമായ അന്ത്യരംഗം വായിക്കാനിടയാകുന്ന ആരുടെയും കണ്ണുകൾ ഈറനാവാനിരിക്കില്ല.

നിരൂപകരുടെയും ബുദ്ധിജീവികളുടെയും ദൃഷ്ടിയിൽ പ്രമേയം ഉദാത്തമോ, ഉജ്ജ്വലമോ, ബൗദ്ധിക പ്രാധാന്യമുള്ളതോ ഒന്നുമല്ലാതെ വന്നെക്കാമെങ്കിലും മനുഷ്യത്വം മരവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത വായനക്കാരന്റെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ശിക്ഷിയും വേലായിയും ചലനം സൃഷ്ടിക്കാനിരിക്കില്ല.

ജോർജ് രോമസ്
ചങ്ങനാശ്ശേരി.

രാഷ്ട്രീയ ലേഖകൻ

ഗാന്ധിജിയെ അർദ്ധനഗ്ന ദർശനായി നിലനിറുത്താൻ കോടിക്കണക്കിനു രൂപ ചെലവിലേണ്ടി വന്നിരുന്നുവെന്ന് പാതി കളിയായും പാതി കാര്യമായും പറയാറുണ്ട്. അതുപോലെയാണ് ഇവിടെ കുറേ നേതാക്കളുടെ ഇമേജ് നിലനിറുത്താൻവേണ്ടി വരുന്ന ചെലവ്. കേരളത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കും വികാസത്തിനും ഐശ്വര്യത്തിനും ഉതകുമായിരുന്ന ശതകോടിക്കണക്കിനു രൂപയാണ് പണമായും ഊർജ്ജമായും സമയമായുമൊക്കെ ഇതിനായി കത്തിച്ചുകയുന്നത്. ഒന്നോരത്താൽ ഇവിടെ ആകെ ഒരു വികാസവും ഒരു വളർച്ചയും ഒരു ഐശ്വര്യവുമില്ലെന്നുള്ളത്—രാഷ്ട്രീയക്കാരുടെ വികാസവും വളർച്ചയും ഐശ്വര്യവും. കൃഷി വികാസവും വ്യവസായ വികാസവും പൊതു

സംഭരണയുഗത്തിലെ രാജിവിശേഷങ്ങൾ

ജന ജീവിത വികാസവുമൊക്കെ ഇവിടെ മുദ്രാവാക്യങ്ങളിലും പ്രസംഗങ്ങളിലും മാത്രം. ഈയിടെ ധനകാര്യമന്ത്രിപദത്തിൽനിന്ന് ഉമ്മൻചാണ്ടി രാജിവച്ചു. എന്തിനാണ്? ധനകാര്യപ്രശ്നങ്ങൾ വല്ലതും മുൻനിറുത്തിയാണോ? ജനങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും ജീവിതാവശ്യങ്ങൾ മുൻനിറുത്തിയാണോ? തിരുവനന്തപുരം മുതൽ കാസർകോടുവരെയുള്ള ഏതെങ്കിലും ജില്ലയിലെ ഏതെങ്കിലും കാര്യം മുൻനിറുത്തിയാണോ? അങ്ങനെയൊരു കാഴ്ചപ്പാട് നമ്മുടെ ഭരണാധികാരികൾക്കുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ കേരളം എന്നേ ലോകത്തെ ഏറ്റവും വികസിതമായ സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നായേനെ. ഇവിടെ രാഷ്ട്രീയ മെനാൽ ജനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ ഭരണം നൽകാനുള്ള ഉപാധിയല്ല. കള്ളപ്പണമുണ്ടാക്കി വ്യക്തിഗത സൗഭാഗ്യങ്ങൾ കുന്നുകൂട്ടാനും എതിരാളികളെ ഒതുക്കാനുമുള്ള കുരുക്കുവഴി മാത്രമാണ്. ശുദ്ധ നോൺസെൻസ്.

ഉമ്മൻചാണ്ടി രാജിവച്ചത് കരുണാകരന്റെ വേലത്തരങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തതുകൊണ്ടാണ്. പറയുന്നത് അങ്ങനെയല്ല. ‘വിശ്വാസതകർച്ച’ കാരണമെന്ന അത്യാധുനിക പദപ്രയോഗം

രന്റെ പേരു പറയുന്നതുപോലും ചതുർത്ഥി യായിട്ടുള്ള ആന്റണിഗ്രൂപ്പുകാർ ഉള്ളിൽ കൊള്ളാത്ത കുറുഭാരത്തോടെ ആ കീഴടങ്ങലിന്റെ അപമാനം ഇപ്പോൾ മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ടാവണം. കരുണാകരന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മക്കളുടെയും ഇച്ഛാപ്രകാരം മാത്രം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഭരണരീതിക്കെ കഴിഞ്ഞ ഒരുക്കൊല്ലം ഒരു സങ്കോചവും കൂടാതെ പിന്താങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു ആന്റണിഗ്രൂപ്പുകാർ. പാമോയിൽ അഴിമതിയാരോപണം നിയമസഭയിൽ ഉണ്ടായപ്പോൾ ആര്യടൻ മുഹമ്മദ്നും ഉമ്മൻചാണ്ടിക്കുമെല്ലാം കരുണാകരനെ ന്യായീകരിക്കാൻ ആയിരം നാവായിരുന്നു. ഏതു കാര്യത്തിനായാലും ‘എം.പി’യെക്കണക്കണം എന്ന അവസ്ഥയാണിവിടെ നിലവിലുള്ളതെന്ന് ഇക്കാലമത്രയും ഇവർക്കെല്ലാം അറിയാമായിരുന്നതാണ്. ‘എം.പി’ എന്ന രണ്ടക്ഷരംകൊണ്ടിരുന്നത് ആരാണ് വായനക്കാരിൽ ചലർക്കെങ്കിലും അറിഞ്ഞുകൂടുന്നുവരാം. കേരളത്തിലെ ഇരുപത് ലോക്സഭാംഗങ്ങളിൽ ഒരാളും നിരവധി കെ.പി.സി.സി. ജനറൽ സെക്രട്ടറിമാരിൽ ഒരാളും മുഖ്യമന്ത്രി

ജനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇവിടെ ഭരണമില്ല. ഉള്ളത് സംഭരണമാണ്.
പണസംഭരണം മാത്രം. ഏതു നിയമനത്തിനും പണം. ഏതു ഫയൽ നീങ്ങുന്നതിനും പണം. ലക്ഷ്മണനും മാനുമായ പദമല്ല. കോടി. അതാണിപ്പോഴത്തെ മന്ത്രപദം. കോടിയുണ്ടോ ഏത് അഴിയാച്ചങ്ങളെയും അഴിയും.

കരുണാകരന്റെ രണ്ടു മക്കളിൽ ഒരാളുമായ കെ. മുരളീധരൻ. ഓരോരോ കാര്യത്തിനായി മുഖ്യമന്ത്രിയെ സമീപിക്കുന്നവരോട് അദ്ദേ

രുന്നു ഇവരുടെയെല്ലാം മനോഹതി. പാർട്ടിയും ഭരണവും പോകുന്ന വഴിപിഴച്ച് പോക്കിനെക്കുറിച്ച് ഇത്രയുറപ്പാർ ഇവരിലൊരാളും ഒരാൾ പാർട്ടിയുടെ ഏതെങ്കിലും ഒരു വേദിയിൽ ഒറ്റവാക്കെങ്കിലും ഉരിയാടാൻ മുതിർന്നിട്ടുണ്ടോ? അതുകൊണ്ടാണ് സുത്രശാലിയായ കരുണാകരൻ ഗർവ്വോടെ ചോദിച്ചത്, എന്താണ് നിങ്ങളുടെ ആവശ്യമെന്ന്. ധനകാര്യമന്ത്രിപദം രാജിവയ്ക്കുക എന്ന വളരെ ഗൗരവാവഹമായ കൃത്യം ഉമ്മൻ ചാണ്ടിയെക്കൊണ്ടു ചെയ്തിരിക്കാൻ ഇത്രയും കാലം വേണ്ടിവന്നത് കഷ്ടമായിപ്പോയെന്നേ ഇനങ്ങൾക്കു പറയാനുള്ളൂ. എന്നിട്ടുകൂടിയും എന്താണു സംഭവിക്കുന്നത്? കരുണാകരൻ കൂടുതൽ ശക്തനും കൂടുതൽ ഗർവ്വിഷ്ഠനും കൂടുതൽ സേച്ഛാധികാരമത്തനുമാക്കെ ആയി. ഇനി കരുണാകരനൊപ്പം നിന്നാലേ പറയാൻ ആൻറണിപക്ഷത്തുള്ളവരിലൊരാളും വിചാരിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനു കാരണം കരുണാകരപക്ഷം അവരെ അടുപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നതു മാത്രമാവാമെന്നു തോന്നുന്നു. ഏതായാലും രണ്ടും രണ്ടു പാത്രമായി. കരുണാകരപക്ഷം, കരുണാകര വിരോധി പക്ഷം. ഈ രണ്ടാപക്ഷം യഥാർത്ഥത്തിൽ ആൻറണിപക്ഷക്കാരും മുൻ തിരുത്തൽവാദികളും പിന്നെ ചില നിഷ്പക്ഷരുമൊക്കെ ചേർന്നതാവണം. അവരൊരു പുതിയ പേരു തിരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്, ആൻറണി ഗ്രൂപ്പ് അഥവാ എ ഗ്രൂപ്പ് എന്നതിനു പകരം. അന്തസ്സം പോയി പേരും പോയി. എന്നിട്ടും ഇനിയും ഞങ്ങൾ കരുണാകരനെ ഇഞ്ചിഞ്ചായി വകവരുത്തും എന്ന ഭീഷണിയുമായി നിലക്കുകയാണവർ.

ഉമ്മൻചാണ്ടിയുടെ രാജിയിൽ കലാശിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ ഇരുണ്ടുകൂടിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ കരുണാകരവിരോധികൾ പ്രഖ്യാപിച്ചത് ഇത് അവസാന റൗണ്ടു യുദ്ധമാണെന്നാണ്. ഇങ്ങനെ എത്രയോ അവസാന റൗണ്ടുകൾ കണ്ടിരിക്കുന്നു എന്ന മട്ടിൽ കരുണാകര നിരിക്കുന്നു. അവസാന റൗണ്ടുകൾ ഏതാണ്ടൊരു തുടർക്കഥപോലെ ആഴ്ചതോറും വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇനങ്ങൾക്ക് ഇതിലൊന്നിലും വിശ്വാസമില്ലാത്തതിനാലാണ് തിന്നു കാരണം വേറെ തിരയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഇനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇവിടെ ഭരണമില്ല. ഉള്ളത് സംഭരണമാണ്. പണ സംഭരണം മാത്രം. ഏതു നിയമമന്ത്രിയും പണം. ഏതു ഫയൽ നീങ്ങുന്നതിനും പണം. ലക്ഷ്മണനും മാനുഷനും പദമല്ല. കോടി, അതാണിപ്പോഴത്തെ മന്ത്രപദം. കോടിയുണ്ടോ ഏത് അഴിയാപ്പുഴയെയും അഴിയും. ഇനങ്ങൾ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയിട്ട് എത്രയോ നാളായി.

ഈ ദുർഗ്ഗന്ധവാഹിനിക്കു മുന്നിൽ നിന്നു കൊണ്ട് ആൻറണിപക്ഷക്കാർ അഥവാ കരുണാകര വിരുദ്ധപക്ഷക്കാർ എന്താണു ചെയ്യാൻ പോകുന്നത്? ഐക്യമില്ലെന്ന് അവർ പറയുന്നു. സമരവുമില്ല. നിയമസഭാ സമ്മേളനം വരികയാണ്. ഇവരെന്തു ചെയ്യും? കരുണാകരനെ എതിർക്കുമോ? ഇല്ല. അനു

കൂലിക്കുമോ? പിന്നെ അനുകൂലിക്കാതെ! കൈയും കാലും ഉയർത്തി അനുകൂലിക്കും. കാരണം, അതാണ് അച്ചടക്കം. കേന്ദ്രമന്ത്രി എ.കെ. ആന്റണി എ.ഐ.സി.സി.യുടെ അച്ചടക്കപാലന സമിതിയിലെ ആളാണല്ലോ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിലയും വിലയും മറന്ന് മുൻ ആൻറണിപക്ഷക്കാർക്ക് എണ്ണതേക്കാ നാവുകയില്ല. പഞ്ചായത്ത്-മുനിസിപ്പൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പു വരികയാണ്. ഇവരെന്തു ചെയ്യും? ആൻറണിഗ്രൂപ്പ് എന്ന പേരുമാറി നരസിംഹ റാവുഗ്രൂപ്പ് എന്നൊക്കിയാൽപ്പോലും ഇവർക്ക് കരുണാകരനെതിരെ എന്തെങ്കിലും ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കാരണം, ഇവർക്കു ലക്ഷ്യബോധമില്ല. നിശ്ചയദാർഢ്യമില്ല. ആശയവ്യക്തതയുമില്ല. ആദർശസ്ഥിരതയുമില്ല. ധീരതയുമില്ല. കാര്യപാപ്തിയുമില്ല. ഉള്ളത് വാചകധീരത മാത്രം. ഇതുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് കരുണാകരന്റേതുപോലുള്ള ഒരു ദുഷിച്ച ഭരണകൂടം ഇവിടെ സാധ്യമാകുമായി നില നിന്നുപോരുന്നത്.

ഇനങ്ങൾക്ക് ഇവരുടെ ഗ്രൂപ്പ് നിന്നാലെന്ത്, പോയാലെന്ത്, കരുണാകരൻ വാണാലെന്ത്, കാട്ടാളൻ വാണാലെന്ത്. കേരളീയജീവിതം ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വിലക്കയററവും മറ്റു മുതിർന്നതും നേരിടുകയാണ്. വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യപാലനം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ മാതൃകയായ ഈ സംസ്ഥാനം ഇപ്പോൾ അക്കാശത്തിലും തലകുത്തനേ വീണുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വ്യവസായവികസനമോ കർഷിക വികസനമോ നടക്കാതായിട്ട് ദശവർഷങ്ങളായി. ഇനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സേവനമൊന്നുംതന്നെ നേരേ കിട്ടുന്നില്ല. പത്തുമൂപ്പതു കൊല്ലംമുൻ ഒരിടത്തുനിന്നു മറ്റൊരിടത്തേക്കു പോകാൻ മണിക്കൂറുകൾ ഉള്ളും ബസ്സുകാത്തു നിന്നവർക്ക് ഇന്നും അതുതന്നെ ഗതി. ട്രെയിനിൽ ടിക്കറ്റു കിട്ടണമെങ്കിൽ ഒരു യൂസാ തപസ്സുചെയ്യണം. കലയാണത്തിനു പോകാൻ കാറിൽക്കയറി കലയാണത്തിനു പോകാൻ കാറിൽക്കയറി പോകുന്നവർ ചെയ്തപെടുന്ന് റോഡപകടങ്ങളിലാണ്; ആശുപത്രികളിലും മോർച്ചറി കളിലുമാണ്. കാൾമീരിലും അതുപോലെ തീവ്രവാദികൾ വിളയാടുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലും അവരുടെ വെടിയുണ്ടയേറാണ് നിരപരാധികൾ മരിച്ചുവീഴുന്നതെങ്കിൽ, ഇവിടെ റോഡി ലിറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ എന്തിനേ പാഞ്ഞു വരുന്ന വാഹനമിടിപ്പാണ് ആളുകൾ തുരുത്തു മരിക്കുന്നത്. ദിവസവും ഇതു സംഭവിക്കുന്നു. വൃത്തിയും വീതിയുമുള്ള ഒരു റോഡുപോലും പണിതുവയ്ക്കാൻ കഴിയാത്ത സർക്കാരാണിവിടെ. ഞൊഴിലു കിട്ടാനായി ലക്ഷക്കണക്കിനു ചെറുപ്പക്കാർ ലക്ഷ്യം കാണാതെ അലയുന്മാർ പരസ്പരം പഴിച്ചാലുകയും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളുടെ മന്ത് ഇടത്തേക്കാലിൽനിന്നു വലത്തേക്കാലിലേക്കു മാറിക്കൊണ്ട് കണ്ണും പൂട്ടിയിരിക്കുന്ന സർക്കാരാണിവിടെ.

ഇവിടെ ധനകാര്യമന്ത്രി രാജിവച്ചാലെന്ത് വച്ചില്ലെങ്കിലെന്ത്! അത് ഉമ്മൻചാണ്ടി ആയാലെന്ത് മറ്റൊരാളെങ്കിലും ആയാലെന്ത്!

പ്രത്യേക ലേഖകൻ

നാലഞ്ചു സർവകലാശാല കളും ഓരോന്നിനെയും നിയന്ത്രിക്കാൻ ഓരോ തരം നിയമവും. ഈ സ്ഥിതി മുഹമ്മദ് ബഷീറിനു ഹിപ്പിച്ചില്ല. നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസമന്ത്രി ബഷീറിന്. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം പ്രഖ്യാപിച്ചു: ഏകീകൃത സർവകലാശാലാനിയമം കൊണ്ടുവരാൻ പോകുന്നു. അദ്ദേഹമിത് നാടൊട്ടുക്കും നടന്നു പറഞ്ഞു. നിയമസഭയിലും പറഞ്ഞു. പലവട്ടം പറഞ്ഞു. ഏകീകൃത സർവകലാശാലാനിയമം എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ സർവകലാശാലകളെ

ഏകീകരിക്കാനുള്ള നിയമം എന്നോ ഏകീകരിക്കപ്പെട്ട സർവകലാശാലകൾക്കുള്ള നിയമമെന്നോ സർവകലാശാലകൾക്കൊക്കെയും കൂടി യുള്ള ഏകീകൃത നിയമമെന്നോ ഒക്കെ ചിന്താക്കുഴപ്പം വന്നുപോകും. സംഗതി ഏകീകൃതനിയമം എന്നതാണ്. ഏകീകൃതമായ നിയമത്തിനായി ഒരു ബില്ലെഴുതിയുണ്ടാക്കി നിയമസഭയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. അതിപ്പോൾ നിയമസഭയുടെ സബ്ജക്ട് കമ്മിറ്റിയുടെ പരിശോധനയിലിരിക്കുകയാണ്. പരിശോധനാഗതി അറിയാൻ നേർവഴിയല്ല. മറുവഴി കളിലൂടെ അറിയുന്നത് ഭരണകക്ഷികൾ പലതായി പിരിഞ്ഞുനിന്ന് ഏകീകൃതബില്ലിനെ പിപ്പിച്ചിട്ടിരിക്കുന്നത്. ബില്ലു കഥാവശേഷമായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി നിയമസഭാ വൃത്തങ്ങളിലും ചതുരങ്ങളിലും പറഞ്ഞു കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഏകീകൃത സർവകലാശാലാനിയമം എന്ന ആകാശകുസുമം വിരഞ്ഞു പരിമളം പരത്താൻ പോകുന്നതിന്റെ പേരിൽ കേരള സർവകലാശാലയിലേയും കോഴിക്കോട് സർവകലാശാലയിലേയും സിൻഡിക്കേറ്റുകളുടെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞ 16 മാസമായി നീട്ടിക്കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. ഇനിയും എത്രനാൾ ഈ നീളൽ തുടരുമെന്ന് അധികാരികൾക്കും അറിവില്ല. നീട്ടപ്പെട്ട കാലാവധിയുടെ സൗകര്യപ്രദമായ കുളിർമ്മയിലിരുന്ന് സിൻഡിക്കേറ്റംഗങ്ങൾ കന്നംതിരിവുകൾ പലതും കാണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സെനറ്റിലും ചോദിക്കാനാളില്ല. വൈസ് ചാൻസലർ ഒരു വഴിയേ, സിൻഡിക്കേറ്റ് വേറൊരു വഴിയേ—അല്ല

പലവഴിയേ, കേരളത്തിലെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ ഭരണരംഗത്ത് നിരക്ഷരർ കടന്നുകയറി കാണിക്കുന്ന തലതിരിവുകൾ നിയന്ത്രിക്കാൻ നിയമവുമില്ല. മന്ത്രിയുമില്ലാത്ത അവസ്ഥ.

കേരള സർവകലാശാലയിലെ സ്ഥിതി നോക്കൂ. വിവിധ ജീവിതമണ്ഡലങ്ങളെ പ്രതിനിധീകരിച്ച തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും നാമനിർദ്ദേശത്തിലുംകൂടി ഒത്തുചേരുന്ന 112 അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്. ഇതിപ്പോഴില്ല ഏകീകൃത നിയമം വരുന്നതിന്റെ മറവിലും കാലാവധി തീർന്നതിന്റെ പേരിലും സെനറ്റ് പിരിഞ്ഞുപോയി. ആ സെനറ്റിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുത്ത 13 പേരും വൈസ് ചാൻസലറും പ്രൊ-വൈസ് ചാൻസലറും മൂന്നു സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥരും ഒരു വിദ്യാർത്ഥിപ്രതിനിധിയും അടങ്ങുന്നതാണ് സിൻഡിക്കേറ്റ്. സെനറ്റി ഏകിലും സിൻഡിക്കേറ്റിന് ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ തുടരാം—എത്രയും വേഗം സെനറ്റും സിൻഡിക്കേറ്റും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടു വരെ. തുടർച്ചയായി മൂന്നു സിൻഡിക്കേറ്റ് യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാതിരുന്നതിനാൽ എട്ട് സിൻഡിക്കേറ്റംഗങ്ങളെ പുറത്താക്കി. സർവകലാശാലയെന്നാൽ ഞാൻതന്നെ എന്ന

ഏകീകൃത സർവകലാശാലാനിയമം എന്ന ആകാശകുസുമം വിരിഞ്ഞു പരിമളം പരത്താൻ പോകുന്നതിന്റെ പേരിൽ കേരള സർവകലാശാലയിലേയും കോഴിക്കോട് സർവകലാശാലയിലേയും സിൻഡിക്കേറ്റുകളുടെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞ 16 മാസമായി നീട്ടിക്കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. ഇനിയും എത്രനാൾ ഈ നീളൽ തുടരുമെന്ന് അധികാരികൾക്കും അറിവില്ല.

കാഴ്ച ഭയങ്കരമാണെന്ന്. നീട്ടിയർ ചെയ്തവരും ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ യാതൊരു സംഭാവനയും ചെയ്യാത്തവരുമൊക്കെ ഡീനുകളായി അവതരിപ്പിക്കുകയാണ്. ചാൻസലർക്ക് ഇതിനുള്ള ലിസ്റ്റ് വൈസ് ചാൻസലറാണ് തയ്യാറാക്കി നല്കുന്നത്. വകുപ്പുമേധാവികളായ പ്രൊഫസർമാരെ അവഗണിച്ചും അവ ഹേളിച്ചുംകൊണ്ട് വൈസ് ചാൻസലർ സ്ഥാനനഷ്ടഭയം കാരണം ചില താല്പാകൾക്ക് ഡീൻ സ്ഥാനം നല്കി രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സ്വന്തം വകുപ്പുമേധാവികൾ ഡീനുകളാകാൻ പറിയവരെല്ലെന്നു കണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു സർവകലാശാലയെപ്പറ്റി എന്തു പറയാനാണ്. നീതിനിഷ്ഠയും ധർമ്മബോധവും. ആത്മാഭിമാനവും ഉള്ളവരിൽനിന്നല്ലെന്ന് നല്ല ചെമ്പ് തികൾ വരു. സർവകലാശാലയുടെ ഭരണമേഖലയിൽ നൂഴത്തുകയറി കടൽക്കീഴവരെപ്പോലെ സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ചിലർ ഈ സർവകലാശാലയെ സ്വന്തം താല്പര്യങ്ങളുടെ സ്ഥിരം നാടകവേദിയാക്കിത്താഴ്ത്തിയിരിക്കുകയാണ്.

ഈ സർവകലാശാല വളരെയേറെ കൊട്ടിഴ്‌പോഷിച്ച ഒന്നാണ് പുതിയ മാനേജു

വിദ്യാഭ്യാസ മന്ത്രി, പിസ് സ്റ്റാൻഡ്

ഭാവത്തിൽ നടക്കാനുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ ന്യൂനതയെപ്പറ്റി ഈ എട്ടുപേരും ഇടതുപക്ഷ രാഷ്ട്രീയക്കാരാണ്; തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ സിൻഡിക്കേറ്റിൽ വന്നവർ, ഇവർ പുറത്തായതോടെ, ഭരണപക്ഷ രാഷ്ട്രീയക്കാരായ ആരുപേരും വൈസ് ചാൻസലറും പ്രൊ-വൈസ് ചാൻസലറുമുൾപ്പെടെയുള്ള അഞ്ച് ഓദ്യോഗികാംഗങ്ങളും (11 പേർ) ചേർന്നാണ് കേരള സർവകലാശാല ഇപ്പോൾ ഭരിക്കുന്നത്. 112 അംഗങ്ങളുള്ള സെനറ്റിന്റെ അധികാരവും ഈ 11 പേർക്കായിരിക്കുന്നു. ഇവർ കഴിഞ്ഞ 16 മാസമായി ഈ സർവകലാശാലയിൽ വരുത്തിവച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വൻ കെടുതികൾ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസരംഗം നേരേ ആകണമെന്നു ചിന്തയുള്ള ആരിലും ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടാക്കും.

ഇതിൽ ചില കാര്യങ്ങൾ ഇവിടെപ്പറയാം. പാഠ്യക്രമം നിശ്ചയിക്കലും പരീക്ഷാ രീതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും പുതുക്കുകയും ചെയ്യുമുൾപ്പെടെ നയപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനായി ഓരോ വിഷയത്തിലും ബിരുദതലത്തിലും ബിരുദാനന്തര തലത്തിലും വെറുപേരെ ബോർഡ് ഓഫ് സ്റ്റഡീസ് സർവകലാശാല രൂപീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഓരോന്നിനും കാലാവധി മൂന്നു കൊല്ലം. ഓരോ വിഷയത്തിലും പ്രാഗല്ഭ്യമുള്ള വ്യക്തികളെ കൂട്ടായ ചർച്ചയിലൂടെ കണ്ടെത്തിയാണ് ബോർഡ് ഓഫ് സ്റ്റഡീസ് ഉണ്ടാക്കുക. 100-ൽപ്പരം ബോർഡുകളുണ്ട്. ഇത്തവണ ഇരുനൂറ്റിൽപ്പരം ബോർഡുകളി

ലേക്കും ആവശ്യമായ പ്രഗല്ഭതകളുടെ ലിസ്റ്റു തയ്യാറാക്കാനുള്ള അധികാരം ഒരംഗത്തിനു നല്കാൻ സിൻഡിക്കേറ്റ് ഈയിടെ തീരുമാനമെടുക്കുകയുണ്ടായി. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസവുമായി ഈ അംഗത്വമൊഴികെ മറ്റൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്തതായാണ് ഈ അംഗം എന്നറിയുക. തന്റെ പാർശ്വ വർത്തികളെ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് ഇദ്ദേഹം കൂറേ ബോർഡുകൾ രൂപവൽക്കരിച്ചും കഴിഞ്ഞു. ശേഷിച്ചവ ഉടനെ വരുമത്രേ.

നൂറിൽപ്പരമാണ് ഈ ബോർഡുകൾ എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഇവയുടെ കാര്യങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കാനും നയരൂപീകരണം നടത്താനുമായി 16 ഫാക്കൽറ്റികളുണ്ട്. ഓരോ ഫാക്കൽറ്റിയും വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു ഡീനിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമായിരിക്കും. ഒരു ഫാക്കൽറ്റിയിൽ കീഴിലുള്ള വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അന്തിമമായ അഭിപ്രായം പറയേണ്ടത് ഡീനാണ്. (ഡീൻ സ്ഥാനത്തേക്കു നോമിനേഷൻ നടത്തേണ്ടത് ചാൻസലർ.) ഇടതുപക്ഷ സർക്കാരിന്റെ കാലത്തുതന്നെ ഫാക്കൽറ്റി ഡീനുകളുടെ നിയമനത്തിൽ മായംചേർക്കൽ നടന്നുതുടങ്ങിയിരുന്നു. ഏതാനും ദിവസം മുൻപ് ഫാക്കൽറ്റി ഡീനുകളുടെ പുതിയ നിയമനമായി. ഈ ലിസ്റ്റു കണ്ടാൽ അറിയാം സർവകലാശാലാഭരണം ചെന്നു വീണിരിക്കുന്ന കഴിയുടെ ആഴം. സിൻഡിക്കേറ്റിലെ രണ്ടാംതല യാതൊരു സങ്കോചവും നാണവും കൂടാതെ തുടർച്ചയായ മൂന്നാംതലവനായ ഡീനുകളായി വന്നിരിക്കുന്ന

മെൻ്റ് വകുപ്പ്, അതിനു മേധാവിയല്ലാത്തതായിട്ട് കാലം കൂറേയായി. നാലുവർഷം മുമ്പാണ് ഈ വകുപ്പു തുടങ്ങിയത്. ഇവിടെ ഇന്നുവരെ ഒരൊറ്റ സ്ഥിരം അദ്ധ്യാപകനും ഇല്ല. ഓരോ വിദ്യാർത്ഥിയ്ക്കുമായി 12000 രൂപ വീതം ഫീസു വാങ്ങുന്ന ഈ വകുപ്പിൽക്കൊണ്ടു നാല് മാനേജ്മെന്റുണ്ട്. നേരമറിച്ച്, മിസ് മാനേജ്മെന്റാണ്. സർവകലാശാല അറിയാതെയാവുകയല്ലല്ലോ ഇത്.

അറൻഡർ നിയമനത്തോട് പ്രൊഫസർ നിയമനംവരെ ഭീമമായ തുകകൾ കൈക്കൂലി വാങ്ങുന്നതായി സർവകലാശാലാഭരണങ്ങളിൽ പറന്നിരിക്കുന്നത് വെറും പുകയോ പുക മറയോ സത്യത്തിന്റെ ഞെട്ടിച്ചിരിക്കുന്ന മുഖരൂപമോ?

ചില കാര്യങ്ങളെ പറഞ്ഞുള്ളൂ. എന്നാൽ ഇവയിലൂടെ പ്രതിഫലിക്കുന്നത് സർവകലാശാലയിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ജീർണ്ണമാലിന്യമല്ല; ഇതിനെതിരെ ഒരുവാക്കെങ്കിലും പറയാൻ അദ്ധ്യാപക സംഘടനകളില്ല. വിദ്യാർത്ഥി സംഘടനകളുമില്ല. ഏകീകൃത നിയമം വരുത്തുവെന്ന് നാടുനീളെ പറഞ്ഞുനടക്കുന്ന മുഹമ്മദ് ബഷീറിന് ഈ സർവകലാശാലയേയും മറ്റു സർവകലാശാലകളെയും നേർവഴിയിൽ നിറുത്താനുള്ള ബാധ്യതയില്ലെന്ന് പറയട്ടെ, ഇല്ലെന്ന്? ബാധ്യത ആർക്കാണ്? കൂടി പറയണം. തന്റെ ബാധ്യതകളെന്തെല്ലാം എന്നുകൂടി പറയണം. സംസ്കാര സമ്പന്നന്റെ ഭാവരൂപങ്ങളും പുഞ്ചിരിയും

എൻ.ഇ. സുധീർ

ടി.എൻ. ശേഷൻ

ആവശ്യമാണെന്ന വാദത്തെ അവർക്ക് നിരാകരിക്കാനാക്കുമോ-പെരുമാറ്റച്ചട്ടം നിയമാനുസരണം കൈക്കൊള്ളുന്നതിനെയും പരസ്യമായി എതിർക്കുന്നതെങ്ങനെ-എന്നാൽ ഇത്രയും കാര്യങ്ങളിലേ മുമ്പു തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർ എന്ന നിലയിൽ ശേഷൻ ശാഠ്യം പിടിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

ഇതിനോടൊന്നും തങ്ങൾക്ക് യോജിപ്പില്ലെന്ന് പരോക്ഷമായി പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ് ഭരണകക്ഷിയായ കോൺഗ്രസ്സ് പുതിയ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിഷ്കരണ ബില്ലിലൂടെ ചെയ്തത്. ഇനാധിപത്യത്തിന്റെ നെടും തൂണായ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനെ സ്വന്തം ഇഷ്ടാനുസരണം നടത്താനുള്ള കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ ഈ ശ്രമം പാളിപ്പോയത് നമ്മുടെ ഭാഗ്യം. അധികാരക്കാരായ നമ്മുടെ ഈ നടപടിയെ അടിയന്തരാവസ്ഥയുടേതുപോലുള്ള ക്രൂരമായ ഒന്നായി കാണണമെന്ന് നിമിഷ ചക്രവർത്തി എഴുതുകയുണ്ടായി. അടുത്തു നടക്കാനിരിക്കുന്ന പത്തോളം സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളെ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാണ് കോൺഗ്രസ്സ് ഈ വഴിക്കു ധിക്കൃതിയുടേതെന്ന് വ്യക്തം. കൂട്ടിനു പോയ മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ നിലപാടാണ് മനസ്സിലാക്കാൻ പറ്റാത്തത്. കൽക്കത്തയിൽ അവർ നേരിടേണ്ടിവന്നുവെന്നവകാശപ്പെടുന്ന കുഴപ്പങ്ങൾക്കു പകരമായി ഇത്രയും വലിയൊരു ദുരന്തത്തിന് കൂട്ടു നില്ക്കുമോ? ത്രിപുരയുടെ കഥ ഇത്രയെളുപ്പം

വരുംവരായ് മകളെ യോർത്ത് കർത്തവ്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഒളിച്ചോടുന്ന ഒരു തല തിരഞ്ഞെടുപ്പുകാരെ നമ്മുടെ ബഹുഭാഗ്യമായി പണ്ടുമുതലേ പിടികൂടിയിരുന്നു. ഈ യോർത്ത് നീഷ് ക്രിയയെക്കുറിച്ചും മൂലപ്പെടുത്തുന്നതിൽ അതാതു കാലത്തെ രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വങ്ങൾ വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിനൊരപവാദമായി വല്ലപ്പോഴും കടന്നുവരുന്ന സമർത്ഥരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ വളരെയേറെ ഇന്നുപിന്നേടുക്കുകയും, വിപ്ലവകരമായി ചിലതൊക്കെ ചെയ്തു എന്ന തോന്നലുളവാക്കുകയും ചെയ്തുപോന്നു. ഈ കണ്ണിയിലെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ സമർത്ഥനായ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്ന നിലയ്ക്കുവേണം ടി.എൻ.ശേഷൻ എന്ന ഇപ്പോഴത്തെ മുഖ്യ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണറെ വിലയിരുത്താൻ. നിർഭാഗ്യവശാൽ നമ്മുടെ മാധ്യമങ്ങൾക്കോ, രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വങ്ങൾക്കോ, ഈ യാഥാർത്ഥ്യം കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടുള്ള അകലാപ്പമുലമാണ് സംഗതികളെയൊക്കെ കുഴപ്പമരിച്ചതും, ഒടുവിൽ വിഹലമായ ഒരു തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിഷ്കരണബില്ലുവരണം വരെ കാര്യങ്ങളെ എത്തിച്ചതും.

ഇന്നുണ്ടാകുന്ന അതിരുകവിഞ്ഞ പ്രതികഷ്ടതയും, രാഷ്ട്രീയക്കാർ കല്പിച്ച ഭയവും, ശേഷനെന്ന വ്യക്തിയിൽ സ്വല്പം 'ഓവർ സ്മാർട്ട്നസ്' ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കാം. എന്നാൽ

എലിയെപേടിച്ച് ഇല്ല ചൂടുന്നവർ

ഇതുകൊണ്ടുമാത്രം ചെയ്യാവുന്നതല്ലല്ലോ ഒരു നിയമഭേദഗതി. തിരഞ്ഞെടുപ്പ് സമ്പ്രദായത്തിൽ ശേഷൻ നടപ്പിലാക്കിയ മാറ്റങ്ങളെല്ലാം ഭരണഘടന പ്രകാരവും, തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നിയമങ്ങളു നു സരിച്ചുള്ളതാണെന്ന് സുപ്രീംകോടതിയടക്കം, എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നു. വർഷങ്ങളായി തുടർന്നുപോന്ന കുതന്ത്രങ്ങളും, കുരുക്കുവഴികളും തുടരാൻ പറ്റാത്തതിന്റെ പൊല്പാപ്പാണ് രാഷ്ട്രീയക്കാർക്ക്. കൂട്ടത്തിൽ ഇന്നുള്ള തിരിച്ചറിയും അവരെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി.

തിരഞ്ഞെടുപ്പിലെ അഴിമതി തടയുന്നതിന് തങ്ങളെതിരാണ് പറയുവാനുള്ള ധൈര്യം നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾക്കൊന്നുമില്ലല്ലോ. ബൂത്ത് പിടിച്ചെടുക്കുന്നത് തടയുന്നതെന്നും അവർക്ക് വാദിക്കാനൊക്കില്ലല്ലോ. തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ ചെലവിനായി ഒരു ദശലക്ഷം രൂപയുടെ ഇന്ത്യയിൽ ചില നിയന്ത്രണങ്ങൾ

മറക്കാവുന്നതാണോ? കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഉദ്ദേശശുദ്ധിയിൽ എന്തുതൊട്ടാണ് സി.പി.എമ്മിന് വിശ്വാസം തുടങ്ങിയത്. പതിവുതെറ്റിച്ചുകൊണ്ട് സി.പി.എ, മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ നയത്തിനു വിരുദ്ധമായി ഉറച്ചുനിന്നതുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് ബിൽ അവതരിപ്പിക്കാൻ കഴിയാതെപോയത്. സി.പി.എ സഹായിക്കില്ലെന്ന് ഉറപ്പായതോടെയാണ് ബിൽ ഉപേക്ഷിക്കാൻ കോൺഗ്രസ്സ് തീരുമാനിച്ചത്. ഉപേക്ഷിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ അഭിപ്രായം ചോദിച്ചതുമില്ല. രാജ്യസഭാംഗങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ കോൺഗ്രസ്സ് കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമിച്ച മാറ്റത്തെ സി.പി.എ എതിർത്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് കോൺഗ്രസ്സിന് ആ ഭാഗം ബില്ലിൽനിന്ന് ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിയും വന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ ശേഷന്റെ നിലപാടിനെ

ശേഷൻ 60-ാം പേജിൽ

എൻ. ശ്രീനിവാസൻ

ഭ

ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ജന്മസ്ഥലമെന്നു കരുതപ്പെടുന്ന ഗുജറാത്തിലെ ദാമരകു ഇക്കഴിഞ്ഞ ദിവസങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയുണ്ടായി-ഭഗവാനെ സംബന്ധിച്ച വാർത്തകളായിരുന്നുവെന്നു മാത്രം.

മറ്റൊരു അടിസ്ഥാന ഭഗവാൻ, സ്വാമി കേശവാനന്ദജി ആയിരുന്നു വാർത്ത സൃഷ്ടിച്ചത്. സംഭവമിതാണ്. 'കേശവാനന്ദജി' ചുരുങ്ങിയത് 200 ബലാൽസംഗങ്ങൾ നടത്തിയെന്ന് ആരോപണമുണ്ടായി.

സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വടക്കുപടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശത്തെ ജാണഗർ ജില്ലയിൽപ്പെട്ട ദാമരകയിൽ സ്വാമി നടത്തുന്ന സനാതന സേവാശ്രമത്തെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയാണ് കൗതുകമുണർത്തിയ ഈ ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നത്. സ്വാമിയുടെ ലീലാവിലാസങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നത് 1977-ലാണ്. അതായത് അദ്ദേഹം ശ്രീകൃഷ്ണന്റെയും ഗാന്ധിജിയുടെയും നാട്ടിൽ തന്റെ മത, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതോടെ.

കേശവാനന്ദജിയുടെ യഥാർത്ഥ പേര് കമ്മൽശർമ്മ എന്നാണ്. അദ്ദേഹം ബീഹാറിലെ ഗോകുൽപ്പൂർ നിവാസിയാണ്.

ആശ്രമത്തോടനുബന്ധിച്ച് സ്വാമി നടത്തുന്ന പെൺകുട്ടികൾക്കും ആൺകുട്ടികൾക്കുമായുള്ള സ്കൂളുകൾ, വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള പാർപ്പിടങ്ങൾ, അതിഥി മന്ദിരം, ഇതിനുപുറമെ അത്യാകർഷകമായ ഒരു

സ്വാമി കേശവാനന്ദജി

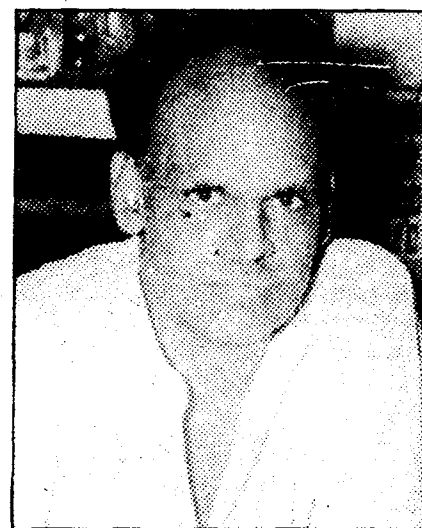
രാധാകൃഷ്ണൻ ക്ഷേത്രവുമടങ്ങുന്നതാണ് സ്വാമിയുടെ സാമ്രാജ്യം. ആദ്യം വളരെ എളിയ നിലയിൽ തുടങ്ങിയ ആശ്രമം രാഷ്ട്രീയ പിൻബലത്തോടെ വളർച്ച പ്രാപിക്കുകയായിരുന്നു. അനാഥക്കുട്ടികളും ആശ്രമത്തിലെ അന്തേവാസികളായുണ്ട്.

സ്വാമിയുടെ 17 കൊല്ലത്തെ കാമകേളികൾ പുറത്തുവരുന്നത് ഇക്കഴിഞ്ഞ 15-നാണ്. അത്യാതികൃഷ്ട അവിചാരിതമായി.

ദാമരകയിലെ തന്നെ ദാമരകാധിശ ആശുപത്രിയിലെ ഡോക്ടർ അക്ഷയ് ബെഹ്റയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്ന ഒരു ഗർഭഹത്യ ശസ്ത്രക്രിയയിൽ ഒരു സ്ത്രീ മരിക്കാനിടയായി. ഇതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ പരാതി അന്വേഷിച്ച പൊലീസ് ഡോക്ടറുടെ രേഖകൾ പരിശോധിച്ചു.

ജൂൺ ആദ്യ ആഴ്ചയിലായിരുന്നു ഈ പരിശോധന. ഞെട്ടിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ഗർഭഹത്യ കണക്കുകളാണ് പൊലീസ് കണ്ടെത്തിയത്. ഡോക്ടർ പൊലീസിനോടു

ദാമരകയിലെ താസനോവ

ഡോക്ടർ അക്ഷയ് ബെഹ്റ

ദൈവവിശ്വാസത്തെ മുതലെടുക്കുന്ന സാമിജിമാരും അവരുടെ കീഴ്മേൽ മറിഞ്ഞ ജീവിതവും ഗുജറാത്തിൽ ഒരു തുടർക്കഥയാണ്. ആ കഥയിലെ ഈ അദ്യായത്തിൽ കേശവാനന്ദജി എന്ന ബീഹാറുകാരൻ സ്വാമിജിയാണ് മുഖ്യ കഥാപാത്രം.

പറഞ്ഞത് സ്വാമി കേശവാനന്ദജിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം താൻ കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങൾക്കകം 300-ലധികം ഗർഭഹത്യകൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ്. ഗർഭഹത്യയ്ക്കു വിധേയരാവരുമെന്ന് ഒളിയിരുത്തലും സ്വാമി ജിയുടെ സനാതൻ സേവാശ്രമത്തിലെ

അന്തേവാസികളോ അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വരോ ആയിരുന്നു. ഇതിൽ 12 വയസ്സുവരെ യുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾ പോലുമുണ്ട്.

കൗതുകമുണർത്തുന്ന ഈ വെളിപ്പെടുത്തലുകളെ സ്വാമി നേരിട്ടത് സ്വതസ്സിദ്ധമായ ശാന്തതയോടെയാണ്. ദാമരകാധിപത്തിലെ ശങ്കരാചാര്യരുടെ സെക്രട്ടറി സ്വാമി നാരായണൻ ബ്രഹ്മചാരി തന്റെ പ്രശസ്തി ഇല്ലാതാക്കാൻ വേണ്ടി മനഃപൂർവ്വം നടത്തിയ അപവാദ പ്രചാരണമാണിത് എന്നാണ് കേശവാനന്ദജി പറഞ്ഞത്. ഏതായാലും സ്വാമിയുടെ മറുപടി വിശ്വസിക്കാൻ കൂട്ടാക്കാതിരുന്നവരിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ മഹിളാ സുരക്ഷാ സമിതിയുടെ ഉപാധ്യക്ഷ ലീലാബെൻ ദേശായിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗാന്ധിനഗറിൽ നിന്നും അവർ ഉടനെ ജാണഗറിലെത്തി ജില്ലാ കളക്ടർ സഞ്ജയ് പ്രസാദ്, പൊലീസ് സൂപ്രണ്ട് പ്രമോദ് സ്വാമി, വനിതാ സാമൂഹ്യ സംഘടനാ പ്രവർത്തകർ ശേഷൻ 60-ാം പേജിൽ

അനുപ്

കോ

ഒരു പ്രസ്താവമല്ല ഇത്. മറിച്ച്, പോയവർക്കു നൽകിയ അനുഭവപാഠങ്ങൾ ഏതൊരു ഇന്ത്യാക്കാരനെയും ഇങ്ങനെയൊരു തോന്നലിനു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. ഒരിന്ത്യൻ ഭരണാധികാരിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഉയർന്നു വന്നിട്ടില്ലാത്ത അഴിമതിയാരോപണങ്ങൾ കൊണ്ടു കളങ്കിതമായ നേതൃത്വ നിര, അവരുടെ കുറ്റകരമായ വർഗ്ഗീയപീണനങ്ങൾ, പൂർവ്വജനകമായ അധികാരമാന്ദ്യങ്ങൾ ഇവയൊക്കെ ഏറ്റവുമധികം ബാധിച്ചിരിക്കുകയാണ് കോൺഗ്രസ് നേതൃത്വത്തെ. ഈ പ്രവണതകൾക്കെതിരെ സമരമുയർത്തുന്നവരെ ചിത്രത്തിൽനിന്നും ഒഴിക്കാൻ അത്യന്തസാഹചര്യമായ മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ചതുരതയോടെ ഓരോ ദിനം പിന്നിടുന്നതായും ആ സംഘടനയെ ഇനങ്ങളിൽനിന്നും അകറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചത്തുകുതിരയെന്ന് കോൺഗ്രസ്സിനെ ഇന്നാക്കുകയും വിശേഷിപ്പിച്ചാൽ എതിർത്തൊന്നും പറയാനാവില്ല. ഈ അവസ്ഥാത്തരങ്ങളൊക്കെയും മനസ്സിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാകണം സാമൂഹ്യശാസ്ത്രകോൺഗ്രസ്സ് പിരിച്ചുവിടണമെന്നു മഹാത്മാഗാന്ധി പറഞ്ഞത്.

നമ്മുടെ ദുരദൃശ്യ 'സമ്പന്നമായ മൂന്നു വർഷങ്ങൾ പിന്നിട്ടിരിക്കുന്നു' എന്നു ചെറു ചിരിയോടെ പറയുമ്പോൾ എനിക്ക് നിങ്ങൾക്കും ചിരിക്കാൻതന്നെയും തോന്നുക. കാരണം ഫലിതം കേട്ടാൽ ആർക്കാണ് ചിരിക്കാൻതീക്കാൻ കഴിയുക?

ഈ മാസം ആദ്യപകുതിയിൽ കേരളത്തിലുണ്ടായ ഒരു പ്രതിസന്ധി നോക്കുക. കോൺഗ്രസ്സിനെ പിടിച്ചുകയറ്റിയ ആ സംഭവപരമ്പരകൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ എന്താണ് അവശേഷിപ്പിച്ചത്. രാജ്യസഭാംഗീകരണ ചോദ്യം നടന്ന നാടകങ്ങൾ ഒരിക്കൽക്കൂടി കരുണാകരനടനത്തിനു രംഗമൊരുക്കുകയായിരുന്നു. മോചനമെന്ന മുൻപിലെ ലിംഗം തക്കമോക്കി ഇടപെട്ടുകൊണ്ട് നേട്ടമുണ്ടാക്കിയെന്നതു വസ്തുത. പക്ഷേ കോൺഗ്രസ്സ് സംഘടനയ്ക്കുള്ളിൽ അതു സൃഷ്ടിച്ച ഇളക്കങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുക. എം.എ. കുട്ടപ്പൻ എയുടെ ബാനറിൽ സീറൂ നൽകാതിരിക്കുന്നതിന് സമരാനിരയെന്ന് കരുണാകരൻ അനുഗ്രഹമുണ്ടായത്. ഏറ്റവും വലിയ നഷ്ടമുണ്ടായത് ആന്റണിക്കും വിശ്വസ്തർക്കും. ഈ നാടകപരമ്പരകളിൽ കോൺഗ്രസ്സിനെ ഇന്നാക്കുകയും വിശേഷിപ്പിച്ചാൽ എതിർത്തൊന്നും പറയാനാവില്ല.

കോൺഗ്രസ്സ് എ വിഭാഗത്തിലെ അമരക്കാരിൽ മുന്നായ ഉമ്മൻചാണ്ടി, തന്റെ മന്ത്രിപദം രാജിവെച്ചൊഴിഞ്ഞു. 16-ന്. ഇതോടെ മന്ത്രിസഭയിലും കോൺഗ്രസ്സിലുമുള്ള ഒരു പുതിയ പ്രതിസന്ധി രൂപപ്പെട്ടു. ഈ ഇടവേളയിൽ പലരും ഉമ്മൻചാണ്ടിയെക്കണ്ട് അഭിനന്ദനമറിയിച്ചു. പിന്നെ നേരെ കരുണാകരനെക്കണ്ട് മന്ത്രിപദം തന്നാൽ ആയുധംവെച്ചു കീഴടങ്ങാമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചതായും വാർത്തയുണ്ട്. അകനാടകങ്ങൾ ഇതുപോലെ പലതും ആദിവസങ്ങളിൽ നടന്നു. ഇതിനിടെയാണ് പ്രശ്നമറിഞ്ഞ ആന്റണി കേരളത്തിലേക്കു വരുന്നതു വാർത്ത വന്നത്. ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിലേക്കിറങ്ങി നിന്നും തിരുവനന്തപുരം

ചത്ത കുതിരയെന്ന് കോൺഗ്രസ്സിനെ ഇന്നാക്കുകയും വിശേഷിപ്പിച്ചാൽ എതിർത്തൊന്നും പറയാനാവില്ല. ഈ അവസ്ഥാത്തരങ്ങളൊക്കെയും മനസ്സിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാകണം സാമൂഹ്യശാസ്ത്രകോൺഗ്രസ്സ് പിരിച്ചുവിടണമെന്ന് മഹാത്മാഗാന്ധി പറഞ്ഞത്.

കർഷക തിങ്കളാഴ്ചയായാട്ടെ, ഞാനെല്ലാം വിശദമായിത്തന്നെ പറയാം എന്നുതന്നെ ഉത്തരം കിട്ടി. രമേശ് ചെന്നിത്തലയും കാർത്തികേയനും മുരളീധരനുമൊക്കെ ഉൾപ്പെട്ട യുവതൃക്കിടങ്ങളിലും തലസ്ഥാന രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ഗതിവിഗതികൾ നിയന്ത്രിക്കാൻ ബദലുള്ളുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്കം

രക്ഷിക്കാനാവാത്ത തലമുറ

തെങ്ങിനെയെ ആന്റണി എല്ലാ പ്രതിസന്ധികളും പരിഹരിച്ചശേഷമേ മടങ്ങൂ എന്നും, രണ്ടിലൊന്നിനുവേണ്ടി മൊക്കെയൊരുമിച്ചുവരണമെന്നും കോൺഗ്രസ്സിന്റെ വിമാനത്താവളത്തിലേക്കു കയറ്റി. സുധീരൻ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകർക്കിടയിലുള്ള പിന്തുണ ആന്റണി നേരിൽക്കണ്ട് അമ്പരന്നിട്ടുണ്ടാകണം. ആന്റണിയെ സ്വീകരിക്കാത്തതിനുള്ളിലേക്കും സുധീരനെ പുകഴ്ത്താനാണ് നേരെ കണ്ടെത്തിയത്.

ആദ്യദിവസംതന്നെ ആന്റണിയെ പത്രലേഖകർ കണ്ടു. എനിക്ക് പറയാനുള്ളതെല്ലാം തിങ്കളാഴ്ച പറയാം. സംഭവവികാസങ്ങളിൽ ഭൂഖണ്ഡമെന്നു മാത്രം ഇപ്പോൾ പറയട്ടെ. ഇത്ര മാത്രമേ ആന്റണി പത്രലേഖകരോടു പ്രതികരിച്ചുള്ളൂ. ഇതു വായിച്ച കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകരിൽ സന്തോഷം സംഭവിക്കുകയുണ്ടായി. ആശയമാവേദവും അനുഭവപാഠങ്ങളും പ്രതിഷേധമുയർത്തി. ഈ ദിവസങ്ങളിലൊക്കെ മുഖ്യമന്ത്രി തന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ ജാഗ്രതയോടെ പ്രവർത്തിച്ചു. ആന്റണി നേരെ ഉമ്മൻചാണ്ടിക്കിടയിലേക്കിറങ്ങി ചർച്ച നടത്തി. പിന്നെ കോൺഗ്രസ്സ് ചതുരപ്പള്ളിയിലെ വമ്പൻ മാതൃകാ മരുമൊക്കെയായി ചർച്ച തുടർന്നു. തിങ്കളാഴ്ചയായി. അതിനിടെ ആന്റണിയെക്കണ്ട് പത്രപ്രവർത്തകർ

മുറകി മുറകി തിങ്കളാഴ്ചയായി. ആന്റണി എല്ലാം പറയാമെന്നു പറഞ്ഞ തിങ്കളാഴ്ച. കോൺഗ്രസ്സിലുണ്ടായ പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ ആന്റണി കരുത്തുറ്റ കപ്പിത്താന്റെ റോൾ അഭിനയിക്കുമെന്ന് ഇനം കരുതി കാത്തിരുന്നു.

പത്രലേഖകരുമായി സംസാരിക്കാനെത്തിയ ആന്റണി ചോദ്യങ്ങൾക്കൊക്കെയും മൗനം കൊണ്ടാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്. ഒന്നിനും കൃത്യമായൊരു ഉത്തരം നൽകാൻ ആന്റണിക്കായില്ല. ഞാൻ ഉമ്മൻചാണ്ടിയുടെ പ്രിയ സുഹൃത്താണ്, എന്നെ ആരും ഏല്പിച്ചിട്ടില്ല. ഞാനിവിടെ എത്തിയത് എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞതല്ലാതെ ഉമ്മൻചാണ്ടിയുടെ രാജിയെക്കുറിച്ച്, കരുണാകരനോടുള്ള യോജിപ്പിന്റെയെക്കുറിപ്പോ ഒന്നുംതന്നെ ആന്റണി സംസാരിച്ചില്ല. ഭൂഖണ്ഡമെന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു. കൃത്യസമയത്തുതന്നെ ആന്റണി വിമാനം കയറി ഇന്ദ്രപ്രസ്ഥത്തിലേക്കു തിരിച്ചുപോയി. അങ്ങനെ നാട്ടുസ്വരത്തുകാർ പറയാവുന്നതുപോലെ, ഉള്ളിലൊളിച്ചതുപോലെ സംഭവങ്ങൾ അവസാനിച്ചു. ഒരു ഫലിത നാടകംപോലെ സംഭവങ്ങൾ അവസാനിച്ചപ്പോൾ ഇനം പരസ്പരം ചോദിച്ചു, 'എന്താ? എന്താ?'

ഡോ. ജെയിംസ് വടക്കുംചേരി

സ്

ശ്രീധനപീഡനം അക്ഷര കേരളത്തിലോ? അവിശ്വസനീയമായിത്തോന്നിയേക്കാം. സ്ത്രീധനമെന്ന മോ? അസാധ്യവും! എന്നാൽ കേട്ടോളൂ, നമ്മളിൽപ്പലരും കരുതിയിരിക്കുന്നതു പോലെല്ല കാര്യങ്ങളുടെ പോക്കെന്ന് കാലിക സംഭവങ്ങൾ കാണിക്കുന്നു.

സ്ത്രീധനത്തിന്റെ പേരുപറഞ്ഞ് ഭർത്താവും ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയും സഹോദരങ്ങളും ചേർന്ന് തന്നെ ക്രൂരമായി മർദ്ദിക്കുന്നവനെ പരാതിയുമായി പൊലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് ഓടിവന്ന തിരുവനന്തപുരം കാച്ചാണിയിലുള്ള

പുറത്തു പറയുന്നില്ല; സ്ത്രീധന മരണങ്ങൾ പലരും അറിയുന്നില്ല. കേരളത്തിൽ മാത്രം ഒരു വർഷം 123 സ്ത്രീധന പീഡന/മരണങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈയിടെ ഒരു ചർച്ചയിൽ പങ്കെടുക്കവെ ഒരു സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തക ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചു പറയുകയുണ്ടായി. അതൊക്കെ അതിശയോക്തി പരമാണെന്ന് അപ്പോൾ പലരും കരുതി. സാക്ഷര കേരളത്തിൽ അങ്ങനെയുണ്ടാവില്ല എന്നവർ വിശ്വസിക്കുന്നുപോലും.

സ്ത്രീധന പീഡനം/മരണം ഇന്ത്യയിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകുന്ന സ്മിതി

വിവാഹമണ്ഡപത്തിൽ നിന്നും ചിതാഗ്നിയിലേക്കോ?

ഒരു സ്ത്രീ പറയുകയാണ്: "നേരത്തേ ഭർത്താവുമായി തെറിപ്പിരിഞ്ഞു. എനിക്ക് മകനും ചെലവിനു തരണമെന്നു പറഞ്ഞ് ഞാൻ കുടുംബക്കോടതിയെ സമീപിച്ചിരുന്നു. കേസിലെ വിചാരണയ്ക്കിടയിൽ ഭാര്യയേയും മകനേയും താൻ സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു പറഞ്ഞ് എന്റെ ഭർത്താവ് എന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലേക്കു വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. എന്നാൽ ഭർത്താവിനോട്, മടങ്ങിയെത്തിയ അന്നുമുതൽ പണത്തിന്റെയും വസ്തുവിന്റെയും ആഭരണങ്ങളുടെയും പേരിൽ എന്നെ എല്ലാവരുംകൂടി മർദ്ദിക്കുന്നു."

സർവ്വമുൾപ്പെടെ 50000/ രൂപ സ്ത്രീധനമായി നൽകി വിവാഹിതയായൊരു അട്യാപിക ഈയിടെ പയ്യന്നൂരിൽ ആത്മഹത്യ ചെയ്തു. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ നാൾ മുതൽ ഭർത്താവിനോട് സ്ത്രീധനത്തെപ്പറ്റി നവവധുവിനെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നും പീഡനം സഹിക്കവയ്ക്കാതെ ആ ടീച്ചർ ജോലിചെയ്തിരുന്ന സ്കൂളിനടുത്തു താമസിച്ചിരുന്ന കോൺവെൻ്റിൽവച്ച് ആത്മഹത്യ ചെയ്യുകയായിരുന്നുവെന്നും മനസ്സിലാക്കിയ പൊലീസ് അവരുടെ ഭർത്താവിനെ അറസ്റ്റു ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

ഇതുപോലെ എത്രയെത്ര സംഭവങ്ങൾ! സ്ത്രീധന പീഡനത്തിന്റെ കഥകൾ പലരും

വിവരക്കണക്കുകളനുസരിച്ച്, ഒരുമണിക്കൂർ നാല്പത്തിരണ്ടു മിനിറ്റുള്ള ഒരു സ്ത്രീധനമരണം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നു. ആർഷഭാരതത്തിൽ! തീർന്നില്ല, 33 മിനിറ്റിനിടയ്ക്ക് ഇന്ത്യയിലൊരു സ്ത്രീ ഭർത്താവിന്റെ/ബന്ധുക്കളുടെ ക്രൂരതയ്ക്കു വിധേയയായാകുന്നു. 1987-ൽ 1912 സ്ത്രീധന മരണങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടെങ്കിൽ 1991-ൽ അത് 5157 ആയി ഉയർന്നുവത്രേ. 169.7 ശതമാനം വർദ്ധനവ്. ഇതുണ്ടായതോ? നാരിയെ ദേവിയായി പുളിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു പാപ്പിക്കുന്നൊരു സംസ്കാരത്തിലും! സ്ത്രീധനം വാങ്ങലും കൊടുക്കലും സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളും ഹീനമായ കുറ്റകൃത്യങ്ങളായി കണക്കാക്കി കാണിപ്പോഴും നൽകണമെന്നതാണ് ഇവിടെ നിയമം. വിവാഹാനന്തരം ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ നടക്കുന്ന ഭാര്യമരണങ്ങൾ (സാദാവിക മരണങ്ങളാണെങ്കിൽ പോലും) വരെ ഗൗരവമായി കണക്കാക്കി നിയമനടപടികൾ നടത്തണമെന്നു രാജ്യത്ത് സ്ത്രീധനമരണത്തിൽ മാത്രം 169.7 ശതമാനം വർദ്ധനവ്? അതും അഞ്ചുവർഷത്തെ ഇടവേളയ്ക്കുള്ളിൽ? നാം എല്ലാ തുറയിലും പുരോഗമിക്കുകയാണുപോലും!

പഴയകാല മലയാള നാളിപ്പട്ടത്തിൽ നമുക്കു കണ്ടെത്താനാവാത്ത വാക്കുകളായിരിക്കാം ഭർത്താപീഡനം ബന്ധുപീഡനമൊക്കെ.

വടക്കേ ഇന്ത്യയിൽ നടക്കുന്നതുപോലുള്ള സ്ത്രീധനമരണങ്ങളും സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളും കേരളത്തിലില്ല എന്ന ഒരു ധാരണയുണ്ട് നമുക്ക്. പക്ഷേ, മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളെ പിറകിലാക്കുവിധം സ്ത്രീധനവും സ്ത്രീധന മരണങ്ങളും കേരളത്തിലും പെരുകുകയാണ്.

എന്നാൽ, അവ, 1987 മുതൽ 1991 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ 11603-ൽനിന്നും 15949 ആയി വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. 37.5 ശതമാനം വർദ്ധനവ്. വിവാഹജീവിതത്തിൽ പീഡനം ഏല്ക്കേണ്ടവരുന്ന് തലവിധിയായെന്നു കരുതി എല്ലാം സഹിച്ചും പൊറുത്തും കുഞ്ഞുങ്ങളെ മനസ്സിൽ ധ്യാനിച്ചും ജീവിതം തള്ളിനിൽക്കുന്നൊരു സാമൂഹ്യ-സാംസ്കാരിക വ്യവസ്ഥിതിയിലാണ് അഞ്ചുവർഷത്തിനിടയിൽ 37.5 ശതമാനം വർദ്ധനവ് ദർശിക്കുന്നതെന്നാർക്കൊ.

സ്ത്രീകളെ എല്ലാവിധത്തിലും—തരത്തിലും—തലങ്ങളിലും ഉദ്യമിക്കണം, ഉദ്യമിച്ചു പറയൂ എന്ന വാതോരാതെ പ്രചോദിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയക്കാരും അവരുടെ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരീക്ഷകളും എന്തുകൊണ്ട് ഈ യാഥാർത്ഥ്യം കാണുന്നില്ല? സ്ത്രീകൾക്കായി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള ക്രിയാത്മക മേഖലയിലെ വിഭവങ്ങളിലും ഇത്രമാത്രം വർദ്ധനവ് ദർശിക്കുന്നുണ്ടെന്ന കാര്യം എന്തുകൊണ്ട് വർദ്ധിക്കുന്നില്ല? സ്ത്രീധന മരണത്തിനും സ്ത്രീധന പീഡനത്തിനുമെതിരെ പൊലീസിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്ന കേസുകളുടെ കണക്കാണ് മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചത്. പൊലീസിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാത്തത്, പെട്ടാൽ തന്നെ മേൽ നടപടികൾ എടുക്കാനാവാത്തത് ഇതിനേക്കാൾ എത്രയോ മടങ്ങ് കൂടുതലായി

രിക്കും. ഇതിനിടെ ചിലർ അവർക്കുള്ള ഉത്കണ്ഠയും തെളിയിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെനിന്നും ഏകദേശം 10000 കേസുകൾ കേരളത്തിലാണെന്ന് അവർ പറയുന്നതായി പത്രവാർത്ത കണ്ടു. അതാണു യഥാർത്ഥ്യമെങ്കിൽ ഈ പ്രശ്നം ഭയാനകമാണ്. 1991-ലെ 15949 സ്ത്രീപീഡനകേസുകളിൽ നിന്നും 60711 സ്ത്രീധനപീഡനകേസുകൾ 1993 ആയപ്പോഴേക്കും വർദ്ധിക്കുകയെന്നു പറഞ്ഞാൽ? ഏതെങ്കിലും രാജ്യത്ത് ഇങ്ങനെ യുണ്ടാകുമോ?

വടക്കേ ഇന്ത്യയും കേരളവും

വടക്കേ ഇന്ത്യയിൽ നടക്കുന്നതുപോലുള്ള സ്ത്രീധന മരണങ്ങളും സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളും സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യാപരാധം കുറുകുതലങ്ങളും താരതമ്യേന കേരളത്തിലില്ല എന്നതായിരുന്നു നാളിതുവരെ ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ചിന്തയും ധാരണയും. അതിനു ചില കാരണങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കാം. സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ നടക്കുന്ന കുറുകുതലങ്ങളിൽ 17.6 ശതമാനം മദ്യപ്രദേശിലും 15.7 ശതമാനം ഉത്തരപ്രദേശിലും 13.9 ശതമാനം മഹാരാഷ്ട്രയിലും 7.9 ശതമാനം ആന്ധ്രപ്രദേശിലും 7.5 ശതമാനം രാജസ്ഥാനിലും 5.7 ശതമാനം ഡൽഹിയിലുമാണെന്നാണു നാം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നത്. എന്നാൽ, ഈയിടെയായി കേരളത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്ന സ്ത്രീപീഡന പരമ്പരകളും സ്ത്രീധനമരണ പട്ടികകളും കാണുമ്പോൾ ഒരുപക്ഷേ, അധികംനാൾ കഴിയുമ്പോൾ മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളെ വളരെ പിറകിലാക്കിയെടുക്കുമെന്നു ആശങ്കപ്പെടുന്നവർ ധാരാളമുണ്ടാവിട.

പീഡനം സഹിക്കേണ്ടതാണെന്ന വിചാരിപ്പാൻ പതിനഞ്ചാണ്ടി ഒരു യുവതി ആത്മഹത്യ ചെയ്തതിനെത്തുടർന്ന് ഭർത്താവും വിവാഹമോളം ഈയിടെ പത്തനംതിട്ട ജില്ലയിൽ പൊലീസ് കസ്റ്റഡിയിലായി. ലഭ്യമായ വിവരങ്ങളനുസരിച്ച് ആ നവവധുവീന്റെ അകാലമരണത്തിനു കാരണം പീഡനമാണെന്നാണ്. മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ആ സ്ത്രീ എഴുതിവച്ചിരുന്ന കത്തിൽ അക്കാലം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. നിർഭയനായ കുടുംബത്തിൽനിന്നും ആറുപവനും 10000 രൂപയും കൊടുത്തായിരുന്നു വിവാഹം നടത്തിയതെന്നാണ് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞത്. വിവാഹപ്രായം കഴിഞ്ഞായിരുന്നു കല്യാണം നടത്തിയതെങ്കിലും അതിൽ അവളുടെ മാതാ പിതാക്കൾക്ക് ആശ്വാസം തോന്നിയിരുന്നു. കാരണം, ഒരു മകളുടെ ഭാവി സുരക്ഷിതമായല്ലോയെന്നോർത്ത്. പക്ഷേ, മണ്ഡ

പത്തിൽനിന്നും അവൾ യാത്രയായത് ചിതയിലേക്കായിരുന്നുവെന്നു മാത്രം. കൊല്ലം ജില്ലയിൽ ഒരു സ്ത്രീ ഭർത്താവിനെയും പീഡനങ്ങളെത്തുടർന്ന് ഈ ദിവസങ്ങളിൽ സ്വപിരിട്ട് ഉള്ളിൽച്ചെന്ന് അവൾക്കെതിരെ ആശുപത്രിയിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. പതിനാറു മാസമുമ്പ് വിവാഹിതയായ ആ സ്ത്രീക്ക് വിവാഹദിനങ്ങൾ (മധുവിധു ദിവസങ്ങൾ) കഴിഞ്ഞപ്പോൾത്തന്നെ പീഡനകാലം ആരംഭിച്ചുവെന്നാണ് അവർ പൊലീസിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന മൊഴിയിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നത്. ഈയിടെ, കുടുംബശ്രീ വെള്ളം ചോദിച്ചപ്പോൾ ഭർത്താവിനോട് ബലമായി സ്വപിരിട്ട് വായിൽ ഒഴിച്ചുകൊടുത്തുവത്രേ. സ്ത്രീകളോട് സ്ത്രീകൾക്കിടയ്ക്കെ ക്രൂരരാവാൻ പറയുമോ? സ്ത്രീപീഡനങ്ങൾക്കു പിറകിൽ കേരളത്തിലെ വനിതകളും മോശക്കാരല്ലെന്നു നീക്കമെടുക്കുന്ന നിയമനിലയെക്കുറിച്ചു വളരെ സംഭവങ്ങൾ ഈയിടെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്.

നിന്നെ ഞാൻ ഇഞ്ചിഞ്ചായി കൊല്ലുമെടി. നല്ല സ്ത്രീധനം വാങ്ങി എന്റെ മകൻ ഇനിയും കല്യാണം കഴിക്കാമെടി. അവനു പ്രായമൊന്നും കടന്നുപോയിട്ടില്ല— എന്ന് അമ്മായിയമ്മ ആലോചിച്ച് പലപ്പോഴും കഠിന ദേഹാപ്രദവേലകളെന്ന് തന്നെ വിധേയമാക്കിയെന്നു പരാതി പറഞ്ഞ ഒരു സ്ത്രീയുടെ കഴിഞ്ഞ എട്ടുവർഷത്തെ ജീവിതകഥ ഈയിടെ കേരളത്തിലെ ഒരു വാരികയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ദേഹമാസകലം മുറിപ്പാടുകളുള്ള—കഷിണിച്ച് ദയനീയ മുഖഭാവമുള്ള—നിത്യരോഗിയായിത്തീർന്ന ആ സ്ത്രീ എട്ടുവർഷമുമ്പ് ഒന്നരലക്ഷം രൂപയും 30 പവന്റെ ആരേണങ്ങളും സ്ത്രീധനമായി കൊണ്ടുവന്നതായിരുന്നുവത്രേ.

സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി കേരളസർക്കാർ

സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ കേരളത്തിൽ നടക്കുന്ന അതിക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ച് സർക്കാരിനും അറിവുണ്ടത്രേ. ഏകദേശമായിരുന്നാണി സർക്കാർ വന്നശേഷം സ്ത്രീകൾക്കുമേൽ നടന്ന കുറുകുതലങ്ങൾ 9560; സ്ത്രീധനമരണം 67; സ്ത്രീപീഡനകേസുകൾ 574; കുറുകാക്കാരെ പിടികൂടിയത് 459 കേസുകളിൽ; നാലു കേസിൽ പ്രതികളെ ശിക്ഷിച്ചു; ബലാത്സാഗക്കേസു മാത്രം 562; ഇവയിൽ 155 കേസിൽ പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ടത്. പട്ടികളാൽ സ്ത്രീകളും, സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കുറുകുതലങ്ങൾ നടന്നത് കോഴിക്കോടാണ് (827); രണ്ടാംസ്ഥാനം കണ്ണൂരിനും—618. ഏറ്റവും കുറവ് പത്തനംതിട്ടയിലും—246. കേരള മുഖ്യമന്ത്രിയെന്ന നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ വെളിപ്പെടുത്തിയതാണ് വിവരം. കഴിഞ്ഞ രണ്ടുവർഷങ്ങളിൽ മാത്രം തിരുവനന്തപുരം നഗരമൊഴിച്ചുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ 6449 കേസുകൾ റിപ്പോർട്ട്

ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പട്ടികളാൽ—പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്കെതിരെയുള്ള മൊത്തം അതിക്രമസംഭവങ്ങൾ 2174 ആണ് ന്നും അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി.

1970-കളിൽ, കേരളത്തിൽ നടത്തിയ ഒരു പഠനത്തിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നത് സമ്പൂർണ്ണ സാക്ഷരത കൈവരിക്കുന്നതിന് എത്രയോ ദശകങ്ങൾക്കു മുമ്പ് നമ്മൾ സ്ത്രീധനക്കാര്യത്തിൽ കടുംപിടിത്തക്കാരായിരുന്നുവെന്നാണ്. 1970-കളിലെ ലോവർ ഡിവിഷൻ ക്ലാർക്കിന് 15,000/- രൂപ വരെയും ഹൈ സ്കൂൾ അഭ്യാപകന്/അപ്പർ ഡിവിഷൻ ക്ലാർക്കിന് 20,000/- രൂപ വരെയും എൻജിനീയർ കോളേജ് അഭ്യാപകർ തുടങ്ങിയവർക്ക് 40,000/- രൂപ വരെയും, ഐ.എ.എസ്., ഐ.എഫ്.എസ്., ഡോക്ടർ, ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റ് എന്നിവർക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപ വരെയും ഇവിടെ സ്ത്രീധനമായി ആവശ്യപ്പെടുമായിരുന്നു. കുടുംബസ്വത്തും ബന്ധുബലവും വീട്ടുമഹിമയും ആടിച്ചുതുറന്നുവെച്ചും വിവാഹക്കമ്പോളത്തിൽ ഇന്നത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ വിറകിച്ചിരുന്നൊരു കാലഘട്ടത്തിലെ സ്ത്രീധന രേഖകളാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞതെങ്കിൽ കാലങ്ങൾ നീങ്ങിയതോടെ ഇന്നതിന്റെ 10 മുതൽ 20 വരെ ഇരട്ടിയായിട്ടുണ്ട് സ്ത്രീധനച്ചന്തയിലെ വിലപേശൽ. “ഉടുതലായും പണിയായും” മാത്രം കൈമുതലായിട്ടുള്ള കൊത്തനും, അതുപോലുമില്ലാത്ത കൈയൊളിനും വരെ ഇന്ന് 50,000/- രൂപയും സ്ഥലവും പൊന്നും വീട്ടുമാണ് സ്ത്രീധനമായി ചോദിക്കുന്നത്.

അങ്ങനെ താങ്ങാവുന്നതിലേറെ പണവും ആരേണങ്ങളും സ്വത്തുമായിവരുന്ന “പുത്തൻ പെണ്ണി”നോട് “ഇനിയും കൊണ്ടുവാ” എന്ന നയം സ്വീകരിച്ച് പീഡിപ്പിക്കുകയെന്നത് തുമ്പിയെക്കൊണ്ട് കല്ലെടുപ്പിക്കുന്നതുപോലെയാണ്. തുമ്പിയെക്കൊണ്ട് കല്ലെടുപ്പിക്കുന്നവർക്കുണ്ടാവുന്ന ‘സുഖം തുമ്പി കണ്ടുവാവല്ലല്ലോ. കല്ലെടുക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നത് മകനാണെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യും? “പുക്കഞ്ഞകൊള്ളി പുറത്ത്” എന്ന വിധേന മരുമകളോടൊത്ത് മകനെയും വെളിയിലാക്കുക. രണ്ടുക്കളെയും ഒരു മേൽക്കൂരയുമായി കഴിയുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം കുടിക്കുടി വരികയാണോ? അമ്മായിയമ്മ വിഷംകൊടുത്തു കൊല്ലുമോയെന്ന ഭയത്താൽ വേറെ അടുപ്പു പുട്ടി ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് ഭർത്താവിനും മക്കൾക്കും കൊടുക്കുന്ന ഭാര്യയും, മരുമകൾ വിഷം കൊടുത്തുകൊല്ലുമോയെന്നു പേടിച്ച് പ്രത്യേക ഭക്ഷണം തയ്യാർ ചെയ്തുകഴിക്കുന്ന അമ്മായിയമ്മയും—രണ്ടുപേരും സ്ത്രീധന പീഡനത്തിന് ഇരയാവുന്നവരാണ്.

വിവാഹച്ചെലവിനുശേഷം പുത്രീപീഡനമോ?

കേരളത്തിൽ വിവാഹച്ചെലവുകൾ കെണിയിലാക്കിയതു പതിനാലു ലക്ഷം കുടുംബങ്ങളാണെന്ന് കേരള ദേശീയവേദി

നടത്തിയ ഒരു പഠനത്തിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടു. വിവാഹച്ചെലവുകൾ മുലമുളള കടബാധയുത കേരളത്തിലെ നാലിലൊന്നു കുടുംബങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ഭദ്രത തകർത്ത് ശൈഥില്യങ്ങൾക്ക് വഴിയൊരുക്കുന്നതായാണ് ആ പഠനം കാണിക്കുന്നത്. കടംതീർക്കാനാവാതെ കിടപ്പാടം തീറെഴുതി വിലക്കേണ്ടിവരുകയും റെവന്യൂ റിക്കവറി നടപടികൾക്ക് വിധേയമാകുന്നവരുടെ സംഖ്യ നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിക്കുന്നതായും പഠനം തെളിയിക്കുന്നു.

“സ്ത്രീധനം 95% വിവാഹങ്ങളിലും നിർബന്ധിത ഘടകമാണെന്നും പത്തു വർഷത്തിനുള്ളിൽ സ്ത്രീധനത്തോൽ ഉണ്ടായ ഭീമമായ വർദ്ധനവ് എല്ലാ സമുദായങ്ങളെയും ബാധിച്ചുവെന്നും “സർവ്വ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നു. “സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളും മരണങ്ങളും മൂന്നിരട്ടിയായി” എന്നും കേരള ദേശീയവേദി

സ്ത്രീധനപീഡനവും സ്ത്രീധന മരണവും ഒരു പ്രത്യേക മതവിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നവരിലാണ് കാണുന്നതെന്ന് ഗവേഷണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു. അതിനാൽ മതനേതാക്കൾക്ക് ഈ തുറയിൽ വളരെയേറെ ചെയ്യാനൊക്കും. കേരളത്തിലിന്ന് പുറത്തുവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളിലും സ്ത്രീധന മരണങ്ങളിലും മുഖ്യമായ പങ്ക് സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ വഹിക്കുന്നതായി കണ്ടുവരുന്നു.

ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു. അങ്ങനെ മാനസികമായും സാമ്പത്തികമായും നട്ടം ചുറ്റുന്ന പെൺവീട്ടുകാരെ വീണ്ടും വീണ്ടും സ്ത്രീധനത്തിന്റെ പേരിൽ പീഡിപ്പിക്കുകയെന്നു പറയുന്നത് അവരെ കല്ലുകൊട്ടി കടലിൽ താഴ്ത്തുന്നതിനു തുല്യമാണ്.

സ്ത്രീകളും അസ്വാഭാവിക മരണങ്ങളും

ഡൽഹിയിൽ, സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിൽ നടക്കുന്ന അസ്വാഭാവിക മരണത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഔദ്യോഗിക രേഖകളിൽ 50.84% സ്ത്രീകളും മരിക്കുന്നത് അപകടങ്ങളിലാണെന്നാണ് എഴുതിവച്ചിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, അതേ മരണങ്ങളെക്കുറിച്ചുതന്നെ നടത്തിയ വിശദമായ അന്വേഷണത്തിൽ അവയിൽ 35.20% മാത്രമേ അപകടമരണങ്ങളായിട്ടുള്ളൂവെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടു. 12.89 ശതമാനമേ സ്ത്രീധന മരണങ്ങളായി ഔദ്യോഗിക രേഖകളിൽ അവിടെ കാണുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ, സ്വാഭാവിക മരണങ്ങളെപ്പറ്റി കൂടുതൽ ആഴത്തിലിറങ്ങി അന്വേഷിച്ചപ്പോൾ സത്യമെത്രയോ വ്യക്തമായിലാണെന്ന് തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. അവിടെ നടക്കുന്ന അസ്വാഭാവിക മരണങ്ങളിൽ 15.64 ശതമാനവും സ്ത്രീധന മരണങ്ങളായിരുന്നുവത്രേ.

കേരളത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ അസ്വാഭാവിക മരണങ്ങളെപ്പറ്റി പഠിക്കാൻ എന്തുകൊണ്ടാണ് സ്ത്രീ സംഘടനകൾ അറച്ചുനില്ക്കുന്നത്?

സ്ത്രീകളെ ബസ്സിൽ വെച്ചാണു ശല്യം ചെയ്താൽ, അവർക്കെതിരെയൊന്നു കമൻ്റ് പാസ്സാക്കിയാൽ, അവരെയൊന്നു തുറിച്ചു നോക്കിയാൽ വരെ പ്രതികരിക്കുന്ന സ്ത്രീകളും സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകരും സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ മുഷ്പ്രവണതയ്ക്കെതിരെ എന്തുകൊണ്ട് നിശ്ശബ്ദത പാലിക്കുന്നു? സ്ത്രീകൾ തീപൊള്ളലേറു മരിക്കുന്നതിനോടനുബന്ധിച്ച് അവയെല്ലാം കൊലപാതകങ്ങളാണെന്നുപറഞ്ഞ് സ്ത്രീകളുടെ ബന്ധുക്കളും സ്വന്തക്കാരും അധികാരികൾക്കു തരുന്ന പരാതികളുടെ എണ്ണം അനുദിനം കുടിക്കുടിവരുകയാണ്.

തിരുവനന്തപുരത്ത് വട്ടിയൂർക്കാവിൽ ഉള്ള ഭർത്താഗൃഹത്തിൽ വച്ച് ഈയിടെ പൊള്ളലേറു മരിച്ച ഒരു സ്ത്രീയുടെ മരണം കൊലപാതകമാണെന്ന് ആരോപിച്ച് ആ

സ്ത്രീയുടെ പിതാവ് പൊലീസ് അധികൃതർക്ക് പരാതി കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. ഭാര്യയെ മർദ്ദിക്കുകയും മുഖത്തും വയറത്തും ചവിട്ടുകയും തുടർന്ന് അബോധാവസ്ഥയിലാവുകയും ചെയ്ത ആ സ്ത്രീ മരിച്ചുവെന്ന് കരുതി ഭർത്താവ് മണ്ണെണ്ണയൊഴിച്ച് തീ കൊളുത്തുകയായിരുന്നുവെന്ന് പരാതിയിൽ പറയുന്നു.

മകന് മരണമു വീവാഹം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ടി ആസൂത്രിതമായി മണ്ണെണ്ണയൊഴിച്ച് തന്റെ മകളെ തീകൊളുത്തുകയായിരുന്നുവെന്നാരോപിച്ച് പാശ്ചാത്യ പഞ്ചായത്തിലെ ഒരമ്മ ഈയിടെ പരാതിപ്പെടുകയുണ്ടായി. എന്താണീ കേൾക്കുന്നത് എന്നു പോലും വനിതാസംഘടനകൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്നുവരുമ്പോൾ സ്ത്രീകൾക്കു സ്ത്രീകളോടു ചെയ്യാവുന്ന വലിയ ക്രൂരതയല്ലേ?

പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ:

സ്ത്രീ/സ്ത്രീധന പീഡനത്തിനും സ്ത്രീ/സ്ത്രീധന മരണത്തിനും എതിരെ ഇനങ്ങൾ ഉണരേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നിയമത്തിനും നിയമ നടപടികൾക്കും കാര്യമായൊന്നും ഇവിടെ ചെയ്യാനാവില്ലെന്നതാണ് നഗ്ന സത്യം. കാരണം, ഇവയെല്ലാം നിയമത്തിനപ്പുറമുള്ള പലതുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് കിടക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ട് നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളിൽ “പാച്ചുവർക്ക്” നടത്തിയതുകൊണ്ടോ, അവയുടെ പല്ലിന് രാകിയൊരല്പം മുർച്ച കൂട്ടിയതുകൊണ്ടോ പുതിയ

നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയതുകൊണ്ടോ തീരുന്നു. തല്ല ഈ പ്രശ്നം. മനുഷ്യന്റെ വിലയും സ്ത്രീയുടെ നിലയും സ്ത്രീധനത്തിന്റെ സ്ഥാനവും കുടുംബത്തിലെ “ഇമ്പ”വും എന്തെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന മുഖ്യധർമ്മം ഇവിടെ തീതികൾക്കുതന്നെ തുടക്കം കുറിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സാക്ഷരതയെന്നതിന് മുഖ്യശാഷണമെന്നതല്ലല്ലോ അർത്ഥം!

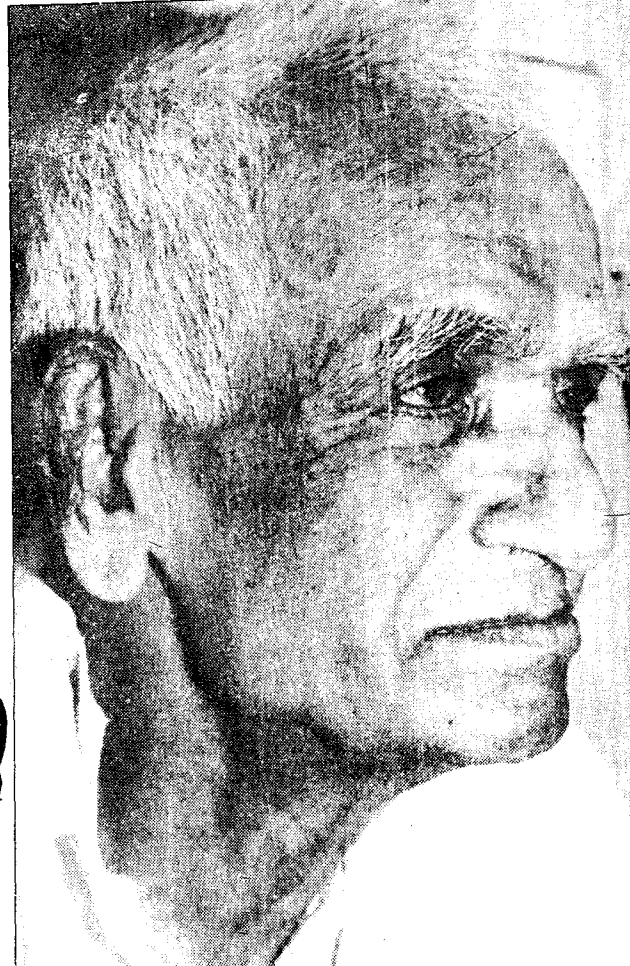
സ്ത്രീക്കെതിരെ സ്ത്രീകൾ തന്നെ ഇറങ്ങിയാൽ? സ്ത്രീയുടെ ശത്രു സ്ത്രീയെന്നതായി മാറിയാൽ? ഇതിനും ഒരു പരിഹാരം കണ്ടെത്തിയേ പറ്റൂ. കേരളത്തിലിന്ന് പുറത്തുവന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളിലും/സ്ത്രീധന മരണങ്ങളിലും മുഖ്യമായ പങ്ക് സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ വഹിക്കുന്നതായി കണ്ടുവരുന്നു. സ്ത്രീയുടെ ശത്രു പുരുഷന്മാരാണെന്ന ധാരണ സമൂഹത്തിൽ ഇന്നുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആ ചിന്താഗതി പൂർണ്ണമായും ശരിയാണോയെന്ന് ഉറക്കെ ചിന്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ബലാത്സാഗം, സ്ത്രീകളെ ശല്യപ്പെടുത്തൽ, സ്ത്രീകളെയും പെൺകുട്ടികളെയും അനാശാസ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽ (ഇതിൽ സ്ത്രീകൾ പങ്കു വഹിക്കുന്നതായി കാണുന്നു) പുറംശുശല്യത്തിന് സ്ത്രീകളെയും പെൺകുട്ടികളെയും വിധേയരാക്കൽ തുടങ്ങി ഏതാനും ചിലതിന് പുരുഷന്മാർക്കുള്ള പങ്ക് താരതമ്യേന കൂടുതലാണ്. എന്നാൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ ചെയ്യുന്ന പലവിധ കുറുകുതലങ്ങളിൽ പുരുഷന്മാർ ഒന്നിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനേക്കാൾ എളുപ്പവും കാര്യസാദ്ധ്യതയും ഉണ്ടാവുക സ്ത്രീകൾ കൂടി പങ്കുകൊണ്ടാലാണെന്നതിനാൽ പലപ്പോഴും സ്ത്രീ-പുരുഷ സഹകരണം അക്കാലങ്ങളിൽ നാം കാണുന്നുവെന്നതാണ് മറ്റൊരു വസ്തുത. എന്തിനധികം? വേശ്യാലയങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും വേശ്യാവൃത്തിക്ക് പെൺകുട്ടികളെ വശത്താക്കുന്നതിനും സ്ത്രീകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക കഴിവ് പുരുഷന്മാർക്കില്ലെന്നത് പരക്കെ അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. ഒരു കുടുംബത്തിലെ നായിക—അമ്മായിയമ്മ വിചാരിച്ചാൽ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യാൻ പററാത്ത സ്ത്രീധന പീഡനം ഉണ്ടോ? സ്ത്രീധന പീഡനവും അതിനെത്തുടർന്നുള്ള ആത്മഹത്യകളും കൊലപാതകങ്ങളും കുടുംബത്തിനുള്ളിൽ വച്ചാണ് പലപ്പോഴും ഉണ്ടാവുക. അതിനാൽ, കുടുംബാംഗങ്ങളെല്ലാവരും കൂടെ—പ്രത്യേകിച്ച് കുടുംബത്തിലെ സ്ത്രീകൾ—വിചാരിച്ചാലേ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഈ പ്രശ്നത്തെ കടഞ്ഞാണിട്ട് നിന്റത്താനാവുള്ളൂ. മാധ്യമങ്ങൾ ഈ ആശയഗതിക്ക് ഊന്നൽ കൊടുത്ത് ഇനങ്ങളിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്താൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ ക്രൂരത കാണിക്കുന്ന മുഷ്പ്രവണത സ്ത്രീകളുടേതായാൽ—ആ സ്ത്രീകൾ അമ്മായി അമ്മമാരും രൂപത്തിലായാലും നാത്തുൻമാരുടെ രൂപത്തിലായാലും ജ്യേഷ്ഠത്തിയമ്മയുടെ സ്ഥാനത്തായിരുന്നാലും വിധവയായാലും കാമുകിയായാലും വേണ്ടില്ല അവരെക്കൂടി ശേഷം 16-ാം പേജിൽ

എ.വി. അനീൽകുമാർ

കെ.പി.ആർ. ഇന്നും കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെ മുഖ്യധാരാ പ്രസ്ഥാനത്തോടൊപ്പമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലമായ ചരിത്ര പോരാട്ടങ്ങളുടെ ഇരമ്പുന്ന സ്മരണകൾക്കു മുമ്പിലൂടെ....

ഒരു ബോൾഷെവികിന്റെ ജീവിതത്തിൽ നിന്ന്

കെ.പി.ആർ. ഗോപാലൻ

തൂ

കുമാരം കാത്തുകഴി യുകയായിരുന്ന തങ്ങളെ അടിച്ചുകൊണ്ടു സന്താന വചനങ്ങൾപോലുമില്ലാതെ സന്ദിഗ്ദ്ധ വസ്ഥകളുടെ കൊടു കാറുകൾക്കിടയിലും പർവ്വതങ്ങൾപോലെ ഉയർന്നുനിന്ന ജന നേതാക്കൾ പിൻവാങ്ങുമ്പോൾ, അവരെ ധീരമായി അഭിവാദ്യം ചെയ്ത് തുക്കുമരത്തി ലേക്കു നെഞ്ചുയർത്തി നടന്നുപോയ കയ്യരിലെ സാധാരണക്കാരിൽ സാധാരണക്കാരായ നാലു യുവാക്കൾ...

സുനിശ്ചിതമായ ഫലത്തിലും, തടവറയുടെ മനോമടുപ്പിക്കുന്ന ഏകാന്തതയിൽ ഹൃദയ പ്പകർച്ചയേതുമില്ലാതെ ലൈനിൻകുതികൾ വായിക്കുകയായിരുന്ന ഭഗത്സിംഗ്... ഉജ്ജ്വലമായ ചരിത്രപോരാട്ടത്തിന്റെ ജീവൻ തുടിക്കുന്ന ഇതിഹാസംപോലെ ഇതാ മലയാളിക്ക് അഭിമാനമായി കുന്നത്ത് പുതിയ വീട്ടിൽ രാമപുരത്തു ഗോപാലൻ എന്ന കെ.പി.ആർ. കേരളത്തിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആദ്യ നായകരിലൊരാളായ അദ്ദേഹം മുൻവിധിയിൽപ്പൊതിഞ്ഞ വിമർശനത്തോടൊപ്പം ഇന്നും മുഖ്യധാരാ പ്രസ്ഥാനത്തിനൊപ്പമുണ്ട്. സൈദ്യധാനികമായ തെളിമയോടെ മിക്കപ്പോഴും സംസാരിക്കുന്ന കെ.പി.ആർ ചിലപ്പോഴെങ്കിലും ഈ സുതാര്യതയെ ഇരുട്ടിലാഴ്ത്തുന്ന വികാര പാരവശ്യങ്ങൾക്ക് അടിപ്പെടാറുണ്ടെന്നത് നേരുതന്നെ. സാമൂഹ്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളേയും അവയുടെ വികാസപരിണാമങ്ങളേയും ഈ വികാസത്തിലെ നിമ്നോന്നതങ്ങളേയും നേതൃത്വങ്ങളേയും കുറിച്ചുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ കാഴ്ചപ്പാട് മുഖ്യധാരാ പ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന് അകന്നവരിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായി കെ.പി.ആറിന് വഴികാട്ടിയാണ്. എങ്കിലും ഈ ശാസ്ത്രീയതയെ കൈയൊഴിയുന്ന വ്യക്തിവിമർശനങ്ങൾ മേൽക്കൈ നേടുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം യുക്തിയേക്കാൾ വികാരങ്ങൾക്കു കീഴ്പ്പെടാറുണ്ട്.

1940 സെപ്തംബർ 15-ന്റെ മൊറാഴാ സാഭത്തിന്റെ പേരിൽ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യം നടത്തിയ ഗുഡ്രോലോചനയിലൂടെ വധശിക്ഷ വിധിക്കപ്പെടുകയും ഇനകിയ പ്രക്ഷോഭത്തിന്റെ വേലിയേറ്റത്തിൽ അതു റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്ത അപൂർവ്വാനുഭവം. കൊലക്കയർ സുനിശ്ചിതമായി തടവറയിൽക്കഴിഞ്ഞ 28 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ശരീരഭാരം നാലുപൗണ്ട് വർദ്ധിച്ചു കൗതുകാനുഭവം... മനസ്സും ശരീരവും തളരാത്ത പോരാട്ടവിനും നിർചയദാർഢ്യവും... ഭഗത്സിംഗിനെ വധശിക്ഷയുടെ കുരുക്കിൽ നിന്നു രക്ഷിച്ചെടുക്കാനായില്ലെങ്കിലും കെ.പി.ആറിന്റെ ശിക്ഷ റദ്ദാക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു നടന്ന ജനകീയമുന്നേറ്റത്തിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കാനായി. സാഹസികവും അപകടകരവുമായ ഒളിവു ജീവിതത്തിന്റെയും 'ആപ്തക്കരമായ' ചിന്തകളുടേയും ദുർഘട്ടമായ വഴികൾ താങ്ങിലോക വിപ്ലവ മനസ്സാക്ഷിക്ക് വിസ്മയമായ വിപ്ലവകാരികളുടെ ഊർജ്ജം മുറിയ

ൊർമ്മകൾ സമീപസ്ഥങ്ങളെങ്കിലും, മനുഷ്യജീവിതങ്ങൾക്കെവിടെയും വഴികാട്ടിയായുവുന്നു. ഈയൊരു രാഷ്ട്രീയ ജീവിതത്തിന്റെയും ത്യാഗമനോഭാവത്തിന്റെയും നമ്മുടെ കൺമുന്നിലെ സജീവസാന്നിദ്ധ്യമാണ് കെ.പി.ആർ. ഒളിത്താവളങ്ങളിൽനിന്ന് ഒളിത്താവളങ്ങളിലേക്ക്, ഗരില്ലാപ്പോരാട്ടങ്ങളുടെ സജീവതകളിലേക്ക്, ക്രൂരതകളുടേയും മർദ്ദനങ്ങളുടേയും ഇരുട്ടുകളിലേക്ക്, എല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടുവെന്നു കരുതിപ്പോവുന്ന അഭിശപ്ത നിമിഷങ്ങൾ, ഒടുവിൽ മരണത്തിനു മാത്രം കീഴടങ്ങുക... ഭൂഖണ്ഡങ്ങളേയും തലമുറകളേയും ഇളക്കിമറിച്ച ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ മലയാളി അഭിമാനപൂർവ്വം കെ.പി.ആർ എന്ന സംശുദ്ധ രാഷ്ട്രീയജീവിതത്തെയും ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നു.

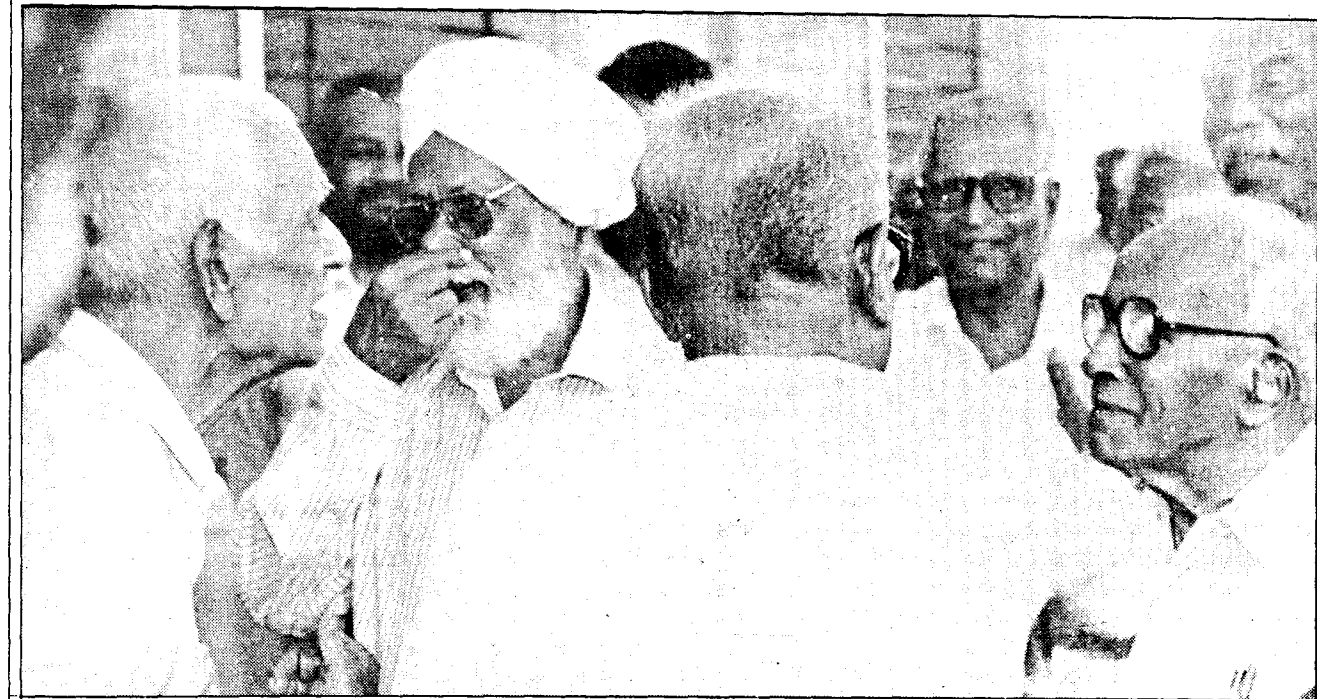
വിപ്ലവകാരികൾക്കു വിരമിക്കാനാവില്ലെന്ന ലൈനിന്റെ ദീർഘദർശനം അനർത്ഥമാക്കി 1995 ജൂൺ ഒന്നിന് 85 വയസ്സു തികയുന്ന, കൊലമരത്തിൽനിന്നിറങ്ങി വന്ന കേരളത്തിന്റെ ഭഗത്സിംഗ് അപാരമായ ഈ വാർദ്ധക്യത്തിലും രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങളിൽ ലക്ഷ്യബോധത്തോടെ ഇടപെടുന്നു. ആരവങ്ങളിൽനിന്നും നാട്യങ്ങളിൽ നിന്നും അകന്നുനിന്ന് അനിതികൾക്കെതിരെ സംസാരിക്കുമ്പോൾ കെ.പി.ആറിന് യുവത്വമാണ്. കണ്ണുകൾ തിളച്ചുപൊങ്ങും. പരുപരുത്ത ശബ്ദം തടസ്സമില്ലാതെ മുന്നറിയിപ്പും ചിലർക്കു പ്രകോപനവുമായി പ്രതിധ്വനിക്കും. ചരിത്രത്തിന്റെയും ജനമുന്നേറ്റങ്ങളുടേയും ഉപലബ്ധികളാകെ, സ്വന്തം കുനിന്മേൽ കയറി വയ്ക്കുന്ന വ്യക്തത മനോഭാവം അദ്ദേഹത്തെ തൊട്ടുതിങ്ങിയിട്ടില്ല. രാഷ്ട്രീ

വി.വി. ശങ്കരമാരാർ, ഭാര്യ ശ്രീദേവിയമ്മ

യാഭിപ്രായഭേദങ്ങൾക്കുപരി, മുൻവിധികളുടെ അകമ്പടിയാടെ പുറത്തുവരുന്ന അസഹിഷ്ണുതകൾക്കുപരി, പ്രത്യക്ഷത്തിൽ വൈരുദ്ധ്യമെന്നു തോന്നാവുന്ന നിലപാടുകൾക്കുപരി, ഈ കല്യാശ്ശേരിക്കാരൻ കേരളീയർക്കു പ്രിയങ്കരനാകുന്നത് ജീവിതപോലെ ശുദ്ധമായ, സ്നേഹമസൃണമായ പെരുമാറ്റത്തിലൂടെയാണ്. ചരിത്രനായകനെ തേടിയെത്തുന്നവർക്ക് ആയിരത്തവണയായാൽപ്പോലും വിരൽച്ചുണ്ടാൻ കല്യാശ്ശേരി

ക്കാർക്കു മടിയില്ല. കൊലമരത്തിൽനിന്നിറങ്ങിവന്ന വിപ്ലവകാരിയെന്ന നിലയിൽ മാത്രമല്ല കെ.പി.ആർ മററുള്ളവരുടെ ഹൃദയത്തിൽ സ്ഥാനം നേടുന്നത്. അനുരഞ്ജനരഹിതവും സാധാരണ രസപ്പൂന് നമ്മുടേതുപോലൊരു കാലത്ത് ഊഹിക്കാൻ കഴിയാത്തതുമായ അപകടകരമായ ജീവിതസമസ്യകളാലും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധേയനാകുന്നു. കെ.പി.ആറിന്റെ വ്യക്തിശേഷതകൾ അനുപമമാണ്. സഖാക്ക

കെ.പി.ആർ, ഇ.എം.എസ്., ഹർകിഷൻസിംഗ് സൂർജിത്, അഡ്വ. കെ.കെ. നായർ, എം.എം. ലോറൻസ്, ബേബി ജോൺ, എം.എ. ബേബി തുടങ്ങിയവർ

ഇടെ സഖാവായ പി. കൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു പ്രിയങ്കരനായ ബോൾഷെവിക്... ഗാന്ധി ഇങ്ക് യുവമനസ്സുകളെ ഇളക്കിമറിച്ച ഗോപാലൻസുവാർ...

ഇന്ത്യയിൽ ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ആദ്യ കാല കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതാക്കൾപോലും ബഹുമാനാദരങ്ങളോടെയാണ് കെ.പി. ആറിനെ ഹൃദയപൂർവ്വം അനുസ്മരിക്കുന്നത്. ആ ധന്യജീവിതത്തെയും ത്യാഗസന്നദ്ധതയെയും അതിശയോക്തിസ് പർശമില്ലാതെ ഹൃദയത്തിൽ കൊണ്ടുനടക്കുന്നുമുണ്ട്. 1955-ലെ സോവിയറ്റ് സന്ദർശനവേളയിലെ അന്യഭവങ്ങളും കെ.പി.ആറിന്റെ വ്യക്തിഗതവിശേഷതകളും നാല്പതു വർഷങ്ങളുശേഷവും ഹർഷിഷൻസിംഗ് സ്മരണിത്തിനെപ്പോലുള്ളവർക്ക് ഊഷ്മളസ്മരണയാണ്.

സോവിയറ്റ് സന്ദർശനവേള. ഗൈഡിനെക്കൂടാതെ താമസസ്ഥലത്തിനു പുറത്തിങ്ങിയ കെ.പി.ആർ കഫറ്റേരിയയിൽ കയറാനിടയായി. ഒരു അപരിചിതനെ കണ്ടമാത്രയിൽ അവിടെക്കൂടിയിരുന്നവർ സാഹാർദ്ദം കൂടാനെത്തി. താൻ ഇന്ത്യയിൽനിന്നാണെന്നും കെ.പി.ആർ. ഗോപാലനാണെന്നും സൗമ്യനായി അറിയിച്ചപ്പോൾ വിസ്മയഭരിതരായി അവിടെയുണ്ടായിരുന്നവർ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളോടെ എഴുന്നേറ്റുനിന്ന് അഭിവാദ്യം ചെയ്തു. അവർ ഇന്ത്യയിൽനിന്നുള്ള കെ.പി.ആർ എന്ന വിപ്ലവകാരിയെ തിരിച്ചറിയുകയായിരുന്നു...

വൈയക്തികമായ പിഡാനുഭവങ്ങളുടേയും കയ്പേറിയ ജീവിതവ്യഥകളുടേയും നടുവിലും ഈയൊരു വിസ്മയാനുഭവം കെ.പി.ആറിനെ ആഴത്തിൽ ആവേശംകൊള്ളിച്ചു.

കയ്യർപ്പോരാളികളെ തൃക്കിലേറിയശേഷം ഉത്തരകേരളത്തിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതാക്കൾ ഡൽഹി ജയിലിലെത്തിയപ്പോൾ പഞ്ചാബിൽനിന്നുള്ള വന്ദ്യവയോധികരായ സിക്ക് സാമന്ത്രിയോടൊപ്പം അവരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് കയ്യർപ്പന്റെ സമീപവാസികളെന്നു കണ്ട് വികാരത്താലും ആവേശത്താലും അവരെ ആവർത്തിച്ചാൽ ഏഷിച്ചത് കെ.പി.ആറിന്റെ സോവിയറ്റ് അനുഭവത്തിന്റെ സമാനതയുൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്.

കെ.പി.ആറിനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ അന്നത്തെ സോവിയറ്റ് സമൂഹം മറ്റൊന്നുകൂടി അടിവരയില്ല. ലോകമാകെ നടക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ ഗതിവിഗതികൾ ഗൗരവപൂർവ്വം നിരീക്ഷിക്കുന്ന മാതൃകാസമൂഹമായിരുന്നു അന്നു സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ എന്നത്. ഇന്ത്യൻ വിമോചന പ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ധാരയെക്കുറിച്ചും പുറത്തുവന്ന ചരിത്രാപഗ്രഥനം നല്കിയ വെളിച്ചമാണ് കെ.പി.ആറിനെ തിരിച്ചറിയാൻ അന്ന് ആ ഇന്നത്തെ പ്രാപ്തമാക്കിയത്. 'രാഷ്ട്രീയ ബോധത്തിന്റെയും തിരിച്ചറിവിന്റെയും പ്രതികരണത്തിന്റെയും ഉജ്ജ്വലപാരമ്പര്യത്തിൽനിന്ന് ഒരു ഇന്നത്തെ എത്ര എളുപ്പത്തിലാണ് മുകളുകൂത്തി വീണത്... സോവിയറ്റ് സമൂഹായത്തിലാകെ തിരിച്ചറിയാനാവാത്ത വിധം പോരാലേല്പിച്ച രാഷ്ട്രീയ സങ്കീർണ്ണം

തയെ കെ.പി.ആർ വിലയിരുത്തുന്നത് ചരിത്രവുമായി കൂട്ടിയിണക്കിയാണ്. ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾക്കപ്പുറം തടവറകളുടേയും ഒളിത്താവളങ്ങളുടേയും ഇരുളിൽ പൊതുജീവിച്ച വിപ്ലവകാരികളുടെ മനസ്സിൽ ചേർത്തുവച്ച പേരുകളിൽ മലയാളക്കരയുടെ ഈടുവയ്പാണ് കെ.പി.ആർ.

സാഹസികവും ധീരവുമായ വിപ്ലവജീവിതത്തിലൂടെ കൊലമരത്തെയും ശത്രുക്കളുടെ ചതിനിലങ്ങളെയും വിറകൊള്ളിച്ച ജീവിതമെന്ന നിലയിൽ മാത്രം കെ.പി.ആറിനെ തിരിച്ചറിയുന്നത് ചരിത്രപരമല്ല. കോൺഗ്രസ്സ് നയസമീപനത്തിന്റെ അനുരഞ്ജന തരയ്ക്കും ജന്മതന്ത്രിയുമെതിരെ വളർന്നു വികസിച്ച ധാരയിൽ നേതൃത്വപരമായ പങ്കു വഹിച്ച രണ്ടു സഖാക്കളെ വലതുപക്ഷത്തേക്ക് ആകർഷിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട കൂതൃതങ്ങൾ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതിൽ കെ.പി.ആർ വഹിച്ച പങ്ക് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഉന്നതരായ നേതാക്കൾക്കിടയിൽപ്പോലും ഇഴഞ്ഞുകയറുന്ന വിരുദ്ധപ്രവണതകളെ ശരിയിലേക്കു പരിവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജാഗ്രത കണക്കാക്കേണ്ടതുണ്ട്. കൽത്തുരുങ്കിലെ വിപ്ലവകാരി (1942 ഡിസംബർ)യെന്ന പേരിൽ കൃഷ്ണപിള്ള എഴുതിയ ലേഖനം കെ.പി.ആറിന്റെ സാഹസികപാടവവും സൈന്യാന്തികമായ തെളിയും ത്യാഗമനോഭാവവും വരച്ചുകാട്ടുന്നുണ്ട്.

തടവറകൾക്കും മർദ്ദനങ്ങൾക്കും തല്ലിക്കൊടുത്താനാവാത്ത പോർവീര്യത്തെ നിറഞ്ഞൊക്കുകൾക്കൊണ്ട് അടിയറവു പറയിക്കാൻ നോക്കിയ... കോൺഗ്രസ്സിന്റെയും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിരുദ്ധതയുടേയും ഉറഞ്ഞാടലിന്റെ കാലമായ...

1942 ഫെബ്രുവരി 15-ന്റെ സേലം വെടിവയ്പ്... മണ്ണുയറും മാംസവും വികാരവും മുളച്ച മനുഷ്യശരീരവും വെടിയുണ്ടകളും നേർക്കുനേർ നിന്ന നിമിഷങ്ങൾ... വെള്ളം നിറച്ച പാത്രത്തിലൊളിച്ചും കക്കുസിൽക്കയറിയും ജീവൻ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ച പോരാളികളെ തുളച്ചുകയറിയ ക്രൂര്യത്തിന്റെ വെടിയുണ്ടകൾ.

സേലം വെടിവയ്പിൽ തലനാരിഴയ്ക്കു ജീവൻ രക്ഷപ്പെട്ട വലിയ വീട്ടിൽ ശങ്കരമാരാർ കെ.പി.ആറിനെക്കുറിച്ചെഴുതിയ

"... കെ.പി.ആർക്ക് തുറുങ്കോ ശിവ ശിവ കല്പകതര ഗർത്തത്തിലോ ശിവ അല്പനല്ലെന്ന് വന്നാലൊരുവനെ അപ്പോഴേതന്നെ ബന്ധിച്ച് പിടിച്ചടൻ ചൊല്പടിക്കു നടത്താൻ ഒരുമ്പെട്ടും അധികാരം..."

വരികൾ ഒരുകാലത്ത് മുഴുവൻ പോരാളികളുടെ നാവിലും തത്തിക്കളിക്കുമായിരുന്നു. പോരാളികൾക്കൊപ്പം സഹനങ്ങളുടേയും പീഡനങ്ങളുടേയും ദിനരാത്രങ്ങൾ പങ്കുവച്ചു. പുരോഗമനമുന്നേറ്റങ്ങളെ പാലട്ടിയ പഴയ അമ്മാർ യുവതത്തിന്റെ ഊർജ്ജത്തോടെ ഇന്നും അത് അയവിക്കുന്നു.

അവസരമായ വാർദ്ധക്യത്തിലും സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ പ്രതിസന്ധിയെക്കുറിച്ചും

റിവിഷനിസത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയാക്രമണത്തെക്കുറിച്ചും ആത്മാർത്ഥമായ ഉത്കണ്ഠയോടെ... കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചും ആവേശത്തിലും ക്ഷോഭത്തിലും പ്രതീക്ഷയിലും സംസാരിക്കുന്നു. ഇതാ കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രായംകൂടിയ യുവതം...

(അവസാനിക്കുന്നില്ല)

13-ാം പേജിൽ നിന്നും തുടർച്ച

ഉൾപ്പെടുത്തിയ സ്ത്രീപീഡനത്തെക്കുറിച്ചും സ്ത്രീധനമരണത്തെക്കുറിച്ചും ചിന്തിക്കാനാവു. പതിനായിരത്തിലധികം വിവാഹമോചനക്കേസുകൾ വിധിയിറപ്പിനായി കേരളത്തിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നാണ് അറിയുന്നത്. അതുകൊണ്ട് വിവാഹിതയായൊരു സ്ത്രീ ആത്മഹത്യ ചെയ്താൽ, വധിക്കപ്പെട്ടാൽ വിവാഹമോചനം നേടിയാൽ അതിന്റെ യെല്ലാം പിന്നിൽ സ്ത്രീ പീഡനവും സ്ത്രീധനപീഡനവും ചികഞ്ഞു കണ്ടുപിടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ വരുത്തി വയ്ക്കുന്ന വിപത്ത് അതിഭയങ്കരമാണ്. "The bride is o.k. All others in the family are not o.k." എന്ന വിധത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ വളച്ചൊടിക്കുന്നതും ശരിയല്ല. സ്ത്രീപീഡനവും സ്ത്രീധന മരണവും കൂടാൻ തുടങ്ങിയതോടെ അത്തരത്തിലുള്ള ഒരു സംഭവം സ്ഥിരം പങ്ക്തിയായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു ചിരഞ്ജനുള്ള പ്രണമാക്കുന്ന പത്രധർമ്മം അപകടകരമാണ്. കൂട്ടുകൂട്ടംബത്തകർച്ച ഏറ്റവും കൂടുതൽ കാണുന്നത് കേരളത്തിലാണ്. എന്നാൽ, അങ്ങനെയുള്ള കൂട്ടംബ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ഭാര്യഭർത്താക്കന്മാർ തമ്മിൽ സമാധാനത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ നീക്കാനുള്ള സാർവ്വതകൂടുതലാണ്. ഒറ്റയാൻ കൂട്ടംബങ്ങൾ ധാരാളമായുണ്ടായി

കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ കൂട്ടംബത്തരീക്ഷത്തിൽ സ്ത്രീ പീഡിപ്പിക്കുന്നുവെന്നുവന്നാൽ-സ്ത്രീധനത്തിന്റെ പേരിൽ സ്ത്രീ കൊല്ലപ്പെടുന്നുവെന്നുവന്നാൽ-ആത്മഹത്യചെയ്യുന്നുവെന്നു വന്നാൽ! അതെല്ലാം വളരുന്ന കേരള സംസ്കാരത്തിലെ മൂല്യചുതിയെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. ഈ ദുരവസ്ഥയിലൂടെ ഉണ്ടായിക്കൂടാ. മതധർമ്മ സ്ഥാപനങ്ങളും മൂല്യധർമ്മ ജീവിതത്തിൽ ഊന്നൽ കൊടുക്കുന്ന സംഘടനകളും മുന്നോട്ടുവരേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീധനപീഡനവും സ്ത്രീധന മരണവും ഒരു പ്രത്യേക മതവിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നവരിലാണ് കൂടുതൽ കാണുന്നത്. ഗവേഷണങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു.

കേരളത്തിൽ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യപ്പെടുന്ന സ്ത്രീ/സ്ത്രീധന പീഡനക്കേസുകളിലും ഈ യാദുനവർ ഒരു പ്രത്യേക മതവിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണെന്ന് അദ്ഭുതകരമായിത്തോന്നിയേക്കാം. അതിനാൽ, മതനേതാക്കൾക്ക് ഈ തുറയിൽ വളരെയേറെ ചെയ്യാനൊക്കും. എല്ലാവരും കൂടെ ഉണർന്നിരുന്നു പ്രവർത്തിച്ചില്ലെങ്കിൽ 21-ാം നൂറ്റാണ്ടാവുമ്പോഴേക്കും ശിഥിലമായ കൂട്ടംബങ്ങളും സ്ത്രീപുരുഷ ബന്ധവും കൂടുമെന്നതിൽ തർക്കംവേണ്ട.

കളളിക്കാട് രാമചന്ദ്രൻ

സംസ്കാരത്തിന്റെ രക്തധനികൾവരെ ചേർക്കുന്ന കൊടുചതികൾ ചരിത്രമായി കൊണ്ടുവന്നത് ഈ ഭൂമിയിൽ നരനെ സൃഷ്ടിച്ച ദൈവത്തിന്റെ ചിന്തകൾക്കു സംഭവിച്ച മാർഗ്ഗഭ്രമംകൊണ്ടാവാണം. സംസ്കാര സ്ഥാപനങ്ങളെ നിന്ദിക്കുന്ന പടയോട്ടങ്ങളുടെ മൂലാധാരത്തിൽ സ്ഥിതികൊള്ളുന്നതും കണ്ണുകളില്ലാത്ത മതതീവ്രതയിലേക്കുള്ള മനുഷ്യന്റെ അഗ്നി

പെരുവിലെ ബാബറിമസ്ജിദും എസ്‌ട്രാഡയുടെ മജ്ലിസുമായി

പ്രവേശവും അന്ത്യന്റെ സമ്പത്ത് കൈയടക്കാനുള്ള ആവേശവുമൊന്നെന്ന് ചരിത്രത്തിന്റെ ഹൃദയം പിളർന്നു പരിശോധിച്ചാലറിയാം. അയോദ്യയോടൊത്തു ഇസ്‌ലാമിന്റെ പ്രാസാദശിഖരങ്ങൾ ഉയർത്തിനിന്നിരുന്ന ബാബറി മസ്ജിദിന്റെ പുരാവൃത്തങ്ങളിൽ പ്രണിതഹൃദയനായ ശ്രീരാമന്റെ ചോരകുത്തിയൊഴുകുന്നുണ്ടെന്ന വിശ്വാസം തച്ചടയ്ക്കലിന്റെ തത്ത്വശാസ്ത്രമായത് നാം കണ്ടതാണല്ലോ. അതിനു പിറകിലുള്ളത് നിന്ദയമായ പടയോട്ടങ്ങളാൽ അമർച്ചചെയ്യപ്പെട്ട കരച്ചിലുകളുടെ പുനർപ്രവേശവും കൂടിയായിരുന്നുവെന്ന സത്യവും വിസ്മിക്കേണ്ടതല്ല. ഹിന്ദു നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ശിലാപലകങ്ങൾക്കു കീഴെ ബുദ്ധമതത്തിന്റെ കരച്ചിൽ കേൾക്കാമെന്നുള്ളത് പുതിയ കുറേഗോപുരങ്ങളും മിനാരങ്ങളുമായിനില്പായെന്ന് മറ്റൊരു സത്യം. മസ്ജിദിനുള്ളിൽ അമ്പലമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന വിശ്വാസവും മസ്ജിദിന്റെ ഹൃദയം തീർത്തും ഇസ്‌ലാമിക്മാണെന്ന വിശ്വാസവും നാം സഞ്ചരിച്ചുപോകുന്ന കാലാവരണ സംഘർഷരഹിതമായി നിലകൊണ്ടിരുന്നുവെന്ന വാസ്തവം നമ്മുടെ പുതിയ കാടത്തത്തെത്തന്നെയാണ് വെളിവാക്കുന്നത്. അയോദ്യയോടൊത്തു അമർച്ചത്തിന്റെയും വിദേശാധിപതിയുടെയും കാവി കൊടികളും പച്ചക്കൊടികളുമുയർന്നത് കണ്ണിൽ ഉള്ളിതെച്ചാൽപ്പോലും കരയാത്ത ഹൃദയശൂന്യമായ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ഇടപെടൽകൊണ്ടായിരുന്നുവല്ലോ. ആൻഡസ് പർവ്വതദേശത്തൊരിടത്ത് 'ബാബറി മസ്ജിദ്

ആൻഡസ് പ്രദേശത്തെ ക്രൈസ്തവ വിശ്വാസത്തിന്റെ വത്തിക്കാൻ രൂപമാണ് സാൻറോ ഡൊമിനിഗോ ദേവാലയവും മറവും. കൂസ്‌ക്കോ പട്ടണത്തിന്റെ ഏകദേശം ഒത്ത നടുവിലും ക്രൈസ്തവ ദേവാലയത്തിനു കീഴെ ഇക്കാ സംസ്കാരത്തിന്റെ സൂര്യക്ഷേത്രം മറഞ്ഞു കിടപ്പുണ്ടെന്നുള്ളത് ഗവേഷണവിഷയമായി തീരേണ്ട വിവാദമല്ല സത്യമാണ്. പെരുവിലെ ആൻഡിസിന്റെ 'രത്നനഗര'മെന്നു വിഖ്യാതമായ കൂസ്‌ക്കോ ഇപ്പോൾ അയോദ്യയുടെ അശാന്തി പടർത്തിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കൂസ്‌ക്കോ നഗരത്തിന്റെ ഇക്കാ ശിലാസാന്നിദ്ധ്യം പോയിട്ട് സ്‌പാനിഷ് പള്ളി ഗോപുരങ്ങളെപ്പോലും ആരാധനയോടെ നോക്കാത്ത ഡൊമിനിക്കൻ ക്രൈസ്തവർ തങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തെ ആരോ ഉപരോധിക്കാൻ വന്നുവെന്ന തോന്നലിലാണിപ്പോൾ. പക്ഷേ, ചരിത്രം പറയുന്ന ഒരു വാസ്തവത്തെ അവർ മനപൂർവ്വം അവഗണിക്കുന്നു. ആ വാസ്തവം ഇതാണ്— സാൻറോ ഡൊമിനിഗോ ദേവാലയവും മറവും പണിതുയർത്തിയത് 'കോറിക്കാൻപോ'യുടെ മുകളിലാണ്. കോറിക്കാൻപോ എന്നതിന് സൂര്യക്ഷേത്രം എന്നാണർത്ഥം. ഒരിക്കൽ ഇന്നത്തെ കൊളംബിയ മുതൽ അർജ്ജന്റീനവരെ വ്യാപിച്ചു കിടന്നിരുന്ന ഇക്കാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പുണ്യദേശമായിരുന്നു കോറിക്കാൻപോ. രാമായണഭക്തർക്ക് രാമജന്മഭൂമിപോലെ.

പെരുവിലെ 'അയോദ്യ'യെന്നയിലെ പ്രധാന കഥാപാത്രങ്ങളിലൊരാൾ കൂസ്‌ക്കോ

ക്കുന്നു. മേയർ കുഴിച്ചു കുഴിച്ച സാൻറോ ഡൊമിനിഗോ പള്ളിയുടെ മതിലിന്റെ അടിവശംവരെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതായത്, പള്ളിയുടെ ഏതാണ്ട് മൂപ്പുതീവർ അകലത്തിലേത്തിയിരിക്കുന്നു. സംസ്കാരം വീണ്ടെടുക്കാനുള്ള മേയറുടെ കുഴിത്തോണ്ടൽ. ഇനി അല്പം ഭൂമിശാസ്ത്രവും പുരാണവുമൊന്നു തോന്നുന്നു.

ആൻഡിസ് പർവ്വതനിരകളുടെ നെറുകയിലെ ടിറിക്കാക്ക എന്ന ശുഭധമള തടാകത്തെ നാലുചുഴിയാക്കി വളർന്നു വ്യാപിച്ച ഇക്കാ നാഗരിക സംസ്കാരം പന്തലിച്ച് തീരത്ത് അയ്യായിരം കിലോമീറ്ററോളം ദൂരത്തിലും അന്യന്യറിനമ്പരതോളം വീതിയിലുമായി ഒരിക്കൽ കത്തിനിന്നിരുന്നു. ക്രിസ്താബ്ദം മുന്നൂറോ ആണ്ടോളം പിറകോട്ടു നീളുന്നതാണ് ഇക്കാ സംസ്കാരത്തിന്റെ പ്രാചീനത. പത്താം നൂറ്റാണ്ടോടെ ഇക്കാ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണ പട്ടണമായി വളർന്ന കൂസ്‌ക്കോ പട്ടണം ടിറിക്കാക്ക തടാകത്തിന്റെ തീരത്തായിരുന്നു. വീണ്ടും ഒരു മുന്നൂറോണ്ടു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഇക്കാ നാഗരികത ഒരു സാമ്രാജ്യമായി പരിലസിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ആയിരത്തി നാനൂററിഞ്ഞൊണ്ണൂററണ്ടിൽ 'പുതിയ ലോക'ത്തിലേക്കുള്ള കപ്പൽ ചാൽ കീറിയിൽ കൊളംബസായിരുന്നുവെങ്കിലും ഈ ചാലുകളിലൂടെ കപ്പലോട്ടങ്ങൾ അധികം നടത്തിയത് സ്‌പെയിൻകാരായിരുന്നു. അവർ പര്യവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഇക്കാ ദേശങ്ങളിലുമെത്തിച്ചേർന്നു. വെളുത്ത നിറം

മുളള സ്വപ്നയിൻകാരെ ഇതുണ്ട തൊലിയുള്ള ഇളകൾ ദൈവദൂതന്മാരായാണു കണ്ടത്. ദൈവദൂതന്മാരുടെ മനസ്സിനുള്ളിൽ വസിച്ചിരുന്നത് ചെങ്കുത്താൻമാരായിരുന്നുവെന്ന് വെളുത്തതെല്ലാം വിശുദ്ധമാണെന്നു കരുതിയ ഇളകൾ അറിഞ്ഞില്ല. സ്വപ്നയിൻകാർ നാട്ടുകാരുടെ മനസ്സിൽ വിദേശത്തിന്റെ വിത്തുകളെറിഞ്ഞ് ഉൾക്കലാപങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചു. അധിനിവേശത്തിനു സ്വപ്നയിൻകാരെ നയിച്ച ഏറ്റവും വലിയ ചെങ്കുത്താൻ ഫ്രാൻസി സ്കോ പിതാറായായിരുന്നു. പാനമയിലെ സ്പാനിഷ് കാലാശ്ഠ്യയിലെ വെറുമൊരു ക്യാപ്റ്റനായിരുന്ന പിതാറോ ക്ലൈവ് ഇന്ത്യയെ വിഴ്ത്തിയതുപോലെയാണ് ഇളകാ നാഗരികതയെ വിഴ്ത്തിയത്. വെറും നൂറിനുമപ്പുറ്റ് ഭടന്മാരും മൂപ്പത്തിയെഴു കുതിരകളുമടങ്ങിയ ചെറുസൈന്യത്തെയെക്കൊണ്ടാണ് പിതാറോ സുത്രത്തിൽ ഇളകാ ദേശത്തിലേക്കു പ്രവേശിച്ചത്. ആ സംഘത്തിന്റെ മുന്നിൽ സമാധാനത്തിന്റെ പതാകവാഹകനെപ്പോലെ മോഹയണിഞ്ഞ പുരോഹിതനെക്കണ്ടപ്പോൾ ഇളകൾ അവിശ്വസിച്ചില്ല. കൂട്ടലഹരിയെന്നായ സ്പാനിഷ് സൈനികത്തലവൻ ചതിയിൽ പെട്ടുപോയ രാജാവിനെ തടവിലാക്കി. രാജാവിനെ ജീവന്നു തുല്യം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന പ്രജകൾ തെരുവുകളിൽ കൂട്ടുകൂടി സൂര്യദേവനെ നോക്കി വിലപിച്ചു. രാജാവിന്റെ തടവറയോളം നിറയെ സർണ്ണ തന്നാൽ രാജാവിനെ മോചിപ്പിക്കാമെന്നു പിതാറോ വിളംബരം ചെയ്തു. പ്രജകൾ ആവേശത്തോടെ സർണ്ണക്കുട്ടികൾ ശേഖരിച്ച തടവറയിലെത്തിച്ചു. ഏതാണ്ട് മുക്കാൽദശം നിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ സർണ്ണഭരമത്തിൽ പിതാറോ ഭ്രാന്തുപിടിച്ചവനെപ്പോലെയാക്കി. അയാൾ രാജാവിനെ ശാസിച്ചു കൊന്നു. വൈകാതെ അയാൾ പെറുവിന്റെ ഗവർണ്ണറായി. ആ സ്ഥാനത്തെത്താൻ അയാൾ ചെയ്ത കൂട്ടിയ ക്രൂരകൃത്യങ്ങൾക്ക് പിന്നീടു വില നൽകേണ്ടിവന്നു. ചെറുപ്പം മുതൽ പിതാറോയുടെ ഉററസ്നേഹിതനും സഹസൈനികനുമായിരുന്ന അൽമോഗായയെ പിതാറോയുടെ സഹോദരൻ കൊലപ്പെടുത്തി. പ്രതികാര തുരോയിത്തീർന്ന അൽമോഗായയുടെ അനുയായികൾ 1541 ജൂൺ 26-ന് പിതാറോയുടെ കൊട്ടാരം കീഴടക്കുകയും അയാളെ വെട്ടി വീഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. ഭൂമിയിൽ കിട്ടാവുന്ന നരകവേദനകൾ മുഴുവനും ശരീരംകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും അനുഭവിച്ചശേഷമാണ് ആ മുഷ്ടൻ ജീവിതത്തിൽനിന്നു മോചനം പ്രാപിച്ചത്. പിതാറോയുടെ ഭരണകാലത്തുതന്നെ ഇളകാ സംസ്കാരം സ്ഥാപനങ്ങളുടെമേൽ പള്ളികൾ പണിതുയർത്താൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. സൂര്യക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുകളിലാണ് കത്തോലിക്കാസഭ സാൻറോ ഡൊമിൻഗോ ദേവാലയവും സന്യാസിമാരും പണിതത്.

സൂര്യക്ഷേത്രത്തിന്റെ അടിത്തറയും നാലരകളും ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി എഴു പത്തുകളിൽ സ്പാനിഷ് സംസ്കാരത്തിന്റെ അഴുകുകുന്മാരത്തിൽനിന്നു വിഭജിക്കുകയുണ്ടായി. കുററൻ കറുത്ത പാറപ്പാളികൾക്ക്

അടുത്ത വർഷം നടക്കാൻ പോകുന്ന പ്രസിഡൻ്റ് ഇലക്ഷനിൽ നോട്ടംവച്ചാണ് ഡാനിയൽ എസ് ട്രാഡ മൺമറഞ്ഞ ഇളകാ സംസ്കാരത്തെയാർത്ത് ഉള്ളിക്കരച്ചിൽ കരയുന്നതെന്ന് എതിരാളികൾ ആരോപിക്കുന്നു.

അതീവ മനോഹരമായ ആകൃതി നൽകിയാണ് സൂര്യക്ഷേത്ര നിർമ്മിതിക്കുപയോഗിച്ചിരുന്നത്. കുമ്മായക്കുട്ടിന്റെ സഹായംപോലുമില്ലാതെ ഇളകാ വാസ്തുശില്പികൾ കല്ലിന്മേൽ കല്ലു കയറിവച്ച് ക്ഷേത്രം പണിതത് നമ്മുടെ കാലത്തെപ്പോലും അമ്പരപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലായിരുന്നു. സൂര്യക്ഷേത്രത്തിന്റെ സൗന്ദര്യത്തെ ഭൂമിയിലാഴ്ത്തി 1650-ൽ സ്വപ്നയിൻകാർ പണിത സാൻറോ ഡൊമിൻഗോ ദേവാലയമാകട്ടെ, മിനുസപ്പെടുത്താത്ത വെട്ടുകല്ലുകൾക്കൊണ്ടു പണിതുയർത്തിയ ധൂമ്രവർണ്ണം പുശിയ വിലക്ഷണമായ ഒരു വാസ്തുശില്പ മാതൃകയായിരുന്നു. ഈ ദേവാലയം പൊളിച്ചുമാറി സൂര്യക്ഷേത്രം വീണ്ടെടുക്കാനുള്ള മേയർ ഡാനിയൽ എസ് ട്രാഡയുടെ പുറപ്പാട് കൂസ്കോയിലെ തദ്ദേശീയരെ ആവേശം കൊള്ളിക്കുമ്പോൾ കത്തോലിക്കാ മതവിശ്വാസികളായ ഡൊമിനിക്കാർ ഒരു പുതിയ കുരിശുയുഗ്ധത്തിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പിലാണ്. ശരിക്കും ബാബറി മസ്ജിദ് പ്രശ്നത്തിന്റെ പെറുവിയൻ രൂപമായി മാറിയിരിക്കുന്നു കൂസ്കോയിലെ പുരാതന സംസ്കാര ഖനനം.

ആൻഡിയൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ പിന്തുടർച്ചക്കാരും നാട്ടുകാരായ ക്യുവേച്ചുവ ഇന്ത്യക്കാരും ക്രൈസ്തവ വിശ്വാസത്തിന്റെ മേലാടയണിഞ്ഞവരും തമ്മിലുള്ള നീരസത്തിനും ശത്രുതയ്ക്കും നൂറ്റാണ്ടുകളുടെ പഴക്കമുണ്ട്. കത്തോലിക്കാ വിശ്വാസികളിൽ പലരും തങ്ങളുടെ പ്രപിതാക്കന്മാരുടെ സംസ്കാരത്തെ ഓർത്ത് ആവേശംകൊള്ളുന്നവരാണ്. യേശുക്രിസ്തു ധരിച്ചിരുന്നത് ആൻഡിയൻ മേലാടയാണെന്നും അവസാനത്തെ അത്താഴത്തിനു വിളമ്പിയത് തങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ വിഭവങ്ങളായിരുന്നുവെന്നും കൂസ്കോ നിവാസികൾ ഇപ്പോഴും വിശ്വസിക്കുന്നു. കൂസ്കോയിലെ ദേവാലയത്തിന്റെ ഒരു മൂലയിൽ അണ്ഡാകൃതിയിലുള്ള ഒരു ഇളകാശില ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. ആ ശിലയ്ക്കു മുമ്പിൽ മെഴുകുതിരി കത്തിച്ചു ധ്യാനിക്കുന്ന

ക്രൈസ്തവ മതവിശ്വാസികളും കൂസ്കോയിൽ കുറവല്ല. പെറുവിലെ ഇനസംഖ്യയുടെ പകുതിയിലധികം ക്യുവേച്ചുവ ഇന്ത്യൻ വംശജരാണ്. ആൻഡിയൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ അപമാനങ്ങൾ അവകാശമായി കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ഈ പാവങ്ങൾക്കു കൂട്ട് ദാരിദ്ര്യമാണ്. നിരക്ഷരമായതുകൊണ്ട് ഭരണത്തിൽ അവർക്കു പങ്കാളിത്തമില്ല. സമ്പത്തും സർക്കാർ ഉദ്യോഗങ്ങളും കത്തോലിക്കർ കയ്യടക്കുകയായി പതിച്ചെടുത്തിരിക്കുന്നു. പെറുവിലെ ഏകാധിപത്യ ഭരണകൂടങ്ങൾക്കെതിരെ കാലാകാലങ്ങളിൽ പടനീക്കങ്ങൾ നടത്തിയ മാവോയിസ്റ്റ് ഗറില്ലാ സംഘടനയായ ഷൈനിങ് പാത്ത് ക്യുവേച്ചുവ ഇന്ത്യൻ വംശജരുടെ വിശ്വാസം സമ്പാദിക്കാനായി വിപ്ലവപാതത്തിന് ഇൻകാ പ്രതിബിംബങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുകയുണ്ടായി. ജാപ്പനീസ് വംശജനായ പ്രസിഡൻ്റ് ആൽ ബർട്ടോ ഫ്യൂജിമോറി മാവോയിസ്റ്റുകളെക്കാൾ തന്ത്രശാലിയായിരുന്നു. ഫ്യൂജിമോറി പ്രസിഡൻ്റ് തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ തന്റെ എതിരാളിയായിരുന്ന വിഖ്യാത നോവലിസ്റ്റ് മാരിയോ വർഗാസ് ലോസയെ തോല്പിക്കാൻ പ്രയോഗിച്ച വിദ്യകളിലൊന്ന് തന്റെ എതിരാളി സ്വപ്നയിൻകാരെപ്പോലെ വസ്ത്രം ധരിക്കുന്നവനാണെന്ന പ്രചാരണമായിരുന്നു. സ്പാനിഷ് സംസ്കാരമുദ്രകളെ വെറുക്കുന്ന ഇന്ത്യൻ വംശജരുടെ വോട്ട് ഫ്യൂജിമോറിയുടെ പെട്ടിയിൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. ഷൈനിങ് പാത്ത് ഗറില്ലാ സംഘടനയുടെ തലവനെ തടവിലാക്കി നിർണ്ണായക രാഷ്ട്രീയ വിജയം നേടിയ ഫ്യൂജിമോറി ഇപ്പോൾ ആൻഡിയൻ സംസ്കാരത്തിന്റെ അപമാനങ്ങൾ അലപിക്കുന്നു. സ്പാനിഷ്കര വംശജനായതുകൊണ്ട് ഫ്യൂജിമോറിയുടെ കളികൾ വിജയത്തിലെത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഫ്യൂജിമോറി മനസ്സിൽക്കൊണ്ടുനന്ന് മാനത്തു കാണുന്നവനാണ് കൂസ്കോ മേയർ എസ് ട്രാഡ. തുടരെ മൂന്നുപ്രാവശ്യം നഗരപീതാ വായിത്തീർന്ന എസ് ട്രാഡയുടെ നോട്ടം പെറുവിന്റെ പ്രസിഡൻ്റ് സിംഹാസനമാണ്. അടുത്തവർഷം നടക്കുന്ന പ്രസിഡൻ്റ് തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എസ് ട്രാഡ മത്സരിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പാണ്. അതിനുവേണ്ടിത്തന്നെയാണ് ക്യുവേച്ചുവ അനുകൂലക്കാർഡ് എടുത്തു കളിക്കുന്നതും, സൂര്യക്ഷേത്രവും ഇളകാ സംസ്കാരവും വിഭജിക്കാനായി തകർത്തു വച്ച ഭൂമി കൂഴിക്കുന്നതും. കൂസ്കോ നഗരത്തിന് ക്യുവേച്ചുവ ഭാഷയിലുള്ള പേര് ക്യുയോസ്കോ എന്നാണ്. ആ പേരുകൊണ്ട് നഗരത്തിനു പുനർനാമകരണം ചെയ്യുന്നതിൽ വിജയിച്ചതോടെ എസ് ട്രാഡയ്ക്കു നിർണ്ണായകമായ ഒരു ഗെയിം ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല, നഗരത്തിലെ പരമപ്രധാനമായ നാലുമുക്കിൽ ഇളകാ സാമ്രാജ്യം പടുത്തുയർത്തിയ ചക്രവർത്തിയുടെ നാല്പതടി ഉയരമുള്ള പ്രതിമ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. അതും നൂറടി ഉയരമുള്ള കൽഗോപുരത്തിന്റെ മുകളിലെ പിറത്തിലും ദശലക്ഷക്കണക്കിനു ഡോളറാണ് എസ് ട്രാഡ ഇളകാ സാമ്രാജ്യം

നീലമ്പേരൂർ മധുസൂദനൻ നായർ

വാർത്താമാനങ്ങൾ

ലരി തൊട്ടത്തിയാവോളവും പിന്നെയി-
ന്നതിതൊട്ടയമാവോളവും, എന്റെറി-
ക്കണ്ണുകളിലസ്ത്രമുനകൾ; മനസ്സിന്റെ
സന്ധികളിലസ്നിശ്ശലങ്ങൾ; പെരുകുന്നൊ
രക്ഷരക്കനലുകളിൽ ദുർഭൃത-
സഞ്ചയവിഹാരം!

ഭണ്ഡാര ഭരണവൃത്തങ്ങളിൽ രാപ്പകർ-
ക്കൊളളയുടെ പള്ളിനായാട്ട്; കോഴയുടെ
തടയറ നാട്ടു പുലയാട്ട്; അധികാര-
ദുശ്ശാസനത്തിന്റെ തിറയാട്ട്; അഴിമതി
ക്കൊടുമയുടെ കുരുതി നീരാട്ട്; എന്റെ
കരൾ പിഴിഞ്ഞാർക്കുന്ന കാളിയുട്ട്!

വഴിനടുവിലൊഴുകുന്ന തരുണരക്തം; അതിൽ മുങ്ങി-
യുയിർ പിടഞ്ഞുടയുന്ന പകൽവെളിച്ചം; അന്തി-
ത്തിരിവെട്ടമഴിയുന്ന നടുമുററം; അവിടെ വി-
ണൊഴിയുന്ന ജീവന്റെ കനൽതെളിച്ചം; വീണ്ടു-
മിരുൾ പൊലിവില്ലാസുരപ്പലനൃത്തം; ഏതോ
പക വേട്ടയാടുന്ന വന്യവൃത്തം; എന്റെ-
യഭയങ്ങളെരിയുന്ന രാത്രി സത്രം!

തറവാട്ടു പണയപ്പെടുത്തുന്ന മുടിവിന്റെ
മുടിയേറപ്പെരുന്നാളിനാളിരുത്തൽ; എന്നും
പകിടകളിമേളയ്ക്കരങ്ങൊരുക്കൽ; ഇനകിയു-
വിധികളുടെയുടുത്തുണിക്കുത്തഴിക്കൽ; കതിർ കണ്ടു
കുടിലിന്റെ മുററം കുളംകുഴിക്കൽ; ഇരു പാട്ടും

കത്തുകളിലെന്നും കനലെരിക്കൽ; എന്റെ
കനവുകളിലെന്നും കൂടമുടയ്ക്കൽ!

ഇരവിലും പകലിലും നൂര പതഞ്ഞുയരുന്ന
കുരളുകൾക്കെല്ലാം നിന്നപ്പളിപ്പ്; മുളപൊട്ടും
നിനവിലും പൊരുളിലും മുൾപ്പടർപ്പ്; തുട്കൊട്ടു-
നാക്കിന്റെ തുന്ദിൽ കലിപ്പിറപ്പ്; പൊലിക്കുന്ന
വാക്കുകൾക്കെല്ലാം മനംപിരട്ട്; മനസ്സിന്റെ
നടവഴിയിലൊമിരുൾത്തിമിർപ്പ്; എന്റെ
നിറുകയിൽ വററാത്ത തീത്തിളപ്പ്!

വയലിലും തൊടിയിലും വിരിയുന്ന പുക്കളുടെ-
യിതളുകൾക്കെല്ലാം വിഷപ്പകർച്ച; കണ്ണിൽ
പതിയുന്ന കതിരുകൾക്കുരുമി മുർച്ച; കാതിൽ
പൊലിയും സ്വരങ്ങൾക്കു താളവീഴ്ച്ച; പകരുന്ന
രുചിഗന്ധ വർണ്ണത്തിനുൾവൾച്ച; എന്റെ
സിരകളിലാകെപ്പകൽത്തളർച്ച!

പുലരിതൊട്ടത്തിയാവോളവും പിന്നെയി-
ന്നതിതൊട്ടയമാവോളവും ജീവിത-
ത്തെളിമകളിൽ നൊമ്പരച്ചിളകൾ തറഞ്ഞിടും
കഥകളിവ തുടരവേയിക്കൊട്ടും കടലിന്റെ
കരിമണൽത്തീരത്തു നിലപു ഞാൻ!
തിരയടിച്ചുറിച്ചെന്നി-
ലെത്തുമൊരു ചിന്തിന്റെ താളത്തെ-
യുയിരിൽ വരവേറിതാ നിലപു ഞാൻ!

സ്ഥാപകന്റെ പ്രതിമയ്ക്കായി ലോമില്ലാതെ
ചെലവഴിച്ചത്.

ക്യുവേച്ചുവ ഇന്ത്യക്കാർക്കുവേണ്ടി കണ്ണിൽ
‘ഉള്ളിനീരൊഴിച്ചു’ കരയുന്ന ഡാനിയൽ
എസ് ട്രാഡയുടെ കച്ചവടബുദ്ധിയും വാഴ്ത്ത
പ്പെടേണ്ടതുതന്നെ. കഴിഞ്ഞ വർഷംവരെ
ഗറില്ലകളും പന്ത്രണ്ടുമാസങ്ങളിലും വിശിയ
ടിക്കാറുള്ള കോളറോറോഗവും ചേർന്നു
കൂസ്കോയിൽനിന്നു വിദേശസഞ്ചാരികളെ
അകറ്റിനിറുത്തിയിരുന്നു. നേതാവ് അക
ത്തായതോടെ ഷൈനിങ് പാത്ത് ഗറില്ലകൾ
ഇപ്പോൾ ഒരുതരം ഗാന്ധിയൻ ആലസ്യത്തി
ലാണ്. കോളറയെ വരുതിക്കു നിറുത്താൻ
അമേരിക്കൻ സഹായമുള്ള ആരോഗ്യപ്രവർ
ത്തനങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈ മാറി
കാലാവസ്ഥയിൽ കൂസ്കോയിലെത്തുന്ന
സഞ്ചാരികളെ വിസ്തരിപ്പിക്കാൻ വിഭജിച്ച

പ്പെടുത്തുന്ന ഇളകാ സംസ്കാര സ്മാരക
ങ്ങൾക്കു കഴിയുമെന്ന് ഡാനിയൽ എസ് ട്രാ
ഡയ്ക്കറിയാം. കൂസ്കോ നഗരത്തിന്റെ
വടക്കുപടിഞ്ഞാറായുള്ള കുന്നിനുള്ളിൽ നിദ്ര
ക്കൊള്ളുന്ന ഇളകാ നഗരമായ ‘മാച്ചുപിച്ചു’
പുനരവതരിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതും സൂര്യക്ഷേത്ര
ത്തിന്റെ സുര്യനുദിക്കുന്നതും ഐശ്വര്യ
ത്തിന്റെ ഒരായിരം സൂര്യതേജസ്സ് നഗരത്തിനു
നൽകുമെന്ന് എസ് ട്രാഡ പറയുമ്പോൾ ആ
ലീഡറുടെ അർജ്ജുതവിദ്യകൾ അനവധി കണ്ട
നമ്മളെപ്പോലും അമ്പരപ്പിക്കും.

ഡാനിയൽ എസ് ട്രാഡയുടെ വിജയരഥം
വലിയ പ്രയാണവേഗം അത്രയെളുപ്പം നേടു
മെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഡോമിനിഗോ-കോറി
കാഞ്ച. സൈററ് ഒരു വിശ്വാസ്യമാരകമായ
റെക്കാർഡുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന
യുനെസ്കോ കണ്ണുകെട്ടി കാഴ്ചയും കണ്ടു

നിലക്കില്ല. സ്പാനിഷ് ദേവാലയത്തിന്റെ
മതിലിടിയുമെന്ന ഭീതി വിശ്വാസികളിൽ
പരന്നതോടെ ഇനിയുള്ള ഖനനപ്രവർത്തന
ങ്ങൾ നീട്ടിവയ്ക്കണമെന്ന് അവർ ആവശ്യ
പ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു.

സാൻറോ ഡോമിനിഗോയുടെ ഡയറക്ടറും
കൂസ്കോയിലെ കൂടിയാനവാസിതുമായ
ഫാദർ ഡൊമിനിഗോ ഗമാറ പുരാതന
രേഖകളെ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല— ‘ഇവന്മാ
രൊന്നും ഇളകളല്ല സർണ്ണകുഴിച്ചുകാരാണ്.
പള്ളിയുടെ അടുത്തെത്താൻ ഞാൻ സമ്മതി
ക്കില്ല.’ പ്രസിഡൻ്റ് ആൽബർട്ടോ ഫ്യൂജി
മോറിയും മേയർ ഡാനിയൽ എസ് ട്രാഡയും
മത്സരിച്ച് ഉള്ളിക്കരച്ചിൽ കരയുമ്പോൾ
സാൻറോ ഡൊമിനിഗോ നമ്മുടെ ബാബറി
മസ്ജിദിനെക്കാൾ ചോര വീഴ്ത്താനാണു
സാദ്യത.

ഇ.എം.അഷ്റഫ്

ഒരു ചിത്രകാരനായിട്ടാണ് എം.വി. ദേവനെ കേരളം ആദ്യം അറിഞ്ഞു തുടങ്ങുന്നത്. ആധുനിക ചിത്രകലയുടെ ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സ്കൂളിന്റെ മുഖ്യശില്പികളിലൊരാളാണ് കെ.സി.എസ്. പണിക്കരുടെ മുഖ്യശിഷ്യനായ ദേവൻ. പണിക്കരുടെയും ദേവന്റെയും സങ്കല്പങ്ങൾ യാഥാർത്ഥ്യമായിത്തീർന്നതാണ് ചോളമണ്ഡൽ. ദേവന്റെ പ്രതിഭ ചിത്രമെഴുത്തിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നതല്ല. ചിത്രമെഴുത്തുപോലെതന്നെ സാഹിത്യരചനയും ദേവനു വഴങ്ങി. ഈ ചിത്രകാരൻ, ഈ എഴുത്തുകാരൻ, ഈ വാഗ്മി അസുലഭമായ കലാപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മുന്നിൽത്തന്നെ നില്ക്കുകയാണ്.

രീത

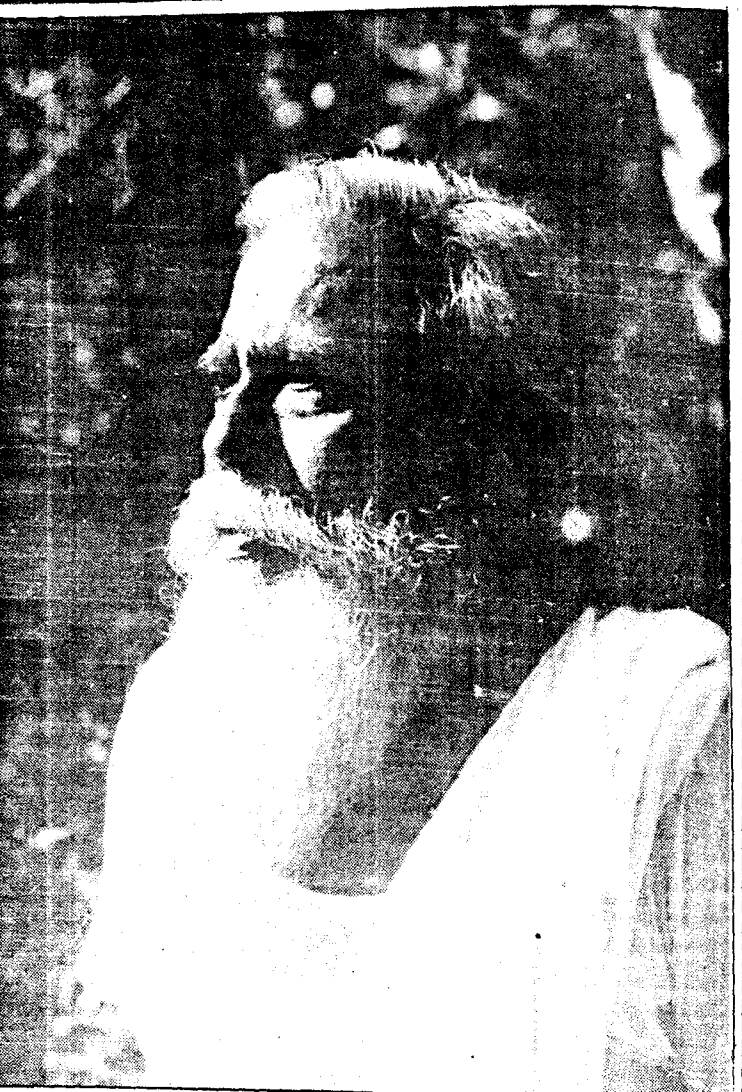
നവോത്ഥാന കലാകാരൻ

കാ ലോചിതം, കാലാ തിതം എന്നിങ്ങനെ യുള്ള വിവേചന രീതികൾക്ക് സ്വന്തം വാദമുഖം നല്കി കലാ സംവേദനത്തെ സ്വപ്നമാക്കിയ കലാകാരനാണ്, എം.വി.ദേവൻ. ദേവന്റെ കലാധ്വജാധാരണത്തിന് നവ്യമായ ശൈലി യുണ്ട്; ആശയപരമായ സ്വപ്നമേയുണ്ട്. അത് കാലാനുസൃതമാകുമ്പോഴും വരാതിരിക്കുന്ന പ്രവണതകൾക്കു സൂചനകൾ നല്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ കലാകാരനെ നിലയിലുള്ള വളർച്ചയെന്നതിനെക്കാൾ, കലയെ മണ്ണിൽ ഉറപ്പിക്കാനുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ സ്ഥാപനമെന്ന സാഹസികമായ ദൗത്യമാണ് ദേവനെനും കൈയാളുന്നത്-കവിതയിലാ യാലും കഥയിലായാലും രാഷ്ട്രീയമായാലും വലിയ പുഴകളിൽക്കൂടിയല്ല, പുതിയ വഴി

ച്ചുലകളിലൂടെയാണ് ദേവൻ സഞ്ചരിക്കുന്നത്. മറ്റൊരർത്ഥത്തിൽ ഒരു നവോത്ഥാന കലാകാരനാണ് ദേവൻ. എല്ലാ നവസംരംഭങ്ങൾക്കും തുടക്കം കുറിക്കുകയും, തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ തന്റെ സന്ദേശം എത്തിയെന്ന വിശ്വാസം മനസ്സിലേറിക്കൊണ്ട് വീണ്ടും പുതിയതിലേക്കു കടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ദേവന്റെ രീതിക്ക് പുതിയ കാലഘട്ടത്തിലും മാറാം വന്നിട്ടില്ല. മറ്റൊരു ലോകം മണ്ഡലത്തിൽ നിന്നും മയ്യഴിയിലെ മലയാള കലാഗ്രാമംവരെ എത്തിനില്ക്കുന്ന ആശയങ്ങളുടെ രൂപകല്പനയും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും, പുതിയ ചിത്രകളിൽ ചേക്കേറാനൊരുവെടുത്ത പക്ഷിയുടെ കൂടു മറ്റൊരു ലോകം അപൂർണ്ണമെങ്കിലും സംതൃപ്തിദായകമാണ്. കെ.സി.എസ്. പണിക്കർ ചോഴ്മണ്ഡലവും എ.പി.കുഞ്ഞിക്കണ്ണൻ മലയാള കലാഗ്രാമവും രൂപപ്പെടുത്തുമ്പോൾ,

ദേവൻ എന്ന പെരുന്തപ്പൻ ആരുടെ തലയിലേക്കും ഉളിയെറിയാതെ, കർമ്മവിധിയിൽ നില്പുണ്ടായിരുന്നു. എം. ഗോവിന്ദൻ എന്ന ചിന്തകന്റെ പ്രേരണാശക്തിയിൽനിന്നും രൂപംകൊണ്ട, സ്വപ്നദനങ്ങളെ കണ്ടറിയാനുള്ള മനസ്സ് ദേവനു മാത്രമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. പുറംലോകത്തിന്റെ ചലനാവിശേഷങ്ങളെ ചുടാറും മുമ്പ് കണ്ടെത്തി പരിപോഷിപ്പിക്കുക എന്ന അസാധാരണമായ കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുമ്പോൾ, ദേവൻ സ്ഥിരപ്പെട്ടത് ആചാര്യ പദവിയിൽ എത്തിച്ചേർന്ന ഗോവിന്ദനെയാണ്. ആശയവും ആശയ പ്രചാരണവും ഒരു കലാകാരൻ എങ്ങനെ സമൂഹത്തിൽ കൃതഹസ്തമായ നിലയിൽ നിർവ്വഹിക്കുന്നുവെന്നത് ദേവന്റെ കലാജീവിതത്തിലൂടെ പ്രകടമാവുന്നു; ഇത് തീർച്ചയായും കവിയും വിമർശകനും, സർവ്വോപരി കാലങ്ങളെ മുരണിപ്പിക്കുന്ന കലാകാരൻ കഴിഞ്ഞ ദാർശനികനും

പോട്ടോ: ചെറുശ്ശേരി മമ്മൂട്ട്

മായ ഗോവിന്ദന്റെ സ്വത്വം മറ്റൊരു രൂപത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നതിന്റെ ഉദാത്തമായ സൂചനയാണ്.

കലയും ജീവിതവും

ദേവന്റെ ജീവിതവും കലയും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, സ്വന്തം നിലപാടില്ലാത്തതോടൊരോ കാലഘട്ടത്തിലും ഓരോ തണൽമരങ്ങൾ ആശ്രയമായിരുന്നുവെന്നു കാണാം. ഇതു പക്ഷെ, ആശ്രിതനോടുള്ള ആവേശമായ കല്പനകളിൽ നിന്നും വരുന്നതല്ല; സ്നേഹ ബഹുമാനങ്ങൾ പരസ്പരം കൈമാറിക്കൊണ്ട്, ഒരാൾ മറ്റൊരാളെ അറിവിന്റെ, കഴിവിന്റെ മാനദണ്ഡത്തിൽ സ്നേഹിച്ചുള്ള ഹൃദയ ബന്ധമാണിത്. ദേവന്റെ കലാജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കത്തെ വിശകലനം ചെയ്യാം. അവിചാരിതമായ നിലയിൽ കലാകാരനായി മാറിയ സാധാരണ ആർട്ടിസ്റ്റ് എന്ന് ദേവനെ വിശേഷിപ്പിക്കാനാവില്ല. അടുക്കളച്ചു മരുകളിൽ കരിക്കട്ടകൊണ്ട് ആൾ രൂപങ്ങൾ വരച്ച്, തെയ്യത്തിന്റെയും തിറയുടെയും രൂപഭേദങ്ങളിലൂടെ ദേശീയ നിലവാരത്തിലെത്തിയ ആർട്ടിസ്റ്റും, അയ്യപ്പപ്പണിക്കരുടെ 'കുരുക്ഷേത്രം' അവതരിപ്പിച്ച് കവിതയിലെ സൗന്ദര്യ വർണ്ണ വ്യവസ്ഥയെ ധിക്കരിക്കുകയും ചെയ്ത കാവ്യാസാദകനും വിമർശകനുമായി ദേവൻ ഉയർന്നതും വളർന്നതും ഒരുപാട് ഗ്രീഷ്മ സന്ധ്യകളെ തരണം ചെയ്തുകൊണ്ടാണ്. മനസ്സിൽ പുണുലു ചേർത്തുപിടിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണ്യത്തിന്റെ ഈരുവിലക്കൾ കലയിലും ദർശനത്തിലും വന്നുകൂടിയപ്പോൾ, നഗ്നനായ രാജാവിനെ ചുണ്ടിക്കാട്ടിയ ചരിത്രത്തിലെ പഴയ കുട്ടിയെപ്പോലെ, സത്യവും നീതിയും വിളിച്ചു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; നെറ്റി ചൂളിയുന്ന സുഹൃത്തുക്കളുടെ മുഖഭാവങ്ങളെപ്പോലും അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് "ഞാൻ ദേവൻ" എന്ന് സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തുന്ന രൂപവും ഭാവവും മാത്രം സമ്പന്നമായി മാറിയ ഈ കലാകാരൻ നടന്നുപോകുന്നു.

ഇതു ദേവനുമാത്രം കഴിയുന്ന നടത്തമാണ്. പ്രീണനവും കൈയടിയും വാങ്ങാൻ പ്രസംഗിക്കാറില്ല. എതിർപ്പുകൾ രുക്ഷമായി പറയാൻ കിട്ടുന്ന വേദികളിൽ ചെന്നിരിക്കാനേ താല്പര്യമുള്ളൂ-ജീവൻസാഹിത്യമായാലും പുരോഗമന സാഹിത്യമായാലും എന്തുതന്നെ പ്രകോപനം വന്നാലും, ശരി ദേവനു കൂലുകമില്ല. 'കല കലയ്ക്കുവേണ്ടി'യോ എന്ന അസംബന്ധ വാദങ്ങൾ ഉയർന്നതിന്റെ മറ്റൊരാലികൾ 1994-ലും മുഴങ്ങുമ്പോൾ അരിശത്തോടെ ദേവൻ ചോദിക്കുന്നു: "ആരു പറഞ്ഞു, കല കലയ്ക്കുവേണ്ടിയാണെന്ന്. സഞ്ജയനും മറ്റാരും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. പിന്നെ ചിലർക്ക് എല്ലാ കാലത്തും ആശയകാലഘട്ടമുണ്ടാക്കണം. അതിനു കണ്ടെത്തിയ വഴിയാണിത്. സത്യത്തിൽ കല കലയ്ക്കുവേണ്ടിയല്ല, സമൂഹത്തിനു വേണ്ടിത്തന്നെയാണ്. ഇത് അന്നുമിന്നും പറയുമ്പോൾ ആരും കേൾക്കാറില്ല..."

1944-ൽ സഞ്ജയൻ മരിച്ചു. മലയാള വിമർശന രംഗത്തു കുറുമ്പായി വാക്കുകൾ എഴുതിയ സഞ്ജയന്റെ മരണം ചിത്രകാരനായ എം.ദാസ്കരൻ അനശ്വരമായ നിലയിൽ അതു രേഖകളിലൂടെ വ്യക്തമാക്കി-സ്വർലോകത്തു ചെന്ന സഞ്ജയനെ സരസ്വതീദേവി സ്വീകരിക്കുന്നു; താഴെ ദുഃഖിതനായ കലാകാരൻ അത് നോക്കിനില്ക്കുന്നു. മാതൃഭൂമിയിൽ വന്ന വിഷാദമയമുള്ള ചിത്രം വരച്ച് ഏതാനും മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ദാസ്കരനും മരിച്ചു. തൊട്ടടുത്ത ദിവസം മാതൃഭൂമി ദിനപത്രത്തിൽ വളരെ ചിന്താദീപകമായ ഒരു ചിത്രം മുൻപേബ്ബിൽ അച്ചടിച്ചു വന്നു-സ്വർലോകത്തെത്തിയ ദാസ്കരനെ സരസ്വതീദേവി സ്വീകരിക്കുന്നു; താഴെ ഒരു കലാകാരൻ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു; ആ കലാകാരൻ എം.വി.ദേവനായിരുന്നു.

-പിന്നീട് കലയിലും സാഹിത്യത്തിലും എന്തൊക്കെയെന്നതിന്റെയും തനത് വ്യക്തിത്വത്തിന്റെയും 'കൾട്ട്' സൃഷ്ടിച്ചു എം.വി.ദേവനെ ഏറെ പ്രശസ്തനാക്കിയ ആദ്യകാല ചിത്രമായിരുന്നു; അത്. ആ ചിത്രം വരയ്ക്കുമ്പോൾ ദേവന് 16 വയസ്സുമാത്രം പ്രായം. ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ള കത്തിയ്ക്കുളിച്ച് കേരളമാകെ നവതരംഗ സ്രഷ്ടാവായി വിലസുന്ന കാലം. ചങ്ങമ്പുഴ, ദേവന് ഒരു കത്തെഴുതി-മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ട്. മാത്രവുമല്ല കലാകാരനെ നിലയിൽ ദേവന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് സാമ്പത്തികം തൊട്ട് മാനസികം വരെയുള്ള പിന്തുണ വാഗ്ദാനം നല്കുകയും ചെയ്തു. നൂറുകണക്കിന് അനുമാദനക്കത്തുകൾ ദേവനെ തേടിയെത്തി...

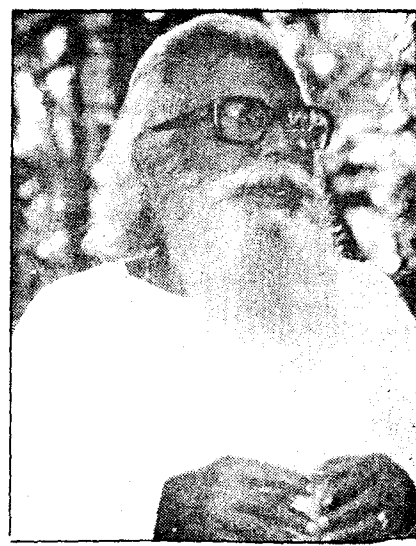
മാഹി എം.എം.ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിക്കുമ്പോഴാണ് തന്നെ ആകർഷിച്ച ഒരു കലാകാരന്റെ വേർപാടിൽ മനംനൊന്തുകൊണ്ട് ദേവൻ ചിത്രം വരച്ചത്. അതിനുമുമ്പ്, ആറാം വയസ്സുമുതൽതന്നെ വരച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. അന്നത്തെ പ്രശസ്ത മാസികകളായ 'സഞ്ജയൻ', 'വിശ്വബിംബം' തുടങ്ങിയവയിൽ വരുന്ന ചിത്രങ്ങൾ അനുകരിക്കുകയായിരുന്നു പതിവ്. പിന്നീട് ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന ടെന്ററുബുക്കിലെ കഥകൾ വായിച്ച് അതിലെ കഥാപാത്രങ്ങളെ മനസ്സിൽ സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ട് കോറിയിടും-വായനയല്ല കഥകളിൽ നിമഗ്നനാവുകയാണ് പതിവ്. ആറാം ക്ലാസ്സിലെ ആ വിദ്യാർത്ഥി ആശാന്റെ നളിനിയേയും വിക്ടർ യുഗോവിന്റെ പാവങ്ങളിലെ ഫാങ് വാൽ ഫാങ്ങിനെയും ഇങ്ങനെ വരകളിലൂടെ പുനർജ്ജീവിപ്പിച്ചു. എം.എം. ഹൈസ്കൂളിലെ പ്രധാനിങ്ങ് മാസ്റ്ററായിരുന്ന കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് ഈ കലാവാസനയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു-ഭാവിയിലെ കലാകാരനെ നേരത്തെ കണ്ടെത്തിയ ക്രാന്തദാരിയായി ആ അഭ്യൂഹപകർ മാറുകയായിരുന്നു.

ധിക്കാരിയുടെ കാതൽ

തലശ്ശേരിക്കടുത്ത എടയിൽ പിടിക നെടുമ്പ്രത്ത് ദേവത്തിലെ മാത്തിൽ വാസുദേവൻ,

എം.വി.ദേവനായി മാറിയത് ഇങ്ങനെയാകെയൊണ്. മാത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ കുറിക്കുകയായും മുല്ലോളി മാധവിയുടെയും നാലു മക്കളിൽ മൂന്നാമത്തെ മകനാണ് 'വാസു'. അച്ഛൻ ഗോവിന്ദൻ പുരക്കുളിയിൽ വിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു; അങ്ങനെ കുറിക്കുവെന്ന സ്ഥാനപ്പേര് ലഭിച്ചു. വീട്ടിൽ കഥകളി, ചിത്രമെഴുത്ത് അങ്ങനെ സരസ്വതിയുടെ കടാക്ഷം വന്നുവീണു. കലയുടെ കളിത്തൊട്ടിലിൽനിന്നും ജനിച്ചുവളർന്ന വാസുവിന് ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ പൈതൃകത്തിന്റെ വരദാനം പോലെയായി ബാല്യകാലം...

നീറമുള്ള സ്വപ്നങ്ങളും വർണ്ണകുതുഹലങ്ങളും നെഞ്ചിലേറി, ചൊക്ളി ഗ്രാമത്തിലെ നെൽവയലുകളിലൂടെ ഓടിച്ചാടിയ വാസുവിനു പിന്നീട് അനുഭവങ്ങളുടെ ചെമ്മൺ പാതയിലൂടെ നടക്കേണ്ടിവന്നു. എങ്കിലും, കാലം കൈവെള്ളയ്ക്കലൂടെ ഒഴുകുമ്പോഴപ്പോൾ കരുത്തുകൂടിയ ആ 'ചെക്കൻ' തിരിച്ചുവന്നു; നെഞ്ചുവിരിച്ച് കനത്ത കാൽവയ്പുകൾക്കൊപ്പം.

വള്ളിനിക്കരും സ്മരനും പിടിച്ച അകക്കാമ്പിലെ നിറകൗതുകങ്ങളിൽ ലയിച്ച് വായിച്ച കഥകളിലെയും കവിതകളിലെയും നായകനായികമാർക്ക് സ്വന്തം രൂപം നല്കിയ ആ പഴയ വാസു അപ്പോഴേക്കും വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവഗണനയുടെ തീക്ഷ്ണമായ ഉച്ചവെയിലിൽനിന്ന് ഏകാന്തതയുടെ മഹാവിഥികളിലൂടെ അലഞ്ഞ ചൊക്ളിയിലെ വാസുവായിട്ടല്ല-അവർണ്ണ കൊത്തിയ വിഗ്രഹങ്ങളെ പുണ്യാഹം തെളിയിച്ച് ദൈവമാക്കി മാറ്റുമ്പോൾ, പിന്നെ തൊഴാൻ അവരെ ഏഴയലത്തുപോലും കയറാത്ത ബ്രാഹ്മണുക്കളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന ധിക്കാരിയായി മാറിക്കൊണ്ട്. വെളുത്തുനിൽക്കെ താടിയും മുടിയുമായി ചുണ്ടിൽ പൈപ്പും വച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ആ വരവ്. ഇപ്പോൾ മാത്തിൽ വാസുവിനെ പലർക്കുമറിയില്ല; എന്നാൽ എം.വി.ദേവനെ അറിയാം-അറിയാത്തവർ പറഞ്ഞാൽ കേട്ടെന്നും പറയും...

ചരിത്രമെപ്പോഴും അങ്ങനെയാണ്. ചവിട്ടിത്താഴ്ത്തുന്നോടും അതു മുകളിലേക്ക് എ

ത്തുന്നു. പിറകോട്ടു തള്ളുന്നതോ മുന്നോട്ടു പോകുന്നു. ആ തള്ളലിൽ ജീവിതത്തിന്റെ മഹാ പ്രപഞ്ചങ്ങൾ വിസ്തൃതമാകുന്നു- ഓരോ കാൽവയ്പിലും കാലത്തിന്റെ മണികൾ മുഴക്കുന്ന എം.വി.ദേവൻ ഭൂതകാലത്തിന്റെ ശാദലമായ ഓർമ്മകളിൽ മുഴുകാനാവില്ല. ഗതകാലമാണ് പ്രധാനം. വാസ്തവ ശില്പത്തിന്റെ സ്പന്ദിക്കുന്ന യഥാർത്ഥ്യങ്ങൾക്കിടയിൽ കലയും സംസ്കാരവും രാഷ്ട്രീയവും തത്ത്വചിന്തയും അവർണ്ണയുടെ ത്രാണനവും അനുസ്പന്ദനമായി ചുമലിലേറുന്ന നടക്കുന്നു. കസവ് ഇഞ്ചയും മുണ്ടും വേഷ്ടിയുമായി സന്തം വഴികളിലൂടെ ചക്കുററത്തോടെ, ഉറച്ച ശബ്ദങ്ങളോടെ നടന്നു പോകുന്ന ഈ ചൊക്ളിക്കാരൻ എവിടെയൊക്കെയോ വീതളിക്കൊണ്ട് ഉരയ്ക്കുകയും ആഞ്ഞടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ബ്രഷും കളറും ചേർത്തുള്ള നിശ്ശബ്ദമായ വിപ്ലവം മാത്രമല്ല കാർത്ത്യവീരന്റെ ശക്തിയുള്ള വാക്കുകളും ശില്പങ്ങളും കൊണ്ടുള്ള ബഹുളമായ സഞ്ചാരപരിവർത്തനം തന്നെ. വർണ്ണവ്യവസ്ഥയുടെ ആണിക്കല്ലുകളെ വാക്കുകളിലൂടെ കാലത്തിന്റെ പര്യക്കൽ യഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ മറയില്ലാതെ വിളിച്ചുപറയുന്ന ധീര ഞാശാലിയുടെ ആശയങ്ങളുടെ സംഗീതം അന്തരികഃശ്വാസംകൊണ്ടുവരുന്ന...

ചങ്ങമ്പുഴയുമായി ആത്മബന്ധം

എം.വി.ദേവനെ കലാജീവിതത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ പ്രേരിപ്പിച്ചവരിൽ ചങ്ങമ്പുഴയുമുണ്ട്. ഒരുപാട് കത്തിടപാടുകൾ അവർ തമ്മിൽ നടത്തി. എം.എം.ഹൈസ്കൂളിൽ നിന്നും എസ്.എസ്.എൽ.സി പരീക്ഷ ജയിച്ചപ്പോൾ, മദ്രാസ് സ്കൂൾ ഓഫ് ആർട്ട്സിൽ പഠിക്കാൻ തീരുമാനിച്ച വിവരം ദേവൻ ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്കെഴുതി. മറുപടി പ്രസംഗമെങ്കിലും ദീപ്തമായിരുന്നു. "നിങ്ങൾ പോയിക്കൊള്ളൂ, ഞാൻ മാസത്തിൽ പണമയച്ചുതരാം..." പ്രശസ്തിയുടെ കൊടുമുടിയിലെത്തി ഒരു കവി, പതിനാറു വയസ്സുള്ള കലാകാരനായ ഈ നന്മയുടെ കുറിമാനം ദേവൻ കുറേക്കാലം സൂക്ഷിച്ചുനടന്നു. ഇന്ന് ആ കത്ത് കൈയിലില്ലെങ്കിലും, മനസ്സിൽ എവിടെയൊക്കെയോ തങ്കലിപികളിൽ കൊത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ദേവൻ പണം ആവശ്യമായി വന്നില്ലെങ്കിലും ആ സന്മനസ്സിനെ ആദരിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

1945-ൽ മംഗളോദയത്തിന്റെ കവർ വരച്ചു-കാളയും കർഷകനും ഉദയവും ചേർന്ന ഒരു ചിത്രം. അന്ന് മംഗളോദയം മലയാളത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട മാസികയായിരുന്നു. കുറിപ്പുഴ ക്ഷണപിള്ള, കേസരി, ചങ്ങമ്പുഴ, മുണ്ടശ്ശേരി, പ്രൊഫ.പി.ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ തുടങ്ങിയ പ്രശസ്തരായ എഴുത്തുകാർ പത്രാധിപ സമിതിയായിരുന്നു ദേവനെ കവർ വരയ്ക്കാൻ നേർപിച്ചത്. ഇതിനുശേഷം ചങ്ങമ്പുഴയുടെ 'സ്പന്ദിക്കുന്ന അസ്ഥിമാട'ത്തിന്റെ കവർ വരച്ചു. മലയാള സാഹിത്യത്തിനു ലോക സാഹിത്യത്തിന്റെ വെളിച്ചം കാണിച്ചുകൊ

ടുത്ത കേസരി ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ പ്രശസ്തമായ അവതാരിക ആകൃതിയിലാണ് വന്നത്. മംഗളോദയമായിരുന്നു, പ്രസാധകർ. അവർ ദേവൻ പത്തുരൂപ പ്രതിഫലമായി അയച്ചുകൊടുത്തു. (1945-ലെ 10 രൂപയ്ക്ക് ഇന്നത്തെ മുഖ്യം അളക്കാനാവില്ല. ആരു രൂപയ്ക്ക് ഒരു മാസം പട്ടിണിയില്ലാതെ ജീവിക്കാൻ കഴിയുന്ന കാലമാണ്) എന്നാൽ, ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥിക്ക് ചങ്ങമ്പുഴയുടെയും മറ്റും കത്തുവന്നത് സ്കൂളിൽ വലിയ ചർച്ചാവിഷയമായി.

ഇതിന് മറ്റൊരു കാരണവുമുണ്ടായിരുന്നു-സ്കൂളിൽ ദേവനു ചങ്ങമ്പുഴയുടെ കത്തുവന്നത് 'ഡ്രോയിങ്ങ് മാസ്റ്റർ' എന്ന അധ്വാനിയാണ്. ഇത് യഥാർത്ഥ ഡ്രോയിങ്ങ് മാസ്റ്ററായ കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിനെ വിഷമത്തിലാക്കി. തന്റെ അരുമശിഷ്യൻ ഇങ്ങനെ 'കളവ്' പ്രവർത്തിച്ചപ്പോൾ എന്തു ചെയ്യും എന്നാൽ താൻ മനഃപൂർവ്വം ചെയ്തതല്ലെന്നും ചങ്ങമ്പുഴ തെറ്റിപ്പോയത് എഴുതിപ്പോയതാണെന്നും അറിയിച്ചപ്പോൾ ഗുരുവിനു സമാധാനമായി. സ്കൂൾ പഠനത്തിനുശേഷം എസ്.എസ്.എൽ.സി പരീക്ഷ ജയിച്ച മദ്രാസിൽ പോയപ്പോൾ വല്ലാത്ത പ്രതിസന്ധിയിലായി. അന്ന് യുക്തകാലമായി നാൽപ്പതായിരം യഥാസമയം എത്തിയിരുന്നില്ല. മദ്രാസ് സ്കൂൾ ഓഫ് ഫൈൻ ആർട്ട്സിൽ (ഇപ്പോൾ കോളേജ് ഓഫ് ആർട്ട്സ്) ചേരാൻ രണ്ടാഴ്ചത്തെ പരീക്ഷയ്ക്കിരിക്കണം. ട്രെയിനിലെത്തിയത് പരീക്ഷ തീരുന്ന ദിവസവും. ആർട്ട്സ് കോളേജിൽ പഠിക്കാൻ ചേരാൻ കഴിയില്ലെന്നുറപ്പായി. മദ്രാസ് വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിൽ ജോലിയുണ്ടായിരുന്ന ജ്യേഷ്ഠൻ നാരായണൻ ചിലരെ പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. കോളേജിലെ പുന്നായ ശങ്കരൻ അടിയോടി നാട്ടുകാരനാണ് അന്ന് പ്രിൻസിപ്പൽ വിദ്യാഭ്യാസ ചിത്രകാരനും ശില്പിയുമായ റോയ് ചൗധരിയാണ്. ചൗധരിയുടെ പേഴ്സണൽ പുന്നായ കുഞ്ഞിരാമൻ അടിയോടി യോടും കാര്യം പറഞ്ഞു. ആർട്ട്സ് വകുപ്പ് തലവനായിരുന്ന പ്രശസ്ത ചിത്രകാരൻ കെ.സി.എസ്.പണിക്കർ ചെന്നുകണ്ടു. കെ.സി.എസ്. അനുഭവത്തോടെ സംസാരിച്ചു. എന്ന് ദേവൻ കൈയിൽ കൊണ്ടുവന്ന ചിത്രങ്ങൾ പരിശോധിച്ചു. അതിൽ ഒരു 'പാമ്പാട്ടി'യുടെ ചിത്രമുണ്ടായിരുന്നു. യഥാർത്ഥത്തിൽ മനോഹരമായ ഒരു ഫോട്ടോ അനുകരിച്ചുവെച്ചതാണ്. എങ്കിലും ദേവൻ മിണ്ടിയില്ല. കെ.സി.എസ്. സന്ദർശനം മനസ്സിലായി. കാരണം, ആ ചിത്രത്തിന്റെ 'ലൈറ്റ് ആന്റ് ഷെയിഡ്' അത്ര കർക്കശ്യമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ അത് ഫോട്ടോ നോക്കി വെച്ചതാണെന്ന് ദേവൻ സമ്മതിച്ചു.

റോയ് ചൗധരിയെ ചെന്നുകാണാൻ കെ.സി.എസ്. നിർദ്ദേശിച്ചു. സന്തം കാര്യം ട്രേപ്പിലെ ഒരിടത്ത് മുറിയിലെ തറയിലിരുന്ന് ടേബിൾ ലാമ്പ് കത്തിച്ച് ചൗധരി ചിത്രം വരയ്ക്കുകയായിരുന്നു. ആശങ്കയോടെയും പാഞ്ഞപ്പോൾ, ചൗധരി ചൂടായി. പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞ് എത്തിനാ വന്നതെന്നായി. ഒടുവിൽ

ദേവൻ കൈയിലുള്ള ചിത്രങ്ങൾ കാണിച്ചപ്പോൾ ചൗധരി തണുത്തു. ഇതിനുശേഷം പ്രശസ്തരായ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ചിത്രങ്ങൾ വച്ച ഗ്യാലറിയിലേക്ക് കുട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അങ്ങനെ പരീക്ഷ എഴുതാതെ തന്നെ മദ്രാസ് ആർട്ട്സ് കോളേജിൽ പ്രവേശനം ലഭിച്ചു. ഒരുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാസം 20 രൂപ വീതം സ്കോളർഷിപ്പും ലഭിച്ചു. പഠിക്കുന്നതിനിടയിൽ മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിനുവേണ്ടി രേഖാചിത്രങ്ങൾ വരച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്ന് പി.കെ.രാമൻ വാരികാപത്രാധിപരായിരുന്നു.

ദേവന്റെ കഴിവിൽ താത്പര്യമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും റോയ് ചൗധരിക്ക് ദേവന്റെ ചിത്രകരണരീതി ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. "വളരെയധികം വിട്ടുപോയ ശിഷ്യന്റെ ചിത്രങ്ങളെ വിശേഷിപ്പിച്ചത്. എന്നാൽ കെ.സി.എസ്. പണിക്കർക്ക് ദേവൻ ഏറ്റവും പ്രിയങ്കരനായ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. ഇതിനു കാരണം, ചൗധരി മോഡേൺ ആർട്ട്സിന്റെ വക്താവായിരുന്നില്ല. റെൻവാറിനെ വരെ പരമാവധി അംഗീകരിച്ചു; എന്നാൽ പോൾ ഗെസാൻ, വാൻഗോഗ് എന്നീ വിശാലഹോലിതകാരന്മാരെപ്പറ്റി വലിയ മതിപ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല. കെ.സി.എസ്.നാണെങ്കിൽ, ഗെസാൻ, കഴിഞ്ഞു മുന്നോട്ടുപോകുന്ന രീതിയായിരുന്നു ഇഷ്ടവും. ദേവൻ അങ്ങനെ പ്രിൻസിപ്പലിനു പകരം ആർട്ട് വിഭാഗം തലവന്റെ 'ശിഷ്യ'നായി...

പുതിയ ലോകം പുതിയ ആശയം

എന്നാൽ, കെ.സി.എസ്. പണിക്കർ ചില വിശ്വാസങ്ങളിൽ അടിയുറച്ചിരുന്നിരുന്നു; ശിഷ്യന്മാർ തന്നെ അനുകരിക്കരുതെന്ന കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും. അക്കിത്തം നാരായണൻ, ആർ.ബി.ദാസ്കരും, വിശ്വാസം പണിക്കർ ഗോത്രത്തിലാണെങ്കിലും സന്തം നില വ്യക്തമാക്കിയത് അതുകൊണ്ടാണ്. ഒരു ആർട്ടിസ്റ്റിനെപ്പോലെ വരയ്ക്കുകയെന്നത്, ആളെ മൈ ചെയ്യുമ്പോലെ കളിയാക്കലാണെന്ന് കെ.സി.എസ്. പറയുമായിരുന്നു. ഒരാളെപ്പോലെ മറ്റൊരാൾക്ക് വരയ്ക്കാൻ കഴിയില്ല. വെച്ചാൽ ശരിയാക്കുകയുമില്ല. ഇത് ശിഷ്യന്മാർക്ക് കൂടുതൽ സാത്വന്ത്വം നൽകുന്നതിനു സഹായിച്ചു. മാത്രവുമല്ല, ദേവനെപ്പോലുള്ള ശിഷ്യർക്ക് ചിത്രകലയെ സംബന്ധിച്ച നിരവധി പുസ്തകങ്ങൾ വായിക്കാൻ നൽകുകയും ചെയ്തു. പുതിയ ലോകം, പുതിയ ആശയം, ശൈലി എന്ന രീതിയിൽ പഠിപ്പിച്ചു. ദേവന്റെ ആദ്യത്തെ ഓയിൽ കളർ ചിത്രം മലബാറിലെ തിരുയെടായിരുന്നു-വെള്ളാട്ടം. ഈ പോർട്ട്രെയിറ്റിനു ദേവൻ കൊടുത്ത പേര് 'ഡെവിൾ ഡാൻസ് ഓഫ് മലബാർ' എന്നാണ്. അതുകണ്ടപ്പോൾ കെ.സി.എസ്. ചോദിച്ചു, എന്താണ് ഈ പേരുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന്. സാധാരണ ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് തെയ്യകോലങ്ങളെ മൂറി ഇംഗ്ലീഷിൽ നാട്ടുകാർ

പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത് 'ഡവിൾ' എന്നാണ്. ആ വാക്കുതന്നെ ഉപയോഗിച്ചപ്പോൾ കെ.സി.എസ്. തിരുത്തി. "നിങ്ങളുടെ നാട്ടിൽ ഈ കോലത്തിന് എന്താണ് പറയുക" എന്ന് ചോദിച്ചു. അങ്ങനെ 'തി' എന്ന് ആദ്യ ഓയിൽ പെയിന്റിങ്ങിനു പേരിടുകയും ചെയ്തു. അടിയിൽ ഫോക്ക് ഡാൻസ് എന്ന് കുറിച്ചുവെച്ചു.

ചിത്രകല പഠിക്കുന്നതോടൊപ്പം "ജയ കേരള"ത്തിൽ തുടർച്ചയായി വരച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അക്കാലത്ത് വിദാൻ എസ്.കെ.നായർ (ഡോ.എസ്.കെ.നായർ) മദ്രാസിൽ 'സാഹിതിസഖ്യം' രൂപീകരിച്ചു. കോട്ടയത്ത് പോൾസ് ട്യൂട്ടോറിയലിൽ എം.പി.പോൾ തുടങ്ങിവച്ച സാഹിത്യചർച്ചാവേദിയുടെ അനുകരണം. കഥ, കവിത, പ്രബന്ധങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിൽ രണ്ടുദിവസം തുടരുന്ന ചർച്ച. മദ്രാസിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന സാഹിത്യ സാംസ്കാരിക രംഗത്തെ തത്പരർ ഈ കൂട്ടായ്മയിൽ ഒത്തുകൂടി. അവിടെവെച്ച് എം.ഗോവിന്ദനെ പരിചയപ്പെടുന്നത്. ഗോവിന്ദൻ, മദ്രാസ് ഇൻഫർമേഷൻ വകുപ്പിന്റെ മുഖപത്രത്തിന്റെ എഡിറ്ററായിരുന്നു. ചങ്ങമ്പുഴയ്ക്കുശേഷം ദേവനിൽ സാധ്യത ചെലുത്തിയ വ്യക്തിയായിരുന്നു, ആശയലോകത്തിലെ ഗോപുരമായ എം.ഗോവിന്ദൻ.

ഗോവിന്ദനും ദേവനും

1948 തൊട്ട് ഗോവിന്ദന്റെ വീട്ടിലെ നിത്യസന്ദർശകനായിരുന്നു; ദേവൻ. വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഇലകൾ തുറന്നുകണ്ടത് അവിടെവെച്ചാണ്. നിരവധി പുസ്തകങ്ങൾ, എന്നാൽ ഒരു പുസ്തകവും വായിക്കാൻ പറഞ്ഞില്ല. ഓരോരോ ആൾക്കും താത്പര്യമുള്ള മേഖലയിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലാൻ വാതിലുകൾ തുറന്നുകൊടുത്തു. പഠിക്കാനും ഉൾക്കൊള്ളാനും ആവേശമുള്ള വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ അയച്ചുകൊടുക്കുന്ന രീതികണ്ട് ദേവൻ അദ്ഭുതപ്പെട്ടു. ആധുനിക ശാസ്ത്രത്തോടു സിനിമ വരെ അതിൽപ്പെട്ടു. പ്ലാങ്ക്, ഐസൻബർഗ് അങ്ങനെ ആധുനിക ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെപ്പറ്റിപോലും ഗോവിന്ദന് അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നു. ന്യൂവേവ് സിനിമയുടെ ആദ്യകാല പ്രമോട്ടറായിരുന്നു, ആ മഹാവിജ്ഞാനി. ഫ്രഞ്ച് സാഹിത്യവും സംസ്കാരവും വളരെ ചുരുക്കിപ്പറയാൻ ഗോവിന്ദനു കഴിയുമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പുതിയതു കാണാനും എത്തിക്കാനുമുള്ള പാലംപോലെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗോവിന്ദനുമായി നിരന്തരം സമ്പർക്കം സ്ഥാപിച്ചപ്പോൾ ചില സൂക്ഷ്മതകൾ ദേവനെ തടഞ്ഞു. അവർ പറഞ്ഞു: "സൂക്ഷിക്കണം, ഗോവിന്ദൻ അപകടകാരിയാണ്..."

ഇതിനു കാരണവുമുണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലത്ത് മദ്രാസിലെ ഹോട്ടൽ തയ്യൽ തൊഴിലാളികളുടെ യൂണിയൻ സംഘടിപ്പിച്ചത് ഗോവിന്ദനായിരുന്നു. എന്നാൽ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിരുദ്ധനാണെന്ന് പ്രചാരമുണ്ടായി.

നിറമുള്ള സ്വപ്നങ്ങളും വർണ്ണകുതുഹലതകളും നെഞ്ചിലേറി ചൊക്ളി ഗ്രാമത്തിലെ വയലുകളിലൂടെ ഓടിപ്പാടിയ വാസുവിന് പിന്നീട് അനുഭവങ്ങളുടെ ചെമ്മൺപാതയിലൂടെ നടക്കേണ്ടിവന്നു. ആരെല്ലാം പിറകോട്ടു തള്ളിയിട്ടും ദേവൻ മുന്നോട്ടുതന്നെ പോയി.

യഥാർത്ഥത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ മാർക്സിനെ ശരിയായി പഠിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുപാർട്ടിയെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. ദേവന്റെ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ 'കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നടപ്പാക്കുന്നതിൽ' വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. ഇതായിരുന്നു ചില തൊഴിലാളി നേതാക്കൾ ഗോവിന്ദനെ 'അപകടകാരി' എന്നുവിളിച്ചത്. ദേവൻ പക്ഷെ, ഗോവിന്ദനുമായി നിരന്തരം സമ്പർക്കം പുലർത്തി.

അക്കാലത്ത് മലബാറിൽ 'കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വേട്ട' നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. സാത്വന്ത്വാനന്തര കാലഘട്ടത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരെ എം.എസ്.പി അടക്കമുള്ള പൊലീസും അധികാരികളും കഴിയാവുന്ന രീതിയിൽ മർദ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചൊക്ളിക്കാരായ കുറേയുവാക്കളുടെ സ്കൂൾ സർട്ടിഫിക്കറ്റും മറ്റും കണ്ടുകെട്ടി- 'ദേശാഭിമാനി' പത്രം വായിക്കുന്നതു കണ്ടാൽത്തന്നെ മതി, പിന്നെ വായനക്കാരനെ ചോദ്യം ചെയ്യുമായി. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മദ്രാസിൽ നിന്നും 'നവസാഹിതി' മാസിക പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ മലബാറിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരെ പീഡിപ്പിക്കുന്നതിനെതിരെ ശക്തമായ ഭാഷയിൽ പ്രതികരിച്ചു. കമ്മ്യൂണിസത്തോടുള്ള പ്രതിപത്തിയായിരുന്നില്ല മാനുഷികമായ സമീപനവും അഭിപ്രായ സാത്വന്ത്വത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ആഹ്വാനവുമായിരുന്നു ഇതിനു പിന്നിൽ.

യുവാവായ പത്രാധിപർ

ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് നവസാഹിതി പത്രാധിപരായി ദേവൻ രംഗത്തുവരുന്നത്. അക്കാലത്ത് ഒരു പൊലീസ് കേസുമുണ്ടായി-കോവിലൻ 'നഗരത്തിന്റെ കഥ' ആദ്യകാലത്തിൽ അച്ചടിച്ചു. രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പൊലീസ് കമ്മീഷണർ പത്രാധിപരായ ദേവനെ തിരക്കി 'സ്കൂൾ ഓഫ് ആർട്ട്സിൽ' വന്നു-മുപ്പതുവയസ്സുള്ള ഒരു സ്ത്രീ വേലക്കാരൻ പയ്യനെക്കൊണ്ട് കുളി മുറിയിൽ വച്ച് എണ്ണതേപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നു കഥ. ഇതിൽ അൾലലുമുണ്ടെന്നും, അതിനാൽ പത്രാധിപരെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുമെന്നും കമ്മീഷണർ ചെന്താമര അറിയിച്ചു. സ്കൂൾ ഓഫ് ആർട്ട്സിലെ വിദ്യാർത്ഥിയാണ് 'നവസാഹിതി' പത്രാധിപരെന്ന് അറിഞ്ഞപ്പോൾ പൊലീസ് കമ്മീഷണർക്ക് അദ്ഭുതമായി.

യഥാർത്ഥത്തിൽ, കഥയിലെ അൾലലുമായിരുന്നില്ല. ഇതിനു പിറകിലുണ്ടായിരുന്നത്, ദേവൻ അക്കാലത്ത് കഥയും കവിതയുമെഴുതിയിരുന്നു. ഇടക്കൊച്ചിയ്ക്കിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന 'ജനശക്തി'യിൽ നീൽ ബെല്ലിന്റെ ഒരു കഥയുടെ ആശയാനുവാദം എന്നപേരിൽ ഒരു കഥ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. ഒരു ബ്ലോക്ക് ഡവലപ്മെന്റ് ഓഫീസറുടെ അസാൻമാർഗ്ഗിക വൃത്തികളായിരുന്നു കഥയിലെ കാര്യം. ഇത് മലബാറിലെ ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് നേതാവിന് ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. കാരണം, ഈ നേതാവും ജീവിതംകൊണ്ട് നീൽബെല്ലിന്റെ കഥാപാത്രം പോലെയായിരുന്നു. ദേവനെ ഇഷ്ടമല്ലാത്ത അയാളാണ്, അന്നത്തെ ആഭ്യന്തരവകുപ്പുമന്ത്രി കോഴിപ്പറത്തു മാധവമനോൻ വഴി ദേവനെ കൂട്ടുകാൻ ശ്രമിച്ചത്. പക്ഷെ, പ്രിൻസിപ്പൽ റോയ് ചൗധരി ഇടപെട്ട് അറസ്റ്റ് നടന്നില്ല. പകരം, കമ്മീഷണർ ഒരു താക്കീത് നൽകി "മലാൻ ഇത്തരം കഥകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കരുത്!"

'നവസാഹിതി'യിൽ കോവിലനും ടി.പത്മനാഭനും തുടരെ കഥകളെഴുതി. ആയിരം കോപ്പിയാണ് പ്രിൻറ് ചെയ്തത്, കേസരി, ഗോവിന്ദൻ, സി.ജെ.തോമസ്, ഇടശ്ശേരി, എൻ.വി.കൃഷ്ണവാര്യർ തുടങ്ങിയ പ്രമുഖരുടെ സൂക്ഷികൾ വളരെയധികം ശ്രദ്ധയോടെ വന്നിരുന്നു. ദൈമാസികയായ 'നവസാഹിതി' രാഷ്ട്രീയ കലാ സാംസ്കാരിക ചർച്ചാവേദിയായി മാറി-ലോക ക്ളാസിക് രചനകളുടെ വിവർത്തനവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഇതു ദേവൻ അറിവിന്റെ ലോകം തുറന്നുകിട്ടലായിരുന്നു. മാത്രവുമല്ല, ഗോവിന്ദന്റെ വീട്ടിലെത്തുന്ന ഇന്ത്യയിലെ മിക്ക ബുദ്ധിജീവികളുമായും ബന്ധമുണ്ടായി-കപിലാ ദാത്സ്യായർ, അനന്തമൂർത്തി, കാന്നാ സുബ്രഹ്മണ്യം തുടങ്ങിയവർ ഇതിലുൾക്കൊള്ളും. "ഗോവിന്ദൻ ഒരിക്കലും ഗോവിന്ദനെക്കുറിച്ച് സംസാരിക്കില്ല." ദേവൻ ഗോവിന്ദനിൽ കാണുന്ന പ്രത്യേകതയാണിത്. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ലീഗ് ഉണ്ടാക്കുമ്പോൾ ഗോവിന്ദൻ പിന്നിലുണ്ടായിരുന്നു. എം.എൻ.റോയിയെ

പൂർണ്ണ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

**സ്രീ, സ്വത്വം, സമൂഹം
മാധവിക്കുട്ടി പറമ്പൻ**

എഡിറ്റർ: ഇ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ സച്ചിദാനന്ദൻ, ഉദയകുമാർ, കല്പനാരായണൻ, പി.പി. രവിദ്രൻ, വത്സൻ വാതുപ്പുരി, കളർകോട് വാസുദേവൻ നായർ, പി. ഉദയകുമാർ, ഇ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ എന്നിവരാണ് പഠനം നടത്തിയിരിക്കുന്നത്. ഇതിനു പുറമെ പി.പി. രവിദ്രൻ മാധവിക്കുട്ടിയുമായി നടത്തിയ ഒരു സംഭാഷണവും ഇതിലടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

വില: 35.00

അമൃതവചനങ്ങൾ

സ്വന്തം. കെ.ആർ. മാധവൻപിള്ള ഏതവസരത്തിലും എടുത്തുപയോഗിക്കാൻ യോഗ്യമായ ആപ്തവചനങ്ങളാണ് ഇതിലെ ഉള്ളടക്കം.

വില: 65.00

സൗന്ദര്യോത്സവം

എൻ.ഇ. ബാലറാം കേശവദേവ്, പൊണ്ണക്കാട്ട്, ഉണ്ണി എ. നമ്പരക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു ലഘു പാഠമാണ് ഈ കൃതി.

വില: 25.00

വി.ടി. ഒരു യുഗപുരുഷൻ

പ്രൊഫ. എ.പി.പി. നമ്പൂതിരി കർമ്മനിരവധി ത്യാഗോജ്വലവും ഉർജസ്വലവും ധന്യവുമായ ഒരു ജീവിതത്തിന്റെ ചുടും വെളിച്ചവും അനുഭവപ്പെടുത്തിത്തന്ന ആഖ്യാനമാണ് എ.പി.പി.യുടെ 'വി.ടി. ഒരു യുഗപുരുഷൻ' എന്ന കൃതി.

വില: 50.00

തോൽപാവക്കുത്ത്

പി.ജി. പട്ടാമ്പി മധ്യകേരളത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ച് പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ പ്രചാരമുള്ള ഒരു പ്രാചീന ദൃശ്യ കലയാണ് തോൽപാവക്കുത്ത്. അതിനെ കുറിച്ച് കേരളശാസ്ത്രവാരമാലയിലും ലഭിക്കാൻ ഈ കൃതി സഹായകമാണ്.

വില: 12.00

കാവ്യചിന്തകൾ

കെ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ കവികളും സഹൃദയരായ വ്യക്തികളും സാഹിത്യ വിദ്യാർത്ഥികളും അവസ്യം വായിച്ചിരിക്കേണ്ട ഒന്നാണ് ഈ കൃതി.

വില: 16.00

അമ്പതു രൂപയ്ക്കുമേൽ പുസ്തകങ്ങൾ ഒന്നിച്ചെടുക്കുന്നവർക്ക് ആകർഷകമായ കമ്മീഷൻ. വി.പി.പി. ആയി അയയ്ക്കുന്നതാണ്. പണം മുൻകൂർ അയയ്ക്കുന്നവർക്ക് പോസ്റ്റേജ് സൗജന്യം. മറ്റു പ്രസാധകരുടെ പുസ്തകങ്ങളും ലഭ്യമാണ്. കാറ്റലോഗിന് ഏഴുശതക.

PP94009

എല്ലാതരം പുസ്തകങ്ങളും ലഭിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ സ്ഥാപനം.

TBS Publishers' Distributors
TBS Building, GH Road
Calicut - 673 001, Ph: 60085

രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയിൽനിന്നും സാംസ്കാരിക മേഖലയിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നത് ഗോവിന്ദനായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഇതൊന്നും പുറത്തുപറഞ്ഞില്ല. അതാണ്, ആ ജീവിതത്തിന്റെ ധന്യതയും.

മാതൃഭൂമിയിലേക്ക്

മദ്രാസിലെ പഠനം കഴിഞ്ഞ് 1952-ൽ മാതൃഭൂമിയിൽ സ്റ്റാഫ് ആർട്ടിസ്റ്റായി ജോലി കിട്ടി. വൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ ആനവാരിയും പൊൻകുരിശും, സ്ഥലത്തെ പ്രധാന ദിവ്യനും, ഉറബിന്റെ ഉമ്മച്ചിയും വിക്രമന്റെ കഥകളും മാതൃഭൂമി ആഴ്ചപ്പതിപ്പിൽ ദേവന്റെ മനോഹരമായ രേഖാചിത്രങ്ങളോടെ വന്നുതുടങ്ങി. കഥാപാത്രങ്ങളുടെ ഭാവവികാരങ്ങളെ തൊട്ടറിഞ്ഞുള്ള ഇല്ലസ്റ്റേഷൻ കഥകളെപ്പോലെതന്നെ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടു. ബഷീർ നീണ്ടകഥ എന്ന നിലയിലല്ല സ്ഥലത്തെ പ്രധാന ദിവ്യൻ അയച്ചത്. പക്ഷേ, കുമ്പളം തുടങ്ങിയ തമിഴ് വാരികകളിൽ ഇങ്ങനെ തുടർക്കഥയാക്കുന്ന രീതി കണ്ട്, കൃഷ്ണവാരിയായെന്നു ബഷീർ കഥകളെ അങ്ങനെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്. "ബഷീറിന്റെ രൂപം തന്നെയായിരുന്നു ആനവാരി രാമൻനായർക്ക് നൽകിയത്. അന്ന് ബഷീർ ഉറച്ച ശരീരമുള്ള ഫയർവാൻ മോഡലായിരുന്നു. ഉമ്മച്ചി റിയലിസത്തിൽ ഉറന്നിരിക്കാൻ ഉറന്നിരിക്കാൻ ഉറന്നിരിക്കാൻ വരച്ചത്. വിക്രമന്റെ കഥകൾക്ക് സറിയറിന്റെ രീതിയും."

ബന്ധുവർഷത്തെ സേവനത്തിനുശേഷം മാതൃഭൂമിയിൽനിന്നും രാജിവച്ചു. കാരണം, "കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരേ ടൈപ്പ് ജോലി മടുത്തുതുടങ്ങി... പിന്നെ, പ്രസംഗങ്ങൾക്ക് പോവുകയെന്നതു മഹാബോധമായിത്തീർന്നു... മാതൃഭൂമിയിലുള്ളപ്പോൾ ദേവൻ നിരന്തരം പ്രസംഗിക്കാൻ പോവുമായിരുന്നു. അതിനും പുറമെ, ഇല്ലസ്റ്ററേഷൻ വീക്ഷലിയുടെ മാതൃകയിൽ കലാസന്ദേശം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വ്യത്യസ്ത ആഴ്ചപ്പതിപ്പായി മാറാനുള്ള നിർദ്ദേശവും അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ തുടക്കം

ഇതിനുശേഷം; നാല് ദക്ഷിണേന്ത്യൻ, ഭാഷകൾക്കുവേണ്ടി സതേൺ ലാംഗ്വേജ് ബുക് ട്രസ്റ്റ് വർക്ക് ചെയ്തു. ഏഴ് സൗത്ത് ഇന്ത്യൻ സർവ്വകലാശാലയിലെ വൈസ് ചാൻസലർമാരായിരുന്നു ഡയറക്ടർ ബോർഡിലുണ്ടായിരുന്നത്. ഫോർഡ് ഹൗസേഷന്റെ സഹായവുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാലിലും അധികനാൾ തുടർന്നില്ല. ഇതേ കാലഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ മദ്രാസ് ലളിത കലാ അക്കാദമി സെക്രട്ടറിയായി നിയമിതനായി-ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് കെ.സി. എസ്.പണിക്കർ ചോഴമണ്ഡലം സ്ഥാപിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ കെ.സി.എസ്.പണിക്കർ മുൻ ശിഷ്യന്മാരെ കൂടിയിരുത്താൻ വേണ്ടി

യായിരുന്നു ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശം. അതായത് പെരുമാൾ, രാമാനുജൻ, സദാനന്ദൻ എന്നീ കലാകാരന്മാരെ അവരുടെ കലാജീവിതത്തോടൊപ്പം സമൂഹത്തിന് എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താം എന്ന ചിന്തയിൽ നിന്നാണ് ചോഴമണ്ഡലം രൂപംകൊണ്ടത്. പക്ഷേ, ദേവൻ തന്റെ അന്നത്തെ ഉയർന്ന സ്ഥാനത്തിനുകൊണ്ട് എല്ലാം ചെയ്തുകൊടുക്കുകയായിരുന്നു; (ഇതൊരിക്കലും ദേവൻ സമ്മതിക്കുകയില്ല. ഗോവിന്ദന്റെ ശൈലി തുടരുന്ന ദേവൻ ഇതൊക്കെ "കലാനുസൃതമായ കൂട്ടായ്മ" എന്നുമാത്രം വിശേഷിപ്പിക്കും) കലാകാരന്മാരെ കൂടിയിരുത്തിക്കൊണ്ട് അവർക്കും സമൂഹത്തിനും ഗുണം ചെയ്യുന്നതുള്ള മഹത്തായ ഉദ്യമമെന്ന നിലയ്ക്ക് ചോഴമണ്ഡലം പ്രശസ്തമായെങ്കിലും പില്ക്കാലത്ത് ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളിൽ നിന്നും തെറിമാറി. ടി.പത്മനാഭന്റെ പ്രശസ്തമായ കഥ 'ആത്മാവിന്റെ മുറിവുകൾ' ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് എഴുതിയത്. പക്ഷേ, ദേവനു നിമിശമില്ല. "ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ രൂപപ്പെട്ടലിൽ അങ്ങ് വിശേഷമുണ്ട്-ഒന്ന്, കെ.സി.എസ്.പണിക്കർ സങ്കല്പം, സമൂഹവും കലാകാരനും എന്നത് പുറത്തിയായി. മററൊന്ന്, കലാകാരന്മാർക്ക് സ്വന്തം സൃഷ്ടി വിപണിയിൽ എത്തിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗമായി. പിന്നെ, ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ- യേശുക്രിസ്തുവും മുഹമ്മദ് നബിയും മഹാത്മാഗാന്ധിയും എന്തൊക്കെയോ വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്നില്ലേ? അതൊക്കെ അവരുടെ ശിഷ്യന്മാർ തന്നെ പുർത്തീകരിച്ചോ? ഗാന്ധിജിയെ ആദ്യം തള്ളിയത് ഗാന്ധിയുടെ ശിഷ്യന്മാരാണെന്ന് നമുക്കറിയില്ലേ? അതൊക്കെ സംഭവിക്കും..."

കേരളത്തിലേക്ക് വീണ്ടും

ദേവനിലെ 'പെരുന്തൻ കൾട്ട്' മദ്രാസിൽ മാത്രമായി ഒരുങ്ങിയില്ല. കയറിയിരുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിലൊക്കെ വേരുകൾ വിടർത്തുകയും എന്നാൽ താനൊരു ആൽമരമല്ലെന്ന് ആവർത്തിച്ചു പറയുകയും ചെയ്യുന്ന കലാകാരനിൽ പുരോഗമന കലാസാഹിത്യം ആഗ്രഹിക്കുന്ന സമൂഹനിഷ്ഠമായ സേവന ജീവിതമുണ്ട്-ഒന്നിന്റെയും 'ഹൗസർ' എന്ന പദവി ഇഷ്ടപ്പെടാതെ തന്നെ ആ പദത്തിന്റെ അർത്ഥം ഉൾക്കൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന രീതി. കൊച്ചിയിലെ കലാപീഠത്തിന്റെ പിറവി അങ്ങനെയാണ്. മദ്യതിരുവിതാംകൂറിൽ കലാസാഹിത്യ സാംസ്കാരിക ചർച്ചകൾക്ക് ഇങ്ങനെയൊരു ആശയം, തിരക്കു നിറഞ്ഞതും കൃത്രിമതും നിഴലിക്കുന്നതുമായ വർത്തമാന കാലജീവിതത്തിലെ ഹരിത യാഥാർത്ഥ്യമായി നിലനില്ക്കുന്നു. മദ്രാസ് ലളിത കലാ അക്കാദമി സെക്രട്ടറിയായിരിക്കെ, കേരളത്തിലേക്ക് തന്റെ ഉൾമുറയ്ക്കും വിനിയോഗിക്കുകയെന്ന ആഗ്രഹം ദേവനിൽ കൂടിക്കൊള്ളുന്നുണ്ടായിരുന്നു. 1965-ലാണ് ആലുവയിൽ വച്ച് ആൾ ഇൻഡ്യാ റെറേറേഴ്സ് കോൺ

ഫറൻസ് ചേർന്നത്. 'ആർദ്രം പരിഭവമില്ലാത്ത' എങ്കെ.കെ.നായരായിരുന്നു ഇതിന്റെ സുത്രധാരൻ.

മദ്രാസിൽ കെ.സി.എസ്.പണിക്കരെപ്പോലെ, ന്യൂമാനിയിൽ എ.പി.കുഞ്ഞിക്കണ്ണനെപ്പോലെ, കൊച്ചിയിൽ എ.കെ.കെ.നായർ സാംസ്കാരിക ജീവിതത്തിനു നൽകിയ രക്തം വിഭജിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിങ്ങൾക്ക് എഴുതാം, പറയാം, പ്രസംഗിക്കാം-പക്ഷേ, അതൊക്കെ പ്രസ്ഥാനങ്ങളാക്കി രൂപപ്പെടുത്തുക എന്ന യാഥാർത്ഥ്യത്തിലേക്കുകഷ്ടിപ്രസാദ്യമല്ല. എം.കെ.കെ.യെപ്പോലെ കലാകേരളത്തിനു തന്റെ ഹൃദയസ്पर्ശനം പോലും നൽകിയ എ.എ.എസ്സുകാരനായ മറ്റൊരു അസാദകൻ നമുക്ക് വിരളമാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ദേവനെ കേരളത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ ശ്രമം നടത്തിയതുതന്നെ എഫ്.എ.സി.ടി (ഫാക്ട്) ചെയ്തവനായിരുന്നു എം.കെ.കെ. നായരായിരുന്നു. കലാപീഠത്തിന്റെ പിറവി ഇങ്ങനെയാണ്.

ആലുവയിലെ ആൾ ഇൻഡ്യാ റെറേറേഴ്സ് കോൺഫറൻസ് ചേർന്നപ്പോൾ, ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ മാതൃകയിൽ കേരളത്തിലും കലാകാരന്മാരുടെ കേന്ദ്രം വേണമെന്നായി-കലാസംവാദത്തിനുള്ള വേദി. അതാണ് കൊച്ചി കാര്യക്കാരുടെ ക്രോസ് റോഡിലെ ചെറുതെങ്കിലും ദീപ്തമായ കലാപീഠം. അവിടെ വരാത്ത ദേശീയ കലാകാരന്മാരില്ല. നടക്കാത്ത സംവാദവുമില്ല. സാഹിത്യം, സിനിമ, നരവംശശാസ്ത്രം തുടങ്ങി മാനസികമായ ആന്തരിക ചർച്ചകൾ പ്രസരിപ്പിക്കുന്ന കേന്ദ്രമായി മാറിക്കഴിഞ്ഞു. എം.കെ.കെ.യുടെ മുൻകൈയോടെ ദേവൻ ഫാക്ടറിന്റെ 'ഫെഡോ' കൺസൾട്ടന്റായി. അന്നുവരെ ടൗൺഷിപ്പിൽ ഈ ചൊക്ലിക്കാരന്റെ തുടിച്ചുകൾ ഇഷ്ടികൾ കൊണ്ടുള്ള കലാരൂപങ്ങളായും സൗധങ്ങളുടെ നൃത്തനാടം വിതറിക്കൊണ്ട് നില നില്ക്കുന്നു-അമ്പലമേട് ഗസ്റ്റ് ഹൗസ്; വാസ്തുശില്പത്തിന്റെ വർത്തമാനകാല സൗധമാണ്. പിന്നെ കൊച്ചി പോർട്ട് ട്രസ്റ്റിന്റെ കെട്ടിടങ്ങൾ... അങ്ങനെ രൂപ കല്പനയിലെ എൻജിനീയറിംഗ് കല ചാർക്കോളിന്റെ ഭാവചൈതന്യമായി നിലനിർത്തുന്ന ഏക കലാകാരൻ ദേവൻ തന്നെയാണ്.

പക്ഷേ, വഴിയമ്പലങ്ങളിൽ കലയുടെ ഭാണ്ഡക്കെട്ടെഴുപ്പിച്ച ശില്പികൾക്കുശേഷം, പടിയറങ്ങാതെ പറിപ്പിടിപ്പിച്ചുനില്ക്കാൻ, അലയുന്ന മനസ്സുള്ള ദേവന് കഴിയുമായിരുന്നില്ല. എവിടെയൊ ആരോ തന്നെ കൈ കൊട്ടിവിളിക്കുന്നു എന്ന കലയുടെ ഭ്രാന്തമായ ഉൾവിളിയോടെ ഭാണ്ഡങ്ങളുമായി ഈ കലാകാരൻ ഇറങ്ങിനടക്കുന്നു. പിറകിലേക്കു നോക്കി ഭൂതകാലത്തിന്റെ ആകാശത്തിലെ സ്വന്തം നക്ഷത്രരാജികളെ നോക്കി സായുജ്യമടയുന്ന അല്പമനസ്സുകളിൽ നിന്നും ദേവൻ വ്യത്യസ്തനാകുന്നത് ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണ്. കോടാനുകോടി നക്ഷത്രങ്ങൾക്കിടയിൽ എന്റെ നക്ഷത്രമെവിടെ എന്ന തല്പം നമ്മുടെ നക്ഷത്രങ്ങളെവിടെ എന്നു

പറയാനേ ദേവനു കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. അല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ദേവൻ സ്വന്തം 'കൾട്ട്' സ്ഥാപിച്ച "ഇതൊക്കെ ഞാനാണ്, ഇതെല്ലാം എൻറേതാണ്" എന്നു പറയുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, നഷ്ടം ദേവനിലെ കലാകാരനായതാണ്.

ഈ ബഹുജ്ഞാക്കിടയിൽ, ചോദിക്കാവുന്ന ഒരു ചോദ്യം, ദേവന്റെ ചിത്രകലയെവിടെ എന്നതാണ്.

"സമയക്കുറവുമൂലം എനിക്ക് വരയ്ക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നതു വാസ്തവം. പക്ഷേ, ഓരോ ആൾക്കും ഉദ്യമം, ലക്ഷ്യം എന്നൊക്കെയുണ്ടാകും. അതൊക്കെ അന്തർദ്ദൃഷ്ടത്തിൽ വിക്ഷേപിക്കപ്പെട്ടുക എന്ന നിശ്ചാശമം ചെയ്യാനുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ ചുറ്റുപാടും കാണു

കലയെന്നത് യൂറോപ്പിലെ ശാസനയായി നിന്ന കാലമുണ്ടായിരുന്നു. റോയൽ ഫാമിലി കൗവേണ്ടിയുള്ള കുഴപ്പത്തുതന്നെ. ചാക്കു തുണിയിൽ കരിച്ചുകൊണ്ടു വരയ്ക്കുന്നത് കലയായി അംഗീകരിക്കാത്ത അവസ്ഥ. അതുമാറ്റാൻ വേണ്ടി ആ കാലഘട്ടത്തിലെ യൂറോപ്യൻ കലാകാരന്മാർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: 'കല കലയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ്' കവിതയിലും ചിത്രകലയിലും പ്രിമിറ്റീവ് കാലത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോവുക എന്നത് പുതിയ സംഭവനമായി കണ്ടു. "സ്പറഡിയായിരുന്നിട്ട് പ്രകൃതിയിലേക്ക് പോവുക" ഇതാണ്, കലയെന്നു പറഞ്ഞപ്പോഴും എതിർപ്പുണ്ടായി. അധുനാനവസംസ്ഥാനവുമായ വിശ്വാസ ആശയങ്ങൾക്ക് കാലാനുസൃതമായി

ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് നവസാഹിതി പത്രാധിപരായി ദേവൻ രംഗത്തു വരുന്നത്. പില്ക്കാലത്ത് മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ അനശ്വരരായിത്തീർന്ന പല എഴുത്തുകാരെയും അന്നുതന്നെ തിരിച്ചറിയാൻ ദേവനു കഴിഞ്ഞു. ആ തിരിച്ചറിവാണ് ദേവന്റെ വളർച്ചയുടെ രഹസ്യം.

നതിലൊക്കെ ഞാനുമുണ്ട് എന്ന ആഹ്ലാദം... പിന്നെ, കാലം കഴിയുമ്പോൾ പുതിയ തലമുറ ഉയർന്നുവരാനായി മാറിക്കൊടുക്കണം. അതാണ് ശരി. അവർ വളരട്ടെ, പുതിയ പുക്കൾ വിരിയട്ടെ..." എഴുപതുകളിലാണ് ദേവൻ വാസ്തുശില്പത്തിലേക്ക് സജീവമായി മാറുന്നത്-വിടുകളുടെ, ഫാക്ടറികളുടെ, കലുറയ്ക്കുന്ന മണ്ഡപങ്ങളുടെ, ഓഡിറ്റോറിയത്തിന്റെ ക്രാഫ്റ്റ് നിർമ്മിച്ചു. സുഹൃത്തുക്കളുടെ നിർബ്ബന്ധങ്ങൾക്കു മുന്നിൽ നിസ്സഹായനായതിന്റെ പ്രതിഫലനമാണിത്. കെട്ടിട നിർമ്മാണത്തിന്റെ മേഖലയിൽനിന്നും ഇനിയുമൊരു എടുത്തുപാട്ടുമുണ്ടാകുമോ? "കുറെ തൊഴിലാളികൾ എന്റെ കൂടെയുണ്ട്... അവരെ തൊഴിൽരഹിതരാക്കാൻ കഴിയുകയില്ല..." ഇതേവരെ 250 കെട്ടിടങ്ങൾ പണിതു കഴിഞ്ഞു. ഇഷ്ടികൾ കൊണ്ടുള്ള പ്രിമിറ്റീവ് ശില്പങ്ങളാണ് പലതും. പ്രാകൃതമായ സ്തൂനയുയർത്തുന്ന ഗ്രാമ്യതയുടെ നിത്യഹരിത യാഥാർത്ഥ്യം. വിക്ടോറിയൻ കാലഘട്ടത്തിലെ കലാരൂപങ്ങൾ പോൾ സെസാനിലും വാൻഗോഗിലും എത്തിയപ്പോൾ, കലാസങ്കേതങ്ങളിൽ വന്ന രൂപഭാവമാറ്റത്തിന്റെ അലയൊഴികൾക്ക് അടിവരയിട്ട ദേവൻ വാസ്തുശില്പത്തിൽ കണ്ടെത്തിയ വ്യാഖ്യാനമാണിത്.

കാലത്തിന്റെ അലകളിൽ പള്ളിയും പട്ടക്കാരും പറയുന്നതാണ്

കാലം നിശ്ചയിക്കുമ്പോൾ അത് കലയായി മാറുന്നു. അല്ലാതെ കല കലയ്ക്കുവേണ്ടിയാണെന്നോ സമൂഹത്തിനു നിഷിദ്ധമാണെന്നോ വിശ്വസിക്കാനാവില്ല. യൂറോപ്പിൽ എങ്ങനെയാണ് ശുദ്ധ കലാവാദം ഉയർന്നതെന്നു ചിന്തിക്കുന്നവർക്ക് മലയാളത്തിൽ അങ്ങനെയൊരു അവസ്ഥ വന്നിട്ടുണ്ടോ എന്ന നരവംശീയ വിശകലനം നടത്തേണ്ടിവരും. ഇവിടെ എല്ലാ കലാകാരന്മാരും എല്ലാ മേഖലയിലും മനുഷ്യസ്നേഹിയായ കാര്യങ്ങളെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളു, എഴുതിയും വരച്ചും ചെയ്തിട്ടുള്ളു. പിന്നെയെന്തിനാണ് ബഹുമാനം? ഇതാണെന്തിന്റെ ധർമ്മം? ഇതിനെന്തിനാണ് രാഷ്ട്രീയം.

-ദേവൻ ചോദിക്കുന്നു. കലയിൽ ഫ്യൂഡലിസമെന്നതും പരീക്ഷണം. ഇതു പറയുന്നവർക്കിടയിലെ ബ്രാഹ്മണയും, അവർണ്ണനെ ഏഴുവലത്ത് അടുപ്പിക്കരുതെന്ന മനസ്സിലെ മോഹം, അതാണ് പൊട്ടിച്ചെറിയാണ്ടത്. രവിവർമ്മച്ചിത്രങ്ങളിലെ വിക്ടോറിയൻ ചിന്തയോട് എനിക്ക് യോജിച്ചില്ല. പക്ഷേ, അതിനെ ഫ്യൂഡൽ കല എന്നു വിളിക്കാൻ പാടില്ല. ഒരു നൂറുവർഷം മുമ്പ് ആളുകൾ എങ്ങനെയാണ് ജീവിച്ചിരുന്നെന്നും ചിന്തിച്ചിരുന്നെന്നും ആലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അന്ന് നാലുകുട്ടം കുട്ടാൻ കുട്ടി ഉറങ്ങുകഴിക്കാനേ കഴിയുകയുള്ളൂ. ഇന്നത്തെപ്പോലെ ബിരിയാണി അന്നുണ്ടോ? ഇങ്ങനെ നാലുകുട്ടം കുട്ടാൻ കുട്ടിയ്ക്ക് ഫ്യൂഡൽ

ജീവിതമായി എങ്ങനെ കാണാനാവും? ഭാരതീയ ചിത്രകലയുടെ നവോത്ഥാനം രവിവർമ്മയിൽ കാണില്ലെന്നതു നേർ. പക്ഷേ, രവിവർമ്മ ഹിന്ദു ഫ്യൂഡൽ ചിന്തയുടെ പ്രതിനിധിയാണെന്നു പറയാനാവികയില്ല...

-ദേവന്റെ കലാചിന്തയിൽ വർണ്ണവ്യവസ്ഥിതിക്കെതിരെയുള്ള ധിക്കാരമുണ്ട്. കാതലായ ധിക്കാരം. സമൂഹത്തിൽ, കലയിൽ, ബ്രഹ്മ്മണ്യത്തെ അംഗീകരിക്കാനോ, മേലാളന്മാരുടെ പാദപൂജ നടത്തിയ ഇലത്തെ കെട്ട വെള്ളമെന്നല്ലാതെ തീർത്ഥഇലമെന്നു പറയാനോ ദേവനെ കിട്ടുകയില്ല. ദശാബ്ദങ്ങളുടെ അനുഭവ സിദ്ധിയിൽനിന്നും ഉയിർകൊണ്ട ആകർഷണമാണിത്. എം.എൻ.റോയ് എന്ന ചിന്തകൻ "ഇന്ത്യ ഇൻ ട്രാൻസിഷൻ" 1920-ൽ എഴുതിയപ്പോൾ ഇന്ത്യയിലെ ജീവിത സംസ്കാരത്തിൽ ഇത്തീയത പുലർത്തുന്ന മോഡർനിതത്തെ ദർശിച്ചത് ദേവൻ ഉദ്യമിക്കുന്നു. എം.ഗോവിന്ദനും ഇതു നേരത്തെ കണ്ടതാണ്. സാമ്പത്തിക സമത്വത്തിന്റെ പോരാട്ടംപോലെയോ അതിനു മുകളിലോ ആയി സാമൂഹ്യനീതിക്കുവേണ്ടിയുള്ള ശാക്തീക സാരംഭം അലയടിക്കുമെന്ന് ദേവൻ കരുതുന്നു. മണ്ഡൽ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ടിനെ പൊടിതട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന വി.പി.സി.സി.നെ 'വിശാമിതൻ' എന്നാണ് പ്രസംഗങ്ങളിൽ ദേവൻ വിളിക്കുന്നത്. മണ്ഡൽ റിപ്പോർട്ട് കൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ ആത്മാഹുതി ചെയ്ത ചെറുപ്പക്കാർ പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ ഉയർത്തെഴുന്നേല്പ് എണ്ണയൊഴിച്ച് കരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നുവരെ ദേവൻ പറയുന്നു. എം.പി.ശങ്കുണ്ണിയായർ ടി.പത്മനാഭനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞതു കടമെടുത്ത് ഉദാഹരിച്ചാൽ, പറയുന്നതു വെറും ഭോഷ്കല്ലെന്നു തോന്നുകയോ ചെയ്യും.

ചിത്രകലയിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകാം-അതികായന്മാരായ ചിത്രകാരന്മാരുടെ കാലം കഴിഞ്ഞു. വാൻഗോഗിനു ജീവിതകാലത്ത് ഒര ചിത്രംപോലും വിലക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ പിന്നോക്കാവസ്ഥ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അന്നെ ഇതിഹാസമായി മാറുകയും കോടിക്കണക്കിനു രൂപ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ത്യയിൽ എം.എഫ്.ഹുസൈൻ, ഇപ്പോൾ വരയ്ക്കുന്നതു മികച്ച രചനയല്ല; ഇതുപതു വർഷം മുമ്പ് വരച്ചതിന്റെ ആവർത്തനങ്ങൾ മാത്രം. പഴയ ഹുസൈൻ ഒരു വലിയ കലാകാരന്റെ ജീവിതമുണ്ടായിരുന്നു-തെരുവിലെ ചുമരുകളിൽ അന്നുവരച്ച ചിത്രങ്ങളാണ് അനശ്വരമായത്. ഇന്ന് ഹുസൈന്റെ ചിത്രങ്ങളെല്ലാ താഴെയുള്ള പ്ലൈനാണ് ലക്ഷങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നത്... "എല്ലാക്കാലത്തും പുതിയ ആശയങ്ങളെ കലാസാദകർ പെട്ടെന്ന് സ്വീകരിക്കാറില്ല. വളരെ അപൂർവ്വമായേ മറിച്ചൊരനുഭവമുണ്ടാകാറുള്ളൂ. യേശുക്രിസ്തുവിനെ, എങ്ങനെയാണ് സമീപിച്ചത്, മുഹമ്മദ് നബിക്ക് എന്തെല്ലാം കഷ്ടങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു, ഗാന്ധിജിയെ ഇപ്പോഴും ആരെങ്കിലും ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ടോ-കലയിലും ഇങ്ങനെയൊന്നു. യാഥാസ്ഥിതികർക്ക് ഒര കട്ടിലും കിടക്കയുമെ ആവശ്യമുള്ളൂ. അവർ കട്ടിലുകൾ മാറി

കിടക്കുകയില്ല.

കലാകാരന്മാരുടെ അത്താണി

മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ, ആശാനും തകഴിയും കേസരിയും നിഷേധങ്ങൾ അനുഭവിച്ചവരാണ്. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ ധാരണയുടെ ട്രെൻഡ് മാറിയിട്ടുണ്ട്. പുതിയ എഴുത്തുകാർക്ക് പുസ്തകമുണ്ടാക്കാൻ പ്രായസമില്ല. എഴുതിയപ്പോൾ അതുവരെയും വ്യക്തമല്ല. എന്നാൽ ചിത്രകലയിലോ? ഒരു ആർട്ടിസ്റ്റിനു സന്തോഷം ചിത്രപ്രദർശനം നടത്താൻ എവിടെയാണ് കേരളത്തിൽ സൗകര്യമുള്ളത്? എത്രയോ അവർദ്ധ്യകൾ സാഹിത്യത്തിനു നല്കുന്നു. ഒരു ആർട്ടിസ്റ്റിന് എത്ര അവർദ്ധ്യകൾ നല്കുന്നുണ്ട്-എന്നിട്ടും കലാമണ്ഡലം പരക്കെ അറിയാത്തതുപോലെ. ആർട്ടിസ്റ്റിന് മുരളി നാഗപ്പുഴ, കണ്ണൂരിൽ സന്തോഷം ചിത്രപ്രദർശനത്തിനുവേണ്ടി നടത്തിയ ശ്രമങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞപ്പോൾ, ദേവൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു: "ഗവൺമെന്റ് ചെയ്യേണ്ടത്, കലാകാരന്മാർക്ക് സന്തോഷം ചിത്രങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാനുള്ള സംവിധാനമുണ്ടാക്കാണത്. അല്ലാതെ സാംസ്കാരിക നയമൊക്കെ വെറും വാക്കുകൾ മാത്രം..." പുതിയ കലാകാരന്മാരോട് ദേവൻ ഒരുമിട്ട് പറയുന്നത്: "പുതിയ വഴിച്ചാലും കീറുക, പക്ഷേ, വെട്ടിൽ വീഴരുത്. അവബോധമാണ് പ്രധാനം. ആരുടേയും പാത പിന്തുടരുത്..." കലയുടെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി ദേവൻ ഒരു ബൃഹത് ഗ്രന്ഥത്തെ എഴുതുകയാണ്. ഇതിൽ പുതിയ കലാകാരന്മാർക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം (സ്വീകരിക്കാവുന്നതും തള്ളാവുന്നതും) വയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. "ചെയ്തതിലും കൂടുതലായി ചിത്രകലയിൽ ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നുവെന്ന്" ദേവൻ ഒരിക്കലും കരുതുന്നില്ല. കാരണം, "ഇനി പുതിയവർ വരയ്ക്കട്ടെ" എന്ന ചിന്തതന്നെ.

കേരള ലളിതകലാ അക്കാദമിയുടെ ചെയർമാനായിരുന്നു ദേവൻ. ആ കാലഘട്ടത്തിൽ, 'വ്യത്യസ്ത ദേശങ്ങളിലെ കലാകാരന്മാരുടെ കൂട്ടായ്മ'യായി വളരെ പ്രയാണകരമായ കേസുകൾ നടത്തിയുകയുണ്ടായി. ചിത്രകലയുടെ ചരിത്രവും വർത്തമാനകാലവും വിവൃതമാവുന്ന മാസികകളുമിറക്കി. വളർന്നുവരുന്ന കലാകാരന്മാരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ മുൻകൈയെടുത്ത് ഇതൊക്കെ ഔദ്യോഗിക കൃത്യം എന്നുമാത്രമേ ദേവൻ കാണുന്നുള്ളൂ...

കേന്ദ്ര ലളിതകലാ അക്കാദമിയുടെ റീജിയണൽ കലാവിമർശകർക്കുള്ള അവർദ്ധ്യം നിരവധി ഫെല്ലോഷിപ്പുകളും ലഭിച്ച ദേവന്റെ ചിത്രങ്ങൾ ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തും വിദേശത്തുമുള്ള പ്രശസ്തരുടെ ശേഖരത്തിലുണ്ട്. "കെ.സി.എസ്. പണിക്കർ-പാറം" എന്ന മോണോഗ്രാഫ് കെ.സി.എസ്. ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ പുസ്തകമായി. 'തി'യുടെ ചിത്രവും ദേവന്റെ അച്ഛന്റെ പോർട്രെയ്റ്റും അമേരിക്കയിലും റഷ്യയിലും ബ്രിട്ടനിലും സന്ദർശകരായി വന്ന കലാകാരന്മാർ കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ട്...

ന്മാർ കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ട്...

അതുപുണ്ണിക്കരുടെ കവിതകൾക്കുള്ള മുഖവുരയിലൂടെ കാവ്യാസാദകനും വിമർശകനുമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട ദേവൻ പത്തു കഥകളും നിരവധി കവിതകളുമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 'നൃപ്പൻ', 'ചിത്രകാരൻ' (മാതൃഭൂമിയിൽ വന്നത്) 'ഇനിയും പെൺകുട്ടികൾ പിഴുപ്പിക്കപ്പെടും...' എന്നീ കഥകൾ ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു.

അപൂർവ്വമായ വ്യക്തിത്വം

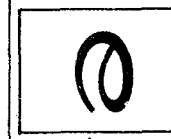
അറിയത്തി ഭാരതീയരും മറ്റും എടുത്തിട്ടില്ലാത്ത നെടുമ്പ്രത്ത് തറവാട് വീട്ടിൽ കഴിഞ്ഞു. ഭാര്യ ശ്രീദേവി. ഇമ്മീല, ശാലിനി എന്നിവരാണ് മക്കൾ. ആലുവ ചുർണ്ണയിൽ മനോഹരമായ വീട്ടിൽനിന്നും പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പുതിയ ചിത്രകൾക്കും കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഇറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുന്ന ദേവൻ ഓർമ്മകൾ പോക്കുവെച്ചിരിക്കുകയാണ് തറവാട്ടിലേക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ എത്തുന്നത്. സഹോദരൻ നാരായണൻ ദേവ് ജ്യേഷ്ഠൻ മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോ കലാഘട്ടത്തിലേയും തണുത്തരമാണ്...

എടുത്തിട്ടില്ലാത്ത നെടുമ്പ്രത്ത് തറവാട് വീട്ടിൽ കഴിഞ്ഞു. ഭാര്യ ശ്രീദേവി. ഇമ്മീല, ശാലിനി എന്നിവരാണ് മക്കൾ. ആലുവ ചുർണ്ണയിൽ മനോഹരമായ വീട്ടിൽനിന്നും പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പുതിയ ചിത്രകൾക്കും കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഇറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുന്ന ദേവൻ ഓർമ്മകൾ പോക്കുവെച്ചിരിക്കുകയാണ് തറവാട്ടിലേക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ എത്തുന്നത്. സഹോദരൻ നാരായണൻ ദേവ് ജ്യേഷ്ഠൻ മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോ കലാഘട്ടത്തിലേയും തണുത്തരമാണ്... എടുത്തിട്ടില്ലാത്ത നെടുമ്പ്രത്ത് തറവാട് വീട്ടിൽ കഴിഞ്ഞു. ഭാര്യ ശ്രീദേവി. ഇമ്മീല, ശാലിനി എന്നിവരാണ് മക്കൾ. ആലുവ ചുർണ്ണയിൽ മനോഹരമായ വീട്ടിൽനിന്നും പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പുതിയ ചിത്രകൾക്കും കലാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഇറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുന്ന ദേവൻ ഓർമ്മകൾ പോക്കുവെച്ചിരിക്കുകയാണ് തറവാട്ടിലേക്ക് ഇടയ്ക്കിടെ എത്തുന്നത്. സഹോദരൻ നാരായണൻ ദേവ് ജ്യേഷ്ഠൻ മാത്രമല്ല, ജീവിതത്തിന്റെ ഓരോ കലാഘട്ടത്തിലേയും തണുത്തരമാണ്...

നിത്യചൈതന്യയതി

മുന്ന്

ഒരു നടിപ്പെങ്കിലും ഹിന്ദുവർ വെഴ്സയിൽ സിനെ ആക്രമിച്ചപ്പോൾ ഇംഗ്ലണ്ടും അമേരിക്കയും ഫ്രാൻസിന് യാതൊരു ഒത്താശയും ചെയ്തുകൊടുത്തില്ല. ഇർമ്മനിയും ഇപ്പാനും ഇററലിയുംകൂടി ഒരൊക്കട്ടായിത്തന്നെ നിന്നു. ഇത് ഇർമ്മനിക്ക് ഇഷ്ടംപോലെ ആക്രമിക്കുവാനുള്ള ഒരു ശക്തി ലഭിച്ചതുപോലെ യായിത്തീർന്നു. 1933 ജനുവരിയിലാണ് ഹിന്ദുവർ ഇർമ്മനിയുടെ പ്രധാനനായകനായി. ഓരോ പ്രാവശ്യവും ഹിന്ദുവർ അതിക്രമങ്ങൾ കാണിച്ചപ്പോൾ ഇംഗ്ലണ്ടും അമേരിക്കയും അതിൽ പ്രതിഷേധിക്കുന്ന പ്രമേയങ്ങൾ പാസ്സാക്കിയിട്ടേയുള്ളൂ.

ഇപ്പാൻ ഫാസിസം തുടങ്ങിയത് 1931-ൽ മഞ്ചുറിയായെ ആക്രമിച്ചുകൊണ്ടാണ്. മഞ്ചുറിയായിലുള്ള ഇപ്പാൻ ആക്രമണത്തെ പൊറുക്കുവാൻ ചെയ്തുകൊണ്ടു റഷ്യയ്ക്കോ കഴിയാതെപോയതുകൊണ്ട് ലോകം മുഴുവൻ പിടിച്ചടക്കുവാൻ തങ്ങൾക്ക് കഴിയുമെന്നാണ് ഇപ്പാനു തോന്നിയത്. മഞ്ചുറിയായെ കീഴടക്കിയ ശേഷം ഇപ്പാൻകാർ ഷാൻഗെയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അങ്ങനെ ഇപ്പാൻ-ചൈന യുദ്ധം തുടങ്ങി. 1935-ൽ മ്യൂസ്സോളിനി എത്യോപ്യയെ ആക്രമിച്ചു.

ഒരു വശത്ത് ഹിന്ദുവർ പരാക്രമം നടക്കുമ്പോൾ ബ്രിട്ടനും അമേരിക്കയും നോൺ-ഇന്റർവെൻഷൻ പോളിസിയിൽ നിൽക്കുകയും മറുവശത്ത് റഷ്യ ഒരൊപ്പം നിൽക്കുകയുമാണ് ചെയ്തത്. മ്യൂസ്സോളിനി എത്യോപ്യയേയും ഹിന്ദുവർ ഒരൊലാൻ ഡിനേയും സ്വപേയിനിയേയും ആക്രമിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ നാസികൾ ഒരു കോടി അമ്പതുലക്ഷം പട്ടാളക്കാരുള്ള ഹോൾകോയിയായിത്തീർന്നു. ഹിന്ദുവർ അടുത്ത ആക്രമണം ആസ്ട്രിയയുടേയും ചെക്കോസ്ലോവാക്യയുടേയും നേർക്ക് തിരിച്ചു. ഇത് 1938-ലാണ്.

1938 ഒക്ടോബർ ഒന്നിന് യൂണിച്ച് എഗ്രിമെന്റ് പ്രകാരം ഫ്രാൻസും ബ്രിട്ടനും യു.എസ്.എസ്.ആയും സഖ്യ കക്ഷികളാകാമെന്ന് തീരുമാനിച്ചെങ്കിലും അവർക്ക് ഒന്നിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഹിന്ദുവർ പ്രാഗിൽ ബോൺ എറിയുകതന്നെ ചെയ്തു. അവിടുന്നുള്ള മുന്നേറ്റം പോളണ്ടിലേക്കായി

ഇന്ത്യയെ നാശിപ്പിച്ച് നാശിപ്പിച്ച് മരണപ്പെടുത്തുക

രുന്നൂ. സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ നിഷ്ക്രിയതാം സോവിയറ്റ് വിദേശകാര്യമന്ത്രിയെ രാജിവെയ്ക്കാൻ നിർബന്ധിച്ചു. സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ ഏറ്റവുംവലിയ അനിഷ്ടം വസ്ഥ വന്നത് 1939 ആഗസ്റ്റ് 21-ാം തീയതി നാസി ഇർമ്മനിയോട് യുദ്ധം ചെയ്യുകയല്ല എന്ന ഒരു പത്തുവർഷക്കാലം പാവപ്പെട്ട കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാർ ഇർമ്മൻ യുദ്ധമല്ലാതെ ഇറക്കിയ യുദ്ധമാണെന്ന് തെറ്റിദ്ധരിക്കാനും ഇടയായി.

സത്യത്തിൽനിന്നകന്ന ജനകീയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ

ബാൾട്ടിക് സ്റ്റേറ്റിൽ ഇർമ്മനി നടത്തിയ യുദ്ധത്തിൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ കൈയും രക്തപങ്കിലായി. ആ വഴി സോവിയറ്റ് സോഷ്യലിസ്റ്റ് ഡോക്ട്രിൻ ഇർമ്മൻ സഹായത്തോടെ പ്രചരിപ്പിക്കാമെന്ന് സോവിയറ്റ് നേതാക്കന്മാർ വ്യാമോഹിച്ചു. അതുകാരണം ബ്രിട്ടീഷ് അമേരിക്കൻ സൈന്യത്തോട് ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നത് ഇംപീരിയലിസത്തെ വളർത്തുമെന്ന് സോവിയറ്റ് നേതാക്കന്മാർ ഭയപ്പെട്ടു. എന്നാൽ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ പഴയ സാറിന്റേ കളുടെ സാമ്രാജ്യത്വം പുനഃസ്ഥാപിക്കാനാണ് ശ്രമിക്കുന്നതെന്ന് ഹിന്ദുവർ വിശ്വസിച്ചു. ഇർമ്മനിയുടെ മാന്ത്രികതയെ ഇറ്റാലിൻ സ്റ്റാലിൻ മനസ്സിലായതേയില്ല. ഒരു ആംഗ്ലോ-ഫ്രഞ്ച്-റഷ്യൻ സഖ്യം ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ ഇർമ്മനിയുടെ മുന്നേറ്റം തടയാമെന്ന് മുന്നൂ രാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള കുറെ പേരെങ്കിലും വിചാരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും ഫ്രാൻസിനെ ഹിന്ദുവർ ഉടച്ചു തരിപ്പണമാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നത് നോക്കിയിരുന്നതേയുള്ളൂ. ഈ സമയം ഇംഗ്ലണ്ടും ആക്രമിക്കപ്പെട്ടെന്നായി. 1939 സെപ്റ്റംബറിൽ ഹിന്ദുവർ പോളണ്ടിനെ

ആക്രമിച്ചു. ഇത്രയും സംഭവിച്ചതിനുശേഷം ഫ്രാൻസിനും ഇംഗ്ലണ്ടിനും ഇർമ്മനിക്കെതിരായി യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ള മനസ്സ് വന്നു. പോളണ്ടിന് ആ സമയത്ത് വളരെ വലിയ ഒരു സേന ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ആധുനിക യന്ത്രസജ്ജീകരണങ്ങളോടുകൂടിയ യുദ്ധത്തിന് തയ്യാറെടുക്കാൻ പോളണ്ടിന് തീരെ കെല്പില്ലായിരുന്നു. ടാങ്കുകളെയോ വിമാനങ്ങളെയോ വെടിവെച്ചാൽ അവർക്ക് കഴിവില്ലായിരുന്നു. 1939 സെപ്റ്റംബർ 1-ാം തീയതി ഇർമ്മൻ സേന പോളണ്ടിലേക്ക് കുതിച്ചുകയറി.

സെപ്റ്റംബർ 17-ാം തീയതി ഇർമ്മനി, റഷ്യയുമായി നടത്തിയ കരാറൊപ്പം ദുരന്തം നിറഞ്ഞ റിഞ്ഞിട്ട് റഷ്യയെ ആക്രമിക്കാൻ തന്നെ തീരുമാനിച്ചു. അവർ നേരത്തേ ഉണ്ടാക്കിയ ഉടമ്പടിയിനുസരിച്ച് റഷ്യ ഇർമ്മനിയുടെ സഖ്യ കക്ഷിയാണ്. ഈസ്റ്ററോണിയ, ലാൻവിയ, ലിത്വാനിയ എന്നിവയെല്ലാം യു.എസ്.എസ്.ആർ ബാൾട്ടിക്ക്കിലുള്ള സഹായികളായി കരുതിയിരുന്നെങ്കിലും ഹിന്ദുവർ ഈ രാജ്യങ്ങൾ പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ ആ ആക്രമണത്തിന്റെ നേർക്ക് കണ്ണടയ്ക്കുകയാണ് റഷ്യ ചെയ്തത്. ഇന്ത്യയും സോവിയറ്റ് യൂണിയനും വലിയ മിത്രങ്ങളായിരുന്നപ്പോൾത്തന്നെയാണ് ചൈന ഇൻഡ്യയെ ആക്രമിച്ചത്. അന്നും റഷ്യ മൗനം പാലിക്കുക

യാണു ചെയ്തത്. ഇർമ്മനിയെ എതിർക്കാൻ ഹിന്ദുവർ മാത്രമേ തയ്യാറായുള്ളൂ. ഹിന്ദുവർ ഇൻറർവെൻഷൻ പോളിസിയിൽ ഒരു ബോധവ്യാപനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ വെളിപ്പെടുത്തിയത് ചൈനയുടെ കടുത്ത കഴിവില്ലായ്മയായിട്ടാണ് കാണേണ്ടത്.

ഏറെത്താമസിയാതെ ഡെൻമാർക്കും നോർവ്വേയും നാസികൾക്ക് വിധേയമായി. ബൽജിയം നിഷ്പക്ഷത പാലിച്ചു. അത് ഇർമ്മൻകാർക്ക് സഹായകമായേ തോന്നിയുള്ളൂ. ഒരിക്കൽക്കൂടി ഇർമ്മനി ഫ്രാൻസിന്റെ അവസാനത്തെ ശക്തിയെക്കൂടി നശിപ്പിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. ബൽജിയത്തിന്റെ നിഷ്പക്ഷതയൊന്നും ഇർമ്മനി കണക്കിലെടുത്തില്ല. 1940 മെയ് 16-ന് ബൽജിയം ഇർമ്മനിക്ക് അധീനമായി. ജൂൺ 14-ാം തീയതി ഇർമ്മൻകാർ പാരീസിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഫ്രാൻസ് ജൂൺ 22-ാം തീയതി ഇർമ്മൻ അധീനതം അംഗീകരിച്ചു.

1940 ജൂലൈ 10-ാം തീയതി ഇംഗ്ലണ്ടിനെ പിടിച്ചടക്കാൻ തന്നെ ഹിന്ദുവർ തീരുമാനിച്ചു. എന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ നാവികസേനയ്ക്ക് എതിരായിട്ട് കടൽ കടന്ന് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ

പോയി യുദ്ധം ചെയ്ത് വിജയം വരിക്കുവാൻ കഴിയുമോ എന്ന് ഇർമ്മൻകാർക്കും സംശയം ഇല്ലാതിരുന്നു. സെപ്റ്റംബർ 3-ാം തീയതി ഇംഗ്ലണ്ടിനെ പിടിച്ചെടുക്കുവാൻ വച്ചിരുന്ന പടയതി സെപ്റ്റംബർ 23-ലേക്ക് മാറി. അപ്പോഴേക്കും വിൻററായി. ഇർമ്മൻ ആക്രമണത്തെ കാത്തിരിക്കാതെ ബ്രിട്ടീഷുകാർ അവരുടെ കമാൻററസിനെ ഇർമ്മനിക്കെതിരായി വിട്ട് ഒരു നോർവ്വീജിയൻ റെയ്ഡു നടത്തി. സഖ്യകക്ഷികൾക്ക് എതിരായിട്ട് വിമാനാക്രമണം നടത്താൻ നാവികൾ തീരുമാനിച്ചു. 1940 സെപ്റ്റംബറിൽത്തന്നെ ലണ്ടനുമേൽ കഴിയുന്നത്ര ആക്രമണങ്ങൾ ഇർമ്മനി നടത്തി. എന്നാൽ ബ്രിട്ടൻ ആവശ്യത്തിന് സേനയോ വിമാനമോ ഇല്ലായിരുന്നു. ഇർമ്മൻകാർ ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ നാവികപ്പടയ്ക്ക് എതിരായിട്ട് സബ്മറൈൻ ഉപയോഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഫ്രാങ്കോ ഇർമ്മൻ ആർമിസ്റ്റിസ് വന്നതോടെ പടിഞ്ഞാറേ യൂറോപ്പ് മുഴുവനും ഇർമ്മനിയുടെ അധീനതയിലായി. ഫ്രാൻസ് ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് വഴുതിവീഴുകയും ചെയ്തു. 1940 ജൂണിൽത്തന്നെ ഫ്രാൻസിനെ സ്വതന്ത്രമാക്കാനുള്ള ഡിഗ്രിന്റെ ശ്രമം ആരംഭിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്ക് ഇററലി ആഫ്രിക്കയിൽ പോയി സോമാലിലാൻ പിടിച്ചെടുത്തു; ഈജിപ്റ്റിനെ ആക്രമിച്ചുതുപോലെ ലിബിയായേയും ആക്രമിച്ചു.

1941 ജൂൺ 22-ാം തീയതി നാസി പട്ടാളം സോവിയറ്റ് യൂണിയനെ ആക്രമിച്ചു. അങ്ങനെ വിരോധം ഒളിവിൽനിന്നും തെളിവിലേക്കുതന്നെ വന്നു. നുമാനിയായിരുന്നിരുന്ന റഷ്യയിലേക്കുവന്ന നാസി സൈന്യത്തെ സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ നേരിട്ടെങ്കിലും

ആറുലക്ഷം റഷ്യക്കാരെ തടവുകാരാക്കാൻ ഹിറ്റ്ലർക്കു കഴിഞ്ഞു. 1941 ഒക്ടോബർ 2-ാം തീയതി മോസ്കോയെത്തന്നെ ആക്രമിക്കുവാൻ നാസിക്ൾ തീരുമാനിച്ചു. സോവിയറ്റ് യൂണിയന്റെ പ്രതിരോധം കൊണ്ടല്ല നാസിക്ൾ മടങ്ങിപ്പോയത്. നാസിപ്പട്ടാളം ക്ഷീണിതവും ഭോഗ്രഹസ്തരായിപ്പോയിരുന്നു. റഷ്യയിൽനിന്ന് പിൻവാങ്ങാൻ ഹിറ്റ്ലർ വിസമ്മതിച്ചെങ്കിലും നവംബർ 23-ാം തീയതി നാസിപ്പട്ടാളത്തിന് മടങ്ങേണ്ടിവന്നു. അവർ ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന സമയം നോക്കി സോവിയറ്റ് സൈന്യം ഇർമ്മൻ പട്ടാളത്തെ ആക്രമിച്ചു. എന്നാലും നാസിക്ൾ ഷ്ജെമ്പെർബർഗ്, നൊഗോർഡ്, വ്യാസ്മ, ബ്രിയാൻസ്ക്, ഓറൽ, കൂർസ്ക്, ഖർഖോവ്, ടാൻറോങ് എന്നീ സോവിയറ്റ് നാടുകളിൽ പിടിച്ചുനിന്നു.

1942 ആദ്യം ഇർമ്മൻ സേന കോക്കസസ്സിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു. കാർഗോവിൽ വന്നു തമ്പടിച്ച ഇർമ്മൻകാരെ തുരത്താൻ റഷ്യ യുദ്ധം തുടങ്ങി. ഈ സമയത്താണ് മഹാത്മാഗാന്ധി ബ്രിട്ടീഷുകാർക്കെതിരെ 'കിറ്റ് ഇൻഡ്യ' ആഹ്വാനം മുഴക്കിയത്. അപ്പോഴേക്കും ബ്രിട്ടീഷുകാരും സോവിയറ്റ് യൂണിയനും ഫ്രാൻസും അമേരിക്കയുമെല്ലാം സഖ്യകക്ഷികളായിത്തീർന്നു (ഫ്രാൻസിന് യാതൊരു ശക്തിയും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും). 1942 ജൂലൈയിൽ ഇർമ്മൻകാർ സ്റ്റാലിൻ ഗ്രാഡിനെ വളഞ്ഞു. ഒക്ടോബർ 14-ാം തീയതി വോൾഗായുടെ കരയ്ക്കെത്തിയ ഇർമ്മൻകാർക്ക് സ്ഥലത്തിന്റെ പരിചയക്കുറവു കൊണ്ടും നദിയുടെ ഒഴുക്കുകൊണ്ടും വിചാരിച്ചതുപോലെ ഒന്നും ചെയ്യുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അതുകൊണ്ട് രണ്ടുലക്ഷത്തി അൻപതിനാ

യിരം ഇർമ്മൻകാർ വളയപ്പെട്ടു. 1942 മുതൽ 1944 വരെ ഇർമ്മൻകാർക്കെതിരെ റഷ്യ നടത്തിയ പ്രത്യേകമണ്ണെ ഏറെക്കുറെ വിജയകരമായി. പിന്നീട് റഷ്യ, പോളണ്ടിലേക്കും നുമാനിയയിലേക്കും പ്രവേശിച്ചു. നോർമൻ ഡിയിൽ ഇംഗ്ലീഷ്-അമേരിക്കൻ നാവിക സേന എത്തിയപ്പോൾത്തന്നെ സോവിയറ്റ് യൂണിയന് സബ്മറൈനുകളെ കടലിൽ ഇറക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. 1945 ജനുവരി 12 ആയപ്പോഴേക്കും സോവിയറ്റ് യൂണിയന് ഇർമ്മൻ അധീനതയിലായ മിക്ക സ്ഥലങ്ങളും തിരികെ പിടിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. 1945 ഏപ്രിൽ 30-ന് ഹിറ്റ്ലർ സ്വയം വെടിവച്ചു മരിച്ചു.

സഖ്യകക്ഷികളുടെ സർവ്വസൈന്യാധിപനായ ഐസൻഹോവർ എല്ലാ അമേരിക്കൻ സന്നാഹത്തോടുകൂടി റൈൻ കടക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. മോണ്ടഗോമറിയുടെ സൈന്യവും ഐസൻഹോവറുടെ സഹായത്തിനേത്തി. 1945 ഏപ്രിൽ 30-ന് അമേരിക്കൻ സൈന്യം മ്യൂണിച്ച് പിടിച്ചെടുത്തു. ജപ്പാൻകാർ 1941 ഡിസംബറിൽ പേൾ ഹാർബർ കൈയടക്കിയതുമുതൽ അമേരിക്കയ്ക്ക് ജപ്പാനോട് കടുത്ത വൈരം നിലനില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. 1942-ൽ ആദ്യംതന്നെ ആററംബോബ് ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള ആലോചനകൾ അമേരിക്കയുടെ ഹെസ്റ്റി വ്യത്തങ്ങളിൽ കൊടുമ്പിരി കൊണ്ടിരുന്നു. 1945 ആഗസ്റ്റ് 6-ാം തീയതി ഹിരോഷിമയിലും തുടർന്ന് 9-ാം തീയതി നാഗസാക്കിയിലും അമേരിക്ക ആററംബോബ് പ്രയോഗിച്ചു. ഈ ദുരന്തത്തിൽ മരിച്ച ജപ്പാൻകാരുടെ എണ്ണം ഒരുലക്ഷത്തിലധികമായിരുന്നു. ആഗസ്റ്റ് 10-ാം തീയതി ജപ്പാൻ കീഴടങ്ങാൻ തയ്യാറായി.

ലേക്ക് കുറച്ചുകൂടി അടുത്തുചെല്ലുവാൻ നിർബ്ബന്ധിതരായി. അതോടെ സാമ്രാജ്യവാദത്തിന് എതിരായുള്ള റഷ്യയുടെ ശബ്ദം പതറുകയും, ഇൻഡ്യയിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി യുദ്ധത്തിന് എതിരായെടുത്ത നിലപാടിനെ തിരുത്തി, ഫാസിസത്തിനെ എതിർക്കുന്നതെല്ലാം 'പിപിൾസ് വാർ' ആണെന്ന പുതിയ കാഴ്ചപ്പാടിലേക്ക് വരികയും ചെയ്തു. 'പിപിൾസ് ഏജ്' എന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ അന്നത്തെ പത്രം ഒരു പ്രഭാതത്തിൽ വിരമണത്തിനു വന്നത് 'പിപിൾസ് വാർ' എന്ന പേരിലാണ്. ഈ ലേഖകൻ 'പിപിൾസ് ഏജ്'-ന്റെ ഒരു പ്രചാരകനും വിതരണക്കാരനുമായിരുന്നു. അതിന്റെ തലേദിവസം വരെ ബ്രിട്ടീഷ്-അമേരിക്കൻ കൂട്ടുകെട്ടിനെതിരെ ചിന്തിക്കുകയും പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തവർക്ക് പെട്ടെന്ന് നാവടക്കേണ്ടിവന്നു. മഹാത്മാഗാന്ധി 'കിറ്റ് ഇൻഡ്യ' ആഹ്വാനവുമായി മുമ്പോട്ടുപോകുമെന്നും ബ്രിട്ടീഷ്-അമേരിക്കൻ യുദ്ധത്തെ എതിർക്കുമെന്നും കണ്ടപ്പോൾ ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും രണ്ടു ചേരികളിലായി. അതോടെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി മഹാത്മാഗാന്ധിയെ ഇനവിരുദ്ധനാണ് മൂലക്കുത്തി. ഇങ്ങനെ രണ്ടു ചേരികൾ രൂപപ്പെട്ടതിന്റെ ആദ്യത്തെ സ്പർശണമായിരുന്നു 'പിപിൾസ് വാർ' എന്ന പത്രം.

രണ്ടാംലോക മഹായുദ്ധത്തോട് അതുവരെ നിസ്സഹകരണം കാണിച്ചിരുന്ന അനേകം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് അനുഭാവികൾ ഇൻഡ്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ സേനാവിഭാഗങ്ങളിലേക്ക് ചേരുവാൻ തുടങ്ങി. അന്ന് പട്ടാളക്യാമ്പുകൾക്ക് തീവയ്ക്കണമെന്ന തീരുമാനത്തോടുകൂടി ചില കോൺഗ്രസ്സ് അനുഭാവികളും ചേരാതിരുന്നില്ല. അട്ടിമറിയായിരുന്നു അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം. ഞാനും അവരുടെ ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ട് എയർഫോഴ്സിൽ ചേരുകയും കോൺഗ്രസ്സ് പക്ഷത്തുനിന്നും ചിലർ നടത്തിയ തീവയ്പിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അന്നെല്ലാം എന്റെ വിശ്വാസ പ്രമാണങ്ങളായി ഞാൻ കൊണ്ടുനടന്ന പുസ്തകങ്ങളാണ് ആൻറിഡുഗിംഗ്, മാർക്സിന്റെ ദാസ് ക്യാപിറ്റൽ, മാർക്സിസം ഏംഗൽസും കൂടി ഫിയർ മാർക്കിന് എതിരായി എഴുതിയിരുന്നത്. ഇർമ്മൻ ഐഡിയലിസ്റ്റിക് ഔട്ട്ലുക്ക്, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മാനിഫെസ്റ്റോ, റവല്യൂഷൻ ആൻറ് കൗണ്ടർ റവല്യൂഷൻ ഇൻ ഇർമ്മനി, കോൺട്രിബ്യൂഷൻ ടു ദ ക്രിറിക് ഓഫ് പൊളിറ്റിക്കൽ ഇക്കോണമി എന്നിവ. പിന്നീട് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി നേതാക്കന്മാരായി വന്ന ചിലരെങ്കിലും ഞാൻ ഈ പുസ്തകങ്ങളിലെ ആദ്യപാഠങ്ങൾ പറഞ്ഞു പഠിപ്പിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സോഷ്യലിസത്തിന്റെയൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസത്തിന്റെയൊക്കെ ഇൻഡ്യൻ നേതാക്കന്മാർ പെരുമാറിയതാണ് ഒരു പുതിയ ഇപ്പോഴത്തെ ചലിനത്തിന്റെ വക്താക്കളെപ്പോലെയായിരുന്നതുകൊണ്ട്, സ്വതന്ത്രമായി ചിന്തിക്കുകയും പെരുമാറുകയും ചെയ്യുന്ന എനിക്ക് അവരുമായുള്ള സഖ്യം

ആദ്യം ഒന്നു മാത്രമായിരുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി പിന്നെ രണ്ടായി, മൂന്നായി, പലതായി പിരിയുമ്പോൾ ഇനങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ വച്ചിരുന്നതായ പ്രത്യാശ മങ്ങിമങ്ങി അതു പാർട്ടിക്കുവേണ്ടി മാത്രമുള്ള ഒരു പാർട്ടിയായിത്തീർന്നു. അതുപോലെതന്നെയായിരുന്നു മഹാത്മാഗാന്ധി തുടങ്ങിവച്ച ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സും. കാമരാജ നാടാരിന്റെ നേതൃത്വത്തെ പിന്താങ്ങാനാവാതെ ഇന്ദിരാഗാന്ധി പിണങ്ങിമാറിയപ്പോൾ കോൺഗ്രസിന്റെ പേര് ഇന്ദിരാകോൺഗ്രസ്സെന്നായി.

ഗുണത്തേക്കാളധികം ദോഷം ചെയ്യുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ഞാൻ എന്നും അവരിൽനിന്നും അകന്നുനിന്നിട്ടേയുള്ളൂ. അപ്പോഴും ഇൻഡ്യയ്ക്കിണങ്ങുന്ന ഒരു സോഷ്യലിസം, ഒരു ആദ്യതീർത്ഥിക പുദ്യമുള്ള കമ്മ്യൂണിസം ശാസ്ത്രത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ഇൻഡ്യയിൽ ഒരുകാലത്ത് കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയുമെന്നുതന്നെ ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു.

ആദ്യം ഒന്നു മാത്രമായിരുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി പിന്നെ രണ്ടായി, മൂന്നായി, പലതായി പിരിയുമ്പോൾ ഇനങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ വച്ചിരുന്നതായ പ്രത്യാശ മങ്ങിമങ്ങി അത് പാർട്ടിക്കുവേണ്ടി മാത്രമുള്ള പാർട്ടിയായിത്തീർന്നു. അതുപോലെതന്നെയായിരുന്നു മഹാത്മാഗാന്ധി തുടങ്ങിവച്ച ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സും. കാമരാജനാടാരുടെ നേതൃത്വത്തെ പിന്താങ്ങാനാവാതെ ഇന്ദിരാഗാന്ധി പിണങ്ങി മാറിയപ്പോൾ കോൺഗ്രസിന്റെ പേര് ഇന്ദിരാകോൺഗ്രസ്സ് എന്നായി. പിന്നെ കോൺഗ്രസ്സിൽ നിന്നുതന്നെ ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിലും പ്രാദേശിക വിഭാഗങ്ങളുണ്ടായി. അങ്ങനെ കൊച്ചുകൊച്ചു നേതാക്കന്മാർക്ക് രാഷ്ട്രീയത്തെ കള്ളക്കമ്മട്ടമാക്കുവാൻ നല്ല സൗകര്യമായി. മാറി മാറി വരേണ്ടുന്നതായ പ്രസിഡൻറുമാരുടെ നിയമനത്തിൽക്കൂടി പാർട്ടിയെ ബലപ്പെടുത്തുവാൻ നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾ അധികാരദുർമ്മോഹികളുടെ ഇടയിൽ പല ഉപജാപങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി. ഒരുകാലത്ത് കോൺഗ്രസിലെ തലതൊട്ടപ്പനായിരുന്ന മൊറാർജി ആൾമാറാട്ടത്തിൽക്കൂടി കീഴ്വഴക്കങ്ങളെ മറികടന്ന് ഇന്നതാനേതാവായി. അങ്ങനെ ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെത്തന്നെ മറിച്ചിടാൻ കഴിഞ്ഞു.

നവീന പിതൃയാനം

പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങളെ അപ്രധാനമാക്കുകയും അപ്രധാനമായിട്ടുള്ള പാർട്ടി ഡെംഗ്മാക്കളെ ചിന്താശക്തിയുള്ളവർക്ക് പൊറുപ്പിക്കാൻ കഴിയാത്തമാതിരി ഇടുങ്ങിയ നേതൃത്വത്തെ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ എല്ലാ രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടികളും കളായതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ഇലക്ഷൻ വരുമ്പോൾ മുതലായിപ്പോയ മഹാത്മാഗാന്ധിയും ഇവർക്കെതിരെ നെഹ്റുവും എല്ലാം പ്രേതസമാനന്മാരായി ഇലക്ഷൻ പ്രചാരണത്തിന് റോഡിൽ കോലങ്ങളായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയെക്കൂടി പ്രേതമാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നെഹ്റുവിന് കോൺഗ്രസ്സുകാർ അവധി കൊടുത്തു. മരിച്ചവരുടെ വീരമാണ് കോൺഗ്രസ്സിന് മുമ്പുമായി കിട്ടുന്നതെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും ആ വഴിക്കുതന്നെ തിരിഞ്ഞു. കുറേക്കാലത്തേക്ക് മാർക്സിസം ഏംഗൽസും സ്റ്റാലിനും നാട്ടുവഴിയെ കോലങ്ങളായി മാറി. നോക്കണേ പ്രത്യയശാസ്ത്രങ്ങൾക്കുവന്ന പരിതാപകരമായ അധഃപതനം! അതുകഴിഞ്ഞ് സ്റ്റാലിനില്ലാതെ മാർക്സിസം ഏംഗൽസും ഇലക്ഷൻ പ്രചാരണത്തിനുള്ള പ്രേതങ്ങളായി കുറെനാൾ വന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി രണ്ടായി പിരിഞ്ഞ് സി.പി.എം വന്നതോടുകൂടി വീണ്ടും സ്റ്റാലിൻ പ്രേതനിരയിലെത്തി. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി നേരത്തേ അടിമാനത്തോടുകൂടി പ്രചരിപ്പിച്ചിരുന്ന മാർക്സ്-ഏംഗൽസ്-ലെനിൻമാരുടെ ഡയലക്റ്റിക്കൽ മെറ്റീരിയലിസം, ഫിലോസഫിക്കൽ മെറ്റീരിയലിസം, ഫിലോസഫിക്കൽ 'ഹൗണ്ടേഷൻസ് ഓഫ് സയൻസിഫിക് സോഷ്യലിസം, ലെനിന്റെ ലാൻറ് കപിറ്റൽസ്, മാർക്സിന്റെ സോഷ്യൽ തിയറി, മാർക്സ് ഏംഗൽസ് എന്നിവരുടെ സോഷ്യലിസ്റ്റ് റെവല്യൂഷൻ എന്നിവയും പ്രഭാവ് ബുക്ക് ഹൗസിൽ നിറഞ്ഞുനിന്നിരുന്ന സോവിയറ്റ് പുസ്തക നിറകളും ഒക്കെ പെട്ടെന്ന് കാണാതെയായി.

ഒരിക്കൽ ഒട്ടേറെ മാർക്സിസ്റ്റ് തിയറി റീഷ്യർസ് ഉണ്ടായിരുന്ന കേരളത്തിൽ ഇപ്പോൾ ഇ.എം.എസ് എങ്കിലും തളർച്ചയില്ലാതെ ആ കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നു എന്നത് സന്തോഷകരം തന്നെ. എന്നാൽ മുമ്പുമാത്രമല്ല പ്രസ്ഥാനം നിലനിൽക്കുന്നത്, യാതൊന്നിനെയൊന്നും സയൻസിഫിക് സോഷ്യലിസത്തിന്റെ അസ്ഥിവാദമായി കരുതുന്നത് അതിനെ, അതായത് ഡയലക്റ്റിക്കൽ മെറ്റീരിയലിസത്തിനെ ഇനി ഒരിക്കൽക്കൂടി ഇനങ്ങളിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയുമോ എന്ന് സംശയമാണ്. ഹെഗലിന്റെ ഫിനോമിനോളളിയെ തള്ളിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ട് മാർക്സ് കൊണ്ടുവന്ന് മെറ്റീരിയലിസം, കാൺട്രാമെക്കാനിക്സിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനുശേഷം

മൾബറി

മികച്ച മലയാള പുസ്തകങ്ങൾ

വിതരണം

കറൻറ് ബുക്സ്

എകാങ്കകാലം

എഡിറ്റർ: മധുമാന്ദ്യർ

പുസ്തകരണ്ടും അവാച്യമായ വായനാനുഭവവും ഒരുമിച്ചു പ്രതിഷ്ഠിക്കാവുന്ന, അരങ്ങത്തും വായനമുറിയിലും ജലിച്ചു നിൽക്കുന്ന എട്ട് എകാങ്കങ്ങളുടെ സമാഹാരം അത്യുജ്വലമായ മൾബറി നിർമ്മിതി വില : 33 രൂപ.

അംഗങ്ങൾക്കും മറ്റും തപാലിൽ ലഭിക്കുവാൻ:

MULBERRY PUBLICATIONS
NEAR RADHA THEATRE
CALICUT - 673 001.

അബ്ദുസ്സമദ് സമദാനി

(കഴിഞ്ഞ ലക്കത്തിൽനിന്നും തുടർച്ച)

കോ

ഴിക്കോട് കല്പകാ ഹാളിൽ മാസ്റ്റർ മൈൻഡ്സ് ഇൻ്റെ നാഷണൽ സംഘടിപ്പിച്ച യോഗത്തിൽ പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ട് ഗുരു പറഞ്ഞു: "മനസ്സിനെ ഇയിക്കുക, മെരുക്കുക (മാസ്റ്ററിംഗ് ഓഫ് ദി മൈൻഡ്) എന്നൊക്കെ പറയുക എളുപ്പമാണ്. പക്ഷേ, അത് എളുപ്പമുള്ള കാര്യമല്ല. മനസ്സിനെ മെരുക്കാൻ കഴിയാത്തവർ അതിനെ

ളിലെ കുളിമുറികൾ പെയിന്റിംഗ് ഗാലറികൾ പോലെ അലങ്കരിച്ചുവെച്ച് നേരിൽക്കണ്ട് ഗുരു അനുസ്മരിക്കുന്നു. ഗുരുവിൻ്റെ ഭാഷയിൽ പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരം വെറും 'ശുചി ഗ്രഹസംസ്കാര'മായി അധഃപതിച്ചിരിക്കുന്നു. ദീർഘദൂരമായി ഇഖ്ബാൽ പ്രവചിച്ച പാശ്ചാത്യ സംസ്കാരത്തിൻ്റെ ആത്മഹത്യതന്നെയാണ് ഇവിടെ ഗുരുവും അർത്ഥമാക്കുന്നത് എന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

യന്ത്രസംസ്കാരവും ശാസ്ത്രത്തിൻ്റെ അദ്ഭുതകരമായ വളർച്ചയും കൂടി സൃഷ്ടിച്ച വർണ്ണപ്പൊലിമയിൽ മനുഷ്യൻ്റെ കണ്ണ്

അപകടവും റഷ്യയിലെ ചെർനോബിലിലെ ന്യൂക്ളിയർ റിയാക്ടർ അത്യാഹിതവും മനുഷ്യസ്നേഹിയായ ഗുരുവിനെ വേദനിപ്പിച്ചു. ഇന്നുണ്ടാകുന്ന സാമൂഹികകൊണ്ട് ഭരണകൂടങ്ങൾ പന്താടുന്നതാണ് ഈ ദുരന്തങ്ങളിലെല്ലാം കാണുന്നത്. അണുബോംബു നിർമ്മാണത്തിന് യൂറേനിയം വിൽക്കൽ ആസ്പത്രിയൻ്റെ ഗവൺമെന്റു തീരുമാനിച്ചത് അവിടത്തെ ഇനങ്ങളുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരമാണോ എന്ന് ഗുരു ചോദിക്കുന്നു. അന്ത്യമില്ലാത്ത നീണ്ടുപോയ ഇറാൻ-ഇറാഖ് യുദ്ധം ഇരുരാജ്യങ്ങളിലെയും ഇനങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യതയെ എങ്ങനെ ബാധിക്കുകയുണ്ടായെന്ന് അവിടത്തെ ഭരണാധികാരികൾ ചിന്തിച്ചു നോക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഭരണകൂടങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള കള്ളക്കളികളിലും കിടമത്സരങ്ങളിലും ഇനങ്ങൾക്കു നഷ്ടമാകുന്നത് അവരുടെ വിലപ്പെട്ട സാമൂഹ്യതയാണ്.

ഇസത്തെ സർവ്വകലാശാലകൾ സാർവ്വത്രികമായ അസമയാനത്തിൻ്റെയും സംഘർ

ഗുരു നിത്യചൈതന്യതയുടെയും ഡോ.സർ മുഹമ്മദ് ഇഖ്ബാലിൻ്റെയും ദാർശനിക താരതമ്യത്തിന് ഒരാമുഖം.

മനുഷ്യസ്നേഹത്തിൻ്റെ നിത്യരചനയും

അതിൻ്റെ പാട്ടിനു വിടുകയായിരിക്കും നല്ലത്. അല്ലാത്തപക്ഷം ഉള്ള മനസ്സമാധാനം കൂടി നഷ്ടപ്പെടുകയായിരിക്കും ഫലം. ഓടിപ്പാടി കളിച്ചുനടക്കുന്ന കുട്ടിയെ വിളിച്ചു മടിയിലിരുത്താൻ ശ്രമിച്ചാൽ അതു പെട്ടെന്നു വഴിപ്പെട്ടെന്നു വരില്ല. അതിനെ ശ്രദ്ധിക്കാതീരുന്നാലോ, ചിലപ്പോൾ അതു മടിയിൽത്തന്നെ വന്നിരിക്കും. മനസ്സ് അതിൻ്റെ വ്യാപാരമണ്ഡലത്തിൽ സൈദ്ധാന്തമായി വിഹരിച്ചോട്ടെ എന്നുവെച്ചാലും ചിലപ്പോൾ ഇതു പോലെ നമുക്ക് അധീനമാകും... മനസ്സിന് അതീതമായൊരു ശക്തിയുണ്ട്. അതു മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നു. അതാണു സൂപ്പർ മൈൻഡ്. ആ ശക്തിയാണ് എനിക്കു ദൈവം. ദൈവത്തോടു പിണക്കമുള്ളവർ വിഷമിക്കേണ്ട. അവർ അതിനെ മററത്തെകിലും പേരിട്ടു വിളിക്കാക്കുള്ളത്."

☆ ☆ ☆

യന്ത്ര സംസ്കാരത്തിൽ മനുഷ്യനു നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് അവൻ്റെ ഹൃദയഭാരമാണ്. മനസ്സുകൾ അലങ്കരിച്ചുവെക്കാൻ മറന്നുപോയ പാശ്ചാത്യർ ഇന്നു കുളിമുറികൾ അലങ്കരിക്കുന്ന തിരക്കിലാണ്. പാശ്ചാത്യർ വിടുക

മഞ്ഞളിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. അവന് ഇന്ന് ഒരൊറ്റ ജീവിതലക്ഷ്യമേയുള്ളൂ, വിജയിക്കുക. എങ്ങനെയെങ്കിലും വിജയിക്കുക. അവസാനം അമേരിക്ക വിജയിച്ചു. രണ്ട് ആററംബോംബുകൾകൊണ്ട്, ഹിരോഷിമയെയും നാഗസാക്കിയെയും ഭസ്മീകരിച്ചുകൊണ്ട്. ആ വിജയം അവരുടെ ഏറ്റവും വലിയ ധാർമ്മിക പരാജയമായി മാറി. മനുഷ്യൻ്റെ ബാഹ്യമായ വിജയങ്ങൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ അവൻ്റെ പരാജയങ്ങളാണെന്ന കാര്യം അവൻ അറിയാതെ പോകുന്നു.

യുവാക്കൾക്കിടയിൽ വ്യാപകമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള അസന്ധ്യയുടെപോലും യഥാർത്ഥ കാരണം അവർ ഒരു യന്ത്രസംസ്കാരത്തിൻ്റെ പ്രൊരവക്ത്രത്തിൽ വീണു നാശമടയാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാത്തതാണ്. അസംതുപ്തരായ പാശ്ചാത്യസമൂഹത്തിലെ യുവാക്കൾ അറുപതുകളിൽ ഹിപ്പിസത്തിനു ഇന്ന് മറുനൽകി. ഇപ്പോഴാകട്ടെ, ലോകമെങ്ങും രണ്ടു സംസ്കാരങ്ങളാണു വളർന്നുവരുന്നത്; കൂടിയുടെ സംസ്കാരവും (വിസ്കി കൾച്ചർ) വലിയുടെ സംസ്കാരവും (സൈക്കഡെലിക് കൾച്ചർ).

ലോകമാസകലം വീണ്ടും ദുരന്തങ്ങൾ വിയർക്കപ്പെടുകയാണ്. അമേരിക്കയിലെ Three Mile Island-ലെ അറ്റോമിക് റിയാക്ടർ

ഷത്തിൻ്റെയും ദർപ്പണമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഗുരു എഴുതി: "അദ്യുപകരുടെ ട്രേഡ് യൂണിയൻ മനോഭാവവും വിദ്യാർത്ഥികളുടെ തൊഴിലാളി മാതൃകയിലുള്ള സമരങ്ങളും പൊതുനിരത്തിലെയും ചന്തസ്ഥലങ്ങളിലെയും സംസ്കാരഹീനമായ പെരുമാറ്റങ്ങളും സർവ്വകലാശാലകളാകുന്ന ശാർദാക്ഷേത്രങ്ങളിലേക്കു കൊണ്ടുവന്ന് അവയെ വികൃതമാക്കിയിരിക്കുന്നു."

ഈ ആപത്ത്, ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയതിൽ നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനത്തിനുള്ള പങ്ക് അനിഷേധ്യമാണ്. അറിവിൻ്റെ താക്കോൽ ആത്മാവിലാണ്. വസ്തുതകളെ അറിവും അറിവിനെ ജ്ഞാനവുമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതും ആത്മാവുതന്നെ. ജ്ഞാനത്തിൻ്റെ സ്പെലിംഗം ഉള്ളിലിരുന്ന് ഇലിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, അനന്തതയുടെ മുഴുപടം അതിനെ മറച്ചിരിക്കുന്നു. ആ സ്പെലിംഗത്തിൻ്റെ പ്രകാശം പുറത്തുകൊണ്ടുവരാൻ സൗഹൃദത്തിൻ്റെ ഒരു വഴി വേണം. അതിനെ ഇല്ലായ്മാക്കി എല്ലാറ്റിനേയും അലിംഗനം ചെയ്യുന്ന വിശ്വതേജസ്സാക്കിത്തീർക്കണം. ഈ മഹത്തായ ദൗത്യം നിർവ്വഹിക്കുന്നതായിരിക്കണം വിദ്യാഭ്യാസം. അന്തർലോചനങ്ങൾക്ക് യുക്തമായിത്തോന്നുന്ന അറിവിനെ കണ്ണിനും കൈ

ക്കും വേണ്ടത്ര വശമാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ കഴിയുന്ന അഭ്യാസപാടവം.

ജ്ഞാനത്തിൻ്റെ സ്പെലിംഗത്തെ വിശ്വതേജസ്സാക്കി പ്രകാശിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടാണ് 'ഉപനിഷത്തുകൾ പാടിയ ഋഷിമാരും ഗീതരചിച്ച വ്യാസനും ഭാഷ്യകാരനായ ശങ്കരനും നമുക്കൊർമ്മിക്കാൻ കഴിയുന്ന ശ്രീരാമകൃഷ്ണനും നാരായണഗുരുവുമെല്ലാം' ജ്ഞാനികളായത്. അവരാരും ഒരു യൂണി വെഴ്സിറിയിൽനിന്നും ബിരുദമെടുത്തിട്ടില്ല. എന്നിട്ടും അവരുടെ ദർശനത്തിന് ഒരു സമഗ്രതയുണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ പണ്ഡിതന്മാരുടേത് എന്തുകൊണ്ട് വികലമായിരിക്കുന്നു? ഇവിടെ അന്തർദർശനം സിദ്ധിച്ച ഗുരു മനുഷ്യനോട് അവൻ്റെ അന്തർനേത്രം തുറക്കാനാണ് ആവശ്യപ്പെടുന്നത്.

മണ്ണും മനുഷ്യനുമായി ബന്ധമില്ലാത്ത നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസം പടച്ചുവിടുന്നത് കൃത്രിമ മനുഷ്യരെയാണ്. ഇന്നിവയിൽ വച്ച് ശ്രീനിത്യ ബോധാനന്ദദാസാചാരികൾ ഗുരുവിനോട് ഒരു സംഭവം വിവരിക്കുകയുണ്ടായി. ബിരുദധാരിയായ ഒരു ഇന്ത്യൻ വിദ്യാർത്ഥിയോട് ഭഗവദ്

കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ ഇന്ത്യാക്കാരനാണെന്ന് വിശ്വസിച്ചു ടിം ഒരു ഇന്ത്യാക്കാരിയെ മാത്രമേ വിവാഹം കഴിക്കുകയുള്ളൂവെന്ന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ സാറായുടെ കലശലായ പ്രേമം അയാളെ വലച്ചു. ഗുരുവിനെ കണ്ട ടിം പറഞ്ഞു: "സാമിജി, ഇവൾ എന്നെ ധർമ്മസങ്കടത്തിലാക്കിയിരിക്കുന്നു." ഗുരുവിൻ്റെ മറുപടി: "ടിം, ഇന്ത്യ ഒരു രാജ്യമല്ല, ഒരു മനുസ്മിതിയാണ്." ഗുരു ടിമിനോട് പുറം വെള്ളവും കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ടിമിനുവേണ്ടി സാറയെ 'Confirmed Saraswati' യാക്കിയപ്പോൾ അവളുടെ കഴുത്തിൽ മിന്നുകെട്ടാൻ ടിമിന് പിന്നെ കാത്തു നിൽക്കേണ്ടിവന്നില്ല.

ഒരു മനുസ്മിതിയായി ഗുരു ആദരിക്കുന്ന ഇന്ത്യയും അസന്ധ്യമാണിന്ന്. മൂന്നു രാക്ഷസീയ ശക്തികളാണ് നമ്മുടെ നാടിൻ്റെ സാമൂഹിക മണ്ഡലത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠാപിതമായിരിക്കുന്നത്. മദ്യം, കള്ളപ്പണം, നിഷ്ഠൂരമായ കൊലപാതകം.

സാമൂഹ്യതയും എന്ന മുല്യത്തിൻ്റെ വില ഇന്ത്യാക്കാർ ഇനിയും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. "വാ

യന്ത്രസംസ്കാരവും ശാസ്ത്രത്തിൻ്റെ അദ്ഭുതകരമായ വളർച്ചയുംകൂടി സൃഷ്ടിച്ച വർണ്ണപ്പൊലിമയിൽ മനുഷ്യൻ്റെ കണ്ണു മഞ്ഞളിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. അവന് ഇന്ന് ഒരൊറ്റ ജീവിതലക്ഷ്യമേയുള്ളൂ, വിജയിക്കുക. എങ്ങനെയെങ്കിലും വിജയിക്കുക.

ഗീതയെപ്പറ്റി ചോദിച്ചപ്പോൾ ലഭിച്ച ഉത്തരം: "ശ്രീ ഭഗവദ്ഗീത ഇന്ത്യയിലെ സുസമ്മതനായ ഒരു പണ്ഡിതനാണ്. എന്നാൽ കഷ്ടമെന്നു പറയട്ടെ, അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി. അദ്ദേഹം എഴുതിയ പല പുസ്തകങ്ങളും ഇന്ത്യയിൽ വാങ്ങാൻ കിട്ടും." ഈ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇന്ത്യയിലെ സ്കൂളുകളിലും കോളേജുകളിലും പഠിച്ചു പുറത്തിറങ്ങുന്നതിനുമുമ്പ് വാല്മീകി, വ്യാസ, കാളിദാസന്മാരുടെ പ്രതിഭാപ്രഭാവത്തെ അല്പമായെങ്കിലും ഒന്നു കണ്ടു പോകാനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ ഭാരത സൃഷ്ടിയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ ധ്വരണ്ധരന്മാർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്ന വ്യസനമാണ് ഈ സംഭവം ഗുരുവിൽ ഉണ്ടാക്കിയത്. ഉടുപ്പിൽ തുന്നിച്ചേർത്തും ബിരുദങ്ങൾക്കായി വിജ്ഞാനത്തെ കളങ്കപ്പെടുത്തുന്ന ഇക്കാലത്ത് ഗുരുവിൻ്റെ വിദ്യാഭ്യാസ ദർശനം പ്രത്യേക പാഠമർഹിക്കുന്നു.

☆ ☆ ☆

അമേരിക്കക്കാരനായ ടിം ലഖ്നോവിലെ ഒരു സുന്നാസിയിലെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. താൻ

സ്തവം പറയുകയാണെങ്കിൽ തോന്നാസം കാണിക്കാനുള്ള പരമ സാമൂഹ്യത ഇന്ത്യാരാജ്യത്ത് ഉള്ളതുപോലെ ഒരു രാജ്യത്തിലും കാണാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എന്നു ഗുരു എഴുതുന്നു. സ്വന്തം പ്രിയത്തെ നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നത് മാത്രമല്ല സാമൂഹ്യത. അന്യൻ്റെ പ്രിയത്തെയും സ്വന്തം പ്രിയത്തെയും പൊതുവായ ഒരു പ്രിയത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനു വേണ്ടി വ്യക്തിസാമൂഹ്യതയിലെ അഹങ്കാര ഇടലമായ സാമൂഹ്യതയെ പൊതുനന്മയ്ക്ക് അടിയറ വയ്ക്കുവാനും അതിർത്തിയില്ലാത്ത ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കാനും നമുക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട സാമൂഹ്യതയെയാണ് നാം വലുതായി കാണേണ്ടത്. ഒരു ജനതയുടെ വിശ്വാസപ്രമാണം എന്തെന്നായിരുന്നാലും അച്ചടക്കബോധം ഉണ്ടായാൽ മാത്രമേ സാംസ്കാരികമായി ഉന്നമനം നേടാൻ സാധിക്കൂ. "ഭാരതത്തിന് നന്മയുണ്ടാകണമെങ്കിൽ ഇവിടെ ജനങ്ങൾക്ക് അച്ചടക്കം വേണമെന്ന് ഇന്നും വിശ്വസിക്കുന്നവനാണ് ഞാൻ."

ഇന്ത്യയ്ക്ക് വിപ്ലവത്തിൻ്റെ മാതൃക കാഴ്ച വയ്ക്കാൻ കേരളത്തിനു കഴിയുമെന്ന് ഗുരുവിശ്വസിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അതിനു പുതിയ മനോഭാവവും പുതിയ സമീപനവും ഉണ്ടാ

കണം. വിപ്ലവോന്മുഖമായ വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ടുമാത്രമേ ഇതു സാധിക്കൂ.

വിപ്ലവത്തിൻ്റെ ദാർശനികനാണ് ഗുരു നിത്യ ചൈതന്യത. ആദർശനിഷ്ഠനായ ഈ മനുഷ്യസ്നേഹിയുടെ മുന്നത്തന്നെ മാറമാണ്. ഒരിക്കൽ സ്വന്തം നാട്ടുകാരോടായി ഗുരു പറഞ്ഞു: "ചരിത്രപരമായ ഈ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥിതിയിൽ പരിവർത്തനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു പകരം നാം ഇപ്പോഴും യാഥാസ്ഥിതികതയുടെ മടിത്തട്ടിൽ സ്വപ്ന ജീവിക്കുകയാണ് കഴിയുന്നതേയുള്ളൂ. വ്യവസ്ഥയെ പരിവർത്തനം ചെയ്യിക്കുവാൻ രാജ്യവാസികൾ ഒരിക്കൽക്കൂടി മുന്നോട്ടുവരണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നു."

ഭാരതത്തിൻ്റെ ഏകതയ്ക്കുവേണ്ടി എല്ലാ ഭാരതീയരും നിലകൊള്ളേണ്ടത് ഇന്ന് ഏറ്റവും വലിയ ആവശ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഭൂരിപക്ഷ, ന്യൂനപക്ഷ വാദങ്ങളും വർഗ്ഗീയതയും ജാതീയതയും അവസാനിപ്പിക്കണം. ഗുരു എഴുതുന്നു: "മതമല്ല മനുഷ്യൻ്റെ ശത്രു; മനുഷ്യതമില്ലാത്തതാണ്. അതിനു മതംതന്നെ കൂട്ടുപിടിക്കുമ്പോൾ മതവും ക്രൂരമായിത്തീരുന്നു!"

☆ ☆ ☆

പാശ്ചാത്യ ലളിതമായ ഒരു കല്യാണം. കല്യാണത്തിന് കാർമ്മികത്വം വഹിക്കാൻ ഗുരു ആദരപൂർവ്വം ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. വളരെക്കുറച്ചുപേർ മാത്രമേ അവിടെ സ്വന്തിഹിതരായിത്തീരുന്നുള്ളൂവെങ്കിലും അവരെല്ലാം വിവിധ ദേശക്കാരായിരുന്നു. പ്രമുഖകാരനായ വരൻ ബർനാഡ്, പ്രമുഖകാരിയും ഗുരുവിൻ്റെ ശിഷ്യയുമായ മിനുഷ്, അമേരിക്കക്കാരി ഡെബോറാ, ബെൽജിയംകാരൻ ഷാൻപിയർ, ഇന്ത്യാക്കാരനായ ഗുരുവും. "എന്നാൽ അവരുടെ, തങ്ങൾ വിവിധ ദേശക്കാരാണെന്ന ധാരണ മനുഷ്യൻ്റെ ഏകതയിൽ നിശ്ശേഷം മറഞ്ഞുപോയി; ഒരേയൊരു മനുഷ്യകുടുംബം. നാരായണഗുരുവിൻ്റെ ഏകലോക സങ്കല്പം അവിടെ പുവണിയുന്നു."

വിശ്വാസപരമായതുകുവേണ്ടി വിശ്വാസകവി ഡോ.ഇഖ്ബാൽ ഉൽക്കടമായ ഹൃദയാലുതയത്തോടെ പാടി:

"ഞാൻ ഇസ്ഫഹാൻകാരനോ നീ സമർഖന്ദുകാരനോ അല്ല; ഞാൻ ഇന്ത്യാക്കാരനോ നീ ചൈനാക്കാരനോ അല്ല; നാമെല്ലാം ഒരേ പുവിൻ്റെ വിവിധ ദളങ്ങൾ മാത്രം." ആകെ മനുഷ്യൻ്റെ ആകെ നന്മയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സർവ്വ മനുഷ്യരുടേയും ഐക്യം സ്വപ്നം കാണുന്ന ഗുരു ഇഖ്ബാലിൻ്റെ ഹൃദയാലുതയത്തോടെ തന്നെ പാടി:

"ഒന്നായ മാനവർക്കൊന്ന നീതി ഈ മണ്ണ് നമ്മുടെ ആകെ ഭൂമി, ഒന്നായ പണിയെടുത്തുണ്ണാം നാം എല്ലാർക്കുമെല്ലാരുമൊമനകൾ."

ഗുരു ഈശ്വരനെ വലിയ മാതൃകയായി എടുത്തുകാട്ടുന്നതുപോലും അവൻ്റെ മുൻപിൽ സകല് ജീവജാലങ്ങളും സമന്മാരാകത്തക്കതാണെന്നു.

ശ്രീനാരായണഗുരുവിൻ്റെ 'ഒരു ജാതി, ഒരു

മതം, ഒരു ദൈവം എന്ന തത്ത്വത്താൽ പ്രചോദിതനായി, നടരാജഗുരുവിന്റെ സഹായത്തോടെ 'ഒരു ജനത, ഒരു ലോകം, ഒരു നീതി' എന്ന ഏകലോക സിദ്ധാന്തത്തിനു രൂപം നൽകിയ ഗാരിഡേവിസ് ആദ്യത്തെ ലോക പൗരനായി സ്വയം പ്രഖ്യാപിച്ചതും ലോക സർക്കാരിന്റെ കരുതനാപ്രദന തയ്യാറാക്കി അവതരിപ്പിച്ചതുമെല്ലാം യൂറോപ്പിൽ സൃഷ്ടിച്ച മാനസിക പരിവർത്തനം ഒരു പുതിയ മൂല്യ നവോത്ഥാനത്തിന്റെ ആമുഖമായിരുന്നുവെന്ന് ഗുരു പറയുന്നു. ഗുരുവിന്റെ ഉററ സ്നേഹിതനായ ഗാരിഡേവിസ് അമേരിക്കയടക്കമുള്ള രാഷ്ട്രങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ തലവേദനകൾ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്നും ഒരു ലോകപൗരനായിത്തന്നെ തുടരുന്നു. ലോക സർക്കാരിന്റെ പാസ്‌പോർട്ടുപോലും അദ്ദേഹവും സുഹൃത്തുക്കളും തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നു.

പുസ്തക വാർത്ത

പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ

അഞ്ചല

സി. ഉണ്ണിരാജ

പ്രപഞ്ചഘടനയുടെ അടിസ്ഥാനശില്പകളായ രാസമൂലകങ്ങളെയും അവ കണ്ടു പിടിച്ച ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരെയും കണ്ടു പിടിത്തത്തിലേയ്ക്ക് നയിച്ച സാഹചര്യങ്ങളെയും കുറിച്ച് സവിസ്തരം പ്രതിപാദിക്കുന്ന കൃതി. 40.00

ദരിന്ത്യൻ കവിയുടെ മനസ്സിൽ

പി. ടി. അബ്ദുറഹിമാൻ

ഭാരതത്തിന്റെ വർത്തമാനാവസ്ഥ കവിക്ക് നൽകുന്നത് വിഷാദം മാത്രമാണ്. വിഷാദത്തിന്റെ പ്രകീർത്തനങ്ങൾ കവിതയായി രൂപം പ്രാപിക്കുന്നു. വൈവിധ്യവും വൈചിത്ര്യവുമുള്ള 42 കവിതകൾ. ഡോ. സി. പി. ശിവദാസന്റെ അവതരിക. 14.00

ശേഷക്രിയ

എം. സുകുമാരൻ

സമകാലികരുടെ ചിന്തയിൽ ചിതകളെ രിയിച്ച പ്രശസ്ത നോവലിന്റെ പതിപ്പ്. 7-ാം പതിപ്പ്. 14.00

കവിത

കടമ്മനിട്ട

സമകാലിക മനസ്സിന്റെ സംവേദനശീലത്തെ പിടിച്ചുലച്ച കടമ്മനിട്ട, ശാന്ത, കാട്ടാളൻ, കിരാതവൃത്തം തുടങ്ങിയ കവിതകൾ. 13-ാം പതിപ്പ്. 15.00

ഡി. സി. വി. പ്രസിദ്ധീകരണം

കോപ്പികൾക്ക്

കറൻറ് ബുക്സ്

15 ശാഖകൾ dc-164

യു.എൻ.ഒ ഇനറൽ അസംബ്ലി സന്ദർശനവേളയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഭാഷകളിലെല്ലാം പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ സൗകര്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നത് കണ്ട ഗുരു ഹൃദയവായ്പോടെ കുറിക്കുകയാണ്: "നാരായണഗുരു സ്വപ്നം കണ്ട ഏകലോകം അവടെയിരുന്നു മനസ്സുകുളർക്കെ കണ്ടും കേട്ടും കോൾമയിരിക്കാഞ്ഞു." മഹാ ദുർഗ്ഗങ്ങളെക്കൊളം ഭേദിക്കാനാവാത്ത ഭാഷ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന കോട്ട തകർക്കപ്പെട്ടതാണ് ഇവിടെ ഗുരുവിലെ ഏകലോകവാദിയെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നത്.

മനുഷ്യരിൽ മാത്രമല്ല, മറ്റൊരാളെ ജീവജാലങ്ങളിലും പ്രകൃതിയിൽപ്പോലും വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നതാണ് ഗുരു നിത്യചൈതന്യത്തിയുടെ സ്നേഹപ്രപഞ്ചം. ചില പൊതുധാരണകൾ മനുഷ്യസഞ്ചയത്തെ ഒന്നായി കൂട്ടിയിണക്കുന്നതുപോലെ ഇതര ജീവജാലങ്ങളെയും പ്രകൃതിയെത്തന്നെയും അഭംഗ്യമായ ഒരു പാരസ്‌പര്യത്താൽ വിശ്വവിതാനത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകങ്ങളായി നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നതായി ഗുരു കരുതുന്നു. ജ്വാലാഭർദ്ദിൻ നുമി യോടൊപ്പം ഗുരുവും പാട്ടും.

"ഇടിനാദം സംഗീതജ്ഞനാണ്, മിന്നൽ വിളക്കും. മേഘങ്ങൾ മദ്യം വിളമ്പുന്നവനാണ്; മഴവർഷം മദ്യവും." ഗുരുവിന്റെ കൂട്ടംബം വളരെ വിശാലമാണ്. അതിൽ സൂര്യനും ചന്ദ്രനും നക്ഷത്രങ്ങളും പൂഴകളും പൂക്കളും കിളികളുമെല്ലാം അംഗങ്ങളാണ്. സൂര്യന്റെ വെളിച്ചത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനായി മുറികളടച്ച് ഇരുട്ടറയിൽ കഴിയുന്നവന് വിശ്വപ്രേമത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കാൻ അർഹതയില്ല.

പ്രഭാതസൂര്യൻ ദൈവം മനുഷ്യനുവേണ്ടി മലമുകളിൽ വച്ചുകൊടുക്കുന്ന സമ്മാനമാണ് എന്നു ഗുരു പറയുന്നു. ഇവിടെയും ഗുരുചിന്ത ഇഖ്ബാലിനോടൊപ്പത്തന്നെ. വിശ്വമഹാകവി പാടി:

"കണ്ണുതുറന്ന് ഭൂമിയെയും ആകാശത്തെയും നക്ഷത്രങ്ങളെയും നോക്കൂ.

കീഴുകുന്നിന് ഉദിച്ചുവരുന്ന സൂര്യനെ നോക്കൂ. മറയ്ക്കപ്പെട്ട ഈ സാൻദർഭത്തെ മറയ്ക്കരുത് ഒളിഞ്ഞിരുന്നു നോക്കൂ.

ഈ മേഘങ്ങളും ഇടിനാദവും നിനക്കുള്ളതാണ്.

ഉയരത്തിലെ ചക്രവാളവും നിസ്സബ്ദമായ ശൂന്യാകാശവും

ഈ മരുഭൂമിയും മലകളും, ഈ കടലും കാറ്റുമെല്ലാം നിന്റെതന്നെ.

ഗുരുവിന്റെ ചുണ്ടുകൾ മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു. "There is a tide in the affairs of man which taken at the hord leads one to fortune."

"മനുഷ്യം, ലോകം മുഴുവൻ നിനക്കു വേണ്ടിയാണെന്ന് അല്ലാമാ ഇഖ്ബാൽ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഉദിക്കുന്ന സൂര്യനും തിളങ്ങുന്ന ചന്ദ്രനും പുഞ്ചിരിക്കുന്ന പൂവും പാട്ടും കൃതിയും തന്നിവേണ്ടിയാണെന്ന് ഓരോ മനുഷ്യനും കരുതണമെന്ന് പ്രകൃതിയുടെ ആ ശായകൻ ഉണർത്തി. ഗുരു നിത്യചൈതന്യത്തിലെ കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കുമ്പോഴും ഗുരുചിന്തയിലൂടെ കൂടുതൽ സഞ്ചരിക്കും

ജേർണലിസം

പത്രപ്രവർത്തനം, ന്യൂസ് ഫോട്ടോഗ്രാഫി, ടി.വി. റേഡിയോ എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിലവസരം കണ്ടെത്താൻ തപാൽവഴി ജേർണലിസത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷിലോ മലയാളത്തിലോ പരിശീലനം. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി, കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ആൻഡ് ജേർണലിസം (രജി), തിരുവനന്തപുരം--695013.

ഗുരു കാറ്റുകളാണിരിക്കുമ്പോൾ കേട്ട ഒരു പക്ഷിയുടെ പാട്ട്, പുൽക്കൊടിയുടെ സംഗീതംപോലും കേൾക്കാൻ സജ്ജമായ കാത്തുളള അദ്ദേഹത്തിലെ പ്ലാസ്‌കോകിലത്തെ ഉണർത്തുന്നു. പാട്ടുന്ന കിളിയെ കാണാനില്ല. പാട്ടുകേൾക്കുന്നതേയുള്ളൂ. അതിനെ കണ്ടു പിടിക്കാൻ കിളിയുടെ പാട്ട് ഏറ്റുവാങ്ങിക്കൊണ്ട് പൊന്തക്കൊട്ടുകളെയും നോക്കിയിരിക്കുന്ന ഗുരു. മറ്റുള്ളവരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്തിനെത്തി. അതാ, തൊപ്പിവച്ച ശായകൻ ദൃശ്യനായി. ഒരു കുഞ്ഞിന്റെ ജീജ്ഞാസയോടെ കിളിയെ നോക്കി സത്യപ്രതാപി പുഞ്ചിരിക്കുന്നു ഗുരു.

ബാഹ്യലോകത്തിലുള്ള നിസ്സാരമായ വിഷയങ്ങൾപോലും എന്നെ സ്വാധീനിക്കാൻ വഴി-വഴിയിൽ പുത്തുനീക്കുന്ന ചെടികൾ, തോട്ടത്തിൽ വന്നിരുന്നപാട്ടുന്ന കിളികൾ... എന്ന് വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഗുരു ഒരു ലേഖനത്തിൽ എഴുതിയതുവായിച്ചത് ഓർമ്മ വന്നു. ആ വരികൾ എത്ര അനർത്ഥമെന്ന് ആലോചിച്ചിരുന്നുപോയി. ആ ആലോചനയിൽ ഓർമ്മവന്ന ഗുരു അച്ച കത്തിലെ വരികൾ: "പ്രാതലിനുശേഷം നമുക്കു മനുഷ്യരാണെന്ന കഥ മറന്നിട്ട് വല്ല മരക്കൊമ്പിലും ഇരുന്ന് കിളികളെപ്പോലെ പാട്ടുപാടാം." (പിന്നീട് ഗുരു വന്നുണഞ്ഞപ്പോൾ എഴുത്തിൽ പറഞ്ഞ വാക്കുപാലിക്കാൻ വേണ്ടി പാട്ടുപെട്ട് മരക്കൊമ്പിൽ കയറിയിരുന്നു മുളിപ്പാട്ടു പാടി.)

യാത്രയിൽ ഗുരു എഴുതി: കോഴി കുവുന്നു. ഇന്ന് എത്രയാണ് തീയതി. അതാ, മലയൻപുളളുകൾ സാരമായുറിയുള്ള പ്രഭാതഗീതി മൊഴിയുന്നു. ലോകത്തെവിടെയും ഉഷസ്സിനു സാഗതമരുതുവാൻ പക്ഷികൾ മറന്നുപോകാറില്ല. മനുഷ്യൻ മാത്രമേ മടിയനായി കിടന്നുറങ്ങാറുള്ളൂ. പണം കിട്ടുമെങ്കിൽ അവനും നേരത്തെ എഴുന്നേല്ക്കും. (പ്രഭാതമാകുന്നതിനു വളരെ മുമ്പുതന്നെ ഉറക്കമുണരൽ പതിവാക്കിയിട്ടുള്ള ഗുരു, മനുഷ്യരുടെ ഉറക്കവും കിളികളുടെ ഉണർച്ചയും എന്നുമെന്നും കണ്ടുകൊണ്ടേയിരിക്കുന്നു.)

ബാല്യകാലത്ത് ആലുവാപുഴയുടെ തീരത്ത് പൂഴയിലെ ഒഴുക്കും ശ്രദ്ധിച്ചിരിക്കുമായിരുന്ന ഗുരു വിദേശയാത്രയിലും പൂഴകളുടെ സാമീപ്യം പാഴാക്കിയില്ല. പൂഴകളുമായുള്ള ബാല്യകാല സൗഹൃദവും മഹാനദികളുമായുള്ള മനുഷ്യ സംസ്കാരങ്ങളുടെ ബന്ധവും ഓർമ്മയുടെ ബർമ്മയിലൂടെ കരയിലിരുന്ന്, ആർത്തലച്ച ഒഴുകുന്ന പൂഴയിലെ ഓളങ്ങൾ കാണുക ഗുരുവിന്റെ ചുണ്ടുകൾ മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു. "There is a tide in the affairs of man which taken at the hord leads one to fortune."

"മനുഷ്യം, ലോകം മുഴുവൻ നിനക്കു വേണ്ടിയാണെന്ന് അല്ലാമാ ഇഖ്ബാൽ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഉദിക്കുന്ന സൂര്യനും തിളങ്ങുന്ന ചന്ദ്രനും പുഞ്ചിരിക്കുന്ന പൂവും പാട്ടും കൃതിയും തന്നിവേണ്ടിയാണെന്ന് ഓരോ മനുഷ്യനും കരുതണമെന്ന് പ്രകൃതിയുടെ ആ ശായകൻ ഉണർത്തി. ഗുരു നിത്യചൈതന്യത്തിലെ കൂടുതൽ മനസ്സിലാക്കുമ്പോഴും ഗുരുചിന്തയിലൂടെ കൂടുതൽ സഞ്ചരിക്കും

ബോഴും ഇഖ്ബാലിനോട് നാം കൂടുതൽ അടുത്തതായി നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടും. മനുഷ്യർക്കിടയിൽ എപ്പോഴും ദീർഘദർശികൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറില്ല. ഇഖ്ബാൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ, നൂറു നൂറുകൊല്ലം തന്റെ ചൈതന്യമില്ലായ്മയെപ്പറ്റി നർസിസ് ചെടി വിലപിക്കുമ്പോഴാണ് മലർവനിയുടെ ചൈതന്യമായി വസന്തം കടന്നുവരുന്നത്.

★ ★ ★
കാലിക്കട്ട് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ ഫിലോസഫി ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽ അദൈവതവേദാന്തത്തിന് ശ്രീനാരായണ ഗുരു നൽകിയ സംഭാവനയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കാൻ ഗുരു നിത്യചൈതന്യത്തിൽ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ, ഗുരു വിഷയം മാറിയിട്ടാണ് പ്രസംഗിച്ചത്. 'ഞാൻ ഇവിടെ പ്രസംഗിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് ശ്രീനാരായണഗുരുവിന്റെയും ഇഖ്ബാലിന്റെയും 'Cosmic Vision' സംബന്ധിച്ചാണ്' എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഗുരു പ്രസംഗം തുടങ്ങി.

തത്ത്വചിന്താപരമായി ആഴമേറിയ അർത്ഥതലങ്ങളുള്ള പ്രസംഗം അസാധാരണമായ ഒരു അനുഭവം തന്നെയായിരുന്നു. ഗുരു പൂർണ്ണമായും സന്ദർഭത്തെ തേജോമയമാക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. ഫിലോസഫി ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിലെയും മറ്റു ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റുകളിലെയും അദ്യാപകരും വിദ്യാർത്ഥികളുമടങ്ങിയ സദസ്സ് കാതുകുർപ്പിച്ചിരുന്ന്, പ്രസംഗത്തിലെ ഓരോ വാക്കും ഉൾക്കൊണ്ടു. ഭാരതീയ സംസ്കാരം ഇഖ്ബാലിനെ ശക്തമായിത്തന്നെ സ്വാധീനിച്ചതായി ഗുരു പറഞ്ഞു. 'ജാവിദ് നാമ' തന്നെ ഈ സ്വാധീനത്തിന്റെ വ്യക്തമായ തെളിവാണ്. ഈ കൃതിയിൽ ശ്രീബുദ്ധൻ, വിശാഖിതൻ, ദർശനഹരി തുടങ്ങിയവരെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന മഹാകവി ഇന്ത്യയുടെ പിടയുന്ന ആത്മാവനെപ്പറ്റിയും ചർച്ച ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ഗുരു വിശദീകരിച്ചു. ഇഖ്ബാലിന്റെ മാസ്റ്റർപീസ് കൃതിയായി ഗണിക്കപ്പെടുന്ന ജാവിദ്നാമം (അനശ്വരം) ഇഖ്ബാൽ ദർശനത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് ഇഖ്ബാൽ നടത്തുന്ന സംവാദമാണ് പ്രതിപാദ്യവിഷയം. പ്രവാചക തിരുമേനി (സ) യുടെ 'മിഅ്റാജി'നെ (ആകാശാരോഹണം) മാതൃകയാക്കി രചിക്കപ്പെട്ട 'ജാവിദ് നാമ' ഡാൻസിന്റെയുടെ 'ഡിവൈൻ കോമഡി'യുള്ള മറുപടി കൂടിയാണ്. മധുരമായ കവിതയും ഗഹനമായ ചിന്തയുമാണെന്നു പറയാവുന്ന ഈ മഹത്തായ കൃതിയിൽ ഇഖ്ബാലിലെ വിശ്വമഹാകവിയും വിശ്വാദർശനികനും ഒപ്പത്തിനൊപ്പം നിൽക്കുന്നു. വ്യക്തിപരമായ സംഭാഷണമധ്യേ, ഗുരു ജാവിദ് നാമയെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ: "സൂര്യതകത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന എല്ലാ മഹാൻമാർക്കു വേണ്ടിയും യഥാർത്ഥത്തിൽ സംസാരിക്കു

ന്നത് ഇഖ്ബാലാണല്ലോ. എത്ര തനമയതത്തോടെയാണ് ഇക്കാര്യം മഹാകവി നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നത്. പലർക്കുവേണ്ടി ഒരാൾ സംസാരിക്കുമ്പോഴുണ്ടായേക്കാവുന്ന വിരസത ഒട്ടുമില്ല. ഓരോ കഥാപാത്രത്തെയും അവതരിപ്പിക്കുമ്പോഴും കഥാപാത്രത്തിനുവേണ്ടി സന്ദർശിക്കുമ്പോഴും ആ കഥാപാത്രം പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയുടെ ചിന്തയ്ക്കോ ഇഖ്ബാലിന്റെ വരികളിലില്ല. ഉദാഹരണത്തിന്, ശ്രീബുദ്ധൻ നടത്തുന്ന സംവാദമെടുക്കാം. നിർവ്വാണത്തെപ്പറ്റിയും മറ്റുമുള്ള ബുദ്ധന്റെ ചിന്ത എത്ര സുന്ദരമായിട്ടാണ് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആ ഭാഗം വായിച്ചപ്പോൾ ശ്രീബുദ്ധൻ തന്നെ സംസാരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് എനിക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടത്. ഇഖ്ബാലിന്റെ സിദ്ധി അദ്ഭുതകരം തന്നെ."

'ജാവിദ് നാമ'യിലെ 'ഹല്ലാജിന്റെ ഗാനം' ചൊല്ലി വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഗുരു ഇഖ്ബാലിന്റെ Cosmic Vision അവതരിപ്പിച്ചു പ്രസംഗിച്ചത്. ദൈവിക പ്രേമത്തിന്റെ രക്തസാക്ഷിയായ ഹല്ലാജിനെ എന്തുകൊണ്ട് ഇഖ്ബാൽ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു എന്നതിനെപ്പറ്റി ഒരു ലഘുവിവരണം നൽകിക്കൊണ്ട് ഗുരു ഇഖ്ബാൽ ദർശനത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെന്നു. ഇഖ്ബാലിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തും അതിനുശേഷം ഇന്നോളവും പല പണ്ഡിതന്മാരും ചിന്തകരും വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ഗുരുവിന്റെ വ്യാഖ്യാനത്തിന് അവരുടെയൊന്നും വാഗ്വാനംങ്ങൾക്കില്ലാത്ത ചർച്ച പ്രത്യേകതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അച്ചാബിതവും അപമേയവുമായ ഗുരുവിന്റെ രീതി പൂർണ്ണമായും ഹൃദയസ്‌പർശിയായിരുന്നു. 'ഹല്ലാജിന്റെ ഗാന'ത്തിലെ ഈ വരികളിൽ എത്തിയപ്പോൾ ഗുരു ആനന്ദത്തുന്ദിലായി; ശ്രോതാക്കൾ ആഹ്ലാദഭരിതരും. (ആ ആനന്ദം ഗുരു തന്നിലേക്കുതന്നെ യാത്ര ചെയ്തതിന്റെ ഫലമായിരുന്നോ?) ഹല്ലാജ് പാടുകയാണ്: "The mullah's paradise is wine and hours and page boys."

The paradise of free men is eternal voyaging.
The mullah's paradise is eating and sleeping and singing
The lover's paradise is the contemplation of Being.
"നിങ്ങൾ ദൈവത്തിന്റെ സഹസ്രഷ്ടാക്കൾ (Co-Creators) ആവുക എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ഗുരു പ്രസംഗം അവസാനിപ്പിച്ചത്. ഇതേ ആശയം ഏകദേശം മൂക്കാൽ നൂററാണ്ടുകാലം മുമ്പ് ഇഖ്ബാൽ പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ മുസ്‌ലിങ്ങൾക്കിടയിലെ മതത്തിന്റെ വക്താക്കളായി സ്വയം ചമഞ്ഞുനടക്കുന്ന, ഉപരിപ്ലവമായി മാത്രം ചിന്തിക്കാൻ കഴിയുന്നവർ അതിനെതിരെ ഉറഞ്ഞുതുളളി. പക്ഷേ, ധീരദാർശനികനായ അല്ലാമാ ഇഖ്ബാൽ ചഞ്ചലനാകാതെ മനുഷ്യരെ ആഹ്വാനം ചെയ്തു:
"മനുഷ്യരേ, പ്രപഞ്ചത്തെ പൂർണ്ണമായി ലേക്കു നയിക്കാൻ നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ പരിമിതമെങ്കിലും ദൈവദത്തമായ ശക്തി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സൃഷ്ടി നടത്തുക. നിങ്ങളൊക്കെ സ്രഷ്ടാക്കളാണ്. ദൈവം ഏറ്റവും ഉത്തമനായ സ്രഷ്ടാവും." ഇഖ്ബാലിന്റെ ഈ അഭിപ്രായം ഖുർആനിന് ഒരിക്കലും എതിരല്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അതു പൂർണ്ണമായും ഖുർ ആനികമാണ്. പക്ഷേ, അതു മനസ്സിലാക്കാൻ ഗ്രന്ഥം പഠിക്കാതെ പേറിനടക്കുന്നവർ കുറച്ചുകാലമെടുത്തു. അവസാനം മനസ്സിലായപ്പോഴോ, അവർ ഇഖ്ബാലിന്റെ കാൽക്കൽ വീഴുകയും ചെയ്തു. കാലിക്കട്ട് സർവ്വകലാശാലയുടെ അകത്തളങ്ങളിൽ പ്രകമ്പനംകൊണ്ട ഗുരുവിന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ട് ഹർഷപൂർവ്വമായ നായപ്പോൾ ചരിത്രത്തിലെ ഈ മനമായങ്ങളെല്ലാം മനോമുക്തത്തിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു. മനസ്സിന്റെ ആ യാത്രയിൽ ഇഖ്ബാൽ കൂടെയിരുന്നു മന്ത്രിക്കുകയായിരുന്നു; തന്റെ നാഥനായ ഈശ്വരനു മുമ്പിൽ ദാസനായ മനുഷ്യൻ നടത്തിയ അവകാശവാദം.
"ഈശ്വര നീ രാവു സൃഷ്ടിച്ചു, ഞാൻ വിളക്കും.
നീ മണ്ണുസൃഷ്ടിച്ചു, ഞാൻ ചഷകവും.
നീ മരുഭൂമികളും കുന്നുകളും മലകളും സൃഷ്ടിച്ചു;
ഞാൻ മരുപ്പുഴകളും തോടുകളും പുത്തോട്ടുകളും സൃഷ്ടിച്ചു.
കല്ലിൽനിന്ന് കണ്ണാടിയുണ്ടാക്കുന്നവനാണു ഞാൻ.
വിഷത്തിൽനിന്നു മധുരമാം വിനയു തയ്യാറാക്കുന്നവനാണു ഞാൻ."
യാത്രകളിലൂടെ ലോകത്തെയും മനുഷ്യനെയും കണ്ടറിഞ്ഞ് ഉൾക്കൊണ്ട സഞ്ചാരിയായ ദാർശനികനാണ് ഗുരു നിത്യചൈതന്യത്തിൽ. പ്രയാസങ്ങൾ അനവധി താണ്ടിയാണ് ഗുരു തന്റെ യാത്രകൾ തീർത്തത്. രോഗിയായിരിക്കെ, ഒരു പ്രമേഹരോഗി അതിഥിയായ കേണ്ടിവന്ന ഗുരു അയാളുടെ ഇരുട്ടറയിൽ ആരോരുമില്ലാതെ കഴിയേണ്ടിവന്നതും, വേദശാസ്ത്രം 50-ാം പേജ് 33

മടങ്ങി.
ആ അമ്മയ്ക്കു മുഖിൽ വീണ്ടും നാണം

വിതരണപുസ്തകം

ദാഷോ

ഫ
ലി
ത
ങ്ങൾ

പുനരാഖ്യാനം സിദ്ധർത്ഥ ഗൗതമൻ
"Jokes are my weapons"

-OSHO

വില: 30 രൂപ
ഇപ്പോൾ 25 രൂപയ്ക്ക് ലഭിക്കും
എം.ജി. അയ്യപ്പൻ്റെ വിലാസം.
പുസ്തക പ്രസാധക സംഘം,
കോട്ടപ്പുറം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ - 680667

കെടേണ്ടിവരുമല്ലോ എന്ന ഓർമ്മയിൽ ഞാൻ ഇപ്പോൾ മടിച്ചുനിന്നു. പക്ഷേ അവർ എന്നെ കണ്ടുകഴിഞ്ഞു. എന്റെ നേരെ കൈകൾ വിശി അത്യന്തം ദയാർഹമായ വിധത്തിൽ അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചു: "സാരെ, ഏമാനെന്നെ, ഒന്നുവരണേ. പിള്ളേർടെ അച്ഛനെ ആ കാലൻ കൊല്ലും! രക്ഷിക്കണേ."

ആ നിമിഷം എന്റെ പൂർവ്വജ്ഞാനങ്ങളെല്ലാം പിൻവാങ്ങി. ഞാൻ വെറുമൊരു ആവേശമായി, മുസതിന്റെ മേൽ മർദ്ദനഭാരമായി നിറയുന്ന മകന്റെ മുതുകിൽ ആഞ്ഞ ടിച്ചു. അച്ഛൻ മോചിപ്പിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ പഴയതുപോലെ ഗോപികൃഷ്ണൻ എന്നിങ്ങനെ

BOOKS AND MAGS

Latest book or magazine - Eloor gives both. Popular and classical fiction, children's and ladies' books, computer, management, popular science, architecture, interior design, self-help, photography, biography, films, fashion, cookery, sports, car, bike - Eloor's range amazes.

ELOOR

LENDING LIBRARIES

I Floor, Press Club Road, Ernakulam.
II Floor, Smiles Land Bldg.,
M.G. Road, Thiruvananthapuram.
Also at - Bangalore, Madras.

തിരിഞ്ഞു. കത്തിക്കയറുന്ന നോട്ടങ്ങൾ, മസിൽ ഉരുണ്ടുകുളിക്കുന്ന കൈകൾ. ആപത്ത് എന്നെ വിഴുങ്ങുകയാണെന്നു ബോധ്യമായപ്പോൾ ഞാൻ പ്രതിരോധിക്കാൻ മുന്നോട്ട് ആഞ്ഞു. ആ നിമിഷം ആ അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ എന്റെ മേൽ പതിഞ്ഞു. മകനു വേണ്ടി ആയിരം യാചനകൾ. ഞാൻ നിശ്ചലനായി നിന്നുപോയി. ആ അമ്മ വിജയിച്ചു. മകന്റെ രോഷമത്രയും എന്റെ നേർക്കു പുത്തണുപാളി. ശക്തമായ ഇടിയേറ്റ് ഞാൻ തറയിൽ കൃഷ്ണതുവീണു. അമ്മയുടെ നിലവിളി വീണ്ടും ഉയർന്നുവെന്നത് നേർ. എങ്കിലും എന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയത് ബഹളം കേട്ട് ഓടിയെത്തിയ നാട്ടുകാരാണ്.

അച്ഛനുവേണ്ടി മകന്റെ തല്ലുകൊണ്ടു പിടഞ്ഞ എന്റെ ജ്ഞാനം വർദ്ധിച്ചുവെന്നു സമ്മതിക്കാം. ആ സംസ്കാരം എന്റെ അനുഭവങ്ങളുടെ തലങ്ങളെ ആഴങ്ങളിൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ മകന്റെ സുഖത്തിനുവേണ്ടി ശകാരവുമായി നില്ക്കുന്ന അമ്മയുടെ പൂർവ്വജ്ഞാനം അന്യനായ എന്റെ വീഴ്ചയിൽ സംതൃപ്തി കൊള്ളുകയാണോ? ഉത്തരം തേടിക്കൊണ്ട് ഞാൻ മരുന്നുകളുടെയും മൂറിവുകളുടെയും ഗന്ധം ചുരന്നുനില്ക്കുന്ന ആശുപത്രിയിൽ കയറി വിശ്രമിക്കുകയാണ്. എന്നിക്കൊരു വെളിച്ചം കൊടുക്കാൻ എന്റെ മാനുഷമായ പൂർവ്വകൻ ഇമ്മാനുവൽ കാൻറന്റെ സാഹസം ഉപയോഗപ്പെട്ടേക്കാം.

ബി.ഹരികുമാർ

വി

കൊണ്ടുള്ള അടപ്പു തുറന്ന് വെള്ളപ്പൊക്കുകൾ കൈവെള്ളയിലേക്കു കൂടഞ്ഞിട്ടു. കൈവെള്ള നിറയെ വെള്ളപ്പൊക്കുകൾ.

തന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ അങ്ങേ അറ്റമാണോ ഈ വെള്ളപ്പൊക്കുകൾ? തുറന്നുകിടക്കുന്ന ജനൽപ്പാളികളിലൂടെ

ലേവരെ അനാകർഷകമായതെല്ലാം ആകർഷകമാക്കി മാറ്റുന്ന ഈ പുതിയ കണ്ണട തനിക്ക് ആരു നൽകി.

ജീവിതം? എങ്ങനെയുള്ള ജീവിതം? സ്വപ്നങ്ങൾ വർണ്ണക്കൂട പിടിച്ച ജീവിതം. സത്യങ്ങൾ ഷെല്ലിംഗ് നടത്തിയ ജീവിതം...

മിസ് വിനയാശങ്കർ പ്രസാദിന് കോളജ് ദിനങ്ങളിൽ കൂട്ടിനുണ്ടായിരുന്നത് ഗ്ലാമറിന്റെ കവചമാണ്. സമർത്ഥമായ വിദ്യാർത്ഥിനി. ഡിബേറിംഗ് വേദികളിലെ നക്ഷത്രം. പെൺ നാണത്തിന്റെ വലമീകത്തിൽ ഒതുങ്ങാത്ത വ്യക്തിത്വം. സ്ത്രീവിമോചനവും സ്ത്രീസാമ്രാജ്യവും വിനയയുടെ മെഗഫോണിലൂടെ ഉദ്ഘോഷിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ആൺ മനങ്ങളിൽ അടിയന്ദ്രം. പെൺമനങ്ങളിൽ അസൂയ.

വിനിതാമാഗസീനുകളിലെ ചർച്ചകളിൽ മിസ് വിനയാശങ്കർ പ്രസാദനെ കോളജ് നായിക മുൻപന്തിയിലായിരുന്നു. അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് വല്ലാത്ത പ്രസക്തി. വാമുഖങ്ങൾക്ക് കൂർത്ത മൂന.

"സ്ത്രീ വെറും ഭോഗവസ്തുവല്ല. അവൾ ശക്തിയാണ്. സമൂഹത്തിൽ അവൾ പുരുഷനു തുല്യയാണ്. പുരുഷമേധാവിത്വം അവസാനിപ്പിക്കണം. സാമൂഹ്യധാരയിൽ സ്ത്രീക്ക് അർഹമായ സ്ഥാനം നേടണം. അതിനു വേണ്ടിയുള്ള പോരാട്ടം കണ്ട് രോമാഞ്ചം കൊള്ളട്ടെ നാളത്തെ ലോകം."

ഇന്റർ കോളീജിയൻ പ്രബന്ധ മത്സരത്തിൽ ഏറ്റവും നല്ല പ്രബന്ധമവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് താൻ പറഞ്ഞു. സദസ്സ് ഒരു നിമിഷത്തേക്ക് അറിയാതെ ആ വാക്കുകളുടെ മാസ് മറികതയിൽ ലയിച്ചുതുപോലെ തോന്നി.

വെള്ളപ്പൊക്കം

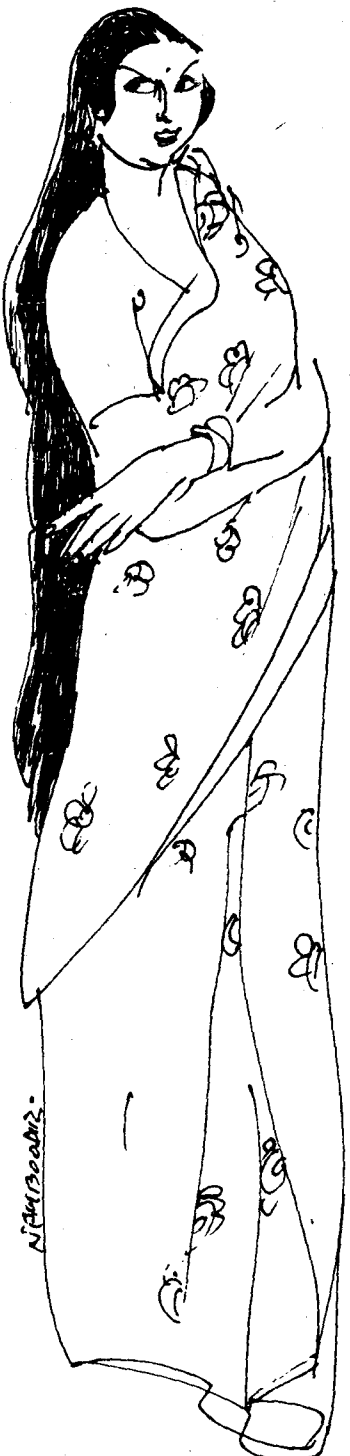
അടുത്ത പുരയിടത്തിലെ പന്തലച്ചനന്തക്കുന്ന വേപ്പുമരം കാണാം. എന്തൊരു ഭംഗി അതിന്റെ ഇലകൾക്ക്! കൊടും വേനലിൽ ഉണങ്ങിനില്ക്കുന്ന വേപ്പുമരത്തിന്റെ വാടിയിലേക്കു എന്തെ ഇന്നിത്ര ഭംഗി? റോഡരികിൽ കൂട്ടിയിട്ട മെറന്തക്കുപ്പണങ്ങൾക്കു മുകളിൽ ഒരു കാൽ പൊക്കി മുതുമൊഴിക്കുന്ന ചാവാലിപ്പട്ടിക്കും ഇന്ന് വല്ലാത്ത ആകർഷകത്വം!

താഴെത്തേ ജീവിതത്തെ ഒരു പുതിയ കണ്ണുകൊണ്ട് കണ്ടുതുടങ്ങുകയാണോ? ഇന്ന്

ചീഫ് ഗസ്റ്റ് ജസ്റ്റിസ് സുജാതാജോഷ് കേരളം ഓരം-ആ സ്മർദ്ദ് പെൺകുട്ടിയെ പേഴസണലായി ഒന്നു കാണണമെന്ന്.

വിനയ ഓർത്തു. ജസ്റ്റിസ് സുജാതാ ജോഷ് കേരളം. അന്താരാഷ്ട്ര പ്രശസ്തിയുള്ള അഭിഭാഷക, ന്യായാധിപ.

സോഡാക്കുപ്പിയുടെ വട്ടുപോലെ കനത്ത ചില്ലുള്ള കണ്ണടയിലൂടെ കൃത്യം നിറഞ്ഞ ഒരു നോട്ടം അവർ പായിച്ചു. "യുവർ പേപ്പർ വാസ് എക്സലൻറ്. ആർ യു കോൺ

സെപ്ചൽ ഓർ പ്രാക്ടിക്കൽ. ഇതൊക്കെ വെറും ഫ്ലാറ്റ് ഫോം വാചകങ്ങളാണോ?"

"നോ മാഡം. വലിയ പ്രകടന പരീക്ഷ യൊന്നും ഒരുകൊന്നില്ല. പക്ഷേ നമ്മുടെ വർഗ്ഗത്തിനു വേണ്ടി എന്തെങ്കിലുമൊക്കെ ചെയ്യാൻ ധ്വനം ജീവിതത്തിൽക്കൂടിയെങ്കിലും ഞാൻ ശ്രമിക്കും."

ദാറസ് ദ സ്പീരിറ്റ്. വിഷ് യു ആൾ ദി ബെസ്റ്റ്."

Creative Enterprises

Govt. Approved Overseas Recruitment Agency, Lic. No. 000420/BOM/PER/1000+3/570/84

HEAD OFFICE

82/10, Badrikeshwar Building, Patan Jain Mandal Marg, Marine Drive, Bombay - 400 002.
Phone : 2054421, 2087978, 2089913, 2083419, 2053717. Fax : 91-22-2018961. Telex : 011-85451 CARE IN

Creative Travel & Tours

(Travel Division of Creative Enterprises)

Approved Agent

Hotel Horizon, Aristo Junction, Thampanoor,
TRIVANDUM - 14. Phone : 61195, 61307, 66888
Extn : 324, Fax : 61307 Telex : 0435-346 HRZ IN

Near Hotel Whitelines,
Dr. Subramaniam's Building Complex,
18/128, Kallai Road, Kozhikode. Phone : 0495-63335

BRANCHES

Post Office Road, South Nada,
KODUNGALLUR - 680 664.
Phone : 0488-602695, Fax : 0488-602695

Ambalath Building, Triprayar junction,
Natika P.O. - 680 566, TRICHUR
Phone : 0487-641642

മെക്കാർട്ടിൻ ആൻഡ് കമ്പനിയിലെ സെ യിൽസ് മാനേജർ ധർമ്മരാജിനോട് പെണ്ണു കാണൽ ചടങ്ങിൽ വച്ച് അച്ഛൻ പറഞ്ഞു. "എന്റെ മകൾ കോളജിൽ അല്പം ബുദ്ധിമുട്ടിയിരിക്കാം കെട്ടിയവളാണ്. യു ക്യാൻ ഹാവ് എ ഡയറക്ട് ടോക്ക് വിത് ഹെർ."

മുന്നിൽ ധർമ്മരാജ്. കണ്ണുകൾക്കു താഴെ കനത്ത മാംസപാളികൾ തുടുത്തു നിൽക്കുന്ന സുമുഖൻ.

"വിനയയെക്കുറിച്ച് ഒരുപാടു ഞാൻ കേട്ടു. കോളജിൽ ഒരു ഫിഗറായിരുന്നു അല്ലേ. എന്റെയൊരു കസിൻ കൂടെ പഠിച്ചിരുന്നു. അവൾ പറഞ്ഞുകേട്ട ആള് വലിയ തന്റേടി യാണെന്ന്."

"ആളിനെക്കുറിച്ച് ഞാനും കേട്ടു. കുടിക്കും ഇല്ലേ?"

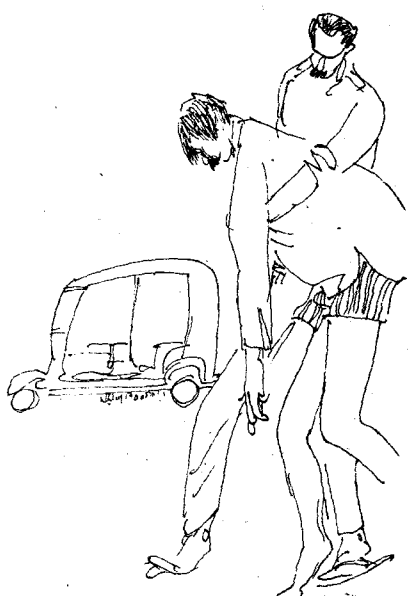
"എന്തേ കുടിക്കുന്നത് വിനയയ്ക്കിഷ്ടമല്ലേ?"

"വല്ലപ്പോഴും വേണം. ദാററ് ഷോസ് യുവർ മാൻലിനെസ്സ്."

ധർമ്മരാജ് വിനയയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ആ കണ്ണുകളിൽ അഭിനന്ദനം.

റീവാഹത്തിന്റെ ആദ്യനാളുകളിൽ ധർമ്മരാജന്റെ അമ്മ പറഞ്ഞു.

"അവനൊരു ചീത്തക്കമ്പനിയുണ്ട്. ഞങ്ങളൊക്കെ ആവുന്നത് വിലക്കിയതാ. നീയെന്താണ് നിറുത്തിക്കൊണ്ട്."

പുതുതായ മണംപേറുന്ന രാവുകളിൽ നവവരന്റെ ചുംബനത്തിൽ ഫോറിൻ സ്വപ്നയുടെ മണം കലർന്നപ്പോൾ തനിക്കൊന്നും മനസ്സിലായില്ല. മദ്യത്തിന്റെ മണം അറിയാതിരിക്കാൻ വായിൽ സ്വപ്നയടിച്ചാണ് വരുുന്നത് എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ സ്വപ്ന മണം

കലരാത്ത ചുംബനത്തിനുവേണ്ടിയായിത്തന്നെ കാത്തിരിപ്പ്.

ഒരുദിവസം ദുഃഖത്തോടെ പറഞ്ഞു. "ഞാൻ കരുതിയത് വല്ലപ്പോഴുമൊക്കെ... വല്ലപ്പോഴുമല്ലേയുള്ളൂ."

"എന്താണ് വല്ലപ്പോഴും. ആഴ്ചയിൽ എട്ടു ദിവസം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് എട്ടാം ദിവസം കഴിക്കുന്നില്ല."

ക്രമേണ സായന്തനങ്ങളിലെ ഏകാന്തത സന്ധ്യകളിലേക്കു നീങ്ങു. സന്ധ്യകളിൽ നിന്നു രാവുകളിലേക്കും.

ധർമ്മരാജന്റെ അമ്മ തന്നെയാണ് കൃത്യം ടുത്തിയത്.

"കല്യാണം കഴിയുമ്പോ ഒക്കെ മാറ്റമേന്മ ഞങ്ങൾ കരുതി. ഇതിപ്പോ..."

മറുപടി പറഞ്ഞത് തന്നിലെ ആർക്കു വന്നിരുന്നു.

ജോയിൻറ് ഫാമിലി സിസ്റ്ററമാണിതി നൊക്കെ കാരണം. അച്ഛന്റെയും അമ്മയുടെയും കൂടെ താമസിക്കുമ്പോൾ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളുണ്ടായില്ല. മാറിത്താമസിക്കണം. ഒറ്റയ്ക്ക് കാവുമ്പോൾ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ കൂടും. കമ്പനി കൂടാനും വഴിതെറ്റാനും സമയം കിട്ടില്ല.

ധർമ്മരാജന്റെ അമ്മ ഭയന്നു. അവൻ അല്പം ഭയമുള്ളത് അച്ഛനെയാണ്. അച്ഛന്റെ നിയന്ത്രണം കൂടി ഇല്ലാത്താൽ?

പതറിയില്ല. ഡൈറക്ടർപ്പം പറഞ്ഞു. അമ്മയാണെന്നുകൊണ്ടും വിഷമിക്കേണ്ട. ആളിനെ പൂർണ്ണമായും എന്റെ കൈയിൽ കിട്ടട്ടെ. ഞാൻ കാണിച്ചുതരാം. പെണ്ണിന്റെ വൈഭവം. ഇന്നത്തെ പെണ്ണു വെറും അടുക്കളബോമ്മയല്ല. അവൾക്ക് അധികാരങ്ങളുണ്ട്. ഭർത്താവിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും പുറത്ത് നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഉണ്ട്.

വീട്ടുസാമാനങ്ങൾ വണ്ടിയിൽ കയറുമ്പോൾ ധർമ്മരാജന്റെ അമ്മയുടെയും അച്ഛന്റെയും മുഖം അസന്തുഷ്ടിയുടേതായിരുന്നു.

"നോക്ക് ഇന്നു മുതൽ ഞങ്ങളില്ല. എല്ലാം നീ നോക്കണം. ധർമ്മന്റെ കടിഞ്ഞാൺ നിന്റെ കൈയിലാണ്."

വീടുമാറി ആദ്യദിവസം ഗേറ്റിൽ ഓട്ടോയിൽ വന്നിറങ്ങിയ ധർമ്മരാജൻ ഗേറ്റിൽ കൂഴഞ്ഞുവീണു.

ഓടിച്ചെന്ന് പിടിച്ചെണിപ്പിക്കുമ്പോൾ എവിടെയോ ഉറിഞ്ഞുവീണ മുണ്ട് തപ്പി യെടുക്കുകയായിരുന്നു ധർമ്മരാജൻ.

"പിടിക്കേണ്ട. നടന്നോളാം. സോറി. ഇന്നല്പം കുടിപ്പോയി. വീടുമാറിയതിന്റെ പേരിൽ ഫ്രണ്ട്സിനെ നോക്കൂ ടീററ്."

പിറന്നുരാവിലെ തന്റെ ശബ്ദമുയർന്നു. "ഇതിങ്ങനെ തുടരാൻ പററില്ല."

പല്ലുതേച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ധർമ്മരാജൻ ചോദിച്ചു. "എന്ത്?"

"ഇതിങ്ങനെ തുടരാൻ പററില്ലെന്ന്."

പതിവില്ലാത്ത ഭാവമാറും കണ്ടായിരിക്കണം ധർമ്മരാജൻ തുറിച്ചുനോക്കി.

"ആർ യു സീരിയസ്?"

"യെസ് ഐ ആം സീരിയസ്."

വായിൽ നിറഞ്ഞിരുന്ന പേസ്പറുപത് ആഞ്ഞുതുപ്പിക്കൊണ്ട് ധർമ്മരാജൻ പറഞ്ഞു.

"നിന്റെ കാശുകൊണ്ടു കുടിക്കേണ്ട ഒരു കാലം വരുമെങ്കിൽ അന്ന് ഈ വാക്കുകൾ അനുസരിച്ചോളാം."

വൈകിട്ട് രണ്ടു കുട്ടികാര്യമൊന്നിച്ചാണ് വന്നത്.

"വിനയേ! ഇവരെന്റെ ഫ്രണ്ട്സാണ്. ഒരു ചെറിയ എൻറേടെയിൻമെൻറ്. ഒരുത്തൻ ഒരു ആൺകുഞ്ഞു പിറന്നു. സോഡ ഞങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. വെള്ളവും ഗ്ലാസ്സും വേണം. മുട്ടയുണ്ടെങ്കിൽ നാലഞ്ചെണ്ണം പൊരിക്കൽ."

കത്തുന്ന നോട്ടത്തോടെ താൻ അടുക്കളയിലേക്ക് കയറിപ്പോകുമ്പോൾ ധർമ്മരാജൻ പിറകെ വന്നു.

"പേടിക്കേണ്ടടോ അവരാരും ബോധംകെട്ട് തന്നെ കയറിപ്പിടിക്കത്തക്കവണ്ണമില്ല."

താൻ പൊട്ടിത്തെറിക്കുകയായിരുന്നു.

"ഞാനിതനുവദിക്കില്ല. ഐ വോൺട് അലാ ദിസ്."

"ശ്... ശ്... പതുക്കെ. അവർ കേൾക്കും."

"ആരുകേട്ടാലും ഞാനിത് അനുവദിക്കില്ല. ദിസ് ഈസ് ടു മച്ച്."

അടുത്തുവന്ന് ചെവിയിൽ പറഞ്ഞു.

"പട്ടിക്കുഴുവേറീട് മോളേ. എന്റെ ഫ്രണ്ട്സിന്റെ മുന്നിൽ വെച്ചൊന്ന നാറി യാലുണ്ടല്ലോ നാടി ഞാൻ ചവിട്ടിക്കലക്കും."

ചുട്ടുപൊളുന്ന ചിമ്പിച്ചിയിലേക്ക് മുട്ട പൊട്ടിച്ചൊഴിക്കുമ്പോൾ മുട്ടയെക്കാൾ പൊളിയത് തന്റെ ഉള്ളാണ്.

അപ്പുറത്ത്. സംഭാഷണം ഉച്ചത്തിലാവുന്നതും അതിൽ അവ്യക്തത പടരുന്നതും അകത്ത് കട്ടിലിൽ കിടന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുമ്പോൾ ഏതൊക്കെയോ ഗോപുരങ്ങളുടെ അസ്ഥിവാദം ഇളകുകയായിരുന്നു. അടിസ്ഥാനം ഉലയുകയായിരുന്നു.

എവിടെ തന്റെ സോകാൾഡ് കമ്മിറ്റ് മെൻറ്. ആദർശം. പുരുഷനെ നിയന്ത്രിക്കാമെന്ന അപങ്കാരം?

അന്ന്... ആ ദിവസം... വിനയ ഓർത്തു. തന്റെ സഹനശക്തിയുടെ എല്ലാ ചരടുകളും പൊട്ടിയ ദിവസം.

രാത്രി പത്തരയോടെ ഗേറ്റിൽ ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷ. പിന്നിൽ ഒടിഞ്ഞു മടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ധർമ്മരാജൻ. ഷർട്ട് കീറിയിരുന്നു. അരയ്ക്കു കീഴോട്ട് അടിവസ്ത്രം മാത്രം.

"ഇയാളുടെ വീട് ഇതാണോ?" ഓട്ടോക്കാർ ചോദിച്ചു.

"ടാക്സി സ്റ്റാന്റഡിനടുത്തുവച്ച് ഇയാളേതോ പെണ്ണിനെ കേറിപ്പിടിച്ചു. ടാക്സി കാരെല്ലാം കൂടി ശരിക്കിൽ മെതിച്ചു. കാര്യം പോകുന്നതിനുമുമ്പ് തപ്പിയെടുത്തുകൊണ്ടു പോന്നതിന് എനിക്ക് വേറെ കാശുതരണം."

ഓട്ടോക്കാർ ചോദിച്ചു പണം എണ്ണിക്കൊടുക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ നോട്ടം തന്റെ ശരീരത്തിലായിരുന്നു.

"ഇതൊക്കെ നിറുത്താൻ പറ ഇയാളോട്. അല്ലെങ്കിൽ ഈ ഷെയിപ്പിൽ ആളിനെ കിട്ടുകേല."

രാവിലെ ഉണർന്നപ്പോൾ തലേദിവസത്തെ ഹാങ് ഓവറിൽ ധർമ്മരാജൻ കണ്ടത്

പെട്ടിയുമായി നിൽക്കുന്ന തന്നെ.

"ഞാൻ പോകുന്നു-എന്റെ വീട്ടിൽ."

"പരാതി ബോധിപ്പിക്കാനോ സ്മിരമായി താമസിക്കാനോ?"

"അത് അവിടെച്ചെന്നിട്ട് തീരുമാനിക്കും."

"തിരിച്ചുവരുന്നെങ്കിൽ രാത്രി എട്ടുമണി കൗശേഷമേ വരാവൂ. താക്കോൽ എന്റെ കൈയിലാണല്ലോ."

അച്ഛൻ ആദർശവതിയായ മകളുടെ അച്ഛനായിരുന്നു.

"നിനക്കെന്തുപറ്റി മോളേ? എവിടെപ്പോയി നിന്റെ തന്റേടമൊക്കെ? സാമർത്ഥ്യം കാണിക്കേണ്ടത് പ്രായോഗിക ജീവിതത്തിലാണ്. കോളജ് പ്ലാൻഫോമിലല്ല. പെണ്ണിനു കഴിയാത്തതായി എന്തുണ്ടീ ലോകത്തിൽ. അവളുടെ കണ്ണുനീരിന് സാമ്രാജ്യങ്ങൾ കെട്ടിപ്പൊക്കാനും തകർക്കാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്."

അച്ഛൻ തുറന്നുപറയുകയായിരുന്നു.

"വിവാഹിതയായ മകളുടെ കാര്യത്തിൽ അച്ഛനമ്മമാർക്ക് ചില പരിമിതികളുണ്ട്. നിന്റെ ഭർത്താവിനെ നേരെ നടത്താനുള്ള പൂർണ്ണമായ ചുമതല നിനക്കുതന്നെയാണ്. അതിൽ ഞങ്ങൾക്കെന്തു ചെയ്യാൻ കഴിയും?"

അന്ന് ആദ്യമായി ഭാവി എന്ന അനിശ്ചിതത്വത്തിലേക്ക് മിഴിച്ചുനോക്കി. മനസ്സിലെ വിശ്വാസഗോപുരങ്ങൾ ഇടിഞ്ഞുവീഴുന്നു. പോയത് ധർമ്മരാജന്റെ വീട്ടിലേക്കാണ്. ധർമ്മരാജന്റെ അമ്മയുടെ മുഖം ഇത്രയും കറുത്ത് ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല.

"കഥകളൊക്കെ ഞങ്ങൾ അറിഞ്ഞു. നീയാണവനെ നശിപ്പിച്ചത്. ഇവിടെ താമസിക്കുമ്പോ അവനൊരു പേടിയെങ്കിലുമുണ്ടായിരുന്നു അച്ഛനെ. ഇനിയിപ്പോ അനുഭവിച്ചോ. കൂടെ കരയാൻ ഞങ്ങളെ കിട്ടില്ല."

മേരി ക്യൂൻസ് മെഡിക്കൽ മിഷൻ തിരുവല്ല

Phone: 22594, 22589 Govt. Regd. No. A 13/84

അലർജി ഹോസ്പിറ്റൽ - പ്രത്യേകതകൾ

1. കേരളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ അലർജി ആശുപത്രി.
2. ശ്വാസകോശ തപക് അലർജി വിഭാഗങ്ങൾ.
3. അലർജിയുടെ കാരണം കണ്ടുപിടിക്കലും പ്രതിവിധി വാക്സിനേഷനും.
4. അലർജി ടെസ്റ്റ് കഴിഞ്ഞാൽ ഓരോ രോഗിക്കും വേണ്ട വാക്സിൻ വിഭാഗത്തുനിന്നും വരുത്തി കുത്തിവെച്ച് പൂർണ്ണസൗഖ്യം ലഭ്യമാക്കുന്നു.
5. Holystier - Dome Labs USA, Bencard Allergy Service U.K. തുടങ്ങിയ ലോകപ്രശസ്ത ലാബുകളുടെ സഹകരണം. രോഗം ദേദമായ 20000-ത്തിലധികം അലർജി രോഗികളുടെ അനുഭവസാക്ഷ്യങ്ങളും കേസ് ഹിസ്റ്ററിയും ചികിത്സാവിധിയും സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

സാധാരണ അലർജി രോഗങ്ങൾ

ശ്വാസകോശ അലർജി: ആസ്ത്മാ, ചുമ, തുമ്മൽ, ഈസ്നോഫീലിയ, മൈഗ്രേയിൻ, തലവേദന, സൈനസയിറിറ്റിസ്. തപക് അലർജി: ചൊറിഞ്ഞു തടിക്കൽ, ചൊറിഞ്ഞുപൊട്ടൽ, രക്തവാതം, ചികിത്സയ്ക്കു നേരത്തേ പേരു രജിസ്ട്രർ ചെയ്യുക.

ലേസർ ചികിത്സ

ബയോബീം-940 ലേസർ: സന്ധിവാതം, വേദന, ടെൻഡിനൈറ്റിസ്, നടുവേദന, കാർട്ടിലേജ് അസുഖങ്ങൾ, മററു വേദനകൾ. ബയോബീം-660 ലേസർ: കരിയാത്ത വ്രണങ്ങൾ, ശയ്യാവ്രണം, ഡയബറ്റിക് അൾസർ, മുഖക്കുരു മുതലായവയ്ക്ക്.

മററു പ്രത്യേക ചികിത്സകൾ

സോറിയസിസ്-സമ്മിശ്ര ചികിത്സ, ഇലക്ട്രോണിക് അപേർഷൻ തെറാപ്പി-മദ്യപാനാസക്തി, യോ, വിഷാദരോഗം, ലൂക്കോഡെർമറ്റൈറ്റിസ്.

X-ray, ECG, Nursing & Lab Technicians ഡിപ്പോമാ കോഴ്സ് ഇൻസ്പിററട്ടുകൾ

ഗൾഫിലും മററു വിദേശങ്ങളിലും, ഇൻഡ്യയിലും അംഗീകൃത ഡിപ്പോമാ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ നിങ്ങൾക്ക് അന്യസ്തുള്ള ആശുപത്രിയോളി നേടിയെടുക്കുന്നു. പാരാ മെഡിക്കൽ സിറ്റാപുകൾക്കുള്ള വർദ്ധിച്ച ജോലിസാധ്യതകൾ. പെൺകുട്ടികൾക്ക് ഹോസ്പിറ്റൽ സൗകര്യം. പുതിയ പൊച്ച് ജുലൈ ആദ്യം ആരംഭിക്കുന്നു. Application & Prospectus Rs. 25. Minimum Qualification: S.S.L.C. ഡയറക്ടർ, മേരിക്യൂൻസ് മിഷൻ ആശുപത്രി & അലർജി ക്ലിനിക്, തിരുവല്ല.

നെല്ലിക്കൽ മുരളീധരൻ

കാ

ക്കാൻ എൻ കൈവെള്ളയിൽ കണ്ണുകൾ ചാലിക്കുന്നു. കൈയ്ക്കു സാധാരണമല്ല-ഞാൻ വായിക്കട്ടെ. കനലാടിയ കൈയാണിത്, നീർക്കുത്തിൽ താഴും ഹൃദയംകൊരും കൈയാണിത്, പാതാളം മുടി-ചെരിക്കാനന്മുടി വില്ലും പിടിക്കും കൈയാണിത്, പണവും പെണ്ണും നീയും ചോർന്നുപോം കൈയാണിത്. രേഖകൾ ചൊല്ലും തൊഴിൽ, വിദ്യ, ആരോഗ്യം, ഭാഗ്യം; നേരുകാണുവാനെന്നെ മുതുകൻ തൂണയ്ക്കട്ടെ!

ഹിസ്സലതചരണം

ചങ്ങലപോലി മാതൃരേഖ കണ്ടാലും മുളളിൽ നെഞ്ചണച്ചവളമ്മ നിത്യരോഗിണിയല്ലോ ശിലതൻ കണ്ണിൽനിന്നുമൊഴുകുന്നവൾ, പച്ച-ത്തണലായ് വിരിഞ്ഞവൾ മരുഭൂമിയിലമ്മ. ദീപടയാളം മധ്യേ പേറിയ വ്യക്തം പിതൃ-രേഖ കാണുന്നു കൊച്ചുമുടിനാരുപോൽ കൃശം. വിസ്തരിക്കണോ, ദാരിദ്ര്യാർത്തിയിലലഞ്ഞവൻ അച്ഛനെനാനാളും കാണാക്കണ്ണിയിൽ സരോരുഹം സ്നേഹവും വാക്കും മാത്രം പൈതൃകം നിന്ന, കൂപ്പ-ജീവനം വാക്കാലല്ലോ, ജീവിതം സ്നേഹത്താലും. വന്നതാരിരുന്നതാരികിൽ കിടന്നതാ,- രന്ധനോ ബധിരനോ മുകനോ? തിരിച്ചറി-വെത്തിനെന്തറിഞ്ഞില്ല പോവതെങ്ങറിഞ്ഞില്ല കണ്ടതും കാണാത്തതുമെന്തിനെന്തറിഞ്ഞില്ല. ആയുർരേഖയിലൊരുപക്ഷി, വെട്ടുവുകൊണ്ടേ കാതരം നിലവിളിച്ചപ്പൊഴും പറക്കുന്നു മത്സ്യരേഖയിലുള്ളകൈയിൽ ഞാൻ കാണുന്നില്ല, ചുത്രനൂണ്ടാവില്ല-പുന്നരകം പുകിക്കൊൾക!

രാത്രി എട്ടുമണിക്ക് ധർമ്മേട്ടൻ വന്നപ്പോൾ ഗേററിൽ പെട്ടിയുമായി താൻ. എന്തു സംഭവിച്ചു എന്നുചോദിച്ചില്ല. പകരം മറൊരു കാര്യം പറഞ്ഞു. "നാളെ ഓഫീസിൽ പോകുന്നില്ല. തൽക്കാലം ലീവ്. പിന്നത്തെക്കാര്യം പിന്നെ." താൻ മൗനം പാലിച്ചു. "എല്ലാവരും പണ രാസ്മൽസാണ്. ആ സ്വപ്നം തോമസ് എന്റെ കളളുമെടിച്ചു കുടിച്ചോണ്ട് അയാളെനിക്കെതിരെ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തു." വിനയ ഓർത്തു. അതിനുശേഷം എന്താണ് നടന്നത്. ധർമ്മേട്ടൻ ആകെ മാറി. മദ്യഗന്ധ മൊഴിഞ്ഞ നേരമില്ലെന്നായി. തന്റെ കഴുത്തും കൈയും ഒഴിഞ്ഞു. വീട്ടിലെ വിലപിടിപ്പുള്ള തെല്ലാം അപ്രത്യക്ഷമായി. ഇനിയെന്താണ് വീട്ടിൽ വിലപിടിപ്പുള്ള

തായി? തന്റെ സംശയം, തന്റെ ചാരിതം. അത്... അത് നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയോ? നഷ്ടപ്പെടാം. മറു വഴികൾ അടയുമ്പോൾ തുരച്ചു ചാരായത്തിന്റെ പ്രലോഭനത്തിൽ അതും നഷ്ടപ്പെടാം... ആ നിമിഷം ആസന്നമാണ്. തന്റെ ഭർത്താവ് സ്വയം നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു മനുഷ്യനാണ്. മദ്യത്തിന്റെ ലഹരിയിൽ നിന്ന് വേറിട്ടൊരു വ്യക്തിത്വം അദ്ദേഹത്തിനില്ല. എല്ലാം നഷ്ടപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ്... മുമ്പ്... വിനയ കൈയിലിരുന്ന നീണ്ട കൂപ്പിയിലേക്കു നോക്കി. അതുനിറയെ വെള്ളപ്പൊക്കുകൾ. അവൾ ആശ്വാസത്തോടെ ചിരിച്ചു. "ഒരു വഴിയടയ്ക്കുമ്പോൾ ഈശ്വരൻ ഒന്നോ

വഴി തുറക്കുന്നു. ജീവിതംകൊണ്ട് സാദരിച്ച കണ്ണുനീരിന്റെ കറുത്ത രാത്രിക്ക് ഇതാ ഒരു വെളുത്ത പൂലരി. എല്ലാം ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്നഹങ്കരിച്ച് ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയാതെ നിൽക്കുമ്പോൾ എല്ലാം അവസാനിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന ആശ്വാസം മാത്രം ബാക്കി. വിനയ ഇന്നുവെള്ളയുടെ പുറത്തേക്കു നോക്കി. ഈ മുതിർന്ന വല്ലാത്ത ഭാഗി. വശ്യത. മനോഹാരിത. ഇവിടെ എല്ലാ വൈകൃതങ്ങളും ഭാഗികളാ വുന്നു. എല്ലാ കറുപ്പുകളും വെളുപ്പുകളാ വുന്നു. എല്ലാ തേങ്ങലുകളും പൂഞ്ചിരിക്കളാകുന്നു. സമയമില്ല... ഒന്ന് ഊളിയിടട്ടെ. വൈകൃതങ്ങളുടെ ഗർഭപാത്രങ്ങളിൽ ചാ പിളളയായിപ്പിറന്ന ഈ സൗന്ദര്യങ്ങളിലൂടെ...

കൈപ്പടമിതിൽ ഗുരുമുദ്രയില്ലാപ്പതി-ലുർക്കചന്ദ്രൻമാർ! ആർത്തനിസ്തജ്ജീവിതം ഫലം. ശുക്രമണ്ഡല വൃത്തരേഖ കണ്ടിടാം, സ്ത്രീയാൽ കീർത്തിക്കെട്ടവനല്ലോ, പീഡിതൻ വിപന്നനും. വിടുവിട്ടലഞ്ഞിടും, കുട്ടുകാരൊന്നും, തൊണ്ട-കിറി നീ വിളിക്കുമ്പോൾ ദൈവവുമ്പേക്ഷിക്കും രോഗവും കാമങ്ങളും വന്നു ദാശിക്കും, മൃതി-ഭീതിയിലായുഷ്കാലം തള്ളിനീക്കുവാൻ വിധി. നോക്കുകിയുള്ളകൈയിൽ നോക്കത്തൊറ്റും നോക്കി നോക്കുകുത്തിപോലൊരു മുത്തശ്ശിയിരിക്കുന്നു ചങ്ങല കടിച്ച തൻമുറിവിൽ തലോടുന്നു. നിന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞഴികൾക്കെങ്ങോപ്പുറം... കിടക്കപ്പായിൽ നിനക്കുറക്കം വരുന്നില്ല, വിളിയായെത്തുന്നതാണെന്നു നീ കാണുന്നില്ല. കുന്നിറങ്ങുമ്പോൾ വയൽവരമ്പിൽ നടക്കുമ്പോൾ ചിന്നകൗമാരം കണ്ടതൊക്കെയും ഭ്രാന്തൻ നിഴൽ.

ജി.എൻ. പണിക്കർ

ഇരുപത് ഒരു ഇടത്താവളം

ദീ

ദീപ്രയാത്ര കഴിഞ്ഞ് മടങ്ങിവരുന്ന വഴി കാണാൻ ദേവരാജൻ ഭദ്രയുടെ വീട്ടിൽ അവിചാരിതമായി എത്തിയത്. ആ സ്റ്റേഷനിൽ വണ്ടിനിറുത്തിയപ്പോൾ, ക്രോസ്സിംഗിനായി വണ്ടി അവിടെ ഏറെനേരം കാത്തുകിടന്നപ്പോൾ, പൊട്ടുന്നതെന്തെന്നി: എന്താ, ഇവിടെ ഇറങ്ങി ഭദ്രയെ ഒന്നു കണ്ടിട്ടുപോയാൽ?... ഇനി ഒരിക്കൽ ഇങ്ങോട്ടു വരാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു വന്നാലോ? ബാഗുമായി വണ്ടിയിറങ്ങി ഓട്ടോറിക്ഷ പിടിച്ച് ഭദ്രയുടെ വീടിനു മുമ്പിൽ ചെന്നിറങ്ങിയപ്പോൾ ഭദ്രയും അനിലയും അല്പം അത്ഭുതപ്പെട്ടു എന്നുതോന്നി. ഭദ്രയുടെ കൃത്യതിച്ചോദ്യം: "ഓ... ഏതാണ്ട് കുറേദിവസം താമസി കാൻ എത്തിയ മുളളല്ലോ...?" ചോദ്യംകേട്ട് ചിരിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ, മറുപടി തമാശ പറയാൻ കഴിയാത്തതിനു കാരണം ഒരുപക്ഷേ മനസ്സിന്റെ നിഗൂഢമായ ഏതോ കോണിൽ ഒരുങ്ങി അമർന്നുകിടന്ന ആശ്വാസം ആശങ്കയോ ആവാം. അതുകൊണ്ടാവാം അയാൾ പറഞ്ഞു: "ഒരു യാത്ര കഴിഞ്ഞ് വരികയാണ്... ഭദ്രയെയും അനിലയെയും കണ്ടുപോകാമെന്ന് കരുതി... ഇന്നുതന്നെ പോകണം..." "അതുകൊള്ളാം... ഇന്നുതന്നെ ഓടേണ്ടതുണ്ടോ?... ഒന്നോ രണ്ടോ ദിവസം നിന്നിട്ടുപോകാം സാർ... മുൻപൊരിക്കൽ പറഞ്ഞതാണല്ലോ, ഇവിടെ വന്നുനിലക്കാമെന്ന്! ഒരു വാരാന്തമെങ്കിലും..." "ശരി, സമ്മതിച്ചു... വന്നുകയറുമുൻപ് ഞാൻ തർക്കത്തിനില്ല..." "ഇരിക്കൂ, ചായ കൊണ്ടുവരാം..." ഭദ്രയുടെ അകത്തേക്കു പോയപ്പോൾ നിറഞ്ഞ ചിരിയുമായി നിന്ന അനിലയോട് ദേവരാജൻ ചോദിച്ചു: "എന്താ കഥയെഴുത്താനുമില്ലേ, അനിലേ?" "എക്സാമിനേഷന്റെ തിരക്കാണ്... രണ്ടുമൂന്നു കഥയ്ക്കുള്ള പ്ലോട്ടുണ്ട് മനസ്സിൽ..." "ഓ... എല്ലാം എഴുതണം... ഒന്നെന്നായി... ഏതായാലും പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞുപോയി... കേട്ടോ..." തന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ വരവിൽ

അനിലയ്ക്കൊന്നെന്നുതോന്നുന്നു കുടുതൽ സന്തോഷം. സീകരണമുറിയുടെ ഭിത്തിയിൽ കണ്ട ഫോട്ടോകളിലായി ദേവരാജന്റെ ശ്രദ്ധ. ഒന്ന് അനിലയുടെ അച്ഛന്റെ ഫോട്ടോ തന്നെ. താൻ മുൻപു വന്നപ്പോൾ കണ്ടതു തന്നെ. അതിനുമപ്പുറത്ത് ദേവിയുടെ ചിത്രം: അക്ഷരങ്ങളുടെ ദേവി... മുക്താംബികാദേവി... കഴിഞ്ഞ പ്രാവശ്യം ഇത് ഇവിടുണ്ടായിരുന്നോ? എന്തോ വ്യക്തമായി ഓർക്കുന്നില്ല... ഉദ്യമമെന്തായി ആ ആശ്വാസം ഉള്ളിൽ തലപൊക്കിയിട്ട്, ദേവരാജൻ ഓർത്തു. അക്ഷരങ്ങളുടെ, കലകളുടെ, ദേവിയെ കാണാൻപോകുക. ആ ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിൽ, ദേവീസ്ഥിതിയിൽനിന്ന് മനമുരുകി പ്രാർത്ഥിക്കുക: അക്ഷരങ്ങൾ എനിക്കു വരമായി തരു. ഭദ്ര പലവട്ടം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്: "സാർ അവിടെ ഒന്നുപോകണം..."

മെല്ലാം ഒന്നു പറയാൻ

പോയേതീരു... മോളും ഞാനും കൂടെവരാം..." "അതെന്താ ഭദ്രയ്ക്ക് ഞാൻ അവിടെ പോകണമെന്ന് ഇത്ര നിർബന്ധം?... തമാശ പറയാനും കുറിക്കുകൊള്ളുന്ന മറുപടി നല്കാനും വിരുതയായ അനില ഇടയ്ക്കുകയറിപ്പറഞ്ഞു: "അങ്കിൾ ഇനിയും മികച്ച കൃതികൾ എഴുതുമെന്നാണ് അമ്മയുടെ വിശ്വാസം. അതിന് അങ്കിളിനെ ശക്തനാക്കാനാ..." അനിലയെ നോക്കി അയാൾ മന്ദഹസിച്ചു: അയാൾ വിചാരിക്കുകയായി: എത്ര പെട്ടെന്നാണ് അനിലമോൾ തന്നെ അങ്കിളെന്ന് വിളിച്ചുതുടങ്ങിയതും തന്നോട് ഇത്ര അടുപ്പം കാണിച്ചുതുടങ്ങിയതും ആദ്യമാദ്യം അവൾ അല്പം അകന്നുനിന്നു. നേരിയ സംശയത്തോടെ തന്നെ വീക്ഷിച്ചപ്പോഴാണ് എന്തോ അനിലയെപ്പോൾ, അതിനുശേഷം ഒന്നു രണ്ടു പ്രാവശ്യം തമ്മിൽ കണ്ടപ്പോൾ, എല്ലാം അല്പം അകല ചാവിപ്പിടിച്ചു നിന്ന അനില. ഒരിക്കൽ ഭദ്രയോട് താൻ ചോദിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു: "എന്താ, മോൾക്ക് എന്നെ ഇഷ്ടമില്ലേ?"

"ഹേയ്... അങ്ങനെയൊന്നും വിചാരിക്കരുത്... അവളുടെ പ്രകൃതം അതാണ്. ആരോടും പെട്ടെന്ന് അടുക്കില്ല... പക്ഷേ, പരിചയമായാൽ, അല്പം അടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ. പിന്നെ വലിയ സാത്ത്യാമെടുത്തു കളയും..." "അമ്മയെപ്പോലെ അധികം വാചകമൊന്നുമില്ല. അല്ലേ?" ഭദ്ര ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "കൊള്ളാം... സാരണത്തിന്റേ? എന്നെയും തോല്പിക്കുന്ന വാചകമാണ്... ഒന്ന് സ്റ്റാൻഡായി കിട്ടണം എന്നെയുള്ളൂ..." ശരിയാണ് ഭദ്ര പറഞ്ഞത്... തന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ തേടിപ്പിടിച്ചെടുത്ത് വായിച്ചുതുടങ്ങിയ അനില. ആ പുസ്തകങ്ങളെപ്പറ്റി നിഷ്ക്കരുണം അഭിപ്രായം പറയാൻ ശിക്ഷാത്തവൾ... പ്രിഡിഗിക്കു പഠിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടിക്ക് സാധാരണ ഗതിയിൽ അപ്രാപ്യമായ ഉൾക്കാഴ്ച. അവളുടെ വിമർശനത്തിന്റെ മുമ്പിൽ തളർന്നിരുന്നുപോയ നിമിഷങ്ങൾ... അവൾ ചോദിച്ചു: "സ്ത്രീയെന്നു പറഞ്ഞാൽ അവൾക്കൊരു

കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

സിവിൾ എൻജിനീയറിങ്

ഡോ. എ. അച്യുതൻ
ഡോ. കെ. വിൻസന്റ് പോൾ
സിവിൾ എൻജിനീയറിങ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമാവുന്ന വിവരങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് നിർമ്മാണപദാർത്ഥങ്ങളെയും പറ്റി സമഗ്രമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥം.
വില 30 രൂപ

വന്യജീവി പരിപാലനം

വി. സദാശിവൻ
വന്യജീവിപരിപാലനത്തിൽ അടിസ്ഥാനപരമായി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട മിക്കവാറും എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള പുസ്തകം.
പേജ് 146
വില 23 രൂപ

വൈദ്യോപിള്ളി:

കവിതയും ദർശനവും

ഡോ. എസ്. രാജശേഖരൻ
മലയാള കവിതാചരിത്രത്തിൽ നിന്ന് പുതിയൊരു കവിതയനുഭവം കടഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഗവേഷണപ്രബന്ധം.
പേജ് 288
വില 38 രൂപ

ഏറ്റവും മികച്ച ചലച്ചിത്രഗ്രന്ഥത്തിനുള്ള അവാർഡ് നേടിയ മൂന്നു പുസ്തകങ്ങൾ

സിനിമയുടെ ലോകം

അടൂർ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ
ലോകപ്രശസ്തനായ ഒരു ചലച്ചിത്രകാരൻ സിനിമയുടെ വിവിധവശങ്ങളെപ്പറ്റി ഉറക്കെ ചിന്തിക്കുന്നു.
പേജ് 124
വില 10 രൂപ

കാഴ്ചയുടെ അശാന്തി

വി. രാജകൃഷ്ണൻ
സാഹിത്യരംഗത്ത് സവിശേഷവ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച ഒരു വിമർശകൻ സിനിമാസാഹിത്യത്തിന് പുതിയൊരു മാനം നൽകിക്കൊണ്ട് രചിച്ച ഗ്രന്ഥം.
പേജ് 220
വില 25 രൂപ

ചലച്ചിത്രത്തിന്റെ പൊരുൾ

വിജയകൃഷ്ണൻ
ചലച്ചിത്രാസ്വാദനത്തിന്റെ ചങ്ങവാളങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്ന ഈ ഗ്രന്ഥം ഉത്കൃഷ്ടകലാസൃഷ്ടികളുടെ സന്നിധിയിലേക്ക് ഒരു നടപ്പാത വെട്ടിത്തെളിച്ചിരിക്കുന്നു.
പേജ് 212
വില 15 രൂപ

പുസ്തകങ്ങൾ വി.പി.യായി അയക്കുന്നതാണ്

ഡയറക്ടർ

കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്

തിരുവനന്തപുരം - 695003

ഇൻറലക്ച്വൽ ലൈഫിംഗ്? ബുദ്ധിപരമോ, കലാപരമോ ആയ ഒരു വ്യക്തിത്വം? അങ്ങനെയൊന്ന് അവർക്ക് അസാധ്യമാണെന്നാണോ അഭിപ്രായം?

സത്യത്തിന്റെ മുഖംകണ്ട തെളിയിൽ സ്തംഭിച്ചിരുന്നുപോയ അവസരം... തമാശ പറഞ്ഞ് രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചു.

“ഓ... അമ്മയെ വെല്ലുന്ന സ്ത്രീസമത്വമാണല്ലോ...”

അനില എഴുതിയ കഥകൾ താൻ സുശ്രദ്ധ വായിച്ച്, അഭിപ്രായം പറയുകയും അവർക്ക് കത്തുകളെഴുതുകയും ചെയ്തതൊട്ടുകൂടിയാണ് മുൻപുണ്ടായിരുന്ന അപരിചിതതയോ അകൽച്ചയോ ഒക്കെ അവസാനിപ്പിച്ച്... ശരിയാണ്, കഥയെഴുതാനുള്ള ഗിഫ്റ്റുണ്ട് അനിലയ്ക്ക്...

പലതും ആലോചിച്ചിരുന്നതിനിടയ്ക്കാണ് ആത്മഗതമെന്നോണം ദേവരാജൻ പറഞ്ഞത്: “എത്ര വർഷമായി വിചാരിക്കുന്നതാണെന്നോ?”

ചായയുമായെത്തിയ ദ്രോഹദിപ്തി: “എന്തൊന്നാ ആത്മഗതം?”

“അല്ല, ദേവിയെ കാണാൻ പോകുന്ന കാര്യം...”

“മുകാംബികയുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ് സാർ അത്... എത്ര വിചാരിച്ചാലും നടക്കില്ല. പക്ഷേ, പെട്ടെന്നൊരു നാൾ സാൻ അവിടെ എത്തിയെന്നുവരും!”

ദ്രോഹദിപ്തി തടഞ്ഞുവെക്കുന്നത് തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമായാണ്. സന്ധ്യയോടുകൂടി മടങ്ങിപ്പോരാനായിരുന്നു പ്ലാൻ. പക്ഷേ, അനിലയും ദ്രോഹദിപ്തിയും സംസാരിച്ചപ്പോൾ സമയം കടന്നുപോയതിനാലല്ല...

അനിലയായത് പറഞ്ഞത്: “അങ്കിൾ നാളെ പോകാം...”

“അത്...”

“ഒരു അത്ഭുതം... അങ്കിൾ ഇന്ന് ഇവിടെ കഴിയുന്നു... നാളെ വെളുപ്പിനുള്ള ലിമിറഡ് ഫാസ്റ്ററിൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മടങ്ങുന്നു...”

ദ്രോഹദിപ്തി നേർക്കൊപ്പം ചോദ്യോത്തരത്തിൽ നോക്കി: എന്തു പറയുന്നു മോളുടെ അഭിപ്രായത്തെപ്പറ്റി?

പുഞ്ചിരിച്ച് ദ്രോഹദിപ്തി പറഞ്ഞു: “അനില പറയുന്നത് സമ്മതിക്കുക. ഞാനും ആ അഭിപ്രായക്കാരനാണ്. ഒരു യാത്ര കഴിഞ്ഞുവരുന്നതല്ല, പ്രത്യേകിച്ച് വലിയ അസൗകര്യമൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ ഇന്ന് ഇവിടെ നിന്നിട്ട് രാവിലെ പോകാം...”

“പക്ഷേ...”

“പക്ഷേ?”

“ദ്രോഹദിപ്തി മറ്റൊരു തമാശയെഴുതിയത് ഞാൻ രാത്രി തങ്ങുക... ഇന്നു എന്തു പറയുമെന്നു ഭയന്നാണ്...”

“അങ്ങനെയൊന്നെങ്കിൽത്തന്നെ സാറെനിന് ഭയക്കണം? പരിമേരിക്കണം?”

“ഒന്നുമില്ലാത്തതന്നെ അപവാദം പറഞ്ഞു പറഞ്ഞു ഇന്നും... ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ പരിമേരിക്കണമെന്നു കൂടി അവരെക്കൊണ്ട് പറ

യിക്കണോ?...
ദ്രോഹദിപ്തി അവൾ ചോദിച്ചു: “അതുശരി, അപ്പോൾ സ്വന്തം സല്പേരിന് കളങ്കം വരുമെന്നു പേടിയാണോ?”

“അതല്ല ദ്രോഹദിപ്തി... എനിക്കെന്തിനു പേടി? ദ്രോഹദിപ്തി മകളും എന്റെ പേരിൽ സംസാരിച്ചതുകൊണ്ടുതന്നെയാണല്ലോ...”

അനില ഇടയ്ക്കുകയറി പറഞ്ഞു: “ഈ അമ്മയുടെ ഭയവും പരിമേരിക്കും സന്ദർഭത്തിൽ കയറിനിന്ന് ഉൾപ്പെടെ പ്രസംഗം കാഴ്ച. ധീരയെന്നും ആരെയും കൃസാന്ത വളെന്നും എല്ലാം ആളുകൾ പറയുകയും ചെയ്തും. പക്ഷേ, സത്യമോ?”

“മോൾ പറയുന്നത് ശരിയാ... സത്യത്തിൽ ദ്രോഹദിപ്തി പേടിത്തൊണ്ടിയാണ്... വിരസ്യ മൊക്കെ മുഖംമൂടിമാത്രം...”
“ഓ... നിങ്ങൾ അങ്കിളും മോളുംകൂടി എനിക്ക് ധൈര്യം തരണം... ഞാൻ അടുക്കളയിലൊന്നു പോയിവരാം...”

താൻ രാത്രി തങ്ങുന്നു എന്നുറപ്പായപ്പോൾ തനിക്കായി എന്തോ തയ്യാറാക്കാനാണ് ദ്രോഹദിപ്തി പുറപ്പെട്ട്, അയാൾ നിന്നു.

താൻ വായിച്ചിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങളെപ്പറ്റിയും തന്റെ കുട്ടികാരെപ്പറ്റിയും എല്ലാം അനില പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

ദ്രോഹദിപ്തിയും ഒന്ന് സംസാരിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ദേവരാജൻ ഓർത്തു: ശരിയാണ്, തന്റെ സ്വന്തമെന്നു പറയപ്പെടുന്ന കുടുംബത്തിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു അമ്മ ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഒരിക്കലും. എന്തിന്, തന്റെ ഉന്നതി മുന്നിൽക്കണ്ട് തന്റെ ഭാര്യയോ മക്കളോ ഒരിക്കലും ഒന്നും തന്നോട് പറഞ്ഞിട്ടില്ല. തന്റെ കൃതികൾ വായിക്കാനോ, അവയെക്കുറിച്ച് എന്തെങ്കിലും അഭിപ്രായം പറയാനോ, അവരാരും മിനക്കെട്ടിയിട്ടില്ല...

മോഹിനിമാത്രം താൻ എഴുതുന്നതെന്തും തേടിപ്പിടിച്ച് വായിക്കും; അവളുടെ ഭർത്താവ് ഇയാളെന്നും അവർക്കു മാത്രമുണ്ട് തന്നെപ്പറ്റി അല്പമെങ്കിലും അഭിമാനം. ശരിയാണ്, അന്ധർ, തന്റെ ശിഷ്യർ, സുഹൃത്തുക്കൾ ഒക്കെയാണ് എഴുത്തുകാരനായ തനിക്ക് പ്രേരണാസാഹചര്യം ആവേശവും നൽകുക...

“ഞാൻ നേരത്തേ പറഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി സാരെന്തു പറയുന്നു?”

അടുക്കളയിൽ നിന്ന് മടങ്ങിയെത്തിയ ദ്രോഹദിപ്തി ചോദ്യം അയാളെ ചിന്തകളിൽ നിന്നുണർത്തി.

“എന്താണ് ദ്രോഹദിപ്തി?”

“പി.എസ്.ആർ.യെന്നു കാര്യം?”

ദ്രോഹദിപ്തി പഴയ പാർട്ടിയിലെ മന്ത്രിയുടെ അധിഷ്ഠിതപ്പെടാൻ സെക്രട്ടറി ആകാമോ എന്ന അന്വേഷണത്തിന് എന്തു മറുപടി നൽകണം? താൻ അതിനു പോണോ? പാർട്ടിയിൽ നിന്ന് താൻ അകന്നു പോകുന്നു എന്ന ചിന്ത നേതൃത്വത്തിനുള്ള യതിന്റെ ഫലമാവാം ആ നിർദ്ദേശം... അതു സ്വീകരിക്കണോ? പ്രൈവറ്റ് കോളേജ് ഡിപ്ലോമയും പ്രൊഫഷനലും രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹിക പ്രവർത്തനയുമായ ദ്രോഹദിപ്തി ചോദ്യമാണ്,

ഉപദേശം തേടലാണ്...
ദേവരാജൻ പറഞ്ഞു: “അതൊരു ചവിട്ടുപടിയായി മാറുമെങ്കിൽ...”

“എന്നുപറഞ്ഞാൽ?”
“അധിഷ്ഠിതപ്പെടാൻ പി.എസ്... പിന്നെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ സ്ഥാനാർത്ഥി... എം.എൽ.എ... മന്ത്രി... ദ്രോഹദിപ്തി വിജയമായിരിക്കും മന്ത്രി എന്ന നിലയിലും!”

“സാൻ വിചാരിക്കുമ്പോലെ അത്ര എളുപ്പമൊന്നുമല്ല. ഇപ്പോൾ, ഈ നിർദ്ദേശം വന്നതുകൊണ്ട് അടുത്ത തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ നിന്നുകൂടി എന്നെ ഒഴിവാക്കാൻപോലുമുണ്ടാകാം സാഹസം...”

“അതെന്തിനാ?”

“ആ സിറ്റിയിൽ കണ്ണുള്ളവർ വേറെയുണ്ട്... ഇവിടെ ഒന്നു ചോദിക്കട്ടെ, ഞാൻ അങ്ങനെ ആയിത്തീരണമെന്നുണ്ടോ? സാറിന്റെ ആത്മാർത്ഥമായ അഭിപ്രായം അതാണോ?”

“സത്യം പറയട്ടെ, ദ്രോഹദിപ്തിയോടൊന്നു തിരിച്ച് എനിക്ക് സന്തോഷമേയുള്ളൂ... ദ്രോഹദിപ്തിയോടൊന്നു വിജയിക്കുകയും ചെയ്തും...”

പലപ്പോഴായി ദ്രോഹദിപ്തി പഠത്തിലുള്ള വാക്യങ്ങൾ ദേവരാജന്റെ മനസ്സിലൂടെ മിന്നിപ്പറന്നുപോയി:

“എനിക്കറിയാം കുറച്ചൊക്കെ താണു കൊടുത്തിരുന്നെങ്കിൽ പിടിച്ചുകയറാമായിരുന്നു...”

“എനിക്ക് ഞാനെന്ന ഭാവം, ധർഷ്ട്യം, കൂടുതൽ അല്ലേ?”

“മകൾ, ഭാര്യ, അമ്മ എന്ന മൂന്നു പദവികൾക്കും വിലയുള്ളതാണ് സ്ത്രീ എന്നത്...”

ദ്രോഹദിപ്തി നിഷ്പക്ഷമതികൾ പറഞ്ഞുകേട്ടത്, ദ്രോഹദിപ്തി പറഞ്ഞുകേട്ടത്... ഏറ്റവുമൊടുവിൽ രാജ്യസഭാംഗത്വം ഡോ. ദ്രോഹദിപ്തി ഏതാണ്ടു ലഭിച്ചുതന്നെയായിരുന്നു...

എല്ലാം ഒന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നു: അസാധാരണമായ കഴിവും സിദ്ധികളും ഉള്ള സ്ത്രീക്കുപോലും സാമൂഹികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പ്രവർത്തനം നടത്തി മുന്നിലേക്കു വരണമെങ്കിൽ കടക്കേണ്ട കടമ്പകൾ അനവധിയാണ്... പുരുഷന്റെ മേധാവിത്വമാണെങ്കിലും... സ്വന്തം സ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി അവൻ അവലംബിക്കുന്ന എണ്ണിയാലൊട്ടുത്ത കൂത്സനീതികൾ... തനിക്ക് പ്രതിരോധി ആയെക്കൊണ്ട് ഭയമുള്ള സഹപ്രവർത്തകയെക്കുറിച്ച് കെട്ടുകഥകൾ പറയുമായി പ്രചരിപ്പിച്ച് ആ സ്ത്രീയുടെ സ്വഭാവപരത വിദഗ്ദ്ധമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നവർ...

“ഷെയ്ക്സ്‌പിയർ എത്രമാത്രം മനുഷ്യസ്വഭാവം പഠിച്ചിരിക്കുന്നു...”

ദ്രോഹദിപ്തി അഭിപ്രായം കേട്ട് ദേവരാജൻ ചോദിച്ചു:

“പൊട്ടുന്നെന്ന എന്താ ഷെയ്ക്സ്‌പിയറെ ഉദ്ദേശിക്കാൻ?”

“ദാൻ വൺ മേ സ്മെൽ, ആൻഡ് ബി എ വില്ലൻ... ഡെൻമാർക്കിൽ മാത്രമല്ല...”

(നാടൻ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ ചിരിച്ചു)

ദീർഘമായ ഒരു കുമ്പസാരത്തിന്റെ സ്വഭാവമുണ്ടായിരുന്നു ദ്രോഹദിപ്തിയുടെ പറഞ്ഞ കഥകൾക്ക്. മിക്കപ്പോഴും അനിലയുടെ

സാന്നിധ്യത്തിൽത്തന്നെ. സംസാരത്തിനിടയിലും ദ്രോഹദിപ്തിയുടെ ചെമ്പുതൂക്കുണ്ടി തുണ... അവളുടെ സംസാരം കേട്ടും മറുപടി പറഞ്ഞും താൻ അറിയാത്തതൊന്നു ദേവരാജൻ അടുക്കളയിലും സ്റ്റാൻഡിംഗിയിലും ബസ് സ്റ്റാൻഡിലും ദ്രോഹദിപ്തിയോടൊന്നു എത്തി... ഓപ്റ്റിക്കൽയുടെ പുറത്തൊട്ടുകൾ ഒന്നൊന്നായി പൊളിഞ്ഞിരിക്കി വിഴുകുമായി... ഏറ്റവും ഒടുവിൽ ഉള്ളിന്റെയുള്ളിലെ സത്ത മാത്രമായി നിലകൊള്ളുക...

“ഐ വാങ്ങ് സമാൻ... എന്റെ സ്ത്രീത്വത്തെ അംഗീകരിക്കുന്ന, പക്ഷേ സ്നേഹബന്ധമെന്നു പറയുന്നത് ലൈംഗിക മാത്രമല്ലേന്ന് നന്നായിരുന്ന ഒരാൾ... വർഷങ്ങളായി ഞാൻ ഈ അന്വേഷണത്തിലാണ്...”

ദേവരാജൻ തന്റെ വീട്ടിൽ തങ്ങിയ ആ ദിവസമാണ് ദ്രോഹദിപ്തി ചിന്തയ്ക്കും ആത്മപരിശോധനയ്ക്കും ചിന്തയ്ക്കും ഒരുവെട്ടത്...

പുരുഷൻമാർ വെറും ചെറുകുട്ടാണെന്ന തന്റെ വിശ്വാസത്തിന് ദേവരാജൻ സാർ മാറാം വരുത്തുമോ? തന്റെ തുടങ്ങിയ ശരീര മാത്രം കണ്ടവർ. തന്റെ ഞാലിയുടെ വശ്യതയിൽ ലഹരികൊണ്ടവർ... സ്വന്തമായ വികാരങ്ങളും ചിന്തകളും ഉള്ള ഒരാളായി തന്നെ അവരാരെങ്കിലും കരുതിയിട്ടുണ്ടോ?

ഇല്ല. ഇല്ല. അപ്പോൾ താൻ വീണ്ടും കടുത്ത ഒരു മോഹഭംഗത്തിനുള്ള വഴി സ്വയം വെട്ടിയൊരുക്കുകയോണോ? വീണ്ടും ഒരു മണ്ടൻകളി.

ദേവരാജൻ അവിടെ കൂസലിട്ടു പറഞ്ഞു: “മിസ്സിസ് സുഭാഷിണി ദേവരാജൻ കാണണം ഇതെല്ലാം...”

“ഓ... അതൊക്കെ വിട്... സത്യത്തിൽ എനിക്ക് സാവിത്രിയെത്തയ്ക്കേണ്ടതാണ് ഏറ്റവും കടപ്പാട്...”

“ഐ?”

“കുഞ്ഞമ്മയാണല്ലോ ദ്രോഹദിപ്തിയെ എനിക്കു പരിചയപ്പെടുത്തിത്തന്നത്...”

“സാറിന്റെ കൂടെത്തയ്ക്കേണ്ടതാണെങ്കിലും... ചേച്ചി വളരെ നല്ല സ്ത്രീയാണ്... എന്നും എന്തോട് സ്നേഹമായിരുന്നു ചേച്ചിക്ക്...”

“എന്റെ കുഞ്ഞമ്മയാണെങ്കിലും നല്ലവൾ, അല്ലേ? അപ്പോൾ ഞാൻ വെറും തപ്പിപ്പൊളിയാണെന്നാണോ?”

“പക്ഷേ... ചേച്ചി ഇതിനേ... ഇല്ല മറ്റൊരു അറിവേ... മോളും ഡി.ആറും ഞാനും ഒഴികെ...”

“സാറെന്ന വിളി പെട്ടെന്ന് ‘ഡി.ആർ.’ എന്നായിരിക്കുന്നു. ദേവരാജനു പകരം ഡി.ആർ. കോളേജ് സ്റ്റാൻഡിംഗിലെ പതിവ് പരിചയവും. അത്രയുംകൂടി അനുപാതികമായി എന്നർത്ഥം, അയാൾ ഉള്ളിലേ മന്ദഹസിച്ചു.

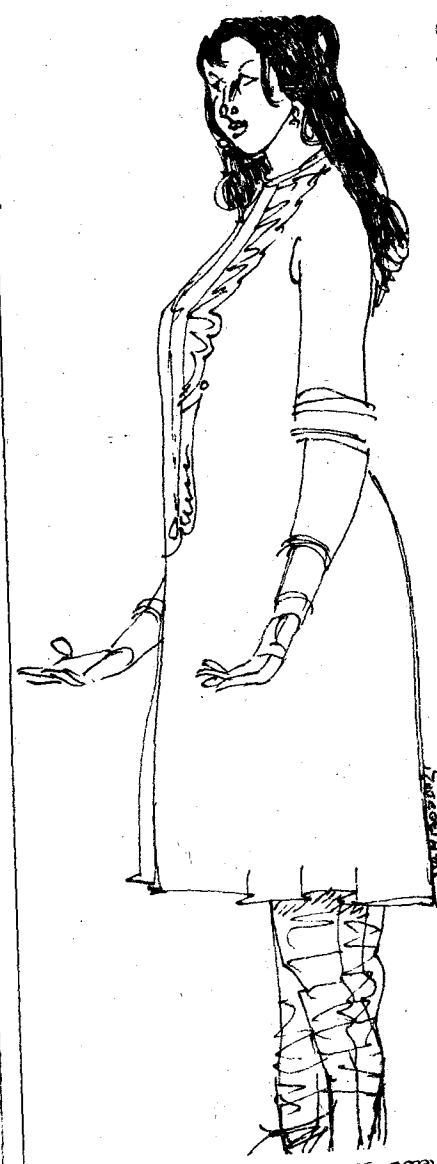
അനിലയുടെ കമൻ്റ്: “കുഞ്ഞമ്മയെന്ന അങ്കിൾ... അപ്പോൾ നാം ഇൻവിസിബിൾ ആയി മാറണമല്ലോ... മറുതള്ളവർക്ക് അഭ്യൂഹം...”

ദ്രോഹദിപ്തി: ദേവരാജനും... അനില തുടർന്നു പറഞ്ഞു: “അമ്മയെയും അങ്കിളിനെയും ഉപദേശി

കണമെന്ന ഗതികേടിലായപ്പോൾ ഞാൻ...
 "അതു സാരമില്ല... മോളുടെ ഉപദേശം കേൾക്കട്ടെ..."
 "ആദ്യമായി അമ്മയും അങ്കിളും ഈ ഭയം അങ്ങ് കൈവിടണം. എന്നെക്കണ്ടാൽ കിണ്ണം കട്ടെന്ന് തോന്നുമോ എന്ന ഭാവാ. അങ്കിൾ ഞങ്ങളുടെ സുഹൃത്ത്. ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വന്നു. ഒരു ദിവസം തങ്ങി. അത്രതന്നെ. അതിൽ ഇത്ര വേവലാതിപ്പെടാൻ എന്തിനാണു?"
 സന്ധ്യ. കുന്നിൻമുകളിലെ ഭദ്രയുടെ വീട്ടിനു മുമ്പിൽ നിന്നാൽ ഏറെ ദൂരം കാണാം. അങ്ങുതാഴെ ഏതോ ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിൽ നിന്ന് കേതിസ്തോത്രങ്ങൾ മെക്കിലൂടെ കേൾക്കുന്നു.
 "എന്തു ക്ഷേത്രമാണവിടെ?"
 ഭദ്ര പറഞ്ഞു:
 "അത് സരസ്വതിയാ... ഡി.ആർ. തയ്യാറാ ഞെങ്കിൽ നമുക്ക് അവിടെപ്പോയി തൊഴുതു വരാം..."
 ദേവരാജൻ അറച്ചുനിന്നു. ഭദ്രയെയും അനിലയെയും എല്ലാവരും അറിയും. അവരുടെ നാടാണ്. തന്നെയും ചിലർ അറിഞ്ഞുകൂടെ നീല്ല. അപ്പോൾ...
 അനില പറഞ്ഞു:
 "ഈ അങ്കിളിന് എല്ലാം സംശയമാ... തോറു... വരു അങ്കിൾ..."
 ഭദ്രയോടും അനിലയോടും ഒപ്പം ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിലേക്കു നടക്കുമ്പോൾ ദേവരാജൻ ഓർമ്മിച്ചു: വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പ് ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പതിവായി പോയി പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്ന കാലം... അന്ന് ദൈവചിന്തയുടെ വെളിച്ചത്തിലാണ് നടന്നത്... എല്ലാം ഒന്ന് ഉള്ളതുതന്നെ പറയാൻ ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു: സർവ്വവ്യാപിയായ പരമകാര്യണികനായ ദൈവം. അത് നിലച്ചുപോയതോടെയാണ് മനസ്സ് സദാ അശാന്തവും അസ്വസ്ഥവുമായിത്തീർന്നത്... ഇതാ ഇപ്പോൾ വീണ്ടും... മുകാംബികയിൽ പോയി കുളിച്ചതൊഴണമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ചു തുടങ്ങിയിട്ട് കാലമേറെയായി. ഭദ്ര ഇടയ്ക്കിടെ അതേപ്പറ്റി ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു, നിർബന്ധിക്കുന്നു...
 ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പുറപ്പെടാൻ നേരത്ത് ഭദ്ര പറഞ്ഞു:
 "അവർദ്ധ്യ കട്ടണമെന്ന് സ്വകാര്യമായി ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കും കേട്ടോ..."
 "ഓ... അവർദ്ധ്യ... ഭദ്ര, അക്കാത്യമൊക്കെ നമുക്ക് പിന്നീടു സംസാരിക്കാം..."
 ഭദ്ര സംശയിച്ചു: എന്തേ താൻ പറഞ്ഞത് ഇഷ്ടന് പിടിച്ചില്ലെന്നാണോ? അംഗീകാരങ്ങളൊന്നും കിട്ടാത്തതിലുള്ള പരിഭവമാണോ? തന്ത്രപരമായി കരുക്കൾ നീക്കാനും വേണ്ടവരെ വേണ്ടസമയത്ത്, വേണ്ടവിധത്തിൽ കാണാനും ഉള്ള കഴിവിലാത്ത ദേവരാജൻ സാർ... ശരിയാണ്, തനിക്ക് രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തന രംഗത്തു സംഭവിച്ചത്, സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്, ദേവരാജൻ സാറിന് സാഹിത്യ പ്രവർത്തനരംഗത്ത് സംഭവിക്കുന്നു. കാര്യമായ

ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല...
 ദേവിയുടെ മുന്നിൽനിന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കുമ്പോൾ ദേവരാജന്റെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. അയാൾ മനമുരുകി പ്രാർത്ഥിച്ചു:
 "ദേവി എന്റെ പൊന്നുദേവി... എനിക്ക് ഒരു വരം മാത്രം മതി... അക്ഷരങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിൽ എന്നെ കരുത്തനാക്കൂ... അത്രമാത്രം... അക്ഷരങ്ങളുടെ ദേവി... എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കൂ..."
 വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ക്ഷേത്രാങ്കണത്തിലേക്കുവരുമ്പോഴാണ് താൻ ഇത്ര വികാരാധീനനായിപ്പോയത്... അയാൾ സ്വയം പലവട്ടം ചോദിച്ചു-ഉത്തരം കിട്ടാത്ത ചോദ്യം. പ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കുമ്പോൾ, കൈയിൽ പൂവും പ്രസാദവുമായി നടന്നപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു:
 "ഭദ്ര, ഇയാൾ എന്നെ വീണ്ടും കേതനാക്കിക്കളഞ്ഞു..."
 അനിലയുടെ കമൻ്റ്:
 "അമ്മ ചെയ്ത ഒരു നല്ല കാര്യം..."
 ഭദ്ര പറഞ്ഞു:
 "അടുത്ത സന്ദർശനം മുകാംബികയാ എന്താ?"
 ദേവരാജൻ മന്ദഹസിച്ചതേയുള്ളൂ...
 വീട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ അനില പറഞ്ഞു:
 "അങ്കിൾ എഴുതാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും നോവലിനെപ്പറ്റിയോ, കഥയെപ്പറ്റിയോ പറയൂ... ഞങ്ങൾ അത് ഒന്നു കേൾക്കട്ടെ..."
 ദേവരാജൻ ചോദിച്ചു:
 "മോൾക്ക് പരീക്ഷ അടുത്തിരിക്കുമല്ലോ?"
 "അതു സാരമില്ല അങ്കിൾ... ഞാൻ വെളുപ്പിന് എണ്ണിന് പാഠ്യമാണ്..."
 അല്പമൊന്ന് അറച്ചുനിന്നെങ്കിലും പിന്നീട് അയാൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ കിടന്ന ആശയങ്ങൾ, സ്വപ്നങ്ങൾ, മോഹങ്ങൾ, കൊച്ചു കൊച്ചു ദുഃഖങ്ങൾ, എല്ലാം... എല്ലാം...
 ഭദ്രയും ഭദ്രയുടെ അടുത്തുതന്നെ ഇരുന്ന അനിലയും...
 രണ്ടുപേരും തന്റെ മുന്നിലെ വിദ്യാർത്ഥിനികളാണെന്ന് ദേവരാജൻ ധരിച്ചുപോലുണ്ടായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ അയാൾക്കു തോന്നി, തന്റെ മുമ്പിൽ എസ്.വി.ലിലാണെന്ന്, ലീലമോളാണെന്ന്...
 ദേവരാജന്റെ സംസാരം കേട്ടിരുന്നപ്പോൾ അമ്മയോട് കൂടുതൽ കൂടുതൽ ചേർന്നിരിക്കാൻ അബോധപൂർവ്വമായി ശ്രദ്ധിച്ചുവന്നു അനില.
 ജീവിതത്തിൽ മറ്റൊരിക്കലും ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത എന്തോ ഒരു സുഖം, ഒരു അനുഭൂതി അനുഭവിക്കുകയായിരുന്നു ദേവരാജൻ...
 അനിലയുടെ അഭാവത്തിൽ-അവൾ ഞാൻ എവിടെയോ മറ്റൊരു പോയപ്പോൾ-ഭദ്ര പറഞ്ഞു:
 "മോൾക്ക് ഡി.ആറിനെ വലിയ ഇഷ്ടമായിപ്പോയി..."
 "അതാ എനിക്കു ഭയം..."
 "അതെന്താ?"

"എനിക്ക് അനിലമോളുടെ സ്നേഹം നഷ്ടമാവുമോ എന്ന പേടി... എന്തെങ്കിലും സംഭവം... ഞെറുപ്പിയാണോ..."
 "അതിനുള്ള സാഹചര്യം ഉണ്ടാക്കാതിരുന്നാൽ മതിയല്ലോ..."
 "ഓ..."
 "ഐ വിഷ് വി വേർ എലോൺ ടുഗേർ ഫോർ എ ഫ്യൂ ഓവേഴ്സ്..."
 (ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾ നാം തിരിച്ച് ഒറയ്ക്കു കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ, എന്നാശിച്ചു പോകുന്നു...)
 ഭദ്ര ചിരിച്ചു. കണ്ണുകളിൽ കൃത്യതയുടെ തിളക്കം... ഭംഗിയുള്ള പല്ലുകളുടെ വിടവുകൾ...
 "മനസ്സിലിരുപ്പ് മോശമല്ലല്ലോ... അപ്പോൾ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുള്ളത് ശരിയാണ്!"
 "എന്ത്? ഭദ്ര എന്നെപ്പറ്റി എന്തു കേട്ടു?"
 "ഡി.ആറിനെപ്പറ്റിയല്ല... ഡി.ആറിനെപ്പോലുള്ള എഴുത്തുകാരെപ്പറ്റി, മൊത്തത്തിൽ..."
 "എന്താണ് കേട്ടതെന്നു പറയൂ..."
 "ഈ സാഹിത്യകാരന്മാരെല്ലാം ശ്രദ്ധ അലവലാതികളാണെന്ന്!"
 ദേവരാജന്റെ മുഖം പെട്ടെന്ന് വാടി.
 അയാൾ ഒന്നും പറയാതെ നിന്നു... താൻ ഞെറുപ്പിപ്പോയപ്പോഴോ? ഭദ്രയ്ക്ക് തന്നെ കുറിച്ച് പൂച്ഛമോയോ?...
 കുനിഞ്ഞിരുന്ന അയാളുടെ താടിക്കു പിടിച്ചുയർത്തി. 'എന്ത് എന്നോടു പിണങ്ങിയോ? കൊച്ചുകുട്ടികളുടെ രീതി തന്നെ!' എന്ന് ഭദ്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ മററുപോയി. വികാരവിപരണനായി... തന്റെ കണ്ണുകൾ നിറയുകയാണോ? അയാൾ അവളുടെ കരം ഗ്രഹിച്ച്, എണ്ണിറുന്നിരുന്നു. അവളെ തന്നോടു ചേർത്തുനിൽക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവൾ പറഞ്ഞു:
 "ചേയ്... ഇതെന്താ, വീണ്ടുവിചാരിച്ചാതെ... ഡി.ആർ അങ്ങനെ താഴരുത്..."
 ദേവരാജൻ കൈവിട്ട് കുററബോധത്തോടെ കസേരയിൽ ചെന്നിരുന്നു, നഗ്നശരീരനായി...
 അഹിതമായി ഒന്നും സംഭവിക്കാത്തപോലെ ഡോ.ഭദ്ര സംസാരിച്ചു:
 "നോക്കൂ, ഡി.ആർ. പറയുമ്പോലെ പട്ടമെത്തയല്ല, മന്ത്രിയുടെ പേഴ്സണൽ സ്റ്റാഫിലെ ഉദ്യോഗം... പല വൃത്തികേടുകളും കണ്ടില്ലെന്നു നടിക്കേണ്ടിവരും. പിന്നെ സന്തതമായി ആരെയും വിമർശിക്കാൻ ഇന്നുള്ള ലൈസൻസ് നഷ്ടമാവുകയും ചെയ്യും... ഇന്ന് മന്ത്രിയെയും വിമർശിക്കാം... പക്ഷേ, അവിടെ ചെന്നു കൂടുങ്ങിയാൽ..."
 "ഒരു 'പൊലിറ്റിക്കൽ കരിയർ' ഭദ്ര മുന്നിൽ കണ്ടു എന്നു തോന്നിയതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ അതു പറഞ്ഞത്... പക്ഷേ, അതു നന്നല്ലെന്ന് ഭദ്രയ്ക്കു തോന്നുന്നപക്ഷം... അതങ്ങു മറന്നേക്കൂ..."
 അപ്പോഴേക്ക് അവരുടെ ചിന്തകളെ തകിടം മറിച്ചുകൊണ്ട് പുറത്തുവന്നു അനില. അവളുടെ നർമ്മാനിരന്ത വാക്കുകൾ:
 "ഓ... ഇതെന്താ രണ്ടുപേരും വലിയ

ഗൗരവത്തിൽ... ഏതു പ്രശ്നമാണ് രണ്ടുപേരെയും ഇത്ര അലട്ടുന്നത്? രാഷ്ട്രീയമാണോ സാഹിത്യമാണോ?... ഹങ്കറിയും ചെക്കോസ്തൊവാക്യയുമാണോ? കേരളവും ഇന്ത്യയുമാണോ?...
 ദേവരാജൻ ചിരിച്ചതേയുള്ളൂ.
 ഭദ്ര പറഞ്ഞു:
 "ഓ... മതി... നിന്റെ ഒരു വാചകവും വാരലും... കുറെക്കൂടുന്നു... ഡി.ആറിന്റെ

സാന്നിധ്യത്തിൽ..."
 ദേവരാജനെ നോക്കി അനില കണ്ണിറുകി കോണിച്ചു. അവൾ തുടർന്നുപറഞ്ഞു:
 "മമ്മി... വൺ കമ്പ് റെഡ്..."
 ഭദ്രയെ വാരാനും കളിയാക്കാനും മുതിർന്നുവെഴാൻ പകുതി ശരാശരിയുള്ള അനിലയുടെ 'മമ്മി' വെളി...
 "മമ്മി, വാട്ട്സ് റോങ് വിത്ത് യൂ?"
 "ഐ, എന്ത്?"
 "അല്ല, ഇത്ര സീരിയസ്സാകാൻ?"
 ദേവരാജൻ സ്വപ്നം കാണുകയായി. ഭദ്രയും അനിലയും താനുമായി മുകാംബികയ്ക്കു പോകുന്നു...
 -മുഖ്യമായും കന്നടയും തമിഴും സംസാരിക്കുന്ന ചെറിയ പട്ടണം...
 -മലയാളത്തിലുള്ള തങ്ങളുടെ സംസാരം കേട്ടു ഫ്രൂട്ട്സ്റ്റാറാളുമ. അല്ലെങ്കിൽ പുക്കച്ചു വടക്കാരൻ. അയാളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ ചെറു ചിരി. അയാളുടെ ചോദ്യം:
 "കേരളത്തിനാണോ?"
 "ഓ... മലയാളിയാണോ?"
 "അതെ. ഞാൻ കോഴിക്കോട്ടുകാരനാ... പത്തുമൂപ്പു വർഷമായി ഇവിടെ വന്നിട്ട്... നിങ്ങളു വീടെവിടാം..."
 "എന്നൊക്കളത്താ..."
 "ഇവിടെ ദേവീദർശനത്തിനു വന്നതാണോ?"
 "ഓ..."
 "മകളല്ലേ?"
 "അതെ..."
 "ആകെ ഒരു മകളേയുള്ളോ..."
 "ഇല്ല... ഇവൾ ഏറ്റവും ഇളയ മകൾ... വേറെയും ഉണ്ട് മക്കൾ..."
 -സുഭാഷിണിക്കും തനിക്കുമായുള്ള മക്കളും തന്റെ മക്കൾ തന്നെയാണല്ലോ, അവർക്ക് ആ വിചാരമില്ലെങ്കിലും. അയാൾ കൗതുകപൂർവ്വം ഓർത്തു:
 ഫ്രൂട്ട് സ്റ്റാറാളുടെയുമായി-പുക്കച്ചുവടക്കാരനുമായി-ദേവരാജന്റെ സൗഹൃദ സാദാഷണം നീണ്ടുനീണ്ടുപോകുമ്പോൾ ഫുട്ട് പാത്തിൽ തന്നെ കാത്തുനിന്ന് അക്ഷമയാകുന്ന ഭദ്ര.
 ഒടുവിൽ അവിടെനിന്ന് ഹോട്ടലിലേക്കു മടങ്ങുമ്പോൾ ഭദ്ര പറഞ്ഞുക്കൂ:
 ഞാനാണ് വലിയ വാചകം എന്നാണ് പറച്ചിൽ... പക്ഷേ, എന്നെക്കൊള്ളാ വാചകമാ... അയാളോട് എന്തൊക്കെയോ പറഞ്ഞു വിട്ടത്?...
 അനിലയുടെ ശബ്ദം:
 "അങ്ങനെ അങ്കിൾ എനിക്ക് അച്ഛനുമായി... എന്റെ അച്ഛനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല... എങ്കിലും, എനിക്ക് അങ്കിൾ..."
 താൻ അവളോട് പറയുന്നു:
 "എന്റെ മോൾക്ക് എന്നും ഞാനുണ്ടാവും... അങ്കിളായിട്ടായാലും അച്ഛനായിട്ടായാലും... മറ്റൊന്നായിട്ടായാലും..."
 ഭദ്രയുടെ യശശരീരനായ ഭർത്താവിനെപ്പറ്റി, അനിലയുടെ അവൾ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത അച്ഛനെപ്പറ്റി, ആ യാത്ര

യ്ക്കിടയിൽ ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന പരാമർശം...
 -ബൾഗാറോട് യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ച എയർഫോഴ്സ് ഓഫീസ്സർ...
 -അതിനുശേഷം വന്ന രണ്ടാം വിവാഹം ലോചനകൾ-എല്ലാം വേണ്ടെന്നുവച്ച് മോളെ വളർത്തുന്നതിൽ ശ്രദ്ധിച്ചു പോ. ഭദ്രയോട്...
 യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ച ഭർത്താവിനെപ്പറ്റി ആദ്യം പ്രകടിപ്പിക്കാനാവാത്ത യുദ്ധകാല കവിതകളുടെ കവിതകളെക്കുറിച്ചുള്ള സവിസ്തരപഠനം നടത്തി ഗവേഷണപ്രബന്ധം എഴുതി ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിൽ ഡോക്ടറേറടുത്ത ഭദ്ര...
 അനിലയുടെ കമൻ്റ് അയാളെ ദിവ്യ സ്വപ്നത്തിൽ നിന്നുണർത്തിയേക്കും...
 "ഹോ... ഈ അങ്കിളിനെക്കൊണ്ടു തോറു... എന്താ ഇത്ര ആലോചന... റോഡേ നടക്കുമ്പോഴും..."
 അർത്ഥരാത്രി കഴിഞ്ഞിട്ടും അവരുടെ സംഭാഷണം തീർന്നില്ല. എന്തെന്തെല്ലാം വിഷയങ്ങൾ. അനിലയാണ് മിക്കപ്പോഴും തുറന്നടിക്കുക. ഭദ്ര എന്തുകൊണ്ടോ, പതിവിലേറെ മിതവാക്കായി കണ്ടു. എന്തേ, ഭദ്ര മററു സന്ദർഭങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇപ്പോഴും വാചലയാകുന്നില്ല? മകളുടെ സാന്നിധ്യമാണോ കാരണം?
 അനിലയുടെ കൃത്യത:
 "അപ്പോൾ അങ്കിൾ... ചെറുകഥയാണോ, നീണ്ട കഥയാണോ, നോവലാണോ?"
 ചോദ്യം മനസ്സിലാവാതെ ദേവരാജൻ അമ്പരന്നു നിന്നപ്പോൾ ഭദ്ര സഹായത്തിനെത്തി:
 "മനസ്സിലായില്ലേ... ഇന്നത്തെ ഇവിടത്തെ രാമസത്തെപ്പറ്റി ഡി.ആർ ഏതു രീതിയിൽ എഴുതുമെന്നാണ് മോളുടെ ചോദ്യം..."
 അനിലയുടെ ചെവിക്ക് പിടിച്ച അയാൾ പറഞ്ഞു:
 "നിന്റെ കൃത്യത കൂടുതൽ... നല്ല കിഴക്കുതരം..."
 "കിഴക്കോ അടിയോ ആവാം... വിശദാധമില്ല... പക്ഷേ, കഥയെഴുതണമെന്നു മാത്രം... നല്ല കഥ... മമ്മിയും ഞാനും കഥാപാത്രങ്ങൾ... പിന്നെ, ഒരു കാര്യം: മമ്മിയെ ശരിക്കൊന്നു വർണ്ണിച്ചേക്കാം. കേട്ടോ... അങ്കിൾ..."
 ആഹ്ലാദകരമായ, ഏറെ ആശ്വാസം നല്കുകയും പ്രതീക്ഷകളുണർത്തിവിടുകയും ചെയ്ത, ആ അപ്രതീക്ഷിത സന്ദർശനത്തിന്റെ അവസാന ഏതുമെന്തിയപ്പോൾ ദേവരാജൻ വിഷമമായി, ദുഃഖമായി... ഭദ്രയോടും അനിലയോടും ഒപ്പം കുറേക്കൂടി സമയം ചെലവിടാൻ കഴിഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്ന ദുഃഖം. അയാൾ മനസ്സിലുറപ്പിച്ചു: ഭദ്രയെത്തേടി, അനിലമോളെത്തേടി, ഇനിയുമെത്തണം... അവരുടെ സൗഹൃദം അനുഭവിക്കണം... ഒരിക്കലോ ഏതാനും പ്രാവശ്യമോ അല്ല... പലവട്ടം...
 "മണി പന്ത്രണ്ടാവുന്നു. ഡി.ആറിന് രാവിലത്തെ ബസ്സിനു പോകാനുള്ളതല്ലേ? കിടക്കാനുള്ള റൂം ശരിയാക്കി ഞാൻ വരാം..."
 ഭദ്ര എണ്ണിന് സ്നേഹയർക്കേസ് കയറി

(തൃശ്ശൂർ)

പോലും അല്പം ശങ്കയോടെയല്ലാതെ പരിലാളിക്കുന്നില്ലെന്നു തോന്നും. നഗാധിരാജനായ ഹിമാലയത്തെ ഈ ഭൂമിയുടെ മാനദണ്ഡമെന്നു നിശ്ചയിക്കുമ്പോൾ, കാളിദാസൻ പൊയ്പോയ ഹിമാലയങ്ങളെ മനസ്സിൽ കൊണ്ടുവരുന്നെന്നു ശരിയാണ്. ചരിത്രാതീതമായ ഒരു നിർവ്വചനം അദ്ദേഹം തന്റെ ചരന്ദസ്സുകളിലൂടെ ദൃശ്യീകരിക്കുകയാണ്—പൂർവ്വ-പശ്ചിമ സാഗരങ്ങളിൽ ചെന്നിറങ്ങി എന്നുകൂടി എഴുതുമ്പോൾ, സമുദ്രത്തിൽ നിന്നുയിർത്തു വന്ന ഒരു മഹാശൈലത്തിന്റെ ചിത്രം തികവുറതാവുന്നു. പിന്നീടാണ്, അദ്ദേഹം നമ്മെ അലട്ടുന്ന ഈ വരികൾ രചിക്കുന്നത്:

അനന്ത രത്നം പ്രഭവസ്യ യസ്യ ഹിമം ന സൗഭാഗ്യ വിഭോപിജാതം ഏകോ പി ദോഷോ ഗുണസന്നിപാതേ നിമജ്ജ്ഞിതീന്ദോഃ കിരണേഷുവിവാങ്കഃ

(ഒട്ടേറെ രത്നങ്ങൾ വിളങ്ങുന്നില്ലെന്നു ഈ ഉദ്ഭവസ്ഥാനത്ത് മഞ്ഞ് സൗഭാഗ്യം ഇല്ലാതാക്കുന്നില്ല. ഒരുപാടു ഗുണങ്ങൾ മൂളിക്കുന്നിടത്ത്, ചന്ദ്രന്റെ രശ്മികളിൽ ശശാങ്ക ചമയുന്നതല്ലെങ്കിൽ, ഒരൊറ്റ ദോഷം പ്രസക്തമാകുന്നില്ല.) ദേവതാത്മാവായ ഹിമാലയന്റെ അന്ത്യസ്ഥാനത്തെ ഹിമാലയം റിക്കോ, അത് സൗഭാഗ്യത്തെ ഹനിക്കുന്നില്ലെന്ന് സങ്കല്പിക്കേണ്ടതുണ്ടോ? ഹിമമെന്നത് ആ ശ്രേഷ്ഠശൈലത്തിന്റെ സ്മൃതിയും ലേപനവുമാണ്. ഹിമമെന്ന പ്രതിഭാസത്തെ അതിന്റെ ധാതുശുദ്ധിയിൽ—ഇലത്തിന്റെ ധാതുക്കൾതന്നെയാണ്, ഹിമത്തിനും—ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടില്ലെന്നു വേണം ധരിക്കാൻ. മേഘസന്ദേശത്തിലെ അമ്മാം ശ്ലോകം, ഒരു താരതമ്യത്തിനു പരിശോധിക്കാവുന്നതാണ്. മേഘമെന്ന വടിവിനെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നു. 'ധൃമജ്യോതിഃ സലിലമരുതാം സന്നിപാത ക്വ മേഘഃ ബാഷ്പം, അഗ്നി, ഇലം, വായു എന്നിവ ചേർന്നുണ്ടായ മേഘമെന്നാണ് അദ്ദേഹം പ്രതിപാദിച്ചത്. ഇലവും കവിയും മേഘത്തിന്റെ ചേരുവകളിൽ സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടത് സാധാരണമാണ്. പക്ഷേ, അഗ്നി? മേഘജ്യോതിസ്സ് ഇിവന്റെ അയനങ്ങൾക്ക് ഏറെ അനുകൂലമെന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടറിഞ്ഞിരിക്കണം. മേഘത്തിൽ നിഹിതമായതാണ് അഗ്നിയെന്നുകൂടി ഓർക്കുമ്പോൾ, ആ

വിശേഷണം കൂടുതൽ കാവ്യശോഭയേർന്നു വരുന്നു. അതിനെ അചേതനമെന്ന് അടുത്ത പദത്തിൽ വിശദമാക്കുന്നതു നേർ. പക്ഷേ, ആറാം ശ്ലോകത്തിൽ മേഘത്തിന്റെ വിശേഷണം കറേക്കൂടി വിശാലമാണ്. 'പുഷ്കരാ വർത്തകാനാം വംശേ ജാതം...' പുഷ്കരാ വർത്തകന്മാരുടെ വംശത്തിൽപ്പിന്നെ മേഘത്തിന് ഇഷ്ടാനുസാരിയായ രൂപം കൈക്കൊള്ളുക സുഗമമാണല്ലോ. കല്പാന്തം സുചിപ്പിക്കുന്ന പുഷ്കരാ (ലാ) വർത്തമേഘങ്ങൾ വിഹലകരമായൊരു പൗരാണികസങ്കല്പമാണ്. മേഘത്തെക്കുറിച്ച് ഇത്രയും ദീപ്തമായി വിഭാവനം ചെയ്ത കാളിദാസൻ, ഹിമത്തെ ഒരു കളങ്കമായി പരിഗണിച്ചതെന്തെ? ഹിമാലയത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം ഒരിക്കൽ അനുഭവിച്ച മനസ്സിന് അതു സരഭാഗമായി അവശേഷിക്കുന്നു. 'ആഷാഢസ്യ പ്രഥമദിവസേ മേഘമാശ്ളിഷ്ടസാന്തം' എന്നതിൽ ഒരു പാരിസ്ഥിതിക ശ്രുതികൂടിയുണ്ടെന്നു കാണുമ്പോൾ, ഇതു സംഭവിക്കുതായിരുന്നെന്ന് ആശിച്ചപ്പോഴും, ഹിമം അകന്നുപോയ ഹിമാലയം (ആ പേര് പിന്നീട്, നിരർത്ഥകമാണല്ലോ) അമൃതരശ്മികളാണുപോയ ഇരുണ്ട ചന്ദ്രനു തുല്യമാണ്.

ഹിമത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശം, മേഘസന്ദേശത്തിൽ, ഇനിയും കുറേക്കഴിഞ്ഞാണ് നാം വായിക്കുക, കസ്തൂരിമാനിന്റെ താരളമാണ് അവിടെ ഊന്നിപ്പറയുന്നതെങ്കിലും.

ആസിനാനം സുരഭിതശിലം
ദിവാദിഗന്ധൈര്യഗാണാം
തസ്യാമേവ പ്രഭവമലം പ്രാപ്യ ഗൗരം
തുഷാഭരം

വിശമിക്കുന്ന കസ്തൂരിമൃഗങ്ങളുടെ നാദിയുരസുകുലം കസ്തൂരിഗന്ധം പ്രസരിച്ച പാറക്കെട്ടുകളിൽ തട്ടിച്ചിതവിരുന്ന ഇലപാതങ്ങൾ ഗംഗയുടേതാണ്. അതിലൂടെ, ഹിമം വെളുപ്പിച്ച കൊടുമുടികളിലേക്ക് അങ്ങു ചെല്ലാം... കസ്തൂരിമാനിന്റെ താരളം ഹിമാലയത്തിനു മാത്രം വിധിക്കപ്പെട്ടതാണ്. അഥവാ, തന്നിൽനിന്നുതന്നെയുള്ള സുഗന്ധം അന്യേഷിച്ച് വനാന്തരങ്ങളിൽ പരക്കുപായുന്ന എല്ലാ അന്യേഷികളേയുമെന്നപോലെ. ഇത് വെറും പൗരാണികതയുടെ സുഗന്ധമല്ല. ഔഷധവിരുത്തോടൊപ്പം ഒരുപാടു സൗന്ദര്യങ്ങൾ കസ്തൂരിയിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. അതിനുവേണ്ടി കൊന്നൊടുക്കപ്പെടുന്ന ഈ പാവം താരളങ്ങൾ, മറ്റൊരു യുഗത്തിന്റെ, മറ്റൊരു സംസ്കാരത്തിന്റെ കാലുഷ്യമാണ്. എന്തുകൊണ്ടെന്നറിയില്ല, ഈ സൗരഭ്യത്തെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിച്ചയുടനെ അദ്ദേഹം ഒരു വിപര്യയം വരുപ്പിച്ചു. ഭാവാഗ്നി, അഥവാ, കാട്ടാമ്പി, ചാന്തടികളുരസി ആളുകയാണെങ്കിൽ, ചമരിമാനുകളുടെ മനോഹരങ്ങളായ വാലുകളത്രയും എറിഞ്ഞുതിരും. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, ഇലയാരകൾ വർഷിച്ച് അതിനെ ശമിപ്പിക്കുക. ചമരിമാനിന്റെ വാലിന് കാളിദാസൻ സങ്കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്ന വിസ്മൃതി, കുമാരസംഭവത്തിലെ പ്രഥമശ്ലോകങ്ങളോടൊന്നിന് നാം പരിചയിക്കുന്നുണ്ട്.

ലാംഗുല വിക്ഷേപ വിസർപ്പിശോഭൈ—

നിതന്തങ്ങൾ ചന്ദ്ര മരീചി ഗൗരത്തെ ചമരിമാനുകളുടെ വാലുകൾ ചന്ദ്രരശ്മികൾപോലെ ശോഭയേറേയുമാണ്. ആ വാൽ രോമങ്ങൾ, ഹിമവാൻ വിശുതങ്ങളായ ചമരങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നു. ഈ ചമരിമൃഗങ്ങൾ, ഈ ശൈലങ്ങളുടെ രാജസുപ്രസാദിയായി മാറുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ രാജസുപ്രസാദി ഹൃദയസ്തുമ്രമായി ഹനിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ ഭവിഷ്യത്സൂചനയാണോ അദ്ദേഹം അറിയാതെ തന്നുപോയത്, എത്രയോ നൂററാണ്ടുകൾക്കു മുൻപ്? കസ്തൂരിഗന്ധത്തിൽനിന്നു കാട്ടുതീയിലേക്കുള്ള പരിക്രമണം അത്തരമൊരു നിഗമനത്തിനു പ്രേരകമാണെന്നു മാത്രം. താരളത്തിന്റെ പ്രതീക കല്പനയ്ക്കു തൊട്ടുതന്നെ, അതിന്റെ വിനാശവും സങ്കല്പനം ചെയ്തതാവാം, ഒരുപക്ഷേ. ഹിമാലയത്തിന്റെ ചൈതന്യങ്ങളായ ദേവദാരുക്കളെക്കുറിച്ച് കാളിദാസൻ ആദ്യമായൊരു ചമയതരുന്നുണ്ട്. ദേവദാരുക്കളുടെ തളിരുകളെ വിടർത്തുകയും ജീവരസത്തിന്റെ ഗന്ധം വഹിച്ചുകൊണ്ട് ദക്ഷിണഭാഗത്തേക്കു വിശുകയും ചെയ്യുന്ന മലങ്കാരുകളെ വിരഹിയായ മനുഷ്യൻ പുണരുകയാണ്. തന്റെ പ്രണയിനിയുടെ വലുപ്പം പരമമേററിരിക്കുമോ എന്നു കരുതി, ചന്ദ്രന്റെ അമൃതരശ്മികളേല്ക്കുമ്പോൾ, രാമഗിരിയിലെ കാമുകൻ വ്യാകുലനായിത്തീരുകയാണല്ലോ. മേഘാവൃതമായ സായന്തനങ്ങളിൽ കുമ്പാനും വിരിയാനും വയ്യാത്ത നീലത്താമരപോലെ അയാൾ വർത്തിക്കുകയാണല്ലോ. 'സാദ്രേ ഫന്നിവ, സ്ഥലകമലിനീം പ്രബുദ്ധാം ന സുപ്താം നീലോല്പലങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂചന ഹിമാലയഭൂഭാഗങ്ങളെ മനസ്സിൽ കൊണ്ടുവരുന്നു. മേഘസന്ദേശത്തിന്റെ ഉത്തരഭാഗത്തിൽ കാളിദാസൻ അസദൃശമായൊരു പ്രേക്ഷയിൽ ചാതകപ്പക്ഷികളെ അവതരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പൂർവ്വഭാഗത്തിൽ 'അംഭോബിന്ദുഗ്രഹണ ചതുരാശ്ചാതകാൻ വിക്ഷമംബഃ' എന്നതിനു തുടർച്ചയായെന്നാണാം. വർഷമേഘങ്ങളിൽനിന്നു മഴത്തുള്ളികൾ ഊറിയിടുകയാണ് ചാതുര്യമുള്ള ചാതകപ്പക്ഷികൾ. ഇവിടെ, ആ ചാതുര്യമല്ല പ്രകീർത്തിതമാവുന്നത്. 'നിശ്ശബ്ദോപി പ്രദിശസി ഇലം യാചിതശ്ചാതകേഭ്യഃ' നിശ്ശബ്ദം ഇലം അഭ്യർത്ഥിച്ചു മരുവുന്ന ചാതകപ്പക്ഷികൾക്ക് മേഘം നീർ കൊടുക്കുന്നതുപോലെ, എന്റെ ഇംഗിതവും അങ്ങു നിറവേറുമെന്ന് എനിക്കറിയാം. സജ്ജനങ്ങളുടെ പ്രത്യുത്തരമെന്നത് ഇഷ്ടകാര്യം സാധിച്ചുകൊടുക്കലാണല്ലോ. കാട്ടിനകത്തെ സാരസങ്ങളെക്കാളേറെ മിഴിവാണ്, മേഘങ്ങൾക്കു നേരേ വാഹിളർത്തുന്ന ഈ വേഷാബലുകൾ. ഹിംസയുടെ, അല്ലെങ്കിൽ അതിജീവനത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിബിംബം കാളിദാസൻ പരിചരിക്കുന്നത് കുമാരസംഭവത്തിലെ ആദ്യസർഗ്ഗത്തിൽ കാണാം. കാളിദാസനിൽ ഇത്തരം സ്ഥായി ദുർല്ലഭമാണ്. വരിനെല്ലു കൊറിക്കുന്ന മാൻകിടാങ്ങളെന്ന പോലെ, മനുഷ്യൻ പ്രകൃതിയുമായി സഹവർത്തിത്വത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതാണല്ലോ, അദ്ദേഹത്തിന് അഭികാമ്യം... ആനകളെ വധിച്ചു

പോയ സിംഹങ്ങളുടെ കാൽപ്പാടുകൾ മഞ്ഞ് ചാർച്ചകളുണ്ടാക്കുന്നു. പൊരകതബിന്ദുക്കളും എന്നിട്ടും സിംഹങ്ങൾ പോയ വഴി മനസ്സിലാക്കുന്നത്, അവയുടെ നഖങ്ങളിൽ നിന്നു തെറിപ്പുറിഞ്ഞ മുത്തുകൾമൂലമാണ്. സിംഹനഖങ്ങളിൽനിന്നു മുത്തുകളെന്ന കല്പനയുക്തിയുഹമല്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രിയങ്കരമാണ്. അക്കാലത്ത്, ഹിമവൽസാസുകളിൽ, സിംഹങ്ങളാൽ വധിക്കപ്പെടുന്ന ശബ്ദങ്ങളായിരിക്കണം. ഈ ദ്രാവിഡത്തിൽപ്പോലും മുഴുവായൊരു സ്ഥായിയുള്ളത് നാം ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. ഹതാശരായി നിലപെട്ടിരിക്കുന്ന ഗജങ്ങളെക്കാളേറെ, കൂട്രധരായി ജയിച്ചുപോകുന്ന മുഗരാജന്മാരെക്കാളേറെ, അവയുടെ പഥം ഒരു മുഴുസ് മിതത്തോടെ വിളംബരം ചെയ്യുന്ന മുത്തുകൾ—മഞ്ഞിൽ ആഴ്ന്നുപോവാത്ത മുത്തുകൾ എന്നുകൂടി പറയുക. കാളിദാസനിൽ ആപാദചൂഡം നിഴലിക്കുന്ന പ്രസന്നതയ്ക്ക് തികഞ്ഞൊരു

ഏതോ പ്രാചീനമായ അവബോധമായിരിക്കണം, കാളിദാസനെ ബഡവാഗ്നിയിലേക്ക് ഉന്മൂലനാക്കിയിരിക്കുക. ഒരിക്കലും ശമിക്കാത്ത വിഷയാസക്തിയെ ഇത്ര രമണീയമായി പകരുന്ന ചരന്ദസ്സുകൾ ദുർല്ലഭമാണ്. വൈഷയികത്വത്തിന്റെ ഉദാത്തതയാർന്ന ദൃശ്യബിംബങ്ങൾ കാളിദാസനിലല്ലാതെ മറ്റൊരിലും തേടേണ്ടതില്ല.

ദുഷ്ടാനാകുടിയണിത്. ഈ ശൈലിയിലെ അളിൽ സമുദ്രമായി വളർന്നുനില്ക്കുന്ന ദുർജ്ജയവ്യക്തിത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് അഴകർന്ന ഒരു ബിംബം ഈ ശ്ലോകങ്ങളാണെന്നിൽ നാം സന്ധിക്കുന്നുണ്ട്. ധാതുരസസ്ഥിരമായും ഇളം തുടിപ്പാർന്ന ദുർജ്ജയവ്യക്തിത്വങ്ങൾ, ആനകളുടെമേലുള്ള പുള്ളിപ്പോലെ തോന്നിക്കുന്നു.

മാനന്തലൈ ഇതിഹാസങ്ങളത്രയും രചിക്കപ്പെട്ടത് ദുർജ്ജയവ്യക്തിത്വങ്ങളാണെന്നതു പ്രസിദ്ധമാണ്. എഴുതാൻ മുഖ്യാന്തരമായ പത്രങ്ങൾക്ക്, ലക്ഷണമൊത്ത ആനകളുടെ ചർമ്മത്തിലെ ചുവന്ന പുള്ളികളുമായുള്ള സാമ്യം പ്രകടമാണ്. ദുർജ്ജയവ്യക്തിത്വങ്ങളുടെ ഈ അടരുകളിൽനിന്ന് അക്ഷരങ്ങൾ അത്ര വേഗം മാഞ്ഞുപോകാറില്ലേ. തൊലിച്ചുരുട്ടി കളിൽ പതിയുന്ന നാരായണത്തിന്റെ മൂന്നു ഒരുപാടു കാലത്തേക്കുള്ളതാണല്ലോ. പാപ്പിറസ്സനെക്കാളേറെ. അത് ചരന്ദസ്സുകളെ സാദർശ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടാവാം. പാപ്പിറസ്സിലുകൾ മഞ്ഞും ക്ഷണിക്കുന്നതാണെന്നും പാപ്പിറസ്സിലുകൾ മഞ്ഞും ബാഷ്പവുമായ പരുവപ്പെട്ടവയല്ലല്ലോ. ആദി സാഹസികയെ പൂർണ്ണമാക്കുന്ന ബിംബങ്ങൾ കാളിദാസനിലല്ലാതെ, മറ്റൊരാൾക്ക്, നാം ദർശിക്കുക? യാഗവസ്തുക്കളുടെ വിളമ്പലായ ഹിമവാൻ ഈ ഭൂമിയെ വഹിക്കുവാൻ ഏറെ അർഹമാണ്. ആ മഹിമ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് വിധാതാവ് സ്വയം യജ്ഞഭാഗം നിശ്ചയിച്ച് പർവ്വതങ്ങളുടെ ആധിപത്യം

ഇന്നും വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ശൈലി ശ്രേഷ്ഠികൾക്കു കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. 'ധരിതീയരണക്ഷമം ച' സമുദ്രഗർഭത്തിൽനിന്നുയർന്നു വന്ന ഒരു ശിലാതലത്തിനല്ലാതെ, ഈ ഭൂമിയെ വഹിക്കാൻ മറ്റൊന്നിനാണു കല്പിക്കേണ്ടതു്? അതിന്റെ ശിരസ്സിൽ സ്ഥിരീകരിക്കേണ്ട ബലിപുഷ്പങ്ങൾ പ്രശോഭിക്കുന്നു. ആകാശഗംഗയിൽനിന്നുള്ള ഇലപ്രവാഹത്തിന്റെ കാന്തി ചിതറുന്നു. സ്ഥാവരമായും ഈ ശിരസ്സിൽ എല്ലാ പരാചരങ്ങളും വസിക്കുന്നു. ഇിവന്റെ പരമമായ ആചാരവിഹിതമായിത്തന്നെ, ഈ ശിരസ്സിൽ സമീകരിക്കപ്പെടുന്നു. എങ്ങും വ്യാപിച്ചു നില്ക്കുന്ന സാഗര്യത്തിൽ 'വിഷ്ണു' എന്നു കാളിദാസൻ ഹിമാലയത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഹിമാലയന്റെ വിസ്തൃതി ഗാഭീരമായ അനുഭവിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകം കുമാരസംഭവത്തിലെ ഏഴാം സർഗ്ഗത്തിൽ നാം വായിച്ചേക്കാം.

നോർധമീകഷണഗതിർന്ന ചാപ്യധോ നാദിതോ ന ഏതോ ന പൃഷ്ടാത് ലോക ഏഷ തിമിരഘ്ര വേഷ്ടിതോഃ ശർവോസ ഇവ വർത്തതേ നശി. മുകളിലേക്കോ താഴോട്ടോ മുന്നോട്ടോ പിന്നോട്ടോ ദുഷ്ടി ചെല്ലുന്നില്ല. രാത്രിയിൽ ഇരുൾമുറിയ അവസ്ഥയിൽ ഈ ലോകം ശർവോസത്തിലാണെന്നതുപോലെ. എങ്ങും മഞ്ഞ് വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ഹിമാലയത്തിന്മേലാണ് ഒറ്റൊരി ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, നിങ്ങൾക്ക്, ഈ ശർവോസം അത്യധികം സ്വസ്ഥമായിത്തോന്നിയേക്കാം. മഞ്ഞും വിജനനയുമാണെന്നു പ്രചോദനം. ഹിമാലയശിരസ്സുകളിൽ ഉഷസ്സ് വിരിയുമ്പോഴോ വെട്ട, അത് ഈ ഭൂതലത്തിന്റെതന്നെ ആവിർഭാവപൂർണ്ണമായാണു നാം ധരിക്കുക; അപാരമായൊരു സമുദ്രത്തിന്മേലേ ഉഷസ്സിനെക്കാളേറെ. ഇത് ഭൂമിയെ ജാഗ്രത്താക്കുന്നു. സമുദ്രാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു പൊന്തി വരുന്ന അഭിഷേകബിംബത്തിന്റെ വശ്യത മറക്കുകയല്ല. പക്ഷേ, അവിടെ, ഭൂമിക്കു മറക്കുകയല്ല. ഇവിടെയാകട്ടെ, ശിരസ്സ് പ്രസക്തിയിലല്ലല്ലോ. ഇവിടെയാകട്ടെ, ശിരസ്സ് പ്രസക്തിയിൽനിന്നുയർന്നുവരുന്ന സ്ഥലബിന്ദുക്കൾ, ഭൂമിയെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ളവയാണ്. ശർവോസങ്ങളെപ്പോലെ എന്ന പ്രതിബിംബം ഇത്രയേറെ ആധുനികമല്ലല്ലോ എന്നു നാം അർത്ഥമേറിയതു് ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഈ രാത്രിയുടെ വർണ്ണനയ്ക്ക് കിടപ്പ് കാണാം. കാളിദാസൻ

ചന്ദ്രാനന്ദം പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത്. പർവ്വതപാർശ്വങ്ങളിലെ കല്ലുകളിൽ ചന്ദ്രരശ്മി തട്ടുമ്പോൾ ഇലബിന്ദുക്കളുടെ പ്രകാശമാണ്. ആ പ്രകാശത്തിൽ, വ്യക്തമായുള്ളിൽ ഉറങ്ങിക്കിടന്ന മയിലുകൾ ഉണരുന്നു. ചന്ദ്രകിരണങ്ങൾ തട്ടിയാൽ അലിഞ്ഞുതുടങ്ങുന്ന ഈ കല്ലുകൾ വെറും കാവ്യസങ്കല്പമാണോ? ഹിമാശ്ലേഷത്തിന് മുമ്പുതന്നെ കാളിദാസൻ കല്ലുകളുടെ അപൂർവ്വതയെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നു. അതിന്റെ യഥാർത്ഥതയിലേക്ക് നമ്മെ ഉന്മൂലനാക്കുന്നുവെങ്കിലും! ഈ വൈചിത്ര്യമിയന്ന സമീപനങ്ങളിലല്ലാതെ, മറ്റൊരാളുടെ യാണ് ചന്ദ്രാനന്ദങ്ങളെ സൂര്യകാന്ത കല്ലുകളും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുക? ഈ ഭൂതലയുടെ ഉപലബ്ധികളിലൊന്നാവാമത്. ആ വെളിച്ചം നിദ്രാലയമായ മയുരങ്ങളെ ഉണർത്തുന്നു എന്നിടത്താണ്, നാം അതിലെ സ്മിതമായ ലൈംഗിക വിവക്ഷ ബോധ്യപ്പെടുക. 'ചന്ദ്രകിരണങ്ങൾ സ്ഥിരീകരിക്കുമ്പോൾ കൊമ്പനാകുക കളിച്ച് പൂളിക്കുന്നതാണല്ലോ; അതിനുശേഷം മാനസ സരസ്സ് തെളിയുന്നതുപോലെ പൂർവ്വാകാശം—ഇതേക്കാൾ, മേൽച്ചൊന്ന പ്രതിബിംബം വശ്യമാണ്. നിശ്ശബ്ദതയും ഉണർച്ചയും ഈ ഇലകാമ്പിയിൽ ഒരേസമയം സന്നിഹിതമാണ്. കുമാരസംഭവത്തിലെ അവസാന ശ്ലോകവും ഇത്രയും ലൈംഗിക വശ്യതയാർന്ന ഒരു ബിംബം ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. 'സമുദ്രാന്തരഗന്ധത ജ്ജ്വലാപൈഃ ജ്വലന ദൃവ...' സമുദ്രാന്തരഭാഗത്തെ അഗ്നി, ബഡവാഗ്നി, ഇലരാശിയിൽ ആളുന്നത് സമാ ശിവന്റെ തൃഷ്ണ എന്ന അപർണ്ണയിൽ സാക്ഷാത്ക്കാരം പൂർണ്ണ വെമ്പിനിന്നു. അപ്പോൾ രാപ്പകലുകളില്ല, ദൃശ്യഭേദങ്ങളില്ല, ഗന്ധഭേദത്തിൽനിന്നുള്ള കാരനിൽ സമാ വിസ്തരിച്ചുപോയ ഉടലുകൾ മാത്രം. അഗ്നിയുടേയും ഇലത്തിന്റെയും വിരുദ്ധസങ്കല്പം ദ്യോതിപ്പിക്കുന്ന ഈ പ്രതിബിംബം പാരിസ്ഥിതിക ശോഭയേർന്നതാണെന്നു ധർമ്മിക്കുക. ഏതോ പ്രാചീനമായ അവബോധമായിരിക്കണം, കാളിദാസനെ ബഡവാഗ്നിയിലേക്ക് ഉന്മൂലനാക്കിയിരിക്കുക. ഒരിക്കലും ശമിക്കാത്ത വിഷയാസക്തിയെ ഇത്ര രമണീയമായി പകരുന്ന ചരന്ദസ്സുകൾ ദുർല്ലഭമാണ്. വൈഷയികത്വത്തിന്റെ ഉദാത്തതയാർന്ന ദൃശ്യബിംബങ്ങൾ കാളിദാസനിലല്ലാതെ മറ്റൊരിലും തേടേണ്ടതില്ല. ഒത്തുപോകിക്കൊണ്ടാണോ ഈ രാത്രിയുഗത്തിലെ പ്രകൃതിയിലേക്ക് ഇത്രയും മിഴിവോടെ പ്രക്ഷോഭിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ആധുനികയുഗത്തിൽ, പാരിസ്ഥിതികമായ ഉണർച്ചകൾ തേടിപ്പോകുന്ന ഒരു മനസ്സ്. ഈ കവിചൈതന്യത്തിന്മേലാണ് ചെന്നുചേരുക. രാഘവോടൊന്നിച്ച്, പാരിസ്ഥിതികമായി കേൾക്കുന്നു. മറ്റൊരു രൂപത്തിലുള്ള ഉദ്വരണമാണത്. കുമാരസംഭവത്തിലെ ഉദ്വരണയിൽ വേദനകളില്ല. ആ വേദനകളുടെ ചക്രവാകങ്ങൾ മറക്കപ്പെടുന്നത് രാഘവോടൊന്നിയാണ്.

(അവസാനിക്കുന്നില്ല)

സാംഖ്യത്തിലെ ഗുണങ്ങൾ യഥാർത്ഥ വസ്തുക്കളാണെന്നുവരെ വിജ്ഞാനഭിക്ഷു എന്ന പണ്ഡിതൻ വാദിച്ചത് ഇതിനുദാഹരണമാണ്. കപിലൻ, ആസുരി, പഞ്ചശിഖൻ, ചരകൻ തുടങ്ങിയവരാണ് പ്രാചീനകാലത്തെ സാംഖ്യചിന്തകർ.

ന്യായസൂത്രം എഴുതിയത് ഗൗതമനാണ്. അതിനു ഭാഷ്യം എഴുതുകയും അതൊരു സ്വതന്ത്രശാഖയാക്കി ഉയർത്തുകയും ചെയ്തത് വാത്സ്യായനനാണ്. വാത്സ്യായനൻ ന്യായവിദ്യയെ ആസൂക്ഷിക്കി എന്നാണ് വിളിച്ചത്. ന്യായസൂത്രത്തിൽ ഈശ്വരനെപ്പറ്റി യാതൊരു പരാമർശനവുമില്ല. ജ്ഞാനാനുഭവമെന്ന മാർഗ്ഗവും ജ്ഞാനവിദ്യയുടെ ഉദ്ദേശ്യവും 'വാക്യാവാക്യം' എന്ന് ആ കാലഘട്ടത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന വാദവിവാദത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളാണ് ന്യായദർശനം ചർച്ചചെയ്യുന്നത്. ചർച്ചാർത്ഥിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞതു ശ്രദ്ധേയമാണ്. പക്ഷം (ഒരഭിപ്രായം, ഒരു ദർശനം, ഒരു സങ്കല്പം എന്നെല്ലാമുള്ള അർത്ഥം), സംശയം (പ്രസ്തുത ആശയത്തിലുള്ള സംശയം), പരീക്ഷ (അനുഭവജ്ഞാനം, പ്രത്യക്ഷവും വിമർശനാത്മകവുമായ പഠനം), നിർണ്ണയം, സിദ്ധാന്തം, എന്നീ രീതികളിൽക്കൂടി വേണം ജ്ഞാനാനുഭവമെന്നാണ് ന്യായവിദ്യ പറയുന്നത്. ശാസ്ത്രീയമായ ഒരു സമീപനം ഇതിൽ കാണാം. ഇക്കാരണത്താലാകാം ഇതിനെ തർക്കവിദ്യ എന്നും പറയാറുണ്ട്. വൈശേഷിക ചിന്തയുമായി ഇതിലെ ആശയങ്ങൾക്കു ചിലപ്പോൾ സാമീപ്യം കാണാമെന്ന കാര്യം ശ്രദ്ധേയമാണ്.

മാനസാന്തരം

ബാലചന്ദ്രൻ പുളളിക്കാട്

താതവാക്യം
സഹായനം. എവിടെ ജോൺ?
മാനസാന്തരം
ഓർമ്മകളുടെ ഓണം
തുടങ്ങി പന്ത്രണ്ട്
പുതിയ കവിതകളുടെ
സമാഹാരം
വില പതിനാലു രൂപ

കറൻ ബുക്സ്
തൃശൂർ

വൈശേഷികസൂത്രം എഴുതിയത് കണാദനാണ്. ഇതിനു വ്യക്തമായ ഭാഷ്യം ചമച്ചത് പ്രശസ്തപാദനാണ്. ഇദ്ദേഹം ജീവിച്ചത് എ.ഡി 6-ാം നൂറ്റാണ്ടിലാണ്. സാംഖ്യം പോലെ വൈശേഷികവും ബുദ്ധന്മാരുമായി ന്യായത്തിനു സന്തമായ പേരുണ്ടായത് വിവാദരീതി സിദ്ധാപിച്ചതുകൊണ്ടാണെങ്കിൽ പ്രത്യേക ചില ആശയങ്ങൾ സവിശേഷമായ ചിന്തകൾ അവതരിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടാണ് വൈശേഷികത്തിനു സ്വന്തം പേർ സിദ്ധിച്ചതെന്ന് ദാർശനിക ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു. ഇതെല്ലാം അഭ്യൂഹങ്ങളാണെന്നു കാണുന്നു. ന്യായവൈശേഷികങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾ ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നില്ല. അവ ധാരാളമാണ്.

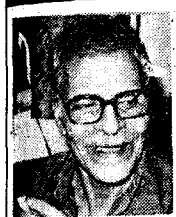
അണുസിദ്ധാന്തം അവതരിപ്പിച്ചത് ഭാരതത്തിൽ ആദ്യമായി വൈശേഷിക ദർശനമാണ്. ഭൂമിയും അഗ്നിയും വായുവും ഇലയും അണുക്കളാൽ നിർമ്മിതമാണ്. ഈ അണുക്കൾക്കെല്ലാം എണ്ണം, കനം, ചലനവേഗത, നിറങ്ങൾ, രുചി, ഗന്ധം, സ്പർശം മുതലായ ഗുണങ്ങളുണ്ട്. ആകാശം എന്ന സങ്കല്പം അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല. അത് ശബ്ദ സഞ്ചാരത്തിനുള്ള ഉപാധിയാണെന്ന് ഏതാണ്ടു പറയാം. അണുക്കൾക്ക് ഒത്തുചേർന്നപ്പോൾ റോയ്ക്കു നിലക്കാൻ വയ്യ. കണാദൻ ഉന്നയിച്ച മറ്റൊരു കാര്യം അഥവാ ജ്ഞാനസങ്കല്പം പദാർത്ഥം എന്നുള്ളതാണ്. പേരു പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്ന വസ്തു എന്നാണല്ലോ പദാർത്ഥം എന്ന സാമ്യത്തിന്റെ അർത്ഥം. പദാർത്ഥങ്ങളെ അദ്ദേഹം ആറായി തരംതിരിച്ചു. ഇവയുടെ പേര് ദ്രവ്യം (വസ്തു), ഗുണം, കർമ്മം (ചലനം), സാമാന്യം, (സാർവ്വത്രികമായത്) വിശേഷം (ആത്യന്തികമായി വിശേഷമുള്ളത്), സമവായം (അഭേദ്യമായ ബന്ധം, ബന്ധം വിട്ടാൽ തകർച്ച) എന്നിങ്ങനെയാണ്. ദ്രവ്യം എന്ന പദാർത്ഥത്തിലാണ് പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത്. പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ, കാലം, ദിശ, ആകാശം, ആത്മാവ്, മനസ്സ് എന്നിവയെല്ലാം പെട്ടും. ഷഡ്ദർശനങ്ങളിൽ ഭൗതികത അഥവാ പദാർത്ഥം എന്നതിന്റെ ഗുണങ്ങൾ, സ്വഭാവം, കാരണഗതികൾ, ചലനസ്വഭാവം തുടങ്ങിയവ വിവരിച്ചത് സാംഖ്യവും വൈശേഷികവുമാണെന്ന കാര്യം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. മറ്റൊരു ശാഖകളും അഭ്യൂഹങ്ങളെയാണ് മിക്കവാറും ആശ്വാസമാക്കിയത്.

ഇവിടെ ഒരു കാര്യം ഓർക്കണം. ഭാരതീയ ദർശനങ്ങളിലാകെ നോക്കിയാൽ ഭൗതികവാദമെന്നു പ്രകാരത്തിലാണുണ്ടായത്. ലോകായതന്മാരും മറ്റും പറയുന്ന ഭൂതവാദം, സാംഖ്യന്മാർ പറയുന്ന പ്രകൃതിവാദം (സ്വഭാവവാദമടക്കം), വൈശേഷികന്മാർ പറയുന്ന അണുവാദം ഇവ മുന്നിന്നേയും മറ്റുള്ളവർ എതിർക്കുന്നതായി കാണാം. എ.ഡി എട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഈ വിവാദം ശക്തിപ്രാപിക്കുന്നു. ശുഭഗുപ്തൻ (വൈഭാഷിക ബുദ്ധചിന്തകൻ), അകളങ്കൻ (ജൈന

ചിന്തകൻ), കുമാരിലൻ, പ്രഭാകരൻ (രണ്ടു പേരും മീമാംസകർ) എന്നിവർ മനസ്സിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രമായി നിലക്കുന്നു. ഭൗതികപ്രപഞ്ചം ഉണ്ടെന്ന് ഏതാണ്ടു തറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. 'ബാഹ്യാർത്ഥം' എന്ന സാമ്യത്താണ് അവർ ഉപയോഗിച്ചത്. വസ്തുനിഷ്ഠമായ പദാർത്ഥത്തിന്റെ നിലനില്പെന്നാണ് ഈ സാങ്കേതികപദത്തിന്റെ അർത്ഥം. ആത്മീയവാദികൾക്ക് ഇതൊരിക്കലും സ്വീകാര്യമായിരുന്നില്ല. എന്നുവെച്ചാൽ ഭാരതത്തിൽ നിരീശ്വരവാദം മാത്രമല്ല, ഭൗതികവാദംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു കാണണം.

യോഗദർശനത്തിന്റെ പിതാവ് പതഞ്ജലിയായിരുന്നു. മനസ്സിന്റെ സൃഷ്ടിയാണ് ദൃശ്യം, പ്രപഞ്ചം എന്ന് ഇവർ കരുതുന്നു. അതുകൊണ്ട് പ്രപഞ്ചത്തെ അവർ നിഷേധിക്കുന്നുവെന്ന് അർത്ഥമാക്കരുത്. ചിത്തവും ചിത്തനിയന്ത്രണവും അതിനാവശ്യമായ യോഗാചാരണവും മറ്റുമാണ് ഈ ദർശനശാഖ ഉന്നയിക്കുന്നത്. ബുദ്ധി, അഹങ്കാരം, ഇന്ദ്രിയജ്ഞാനം എന്നിവയെല്ലാം അടങ്ങിയതാണ് ചിത്തമെന്ന് അവർ കരുതുന്നു. പുണ്യപാപപ്രവണതകളും ചിത്തത്തിൽ നിന്നുതന്നെ തുടങ്ങുന്നു. യോഗം നാലുവിധം കർമ്മങ്ങളെക്കുറിച്ചു പറയുന്നു. ഇതിൽ ശുക്ലകർമ്മങ്ങളാണ് പുണ്യത്തിനാധാരം, കൃഷ്ണകർമ്മങ്ങൾ പാപത്തിനാധാരം. ഈ കർമ്മങ്ങളാണ് ക്ലേശത്തിനു കാരണമെന്നും പറയുന്നു. ചിത്തത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിന്റെ പല പടവുകളെപ്പറ്റി ഈ ദർശനം പറയുന്നു. ധ്യാനവും നിശ്ചിതധ്യാനവും ഹായോഗ പരിശീലനങ്ങളും ഈ ദർശനത്തിന്റെ പ്രായോഗിക വശങ്ങളാണ്. പ്രകൃതിയെ അംഗീകരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ഈ ശാഖയ്ക്കു സാംഖ്യവുമായി ബന്ധമുണ്ടെന്നാണ് ഒരു വിഭാഗം ദാർശനികന്മാർ കരുതുന്നത്. ഈ ദർശനം ഈശ്വരനിലും ആത്മാവിലും കർമ്മത്തിലും വേദപ്രമാണത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്ന ഒന്നാണ്. പടിപടിയായാണ് ഈ പതനത്തിൽ അതെത്തുന്നത്.

വേദാന്തസൂത്രം എഴുതുകയും വേദാന്ത ചിന്തയ്ക്കു രൂപം നൽകുകയും ചെയ്തത് ബാദരാമനാണ്. ഈ ശാഖ തികച്ചും ആത്മീയമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ല. വേദങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മം എന്ന പദത്തിനു മന്ത്രം എന്നാണർത്ഥം. എന്നാൽ ഉപനിഷത്തുകളിൽ ആ പദത്തിന് ആത്യന്തികമായ സത്ത, അഥവാ യഥാർത്ഥ്യം എന്ന അർത്ഥം വന്നു. അങ്ങനെ മനുഷ്യാത്മാവും ബ്രഹ്മവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമാണ് വേദാന്തം ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്. പാരമ്പര്യമായി വേദങ്ങൾക്ക് രണ്ടു കാണുവങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നാണ് ഇവർ പറയുന്നത്. യജ്ഞത്തെയും യജ്ഞധർമ്മത്തെയും പററുപ്പറയുന്ന കർമ്മകാണ്ഡവും ആത്മീയവാദത്തെപ്പറ്റിപ്പറയുന്ന ജ്ഞാനകാണ്ഡവും. കർമ്മകാണ്ഡരംഗങ്ങളെ വേദാന്തം നിസ്സാരമായി കരുതുന്നു. ഗൗഡപാദന്റെ ഫലമാകുമ്പോഴേക്കും ഈ ചിന്ത ശക്തമായി. ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ മഹായാന ബുദ്ധദർശനത്തിലെ മാധ്യമികന്മാരും

എൻ.എൻ. പിള്ള

ഓധികാരം, ഗർഭം, കടം തുടങ്ങിയ ചില അനുഭവങ്ങൾ ആരംഭത്തിൽ പരമസുഖവും അവസാനം പ്രാണദണ്ഡവുമാണെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ എന്റെ ജീവിതത്തിൽ എനിക്കേറെയും സഹിച്ചുകൂടാത്ത അനുഭവമാണ് ആവർത്തന വൈരസം—Boredom of routine. ഈഷൽ വ്യത്യാസം കൂടാതെ കൃത്യം രാവിലെ അഞ്ചുമണിക്ക് ആരംഭിക്കുന്ന 'ന്ദിന' ജോലികൾ വൈകിട്ട് ആറുമണിക്കാണ് അവസാനിക്കുന്നത്. ആറുമണിയിൽ, ആകസ്മികമായി, ഒരു ലോട്ടറി അടിച്ചപ്പോലെ കിട്ടിയ ഏക ജീവിതമാർഗ്ഗമായ ആ എസ്റ്റേറ്റ് ജോലി ദിവസം ചെല്ലുന്തോറും എനിക്കു മടുത്തു മടുത്തു വന്നു. ഇന്നും ഒറ്റ അച്ചിൽ വാർത്തമാതിരിയുള്ള ജീവിതം അങ്ങേയറ്റം ആനന്ദസത്തിൽക്കൂടുതൽ സഹിക്കാൻ എനിക്കു വിഷമമാണ്. അതിലും വിഷമമാണ് മറ്റൊരാളുടെ നിർബ്ബന്ധങ്ങളെ അന്ധമായി അനുസരിക്കുക എന്നത്. ഞാൻ ആരെയും അനുസരിക്കാൻ, പക്ഷേ, എന്നെ അനുസരിപ്പിക്കുന്നത് എനിക്കിഷ്ടമല്ല. എന്നാൽ മാനേജർ സായ്പിന് എപ്പോഴും എന്തും പറഞ്ഞ് അനുസരിപ്പിച്ചു അടങ്ങു എന്നൊരു പ്രവണതയുള്ളതായി എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. ഇതിൽനിന്നുള്ള ഏക ആശ്വാസം തൊഴിലാളികളിൽനിന്നും എനിക്കു ലഭിച്ച സ്നേഹവും വിശ്വാസവുമായിരുന്നു.

ഞാൻ ചെന്ന് ഏതാണ്ട് നാലുമാസം കഴിഞ്ഞായിരുന്നു ചീനന്റെ 'ഹരിബുസാർ'. നമ്മുടെ ഓണംപോലെയോ ക്രിസ്തുമസ് പോലെയോ ഉള്ള 'പെരുനാൾ'. മൂന്നുദിവസം നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന ആ പെരുനാളാഘോഷിക്കാൻ ഒരുക്കമുള്ള സമ്പാദ്യം മുഴുവൻ

ചെലവാക്കാൻ അവർക്കൊരു മടിയുമില്ല. വിലകൂടിയ പട്ടവസ്ത്രങ്ങൾ, മറ്റ് അലങ്കാര വസ്തുക്കൾ, വാസനദ്രവ്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഓരോരുത്തരും മത്സരിച്ചായിരിക്കും വാങ്ങുക. 'ഹരിബുസാർ'ന്റെ സദ്യവട്ടമൊന്നും പറയാനുമില്ല. വിഷയസുഖം (epicureanism) എത്ര കണ്ടാകാമോ അത്രകണ്ട് ആസ്വദിക്കുക എന്നതാണ് ചീനന്റെ അടിസ്ഥാന ജീവിത തത്ത്വം. ചീനന്റെ പാചകവിധങ്ങൾ ലോക പ്രസിദ്ധമാണ്. സമ്പത്തു വർദ്ധിക്കുന്നതനുസരിച്ച് ആഹാരവിഭവങ്ങളുടെ അളവും ഭാര്യമാരുടെ എണ്ണവും വർദ്ധിക്കും. ചോറാണ് പ്രധാന ആഹാരം. തീ പറക്കുന്ന ചോറും അതിനടുത്ത വിഭവങ്ങളും ഉദയമുഹൂർത്തത്തിൽത്തന്നെ കഴിച്ചിരിക്കും. ചീനൻ ഒരിക്കലും പഴഞ്ചൊല്ലൊന്നും കേൾക്കുകയോ

ചീനന്റെ പാചകവിധങ്ങൾ ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. സമ്പത്തു വർദ്ധിക്കുന്നതനുസരിച്ച് ആഹാരവിഭവങ്ങളുടെ അളവും ഭാര്യമാരുടെ എണ്ണവും വർദ്ധിക്കും. ചോറാണ് പ്രധാന ആഹാരം. തീ പറക്കുന്ന ചോറും അതിനടുത്ത വിഭവങ്ങളും ഉദയമുഹൂർത്തത്തിൽത്തന്നെ കഴിച്ചിരിക്കും. ചീനൻ ഒരിക്കലും പഴഞ്ചൊല്ലൊന്നും കേൾക്കുകയോ

എമർജൻസി

ലളിതമായ ചില അകമ്പടികളോടെ "ഇലോ നേമുപാസ് മ്യൂ ഹേ ഇലജു ബാൻഡവ സ്പോദയേ" എന്ന പ്രാർത്ഥന; ഓരോ ശീലം!

'ഹരിബുസാർ' പ്രമാണിച്ച് എനിക്കു കിട്ടിയ ക്ഷണങ്ങൾക്കു കൈയും കണക്കുമില്ല. അവയെല്ലാം യഥാവിധി സ്വീകരിച്ച് ചീനന്റെ ആതിഥ്യമര്യാദയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ ഞാൻ പരമാവധി ശ്രമിച്ചു.

മൂന്നുദിവസവും ചൗമാന്റെ വീട്ടിലെ ആഹ്ലാദപ്രകർഷത്തിന് അതിർല്ലായിരുന്നു. തീറനും കുടിയും കളിയും ചിരിയും

കെട്ടിമറിയലുണ്ടെന്നു. പച്ചപ്പയറും പാവയ്ക്കായുമടക്കം പലവിധ പച്ചക്കറികളും, കൊത്തിയരിഞ്ഞ പന്നിയറിച്ചിയും, ചെമ്മീനും എല്ലാം ചേർത്ത 'പാറി സൂപ്പ്' എന്ന ഫെഡറേഷൻ മുതൽ 'ബേർഡ്സ് നെസ്റ്റ് സൂപ്പ്' എന്ന സൂപ്പർ സ്റ്റാർവരെ പലയിനം സൂപ്പുകളും അതിവ സാദിഷ്ഠങ്ങളായ മറ്റനവധി ഉപദാശങ്ങളും ചേർന്ന വിരുന്നുസൽക്കാരങ്ങൾക്കൊണ്ടു ശാസനമുട്ടിയ ദിവസങ്ങളായിരുന്നു അവ.

ഇടയ്ക്കൊരു ദിവസം രാവിലെ, എന്റെ ന്ഡിനം ഡ്യൂട്ടിയിൽപ്പെട്ട 'ലയ' പരിശോ

രിക്കുന്നു. ഇവർ പിന്നെ അഞ്ചു പ്രധാന ശാഖകളായി മുറഞ്ഞുവെങ്കിലും ശങ്കരന്റെ അഭൈദത്തത്തിനാണ് സാധിനം ലഭിച്ചത്.

ഒടുവിൽ പറയാനുള്ളത് മീമാംസയെക്കുറിച്ചാണ്. ജൈമിനി എന്ന ഒരു പണ്ഡിതനാണ് മീമാംസാസൂത്രം എഴുതിയത്. ഈ സൂത്രത്തിന് ശബരനും കുറേക്കഴിഞ്ഞ് പ്രഭാകരനും കുമാരിലഭട്ടനും എഴുതിയ ഭാഷ്യങ്ങൾ ഉള്ള ലക്ഷണമുണ്ട്. മീമാംസാവാദികളിൽ ആരും ഈശ്വരവാദികളല്ല. വേദങ്ങളിൽക്കൊണ്ടു വൈദങ്ങളെക്കുറിച്ചും യജ്ഞത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള പ്രസ്താവനകൾ അത്ര കാര്യമായി പരിഗണിക്കേണ്ടതില്ലെന്നാണ് ശബരനും കുമാരിലന്മാരും പറഞ്ഞത്. ഇവർ ദൈവത്തിലോ പരലോകത്തിലോ ഒന്നും വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. ജ്ഞാനാനുഭവം അനുമാനം

ശ്രീതവും പ്രത്യക്ഷശക്തി പരീക്ഷണാശ്രിതവും ആണെന്നു ശാസ്ത്രീയവാദം ഉന്നയിച്ചത് കുമാരിലനാണ്. ദൃഷ്ടാന്തം കൊണ്ടും പരീക്ഷണംകൊണ്ടും പ്രത്യക്ഷശക്തി കൊണ്ടും തെളിയിക്കാത്ത അഭ്യൂഹങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് യുക്തിരഹിതമാണെന്ന് ഇവർ വാദിച്ചു. ബാഹ്യപ്രപഞ്ചം നിലകൊള്ളുന്നത് മനസ്സിനെ ആശ്രയിച്ചല്ലെന്ന് ലോകായതവാദികളെപ്പോലെ ഇവരും വാദിച്ചു. സ്വപ്നത്തെയും ധ്യാനത്തെയും ഇന്ദ്രിയാതിത ആനന്ദത്തെയും കുറിച്ചുള്ള പരമാർശങ്ങളെ തീക്ഷ്ണമായി വിമർശിച്ച മഹാപണ്ഡിതനാണ് കുമാരിലൻ എന്ന കാര്യം ഓർക്കണം. ഷഡ്ദർശനത്തിന്റെ വളരെ അപൂർണ്ണമായ ഒരു ചിത്രമാണ് ഇവിടെ നൽകിയത്. (തുടരും)

ധനയ്ക്കിടയ്ക്ക് വരാനായി ഒരു മുലയ്ക്ക് ഒരു വലിയ തകരത്തൊട്ടി മുടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. കണ്ട്, അതിന്റെ അടുത്തു പോകിയ എന്റെ നേരം ചെന്നുലകൊണ്ടു കുട്ടിക്കെട്ടിയ നാലു കാലുകൾ നിവർന്നു വരുന്നതാണ് കണ്ടത്. അതു കണ്ടതും ആ തൊട്ടിയുടെ ഉടമസ്ഥനായ ചീനനും അടുത്തുനിന്ന അവന്റെ ഭാര്യയും തെട്ടിവിളയുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. പരിഭ്രാന്തനായ ചീനൻ മുന്നോട്ടുവന്നു ആ അടുത്തുകൊണ്ടു തൊട്ടി അമർത്തിയപ്പോൾ, വീണ്ടും എന്റെ പരിഭ്രാന്തനായ തടയുന്ന മട്ടിൽ. 'അപ്പ ഇതു?' (എന്താ ഇത്?) എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഒരു

പതിയ ശബ്ദത്തിൽ 'ഊത്താങ്ങ് പുഞ്ഞ ബീനത്താങ്ങ് ലായ' (ഒരു കാട്ടുമൃഗമാണ്) എന്ന മറുപടിയാണ് കിട്ടിയത്. എന്നെ അനുഗമിച്ചിരുന്ന 'ചാമാൻ' കുടുതൽ അന്വേഷണത്തിനൊന്നും അനുവദിക്കാതെ എന്നെ യുറക്കൊണ്ടു സ്ഥലംവിട്ടു. ഭാരമേറിയ ആ തൊട്ടിയും വലിച്ചുപോക്കിക്കൊണ്ട് ആ വീട്ടുമുറുപ്പായ ദമ്പതികൾ മുറിക്കുള്ളിലേക്കു വലിഞ്ഞു. ആ തൊട്ടിയിൽക്കണ്ട് ഒരു ചുവന്നു തടിച്ച പത്ത പട്ടിയായിരുന്നു. ചീനരിൽ ചില വർഗ്ഗക്കാർക്ക് പട്ടിയിറച്ചി അമൃതിനു തുല്യമാണത്രേ! പണ്ട് ശ്രീരാമന്റെ

വനവാസകാലത്ത് സീത പാറപ്പുറത്ത് ഉണക്കാനിട്ടു കാവലിരുന്ന 'പലലം' പട്ടിയിറച്ചി അരിഞ്ഞതായിരുന്നെന്ന് ആരോ പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. നേരോ നുണയോ, ആർക്കറിയാം? ഏതായാലും ചാമാനും ബന്ധുക്കളും ആ വർഗ്ഗത്തിലൊന്നും പെട്ടവരല്ലെന്ന് ചാമാന്റെ പെണ്ണ് തറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. ഇവിടെ ഒരു സാധാരണ, 'ഞാനും പട്ടിയിറച്ചി തിന്നു കാണുമോ?' ഇല്ലെന്നു തറപ്പിച്ചു പറയാൻ വയ്യ. അതുപോലെതന്നെയാണ് പാവ്. ചീനൻ ഉണ്ടാക്കുന്ന 'മീഹുണ്' (സുഡിസ്) എന്ന ഉപദേശത്തിൽ എല്ലാ ഇറച്ചിയും അല്പസമയം ഇടുമെന്നാണ് പറയുന്നത്. സാരമില്ല, ചേര തിന്നുന്ന നാട്ടിലെപ്പോലെയല്ല അതിന്റെ നടുമുറി.

ആ 'ഹരിബുസാർ' കാലം കൂടുന്ന ദിവസം എന്റെ ബംഗ്ലാവിൽ കാളരാത്രിയായിരുന്നു. അന്നു വൈകിട്ട് ഏറെ രാപ്പൊഴുന്നതുവരെ 'ചാമാന്റെ' ലയത്തിൽ കുടിയും തീറയും തന്നെയായിരുന്നു. ചാമാൻ ബോധംകെട്ടു വീണിട്ടും 'പെണ്ണ്' എന്നെ വിടുന്ന മട്ടിലായിരുന്നു. അവസാനം യാതൊരു വെളിച്ചവുമില്ലാതെ, കാലിൽ നീല്ക്കാൻ വയ്യാതായ എന്നെയും താങ്ങിപ്പിടിച്ച് അവൾ ബംഗ്ലാവിനുള്ളിൽ കയറിപ്പോയി. സുഖമില്ലെന്നും മടിയിലിരുന്നതിനാലാണ് കണ്ണടയ്ക്കാതെ കാത്തിരിക്കുകയാണ്. ഒരുപ്രകാരത്തിൽ ഞാൻ കട്ടിലിൽ കയറിക്കിടന്നു, ഒരുപക്ഷേപത്തിൽ തിരിഞ്ഞും മറിഞ്ഞും ബോധാബോധ മേഖലകൾ കിടയ്ക്ക് ഒളിഞ്ഞും തെളിഞ്ഞും. ഇടയ്ക്ക് ഉരുൾപൊട്ടുന്ന മാതിരി വയറിനടിയിന് ഒരു വലിയ സാധനം പുറത്തേക്കൊരു തള്ളൽ. അയടി നീളത്തിൽ ഒരു വാഴപ്പിണ്ടി വണ്ണത്തിൽ കരിനീലംപോലെ കട്ടക്കട്ടിയ ചോരയായിരുന്നു. കടലിൽനിന്നു കോരി കരയ്ക്കിട്ട ഒരു വലിയ 'കാഞ്ഞുപ്പോത്തു' മാതിരി. പാവാ ചിന്നമ്മ! അതെല്ലാം കഴുകിത്തുടച്ച് എന്നെയും പരിചരിച്ച് കാവലിരുന്നു. കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ട് കഷ്ടിച്ച് ഒന്നര വയസ്സായ സുലഭ അവിടുത്തെങ്കിലും ദുഃഖമായ സ്വരത്തിൽ, കൈവിരലുകൾ ചൂണ്ടി "പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ, വിക്കി കുടിക്കരുതെന്ന്, പയഞ്ഞിട്ടില്ലേ?" എന്നു ശാസിച്ചുകൊണ്ട് അടുത്തു നിന്നു. "ഇല്ല മക്കളേ, ഇല്ല, ഇനി അച്ഛൻ കുടിക്കില്ല." നിശ്ശബ്ദമായ ഒരു പ്രതിജ്ഞ എന്റെ അന്തരാത്മാവിൽനിന്നുയർന്നു. പിറ്റേന്ന്

ആ പ്രതിജ്ഞ തെറ്റിക്കുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും പിന്നീട് എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കൽക്കൂടി മാത്രമേ അങ്ങനെ കുടിച്ചു ഞാൻ രക്തം ചർദ്ദിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അത് 'വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം കൊല്ലത്ത് കലാനിലയം കൃഷ്ണൻനായരുടെ സ്മിരം നാടകവേദിയിൽ ഞാൻ അതിഥിയായിരുന്നപ്പോൾ, പരേതനായ ശ്രീ. കെ. ബാലകൃഷ്ണന്റെ 'കാർമ്മികത്വത്തിലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ പഠയട്ടെ, അന്നത്തെ ആതിഥേയനായിരുന്ന ശ്രീ. ബാലകൃഷ്ണൻ കുടിക്കുകയേയില്ലായിരുന്നു, അതായത് കുടി തല്ക്കാലം നിർത്തിയ ഒരിടവേളയായിരുന്നു. അന്നും ഹോട്ടലിൽ യാതൊരു വെളിച്ചവുമില്ലാതെ ഞാൻ രക്തം ചർദ്ദിച്ചു. അന്ന് എന്നെ നിറക്കണ്ണുകളോടെ ശുശ്രൂഷിക്കാൻ സഹോദരി ഓമനയും മകൻ കൂട്ടനും (വിജയരാഘവൻ) മാത്രം. മേലുകീഴു നോക്കാനുള്ള കൊല്ലത്തെ ആ ജീവിതകാലത്താണ് എനിക്ക് ആദ്യമായി കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി അവാർഡ് നേടിയത്. 'പ്രേം ലോകം' എന്ന നാടകമെഴുതിയതും, ഇന്ന് എറണാകുളത്തെ അഭിഭാഷക പ്രമുഖനായ ശ്രീ. ഇന്നാർദ്ദനക്കുറുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിലും പരേതനായ മാന്യൻ ഗോപാലപിള്ള തുടങ്ങി കൊല്ലത്തെ ചില കലാപ്രേമികളുടെ സഹകരണത്തിലും ആ നാടകം അവതരിപ്പിച്ചതും. മാവേലിക്കര എൻ. പൊന്നമ്മ, വഞ്ചിയൂർ രാധ, മാള വാസന്തി, ഓമന തുടങ്ങിയവരും അതിൽ അഭിനയിച്ചു.

ഇവിടെ ഒരുകാര്യം ഞാൻ ഏറ്റുപറയട്ടെ. സ്വന്തം ശരീരത്തോട്, ജീവിതത്തോട് ഇത്ര കണ്ട് നിർദ്ദയവും നിന്ദ്യവും നിന്ദയരോട് വാദപരവുമായി പെരുമാറിയ വളരെപ്പേർ കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്നിട്ടും ഓ ഇന്നും ജീവിക്കുന്നു, നാണക്കേട്ട ഈ കഥയെല്ലാം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു ഞെളിയാൻ— Man the predator person himself.

ആ എസ്റ്റേറ്റു ജീവിതം ഒന്നിനൊന്നു വിരസമായി പരിണമിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അതാ വരുന്നു 'ബോഡിംഗ്' എന്നു പേരായ ഒരു വെള്ളക്കാരൻ പയ്യനും, അടുത്തിടെയെങ്ങാണ്ട് വിവാഹം കഴിച്ചതും, അവനെക്കാൾ നാലഞ്ചു വയസ്സിനെങ്കിലും പ്രായക്കൂടുതലുള്ളതുമായ നവ വധുവും. പുതുതായി ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്നും റിക്രൂട്ട് ചെയ്ത് കമ്പനിക്കാർ അയച്ച അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജറാണ്. കഷ്ടിച്ച് ഇരുപത്തിരണ്ടു വയസ്സ് വരും. എസ്റ്റേറ്റു ഭരണത്തൊഴിയിൽ യാതൊന്നുമറിഞ്ഞുകൂടാത്ത ഒരു പാവാ കുട്ടി. ഇനി എല്ലാം പഠിച്ചുവരണം. ആ ക്രൈസ്തവൻ 'പുതിശാ വന്ത ചിന്നാർദാര'യെ ഏല്പിച്ചത് എന്നെയാണ്. ആ പുതിയ സൂഹൃദ്ബന്ധത്തിൽ എന്നെ ഏറ്റവും കൂടുതൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചത് മുന്നൂറാലു വലിയ പെട്ടികളിലായി അവൻ കൊണ്ടുവന്ന പുസ്തകങ്ങളാണ്; അത്യാ ചരിത്രം, നരവംശ ശാസ്ത്രം. മനുഷ്യാസ്ത്രം തുടങ്ങി എന്റിക്കേറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളെ സമ്പന്നിപ്പിച്ചവയും. കൂട്ടത്തിൽ, ഒരു പത്തുനൂറ് അമേരിക്കൻ 'വൈൽഡ് വെസ്റ്റ്' നോവലുകളും അതി

സാഹസികരായ അക്രമികളുടെ ജീവചരിത്രങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ വിചിത്രമെന്നു പറയട്ടെ, അക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരൊറ്റ നാടകം പോലുമില്ലായിരുന്നു. ഇവിടെ ഒരു സത്യം പാണ്ഡിത്യത്തിനുവേണ്ടി ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. ജീവിതത്തെപ്പറ്റി അറിയാനും ചിന്തിക്കാനും രസിക്കാനും മാത്രമേ ഞാനാഗ്രഹിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഞാൻ അനിയന്ത്രിതമായി കൈയിൽ കിട്ടിയ രസനീയങ്ങളായ പുസ്തകങ്ങൾ ഒട്ടുവളരെ വായിച്ചു. എന്നാൽ ഇന്നുവരെ ഒരു ഡയറിക്കുറിപ്പെഴുതാൻപോലും മിനക്കെട്ടിട്ടില്ല. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഈ എഴുതുന്നതെല്ലാംതന്നെ ഓർമ്മയിൽനിന്നാണ്. സത്യം മാത്രവുമാണ്.

അങ്ങനെ പുസ്തകങ്ങളിൽക്കൂടി, രണ്ടു മരങ്ങൾക്കിടയിൽക്കൂടി, ഫാക്ടറിയന്ത്രങ്ങളിൽക്കൂടി ഞാനും കൊച്ചുസായിപ്പും വളരെ വേഗം അടുത്തു. ആ സൂഹൃദ്ബന്ധം ഉറപ്പിക്കാൻ മറ്റൊരു കാരണം അവനെ സ്മിരമായി അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു

ഞാൻ അനിയന്ത്രിതമായി കൈയിൽക്കിട്ടിയ രസനീയങ്ങളായ പുസ്തകങ്ങൾ ഒട്ടുവളരെ വായിച്ചു. എന്നാൽ ഇന്നുവരെ ഒരു ഡയറിക്കുറിപ്പെഴുതാൻപോലും മിനക്കെട്ടിട്ടില്ല. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഈ എഴുതുന്നതെല്ലാംതന്നെ ഓർമ്മയിൽനിന്നാണ്, സത്യം മാത്രവുമാണ്.

വയറിൽവേദനയായിരുന്നു. അക്കാലത്തിൽ ഞങ്ങൾ തുല്യരൂപിതയായിരുന്നു. അവൻ 'ക്രോണിക് അപ്പൻഡിസൈറ്റിസ്', എനിക്ക് 'എൻറൈറ്റിസ്'. അന്ന് ഇന്നത്തെപ്പോലെ കാക്കത്തൊള്ളായിരം മരുന്നുകമ്പനിക്കാർ പല പേരിൽ ഉണ്ടാക്കിവിടുന്ന വിഷമയമായ മരുന്നുകളൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. 'ട്രിപ്പിൾ കാർബ്' എന്ന പേരിൽ ഉദരശുചീകരണ ശേഷിയുള്ള മൂന്ന് അമ്ളനാശികളുടെ (ബിസ്മത്ത് കാർബ് + മാഗ് കാർബ് + സോഡാ ബൈകാർബ്) ഒരു പ്രത്യേക അനുപാതത്തിലുള്ള മിശ്രിതമായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഏകരക്ഷ. ആ പൊടിയിൽ മുഴുകിയും ഞങ്ങളുടെ മനസ്സുകൾ അല്പ സമയം ഇഴുകിച്ചേർന്നു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് മലയൻ ഭുവണ്ഡത്തെയാകെ പ്രതണ്ടുവർഷത്തോളം തെളുക്കിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഗനീലോ കലാപത്തിന്റെ ആരംഭം. 1948 ജൂണിൽ ആരംഭിച്ച ആ മനുഷ്യക്കുരുതി അവസാനിച്ചത് 1961 ജൂലൈയിലും. ഇന്ത്യയിൽ രണ്ടിവെയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, കൽക്കത്താ തീസിസിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആരംഭിച്ച സമരവുമായി മലയൻ കലാപത്തിനും ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നെന്നാണ് അന്നത്തെ ഞങ്ങളുടെ അറിവ്. മലയൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതാവ് 'ചെങ്ങ് പെങ്ങ്' അന്നത്തെ കൽക്കത്താസമേളനത്തിൽ ഒരു

ക്ഷണിക്കപ്പെട്ട പ്രതിനിധിയായിരുന്നുവെന്നും പറഞ്ഞുകേട്ടിരുന്നു. ഏതായാലും ഒരു സുപ്രഭാതത്തിൽ ആ അഗ്നിപർവ്വതം പെട്ടെന്ന് പുകഞ്ഞെരിയാൻ തുടങ്ങി, പെട്ടെന്ന് പൊട്ടിത്തെറിക്കാനും. തുടർന്ന് ജൂലൈ മുതൽ മലയായിൽ 'സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് എമർജൻസി' പ്രഖ്യാപിച്ചു. തുടർന്ന് മുന്നരവർഷത്തോളം എന്റെ ജീവിതം അദ്യശ്യമായ ഒരു മരണയന്ത്രത്തിനുള്ളിലായിരുന്നു.

കലാപത്തിന്റെ സ്വഭാവം വളരെ ലളിതവും പൈശാചികവുമായിരുന്നു. മലയായിലെ സകല വെള്ളക്കാരെയും ഗവൺമെന്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെയും എസ്റ്റേറ്റ് മാനേജർമാരെയും അവരോടു കൂറുപുലർത്തുന്നവരെയും ഏറ്റവും ഭീകരമായി പതിയിരുന്നു വകവരുത്തുക. ഗനീലോസംഘത്തിന്റെ സമരയന്ത്രങ്ങളോടു സഹകരിക്കാത്തവരെയും കൂഞ്ഞു പിഞ്ഞപ്പട്ടു ഉന്മൂലനാശം ചെയ്യുക. ഗവൺമെന്റു വസ്തുവകകളെല്ലാം നശിപ്പിക്കുക. ചുരുക്കത്തിൽ ജനജീവിതമാകെ സ്തംഭിപ്പി

വയറിൽവേദനയായിരുന്നു. അക്കാലത്തിൽ ഞങ്ങൾ തുല്യരൂപിതയായിരുന്നു. അവൻ 'ക്രോണിക് അപ്പൻഡിസൈറ്റിസ്', എനിക്ക് 'എൻറൈറ്റിസ്'. അന്ന് ഇന്നത്തെപ്പോലെ കാക്കത്തൊള്ളായിരം മരുന്നുകമ്പനിക്കാർ പല പേരിൽ ഉണ്ടാക്കിവിടുന്ന വിഷമയമായ മരുന്നുകളൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. 'ട്രിപ്പിൾ കാർബ്' എന്ന പേരിൽ ഉദരശുചീകരണ ശേഷിയുള്ള മൂന്ന് അമ്ളനാശികളുടെ (ബിസ്മത്ത് കാർബ് + മാഗ് കാർബ് + സോഡാ ബൈകാർബ്) ഒരു പ്രത്യേക അനുപാതത്തിലുള്ള മിശ്രിതമായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഏകരക്ഷ. ആ പൊടിയിൽ മുഴുകിയും ഞങ്ങളുടെ മനസ്സുകൾ അല്പ സമയം ഇഴുകിച്ചേർന്നു.

ഈ കാലഘട്ടത്തിലാണ് മലയൻ ഭുവണ്ഡത്തെയാകെ പ്രതണ്ടുവർഷത്തോളം തെളുക്കിയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഗനീലോ കലാപത്തിന്റെ ആരംഭം. 1948 ജൂണിൽ ആരംഭിച്ച ആ മനുഷ്യക്കുരുതി അവസാനിച്ചത് 1961 ജൂലൈയിലും. ഇന്ത്യയിൽ രണ്ടിവെയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, കൽക്കത്താ തീസിസിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആരംഭിച്ച സമരവുമായി മലയൻ കലാപത്തിനും ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നെന്നാണ് അന്നത്തെ ഞങ്ങളുടെ അറിവ്. മലയൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് നേതാവ് 'ചെങ്ങ് പെങ്ങ്' അന്നത്തെ കൽക്കത്താസമേളനത്തിൽ ഒരു

ഓർക്കാപ്പുറത്ത് പൊടുന്നനെ ആരംഭിച്ച കലാപം, അതിവേഗം മലയൻ ഉപദ്വീപിനെ യാകെ ഗ്രസിച്ചു. പ്രതിദിനം നൂറുകണക്കിനു പൈശാചികമായ കൊലപാതകങ്ങളുടേയും, അപഹരണങ്ങളുടേയും നശീകരണവിധങ്ങളുടേയും നടുക്കുന്ന കഥകൾ കേട്ട് ജനജീവിതം മുക്കാലും സ്തംഭിച്ചു. അതോടെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും 'തീക്കോബിത്താങ്ങ്' എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന സായുധ സൈനിക സംഘടനയും നിരോധിക്കപ്പെട്ടു. നിരോധനം ആക്രമണങ്ങളുടെ ആക്കം പതിന്മടങ്ങ് വർദ്ധിപ്പിച്ചുതേയുള്ളു.

ആ ഭീകര ദുരന്തകഥയിൽ ഞാൻ നേരിട്ടതു വേറൊരു ചില ഉപകഥകൾ ഒന്നൊന്നായി പറയാം. എന്റെ പില്ക്കാല ജീവിതത്തിന്റെ സൂര്യധികരണത്തിനും, ഒരുപക്ഷേ, മലിനീകരണത്തിനും ആ അനുഭവങ്ങൾ ഉറക്കല്ലുകളായിരിക്കാം.

Institute of Fundamental Education & Research

വ്യാകരണ നിഘണ്ടു

ഇരിഞ്ചയം രവി

മലയാളത്തിലെ ഏകവ്യാകരണ നിഘണ്ടു.

30-8-94-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു.

മലയാളത്തിലെ എല്ലാ വ്യാകരണ ഭാഷാശാസ്ത്ര പദങ്ങൾക്കും സുവ്യക്തമായ വിശദീകരണക്കുറിപ്പുകൾ ക്രൗൺ 1/4 450 പേജ് കമ്പ്യൂട്ടർ ടൈപ്പൈറ്റിംഗ് ഓഫ്സെറ്റ് അച്ചടി മുഖവില. രൂ. 150. പ്രി. പബ്ലി. രൂ. 110 തവണ 40+40+40 = രൂ. 120 പോസ്റ്റ്ജെ സൗജന്യം. പ്രി. പബ്ലി. ജൂലൈ 15 വരെ തുക അയക്കേണ്ട വിലാസം.

ഡയറക്ടർ IFER വേങ്കോട് പി.ഒ തിരുവനന്തപുരം-28

പതിനഞ്ച് പൈസയ്ക്ക് നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ ഒരു ലൈബ്രറി

സഖി ബുക്ക് ക്ലബിന്റെ 30 ക. വീതം വിലയുള്ള പുസ്തകങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്ക് 20 ഇഷ്ടപ്പെട്ട രണ്ടു പുസ്തകങ്ങൾ വീതം 20 ക. കുറച്ച് 40 ക.ക്കു നൽകുന്നു. ഒരു പോസ്റ്റുകാർഡിൽ ഓർഡർ ചെയ്യുമ്പോൾ വില മുൻകൂർ വേണ്ട. വി.പി.പി.യായി പുസ്തകം അയക്കുന്നു. പോസ്റ്റ്ജെ സൗജന്യം. ഡെമി 1/8, 160-ൽപരം പേജുകൾ. മൾട്ടി കളർ കവർ (ലാമിനേറ്റ്ഡ്).

വിലപനയ്ക്കുള്ള നോവലുകൾ

ആലോലം (ചെറുവാങ്ങൂർ ജോയി), സി.എം. (കോട്ടയം പുഷ്പനാഥ്), പ്രദക്ഷിണം (കമലാ ഗോവിന്ദ്), നല്ലവനായ മത്തായി (തോമസ് പാലാ), കിലോപ്പസ് (ബാറ്റൺ ബോസ്), സുരഭിലയം (വിമൽ), സുരഗായത്രി (ഏറ്റുമാനൂർ ശിവകുമാർ), കുടാതെ 10 ക. അയച്ചു സഖി ബുക്ക് ക്ലബിൽ അംഗമാകുന്നവർക്ക് 30 ക. വിലയുള്ള പുസ്തകം എല്ലാ മാസവും 15 ക.ക്ക് ലഭിക്കുന്നു. സഖി ബുക്ക് ക്ലബിൽ എപ്പോഴും അംഗമാകാം.

ഓർഡർ അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം.

സഖി ബുക്ക് ക്ലബ്ബ്
എസ്.എച്ച്. മൗണ്ട് പി.ഒ.
കോട്ടയം - 686 006

അപൂർവ്വശക്തിയുള്ള മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ വിദേശരാജ്യങ്ങളിലേക്ക്!

മുന്നരലക്ഷത്തിലധികം പേരുടെ ഭാവു കൃത്യമായി പ്രവചിച്ച് ഗിന്നസ് ബുക്കിലേക്കു കുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ലോക പ്രശസ്ത ജ്യോതിശാസ്ത്ര പണ്ഡിതൻ ആർ. രാധാകൃഷ്ണൻ അനേകവർഷത്തെ ഗവേഷണ ഫലമായി തൊഴിൽതടസ്സം, വ്യാപാരനഷ്ടം, കടം, രോഗം, ശത്രുദോഷം ഇവയാൽ ജീവിതം നിരാശപ്പെടുന്നവർക്കായും അപൂർവ്വ ശക്തിയുള്ള ത്രിപുരസ്സന്ദ്രിയന്ത്രം ശാസ്ത്ര വിധി പ്രകാരം തയ്യാർ ചെയ്യുന്നു. വിദ്യാതടസ്സം, ദാമ്പത്യ കലഹം, പ്രേമം, ശത്രുദോഷം, സന്താനദോഷം, അപകടം, മാതസികരോഗം, ചൊവ്വാദോഷം, വിവിധതടസ്സം ഇവ മാറി ഐശ്വര്യം പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന മഹാസൂര്യശരണം, സ്വയംവരം തുടങ്ങി 150-ൽ പരം മാന്ത്രിക ഏലസ്സുകൾ, ഇന്ത്യയിലും വിദേശരാജ്യങ്ങളിലും തപാലിൽ അയയ്ക്കുന്നു. മുഹൂർത്തം, പ്രശ്നം, സമ്പൂർണ്ണ ഓർക്കം, പൊതുത്തം, സംഖ്യാശാസ്ത്രം ഇവ അഭ്യുന്നതിന് നേരിൽ കാണുക/എഴുതുക.

REMAJYOTHISHALAYAM
Aftukal, Manakkad (P.O.), Thiruvananthapuram-9
Phone: (0471) 74855

രമാ ജ്യോതിഷാലയം
ആറ്റുകാൽ, മണക്കാട് പി. ഒ. തിരുവനന്തപുരം - 9
ഫോൺ: (0471) 74855

വിവർത്തനം:
അക്കിത്തം

അനുയോജനം: പി.ചന്ദ്രശേഖരൻ

പ്രഥമസ്കന്ധം: പതിനെട്ടാം അധ്യായം

ബ്രഹ്മശാപം

സുതൻ പറഞ്ഞു:

3

ഗർഭധാരയൻ മാതൃഗർഭ-
ത്തിലി പ്രാണസ്ത്രപിധിതൻ;
മരിച്ചിട്ടുദ്യുതകരം
കൃഷ്ണാനുഗ്രഹലബ്ധിയാൽ.

ബ്രഹ്മകോപാൽത്തക്ഷകനിൽ-
നിന്നുണ്ടായ പ്രാണസങ്കടം;
ഭയം തോന്നിലവനന്നും
ഭഗവൽ ഭക്തി കാരണം.

സർവ്വസംഗമുപേക്ഷിച്ചു
ഭഗവൽജ്ഞാനമാർന്നവൻ;
ശുഭകോപദേശാനുസാരം
തൃപ്തിച്ചാനുടൽ ഗംഗയിൽ
ഉത്തമർജ്ജോകപാദാബ്ജം
സ്മരിച്ചും തൽക്കഥാമൃതം
നൃണാമും സാവദിപ്പോരെ-
ഞ്ഞൊടിച്ചുതക ഭിത്തിയും.

അഭിമന്യു സുതൻ ചക്ര-
വർത്തിവാണത്ര കാലവും
പ്രവിഷ്ടനേങ്കിലും ബാധി-
ച്ചിരുന്നില്ലിവിടെക്കലി.

ഭഗവാനിബ്ബുവിട്ടു
തേതു നാളെയു മാത്രയിൽ
അന്നേ വന്നിട്ടുണ്ടിവിടെ-
യധർമ്മപ്രഭവൻ കലി.

കലിയെക്കൊന്നില്ല ഭൂപൻ
വണ്ടുപോൽസാരമുണ്മവൻ;
ക്ഷണാൽത്തരും കലി, ശുഭം;
ദണ്ഡിച്ചുണ്ടാക്കണം വിന.

ഭീരുക്കളിൽ ശൂരനെന്നാൽ-
ശൂരരിൽ ബ്ഭീരുവക്കലി;
ചെന്നായപോലെ തക്കത്തിൽ
കടിക്കുന്നു പ്രമത്തനെ.

ഇപ്രകാരം പരീക്ഷിത്തിൻ
കഥയെന്നാലെ വർണ്ണിതം
വാസുദേവകഥോപേതം
നിങ്ങൾ ചോദിച്ചു മാതിരി.

ഭഗവൽക്കഥയോരോന്നും
വിസ്തരയാവഹ സംഭവം;
ഗുണാശ്രയികൾ സശ്രദ്ധം
സംസേവിക്കേണ്ടതാണവ.

കൃഷ്ണിമാർ പറഞ്ഞു:
സഹസ്രാബ്ദം വാഴ്ക, സുത;
വിമലം കൃഷ്ണകീർത്തിയെ
സല്ക്കരിക്കുന്നു നീ, സൗമ്യൻ,
മർത്യർക്കമുതായകം.

അനാശ്വസ്തർ കർമ്മമിതിൽ,
പുകമുടിന ഞങ്ങളെ
കുടിപ്പിക്കുന്നു ഗോവിന്ദ-
പാദപദ്മാസംഭവൻ.

ഭഗവൽസംഗി സംഗത്തിൻ
ലേശംപോലും മഹത്തമം
സ്വർഗ്ഗത്തെക്കാൾ, മുക്തിയെക്കാൾ,
പിന്നെത്തിതരമാം സുഖം!

മഹത്തമമൊക്കെ പരായണന്റെ
കഥാസാസാദകനെങ്ങു തൃപ്തി?
അപ്രാപ്യമീശൻ, കമലോത്ഭവനു-
മാ നിർഗുണൻ തൻ ഗുണരാശിയറം.

മഹാജനങ്ങൾക്കു പരായണന്റെ
മനോഭാരമാം ചരിതം വിശുദ്ധം
കേൾപ്പിക്കണേ ഞങ്ങളെ, വിസ്തരിച്ച,
വിദഗ്ദ്ധൻ, മഹാഭക്തനുമായ താങ്കൾ.

ഏതോ മഹാഭാഗവതൻ പരീക്ഷി-
ത്തതിപ്രബുദ്ധൻ, ശുകവാണി കേൾക്കേ,
ദിവ്യം ഖഗേന്ദ്രധാജപാദമുഖം
പ്രാപിക്കുവാനുള്ളറിവാക്കി മാറി.

ഏതോ പരം പുണ്യമനസ്സുടനോ,
ആഖ്യാനമത്യുദ്യോഗനിഷ്ഠം
ചൊല്ലു പരീക്ഷിത്തു നുകർന്നതാമാ-
ക്കഥാരസം ഭാഗവതാഭിരാമം.

സുതൻ പറഞ്ഞു:

വൃദ്യധാരത്താൽ ചരിതാർത്ഥമിപ്പോൾ
വിലോമ ജാതിവ്യഥർ ഞങ്ങൾപോലും!
കുലാഭിമാനക്കുറവിന്റെ ദുഃഖം
മഹാത്മ സല്ലാപമകറിയില്ലോ!

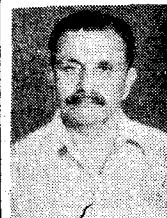
അനന്തശക്തൻ ഭഗവാ,നനന്ത-
മഹത്ഗുണം മൂലമനന്തനാമി;
അന്നാമപാരായണരോടു ചേർന്നു
നാമം ജപിപ്പോന്നതി ധന്യനല്ലോ.

ചൊന്നേൻ അസാമ്യാനതിശായനന്റെ
ഗുണങ്ങൾ; ഏറെപ്പറയേണ്ടതില്ല;
കാമിക്കുവോരെക്കരുതാതെ ലക്ഷ്മിയും
സേവിപ്പു തൽപാദമകാമി തന്റെ.

എന്നല്ല, തൽപാദനഖാവസ്യഷ്ടം
ധാരാർപ്പിതാംഭസ്സു വിശുദ്ധി നൽകി
ജഗത്തിനും ശങ്കരനും; മുകുന്ദ-
നല്ലാതെയൊരുണ്ടിഹ മോക്ഷവസ്തു?
കൃഷ്ണാനുരക്തർക്കു ലഭിച്ചു യൈര്യം,
പൊട്ടാത്ത ദേഹോച്ഛ മൂറിപ്പുകറാൻ;
അവർക്കഹിംസോപശമം, സ്വധർമ്മം;
അവർക്കുതാൻ പാരമഹംസ്യ ശാന്തി.

ചോദിക്കയാലെന്നറിവിൻ പടിക്കു
വേദജ്ഞരേ, വൈഷ്ണവമോതിടുന്നു;
ശക്തിക്കുചേരുംവിധമേ ചരിപ്പു
വാനിൽ ഖഗം; വാക്കിൽ വിപശ്ചിതന്മാർ.

(തുടരും)

എയർ കമ്മഡോർ എസ്.നായർ (റിട്ട.)

പാ

കിസ്ഥാനിലെ മേൽ വി
വരിച്ച ഷക്കർപൂർ പ്രദേശത്ത്, ബസന്തർ, അയിഷ്, ഡെഗ്, ബിയൻ, ഉജ്ജ്വൽ എന്നീ അഞ്ചുനദികളുണ്ട്.

ഇവയിൽ ബസന്തർ നദിയുടെ തീരങ്ങളിലും ഓരങ്ങളിലും സമീപപ്രദേശത്തുമായിരുന്നു 1971-ലെ ഇന്ത്യ-പാക് യുദ്ധത്തിലെ ഐതിഹാസികമായ പോരാട്ടങ്ങൾ നടന്നത്. നമ്മുടെ പശ്ചിമ ആർമി കമാൻഡിന്റെ കീഴിലുള്ള ഒന്നാംകോറിലെ സൈന്യങ്ങളാണ് ലഹ്വറന്റർ ഇനാൽ കെ.കെ. സിംഗിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇവിടെ അണിനിരന്നത്. ഈ സൈനികവ്യൂഹത്തിൽ അൻപത്തിനാലാം ഡിവിഷൻ (മേജർ ഇനാൽ പിന്റോ), മൂപ്പത്തിയാറാം ഡിവിഷൻ (മേജർ ഇനാൽ അലുവാലിയ), മൂപ്പത്തിയാൻപതാം ഡിവിഷൻ (മേജർ ഇനാൽ പ്രഭു) എന്നീ മൂന്നു കാലാൾ ഡിവിഷനുകൾ അടങ്ങിയിരുന്നു. ഇവയുടെ ഭാരിച്ച സഹായത്തിനായി, രണ്ടു ടാങ്ക് ബ്രിഗേഡുകൾ, രണ്ടു പീരങ്കി ബ്രിഗേഡുകൾ എന്നിവ നിയുക്തമായിരുന്നു. അന്നത്തെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ വച്ചുനോക്കിയാൽ, ഒന്നാം കോർ, ഒരു ഉരുക്കുമുഷ്ടിയായിരുന്നു എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടാം.

പശ്ചിമ ഇന്ത്യ-പാക് അതിർത്തിയിൽ "ശത്രുവിനെ തടഞ്ഞുനിർത്തുക" എന്ന നയമാണ് ഔദ്യോഗികമായി പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നത്. പക്ഷേ, ഈ നയത്തിനു കോട്ടം തട്ടാതെ, പാക് ഷക്കർപൂരിലേക്ക് ഒരാക്രമണത്തിന് പശ്ചിമ ആർമി കമാൻഡർ

ലഹ്വറന്റർ ഇനാൽ ക്യാൻഡത്ത് രൂപം കൊടുത്തു. സമഗ്രമായ പ്രതിരോധത്തിന്റെ വേറൊരു മുഖമാണ് ആക്രമണം എന്നു ലഹ്വറന്റർ ഇനാൽ ക്യാൻഡത്ത് അടിയുറച്ചു വാദിച്ചതായി അറിയുന്നു. ഈ ആക്രമണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ, ആർമി ചീഫ് ഇനാൽ സാം മാനക്ഷാ ഒഴികെ മറുതുള്ള ഉന്നതർക്ക് അറിയാമായിരുന്നോ എന്നു

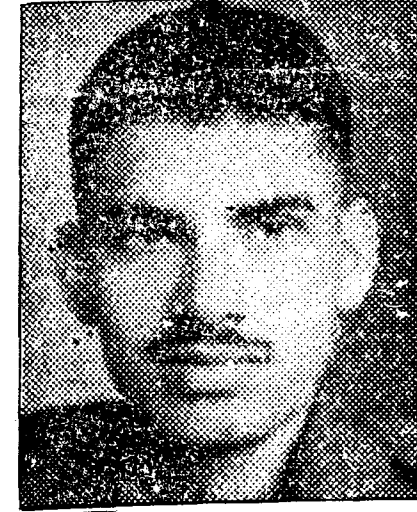
തടസ്സങ്ങൾതകർത്ത തമ്പികൾ

സംശയമാണ്. ഈ ആക്രമണത്തിന് ഗവൺ മെൻറിന്റെ അനുമതി ഇല്ലായിരുന്നു എന്ന് "വ്യോമസേനയിൽ എന്റെ വർഷങ്ങൾ" എന്ന തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ, അന്നത്തെ വ്യോമസേനാ മേധാവി എയർ ചീഫ് മാർഷൽ ലാൽ എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഇന്ത്യൻ സൈന്യങ്ങൾക്കെതിരെ പാകി സ്ഥാന്റെ ഒന്നാം കോർ, ലഹ്വറന്റർ ഇനാൽ എർഷാദ് അഹമ്മദിന്റെ കൊടി കീഴിൽ അണിനിന്നു. എട്ട്, പതിനേഴ്, പതിനെട്ട് എന്ന മൂന്നു കാലാൾ ഡിവിഷനുകളും എട്ടാം സമുദ്ര ആർമേഡ് ബ്രിഗേഡും മുന്നണികളിൽ സ്ഥാനംപിടിച്ചു.

മഹാവിരചക്രം ലഭിച്ച ഹവിൽദാർ ഫിലിപ്പോസ് തോമസ്

പരമവിരചക്രം ലഭിച്ച മേജർ ഹോഷിയാർ സിംഗ്

1971 ഡിസംബർ അഞ്ചാം തീയതിയാണ് ഷക്കർപൂർ മേഖലയിലേക്ക് നമ്മുടെ ഒന്നാം കോറിലെ സൈന്യങ്ങൾ ആഞ്ഞടിച്ചത്.

അൻപത്തിനാലാം ഡിവിഷൻ, ബസന്തർ നദി തരണംചെയ്ത് സഹർവാൾപട്ടണം ഉന്നംപിടിച്ചു. ഈ ഡിവിഷന്റെ കമാൻഡർ മേജർ ഇനാൽ പിന്റോ, പ്രതിഭാശാലിയായ ഒരപൂർവ്വ വ്യക്തിയായിരുന്നു. "തകർത്തുള്ള മുന്നേറ്റം" ഇതാണ് ഡിവിഷന്റെ മൂലോ വാക്യം. ഈ ഡിവിഷനിലെ 47, 74, 91 എന്നീ മൂന്നു ബ്രിഗേഡുകളിൽ, അത്യുഗ്രമായ പോരാട്ടങ്ങൾ നടത്തിയത് 47-ാം ബ്രിഗേഡാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും, നാല്പത്തിയൊന്നാം ബ്രിഗേഡിലെ ശുഭദയങ്ങളായിരുന്നു പതിനാറാം മദ്രാസ്. മൂന്നാം ഗ്രനേഡിയേഴ്സ് ബറാലിയനുകൾ.

പതിനാറാം മദ്രാസ് ബറാലിയനിലെ

'സി' കമ്പനിയും മൂന്നാം ഗ്രനേഡിയേഴ്സിലെ 'സി' കമ്പനിയും കാഴ്ചവച്ച പോരാട്ടങ്ങൾ, വരുന്ന തലമുറയ്ക്കുപോലും പ്രചോദനങ്ങൾ നല്കുന്നവയാണ്.

പിറന്ന നാടിന്റെ പരിപാവനത നിലനിറുത്തുവാൻ നിസ്തലമായ ത്യാഗങ്ങൾ സഹിച്ച ജീവൻ ബലിദാനംചെയ്തു നാം നേടിയെടുത്ത സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നേക്കും പുലർത്തുവാൻ, മുതിർന്ന വീരയോധാക്കളുടെ സാഹസികതകൾ ഒന്നു ചിത്രീകരിക്കട്ടെ!

പതിനാറാം മദ്രാസ് ബറാലിയനിലെ യോധാക്കളാണ് ഷക്കർപൂർ മേഖലയിൽ ഏറ്റവും ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ച് ഉടനീളം കനത്ത പോരാട്ടങ്ങൾ നടത്തിയതെന്ന് യുദ്ധാനന്തര വിശകലനങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നു.

ലഹ്വറന്റർ കേണൽ ഹൈ നയിച്ച പതിനാറാം മദ്രാസ് ബറാലിയന്റെ വീരപരാക്രമങ്ങളിലേക്കു കണ്ണോടിക്കാം.

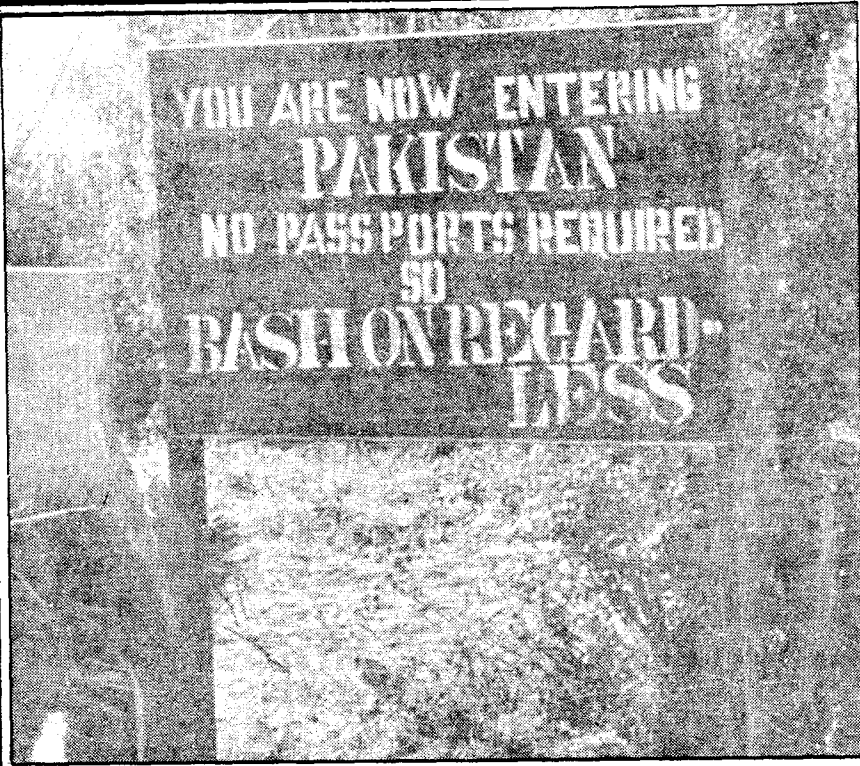
ഡിസംബർ എട്ടിന് ഡോഡ്വാൻകാലൻ കരസ്ഥമാക്കിയശേഷം, പാക് മൈൻ പാടങ്ങളെ തെളിച്ചു നീങ്ങുവാനുള്ള പ്രക്രിയകളിൽ വ്യാപൃതമായി. ഇന്ത്യൻ ആക്രമണത്തിനു സാർവ്വതയുള്ള എല്ലാ പാതകളിലും ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെ പാക് സേന മൈൻ പാടങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു.

മൈൻ പാടങ്ങളിൽ വിളളലുകൾ നിർമ്മിച്ച തമ്പികൾ, ഡിസംബർ 15-ന് സുരജ്ചാക്ക് എന്ന സ്ഥലം കരസ്ഥമാക്കി. അന്നു രാത്രി പത്തുമണിക്ക് ലാലിയൻ കാട്ടുകളുടെ പരിസരത്തെത്തി.

മേജർ സഹദേവൻ നയിച്ച 'സി' കമ്പനി ബസന്തർ നദീതീരത്തെ, മൈൻ പാടങ്ങൾ ഭേദിക്കുമെന്ന് പാക് സൈന്യങ്ങൾ ഒരിക്കലും കരുതിയിരുന്നില്ല. ലാലിയൻ കാട്ടുകളുടെ പരിസരത്തിലേക്ക്, രണ്ടു കമ്പനിയോളം, തമ്പികൾ നൂഴ്ത്തെ മുന്നേറി.

പൊട്ടുന്നമന അവർ പാക് സൈന്യങ്ങളെ

പാകിസ്ഥാനിലേക്കുള്ള കവാടം

ശക്തമായി ഒന്നുകൂടി. തമ്പികളുടെ തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമായ ആക്രമണത്തിൽ, പല പാക് ഭടന്മാരും മൃതിയടഞ്ഞു. നാലു പീരങ്കികളും ആറ് മധ്യതര യന്ത്രത്തോക്കുകളും തമ്പികൾ പിടിച്ചെടുത്തു. ലാലിയൻ കാടുകളിൽ അടിയുറച്ചുകഴിഞ്ഞ മുദാസ് ബറാലിയനെ തുരത്തുവാൻ പാക് സൈന്യങ്ങൾ രക്തംശമായ പല പ്രത്യാക്രമണങ്ങളും നടത്തി. അവയിൽ ഒന്നുപോലും ഫലവത്തായില്ല.

ലാലിയൻകാടുകളിൽ, ഏറ്റവും ഉള്ളിലെത്തിയ തമ്പികളുടെ ഒരു പട്ടണമെന്ന് തോന്നിപ്പോന്ന ഭാഗം കരസ്ഥമാക്കി. തുടർന്ന് അവർ സമീപത്തുള്ള മനഃസാന്നിദ്ധ്യവും യൈരവും പ്രകടിപ്പിച്ച്, പട്ടണത്തിലെ രണ്ടാമൻ, ഹവിൽദാർ ഫിലിപ്പോസ് തോമസ് പട്ടണത്തിന്റെ കമാൻഡ് ഏറ്റെടുത്തു.

ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ ഇടയാറന്മുള ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ച മുപ്പത്തിരണ്ടുകാരൻ അഞ്ചടി ഒൻപതിഞ്ചു പൊക്കമുള്ള ശരീരം, ധീരതയുടെ തനിമയുറപ്പായി.

"നമ്മൾ ഈ പാക് മണ്ണുവിട്ടു പിന്മാറില്ല. ഇവിടെ ട്രഞ്ചുകൾ കുഴിച്ച്, വേരുകൾ ഉറപ്പിക്കാം" ഫിലിപ്പോസിന്റെ ദൃഢതയുള്ള ആജ്ഞ അനുയായികൾ അനുസരിച്ചു.

ശത്രുവിൽനിന്നും നേരത്തേ പിടിച്ചെടുത്ത പീരങ്കികളും യന്ത്രത്തോക്കുകളും തമ്പികൾക്കു വളരെ സഹായകമായി. പക്ഷേ, അണികളുടെ എണ്ണത്തിൽ പ്രശ്നം ഗുരുതരമായി. ഇരുപത്തിയഞ്ചു തമ്പികളും ഇരുനൂറ്റോളം ശത്രുക്കളും അത്യാവേശത്തോടെ പാക് സൈന്യത്തിനെതിരെ

ത്തിൽ.

ഫിലിപ്പോസ് അനിതരസാധാരണമായ നേതൃത്വശൈലി പ്രകടിപ്പിച്ചു. പോരാട്ടവും ട്രഞ്ചുകൾ കുഴിക്കലും ഇടവിട്ടു നടത്തി.

പാക് ഭടന്മാർ ഒരു പീരങ്കി കൊണ്ടുവന്ന തമ്പികൾക്കുമുന്നെ ഷെല്ലുകൾ വർഷിച്ചു. കൂടാതെ, യന്ത്രത്തോക്കുകളും അരങ്ങേറി. അതിൽ ഒരു യന്ത്രത്തോക്കിലെ വെടിയുടെ കൾ അത്യാപത്കരമായി മാറി.

"ശത്രുവിന്റെ യന്ത്രത്തോക്ക് തകർത്തേ പറയൂ" ഫിലിപ്പോസിന്റെ മുഖം രക്തംശമായി. ദൃഢനിശ്ചയത്തിന്റെ മാറ്റൊലി മസ്തിഷ്കത്തിൽ മുഴങ്ങി. "ലാൻഡ് നായിക്ക് ഗോവിന്ദാ, നീ എന്റെയുടെ വരു. നമുക്കു മുന്നേറി യന്ത്രത്തോക്കു നശിപ്പിക്കാം."

ഫിലിപ്പോസും ഗോവിന്ദനും ഇഞ്ചിഞ്ചായി തുഴഞ്ഞു മുന്നേറി. യൂണിഫോം ഒന്നുരണ്ടിടങ്ങളിൽ കീറി. മണ്ണിൽ ശരീരമുരഞ്ഞ് ചോര വാർന്നു.

ഈ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇതര ചിന്തകൾ ഒരു യോധാവിനില്ല. കർത്തവ്യം നിറവേറ്റുവാനുള്ള തിടുക്കത്തിലും തീക്ഷ്ണതയലും മറ്റൊന്നും നിഷ്പ്രഭം.

ശത്രുഭടന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽ എങ്ങനെയും അവർ അകപ്പെട്ടില്ല. ഇഴഞ്ഞിഴഞ്ഞ് ശത്രു മെഷീൻഗണ്ണിനു സമീപമെത്തി. പിന്നെ അമാന്തിച്ചില്ല. ഒരൊറ്റക്കുതിപ്പ്. ശത്രു ഭടന്മാരുടെ മുന്നിൽ പൊങ്ങുന്ന പ്രത്യക്ഷമായ ഇരുവരെയും കണ്ട് ശത്രുക്കൾ അതിച്ചു. ഒരുപറ്റം ഇന്ത്യാക്കാർ തങ്ങളെ ആക്രമിക്കുകയാണെന്നു കരുതി പാക് സൈനികർ,

മെഷീൻഗൺ ഉപേക്ഷിച്ച് ഓടിമറഞ്ഞു. പാക് മെഷീൻഗണ്ണും വെടിക്കോപ്പുകളും അവർ പിടിച്ചെടുത്തു.

ആ മെഷീൻഗണ്ണിനെ തൊട്ടുതലോടിയില്ലാത്ത ഫിലിപ്പോസിന് എന്തെന്നില്ലാത്ത ആനന്ദം തോന്നി. മിനിട്ടുകൾക്കു മുൻപ്, അവരെ കൊലപ്പെടുത്തുവാൻ, വെടിയുണ്ടകൾ വർഷിച്ച ഭീകരമായ യന്ത്രത്തോക്ക്. ഇപ്പോഴിതാ, അവരുടെ കരങ്ങളിൽ!!

അന്നുരാത്രി പൊതുവേ ശാന്തമായിരുന്നു. ഡിസംബർ പതിനാറു പിറക്കുന്ന തിരക്കിൽ, അല്പം അകലെയായി, "ഭാരത് മാതാകീ ഇയ്" എന്നുള്ള വിളികൾ ഫിലിപ്പോസും കൂട്ടരും കേട്ടു.

"അവർ നമ്മുടെ ഭടന്മാരല്ല. പാകിസ്ഥാനികൾതന്നെ. തീർച്ച." ഫിലിപ്പോസ് കൂട്ടുകാരോടു പറഞ്ഞു. "അവർ അടുത്തേത്തട്ടെ. നമുക്കു പതിയിരിക്കാം."

സമയവും പരിസരത്തേ പ്രകൃതിയും ഒരുപോലെ നിശ്ചലമായിരുന്ന ഹവിൽദാർക്കു തോന്നി. പാക് ഭടന്മാർ ഫിലിപ്പോസിന്റെയും കൂട്ടരുടെയും ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽ പതുക്കെ എത്തിച്ചേർന്നു.

ഫിലിപ്പോസിന്റെ ഭതാക്ക് ഗർജ്ജിച്ചു. തുടർന്ന് കൂട്ടുകാരും വെടിക്കോപ്പുകൾ വിതറി. പല ശത്രുക്കളും നിലംപരിചി. കുറേപ്പേർ ഓടിമറഞ്ഞു.

പ്രസമമെങ്കിലും മുർച്ചയേറിയ പോരാട്ടമായിരുന്നു അത്. സ്വന്തം പട്ടണത്തിലെ ആരുപേർക്കു പരിക്കുകൾ പറ്റി. മാത്രമല്ല, വെടിയുണ്ടകൾ കഷ്ടിച്ച് ഒരാക്രമണാകുടി ചെറുത്തുനിൽക്കുന്നതിനേ തികയുകയുള്ളൂ എന്ന സ്മിതിയിലായി.

ബറാലിയൻ കമാൻഡറെ നേരിട്ടു കണ്ട് വിവരം അറിയിക്കാമെന്ന് ഹവിൽദാർ നിശ്ചയിച്ചു. ഒളിഞ്ഞും പതുങ്ങിയും ഇഴഞ്ഞും അയാൾ ലഫ്റ്റനന്റ് കേണലിനു സമീപമെത്തി. പട്ടണത്തിന്റെ അപകടാവസ്ഥ നേരിട്ട് അറിയിച്ചു. ഉടനടി സഹായമെത്തിക്കുവാൻ ലഫ്റ്റനന്റ് കേണൽ ഗൈ നസ്രിയിച്ചു.

മദ്യപാത്രം. ശത്രുക്കൾ രംഗത്തേക്കിറങ്ങി എന്ന് അവരുടെ യന്ത്രത്തോക്കുകൾ സ്മിതികരിച്ചു. ഏതാണ്ട് 60 പാക് ഭടന്മാർ വലിയൊരാക്രമണത്തിന്റെ നാൻദിയായി തുരുതുരാ വെടികൾ ഉതിർത്തു. ഫിലിപ്പോസും കൂട്ടരും അവശമായി!

"ഇനി ഒരേയൊരു മാർഗ്ഗം മാത്രം. പ്രത്യാക്രമണം." ഫിലിപ്പോസിന്റെ മനസ്സിൽ ഇടവിട്ടു. കൂട്ടരും തയ്യാറായി.

"ബയണറ്റ് ചാർജ്." ഫിലിപ്പോസിന്റെ ഗർജ്ജനം അവിടെയും മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. തമ്പികൾ വ്യക്തങ്ങളെപ്പോലെ കുതിച്ചു അത്യഗ്രമായ ആക്രമണം നടത്തി. വീർമാദ്രാസികൾ പതിനഞ്ചു പേർ; അറുപത് പാകിസ്ഥാനികളെ ബയണറ്റ് ദണ്ഡുയർച്ചയിൽ താഴ്ത്താൻ. പാക് ഭടന്മാർ പിൻവാങ്ങുന്നത് അവിശ്വസനീയമായി ഫിലിപ്പോസിനു തോന്നി.

ഈ പൊരിഞ്ഞ പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ,

സുകുമാർ

ഇ

ടപ്പുള്ളിത്തന്നുരന്ന് വിവാഹപ്രായമായ ഒരു മകൾ. സാമാന്യം സുന്ദരി. ബിരുദധാരിണി. പരിഷ്കാരി. റെസിൻ കളിക്കാരി.

ആലോചനകൾ വരുന്നതെല്ലാം കൊച്ചു തമ്പുരാട്ടി റാക്കറ്റുകൊണ്ടിച്ച് പാലസ് ഗ്രൗണ്ടിനു പുറത്ത് കളയുകയാണ്. ഒന്നും ഇഷ്ടമാവുന്നില്ല.

ഒടുവിൽ തമ്പുരാൻ വാവിട്ടൊന്നു ചോദിക്കുകയെന്നു ചെയ്തു.

"എന്നാലേ, ഞാനൊരു ചോദിച്ചാലോ?"

"ഒട്ടും മുഷിയില്ല." അവളുടെ ഒരു കൃസലിലായ് കോളേജ് വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചതിന്റെ ഒരു ഹുകാണ്.

"നിയ്ക്കൂ, നിന്റെ മനസ്സിലെ വല്ല കോന്തച്ചാരോ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ടോ? അല്ല പിന്നെ!"

"ഇല്ല. എന്തെ ചോദിക്കാൻ?"

"അല്ല, ഈ വരണ ആലോചനകളൊക്കെ പുറംകാലുകൊണ്ട് എറിക്കളയുമ്പോൾ ഒരു സംശം."

"എന്നാലില്ല."

"അത്രേം നന്ന്. എന്നാലിനിയൊന്നു ചോദിക്കാം. ഈ ഇന്റർ വിവാഹാണുണ്ടോ?"

"പിന്നില്ലേ? ഇഷ്ടപ്പെട്ടുന്റാൽ വിവാഹം കഴിക്കാൻ നമ്മതക്കുറവൊട്ടും."

"ഹാവൂ!... ആട്ടെ, ഏതുമാതിരി കോന്തച്ചാരോ ഭർത്താവായി വേണ്ടത്? അങ്ങനെ വല്ല രൂപം മനസ്സിൽ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ?"

"ഉണ്ട്."

"എന്നാൽ കഴുവേറേ."

തമ്പുരാട്ടി കൂട്ടുകൾക്കിടയിൽ കൈവിരലുകളിൽ എണ്ണിപ്പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. "ആൾ വെളുത്തു സുന്ദരനായിരിക്കണം. അരോഗദൃഢഗാത്രനാവണം. സകലകലാവല്ലഭനാവണം. ഒരു

രേഖ

നാലഞ്ചാളെതിരിട്ടാലും അവരെ നിഷ്പ്രയാസം കീഴ്പ്പെടുത്താനുള്ള കരുത്തും തന്റേടുമുണ്ടാവണം. രസികനാവണം. സൽസ്വഭാവിയും സംസ്കൃതചിത്തനുമായിരിക്കണം."

"നിർത്തൂ!"

"എന്തേ? കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല." "അല്ല, ഇത്രേമൊക്കെയുള്ള ഒരുത്തനെത്തന്നെ ആദ്യമേ കിട്ടുമോയെന്ന് നോക്കട്ടെ. പിന്നെയല്ല ഇനിയുള്ള ഗുണഗണങ്ങളൊക്കെ?"

തമ്പുരാൻ സ്വയം ശപിച്ചുകൊണ്ട് അവിടെ നിന്നും നിർത്തിച്ചു.

ഒരുദിവസം, തന്റെ ബാല്യകാലസുഹൃത്തും, കൊച്ചിരാജകുടുംബത്തിലെ ഒരു ഇളമുറത്തമ്പുരാനും (വയസ്സ് അറുപതിലൊട്ടും കുറയില്ല) ആയ രസികശിരോമണിയോട് ഒരു ബന്ധുഗൃഹത്തിൽ വച്ച് തമ്പുരാൻ തന്റെ മകളുടെ വിവാഹപ്രശ്നം അവതരിപ്പിച്ച്, ഒരു പോവഴി ആരാഞ്ഞു.

ശിരോമണി കുറച്ചുനേരമിരുന്നു ചിന്തിച്ചു. ഒരു സംശയമുണ്ടായിട്ടെന്നാണു അദ്ദേഹം രഹസ്യമായി ചോദിച്ചു.

"അവൾ പ്രായത്തേക്കുറിച്ച് വല്ലതും പറഞ്ഞോ?"

തമ്പുരാൻ ഓർത്തുനോക്കിയിട്ടു പറഞ്ഞു.

"ഇല്ല. എന്തെ ചോദിക്കാൻ? ഇത്രേമൊക്കേയുള്ള വിദാൻമാർ വല്ലവരും തന്റെ പരിചയത്തിലുണ്ടോ?"

ശിരോമണി ആലോചനാപൂർവ്വം പ്രതിവചിച്ചു. "ഒരുവേള, ഇനി നാലോ മറ്റോ ആവോ അവൾക്കു മനസ്സിൽ?"

(തുടരും)

റുക്കൾ ബറാലിയൻ കമാൻഡറുടെ ജീവൻ അപഹരിച്ചു.

വീർമാദ്രാസികൾ ഉചിതമായ മറുപടി വെടിക്കോപ്പുകൾ വഴി നൽകി. സമീപപ്രദേശം തിരഞ്ഞു. എങ്കിലും ഒരു ശത്രുഭടനെയും പിടിക്കുവാൻ പാറിയില്ല.

ഫിലിപ്പോസ് രണ്ടുമാസത്തോളം പത്താൻ കോട് മിലിട്ടറി ആശുപത്രിയിൽ കഴിഞ്ഞു. പ്രസിദ്ധപത്രമെഴുത്താവ ജി.എസ്. ഓർഗ്വ, ഫിലിപ്പോസിനെക്കണ്ട് അഭിനന്ദനങ്ങൾ നൽകി. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

"പോരാട്ടത്തിനിടയിൽ ഭാര്യയെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഓർത്തില്ലേ?"

"ഇല്ല സാർ. അന്നുമായതും രണ്ടു

മക്കളെയും ഞാൻ ഓർത്തില്ല. എന്റെ ചിന്തകൾ ശത്രുവിനെ തുരത്തുവാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ സമഗ്രമായി തേടിയിരുന്നു. മറ്റൊന്നിനും സ്മാനമില്ലായിരുന്നു."

"കേരളത്തിൽ ഭടന്മാർക്കു വേണ്ടത്ര സഹായങ്ങൾ ചെയ്യുന്നില്ലല്ലോ?"

"ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലൊ സർ? അവിടെ ആരും ഞങ്ങളെ തിരിഞ്ഞുനോക്കുകയില്ല."

ഇതു ശ്രവിച്ച ഓർഗ്വ, പോദ്യങ്ങൾ തുടർന്നില്ല.

ഹവിൽദാർ ഫിലിപ്പോസ് തോമസിന് രാഷ്ട്രപതി മഹാവിരചകം നൽകി.

(തുടരും)

അനുകൂലിക്കുകയാണ് സി.പി.എം ചെയ്തത്. രാജ്യസഭയെന്നാൽ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പ്രതിനിധിസഭയെന്നാണ് തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ ഒരു സംസ്ഥാന പ്രതിനിധിയായി, ആ സംസ്ഥാനത്തിന് അന്യനായ ഒരാളെ ജയിപ്പിച്ചെടുക്കുന്നത് അനുവദിക്കില്ലെന്നാണ് ശേഷൻ ശാിച്ചത്. നിയമപരമായി ഇതാണ് ശരിയും. ഇന്നങ്ങോൾ ര. രഞ്ജനപ്പള്ളിപ്പാലം സാധ്യതയില്ലാത്ത വൻകിട നേതാക്കളെ പാർലമെന്റിലെത്തിക്കാനുള്ള ധീരുതിയിൽ പല പാർട്ടികളും ഈ നിയമം കാരിൽ പറഞ്ഞുണ്ട്. ഭരണഘടന ഈ സഭയെ "കൗൺസിൽ ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ്സ്" എന്നാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. രാജ്യസഭയെന്ന് ഡോക്ടർ രാധാകൃഷ്ണൻ പിന്നീട് വിശേഷിപ്പിച്ചെന്നുമാത്രം.

ഓരോ വോട്ടർമാർക്കും ഐഡൻറിറ്റി കാർഡ് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്താലേ ഇനി തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തൂ എന്ന് ശേഷൻ വാദത്തെയും തള്ളിക്കളയാവുന്നതല്ല. അതിന്റെ സാമ്പത്തിക വശം കൂടി കണക്കിലെടുത്ത് ഉചിതമായ ഒരു തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്. തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രചാരണത്തിന് നമ്മൾ ചെലവഴിക്കുന്ന തുകയുടെ പത്തുശതമാനംപോലും വരില്ല ഐഡൻറിറ്റി കാർഡിന്റെ മൊത്തം ചെലവ്.

നമ്മുടെ നാട്ടിലെ അഴിമതിയുടെ വേരുകൾ കുട്ടപിണഞ്ഞുകിടക്കുന്നതുതന്നെ തിരഞ്ഞെടുപ്പിന്റെ ധൂർത്തിലാണ്. ഓരോ തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും ധൂർത്തടിക്കപ്പെടുന്ന പണത്തിന്റെ കണക്ക് ആരെയും അമ്പരപ്പിക്കുന്നതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിലാണ് മത്സരം എന്നുതന്നെ പറയാം. രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടികളുടെയും, സിമാനാർത്ഥികളുടെയും ധൂർത്തിനെ ഒന്നവസാനിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശേഷൻ ശ്രമത്തെ ഏതൊരു ദേശസന്ദേശനിയമം അനുകൂലിക്കും.

ഇതൊക്കെ തങ്ങളുടെ നിലനില്പിനെ ബാധിക്കും എന്ന് മനസ്സിലാക്കിയതോടെയാണ് ഭരണകക്ഷി ശേഷൻ കടിഞ്ഞാണിടാനായി തുല്യാധികാരമുള്ള മറ്റു രണ്ടു പേരെക്കൂടി തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർമാരായി നിയമിക്കാനാലോചിച്ചതും-ആ വഴിക്കൊരു നിയമഭേദഗതിബില്ലിന് ശ്രമിച്ചതും.

തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നിയമ പരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി മുഖ്യമന്ത്രി കോൺഗ്രസ്സ് ചിന്തിച്ചിട്ടുപോലുമില്ലെന്നതാണ് ഏറെ വിചിത്രം. ഇന്ദിരാ ഗാന്ധിയോ, രാജീവോ ഈ വഴിക്ക് ഒന്നും ചെയ്തുമില്ല. വി.പി.സിംഗിന്റെ ഭരണകാലത്താണ് ദിനേശ് ഗോസാമി കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചതും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിഷ്കാരത്തെപ്പറ്റി റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിയതും. അതും കണക്കിലെടുക്കായെന്ന് നരസിംഹറാവുവിന്റെ പുതിയ ഭേദഗതി ബിൽ.

ഇടക്കാലത്ത് പ്രതിപക്ഷ കക്ഷികളെല്ലാം ചേർന്ന് ടി.എൻ.ശേഷനെ ഇംപീച്ച് ചെയ്യുന്ന കാര്യം ആലോചിച്ചിരുന്നു. അന്ന് കോൺഗ്രസ്സ് ശേഷനെ തങ്ങളുടെ വരുതിയിൽ നിർത്താമെന്നും ആ വഴി നേട്ടമുണ്ടാക്കാമെന്നും

കരുതി, പ്രതിപക്ഷ നീക്കത്തെ അനുകൂലിച്ചില്ല. ശേഷന്റെ കാര്യത്തിൽ തങ്ങളുടെ കണക്കുകൂട്ടലുകൾ തെറ്റിയെന്ന് മനസ്സിലാക്കുകയും, സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ അടുത്തു വരികയും ചെയ്തപ്പോഴാണ് കോൺഗ്രസിന്റെ മനസ്സുമാറിയത്. അതുകൊണ്ടാണ് ശേഷന്റെ അധികാരങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനായി നിയമഭേദഗതി ബിൽ പാസ്സാക്കിയെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചത്.

അധികാരക്കൊതിയന്മാരുടെ കൈയിലെ പാവകളായി മാറുന്ന മൂന്നു തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർമാർ നമുക്ക് വിധിക്കുകയായിരുന്നു ആ ബില്ലിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. അഥവാ ഒരാളിടത്തുനിന്നാലും ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായം (അതായത് മറ്റു രണ്ടുപേരുടെ തീരുമാനം) കണക്കിലെടുക്കും. ഒരു ജനാധിപത്യത്തിന് ഇതിലേറെ ഗതികേടു വരാത്തതിരിക്കുന്നു. എലിയെ പേടിച്ച് ഇല്ലം ചൂടുകയെന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. ശേഷനെ ഒതുക്കാൻ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നിയമത്തെയും, ഭരണഘടനയെയും മാറ്റാൻ ശ്രമിച്ച കോൺഗ്രസ്സും കൂട്ടരും ഇതുതന്നെയാണ് ചെയ്യാൻ തുനിഞ്ഞത്. ശേഷൻ എന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അതിരൂ കടക്കുമ്പോൾ പിടിച്ചുനിർത്തുന്നത് മനസ്സിലാക്കാം. അല്ലാതെ അതിനുവേണ്ടി അയാൾ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന സിമാനത്തെ നശിപ്പിക്കാൻ തുനിയുന്നത് ജനാധിപത്യത്തോടുള്ള വെല്ലുവിളിയായേ കാണാൻ സാധിക്കൂ.

ദാറകയിലെ കാസനോവ

9-ാം പേജിൽ നിന്നും തുടർച്ച

എന്നിവരെ കാണുകയും അപവാദത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുന്നതിന് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

ഇതിനെത്തുടർന്ന് കളക്ടർ ഒരു അഞ്ചംഗ സംഘത്തെ ദാറകയിലേക്കയയ്ക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അഡീഷണൽ പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് രാമൻപ്രകാശ്, ഉപജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ് ജയന്തി ശ്രീനിവാസൻ, കംബാലിയ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ എന്നിവരടങ്ങിയ സംഘം താമസിയാതെ ദാറകയിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. സാമിയുടെ ലൈംഗിക ഭ്രാന്തനിക്കളയ സ്പ്രിങ്കളെ കണ്ട് തെളിവെടുക്കുകയായിരുന്നു ഉദ്ദേശ്യം.

ഇതേസമയം സാമി കേശവാനന്ദജി, തലസ്ഥാന നഗരമായ ഗാന്ധിനഗറിൽ തന്റെ രാഷ്ട്രീയ പിന്തുണ വേണ്ടവിധത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാനായി പാടുപെടുകയായിരുന്നു. പക്ഷേ എന്തുകൊണ്ടോ സാമിജിയെ ഭാഗ്യം കൈവിടുകയായിരുന്നു എന്ന് പിന്നീടുണ്ടായ സാദവവികാസങ്ങൾ തെളിയിച്ചു.

സംഭവങ്ങൾ ഇത്രയൊക്കെയായിട്ടും സാമിയുടെ ഇരകളാരുംതന്നെ ഔപചാരികമായ പരാതി പോലീസിന് സമർപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. ഇത് സാമിയുടെ രാഷ്ട്രീയ സാധിനതയെ ഭയന്നാണെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. സാമിയുടെ

അടുത്ത ആളുകളിൽ ദാറകയെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന നിയമസഭാ സാമാജികനും ഉണ്ടെന്നതാണ് ആളുകളെ യുക്തപ്പെടുത്തിയത്. മറ്റൊരു കാരണം, ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ ഇത്തരം അപവാദങ്ങളെ മുളയിലേ നുളളിക്കളയുന്നതിനുവേണ്ടി സാമിജി രണ്ടോ മൂന്നോ അപകീർത്തിക്കേസുകൾ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു, അതും ബീഹാർ കോടതികളിൽ.

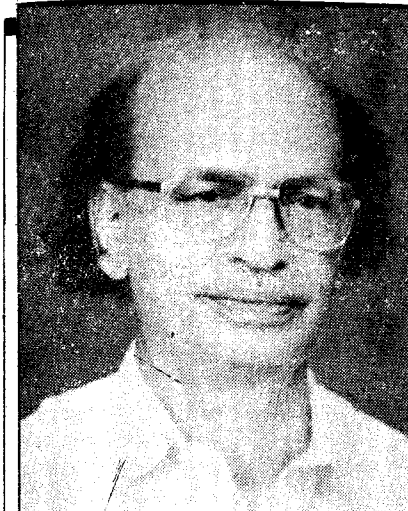
ഇക്കഴിഞ്ഞ ഞായറാഴ്ച (19-6-ന്) സാമിയുടെ ജീവിതത്തിൽ പുതിയൊരധ്യായം തുറക്കുകയായിരുന്നു. തന്റെ സെക്രട്ടറി രവീന്ദ്രചൗബെതുമൊന്നിച്ച് അന്നുവൈകിട്ട് ഗാന്ധിനഗറിലേക്ക് മറ്റൊരു രാഷ്ട്രീയക്കളിക്കു തിരിച്ച സാമിയെ ജാമ്ഗാർ പോലീസ് അറസ്റ്റു ചെയ്തു. സെക്രട്ടറിയും പിടിയ്ക്കലായി.

സാമി നൂറിലധികം ബലാൽസംഗങ്ങൾ, അതും പ്രായപൂർത്തിയെത്താത്ത പെൺകുട്ടികളിൽ, നടത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നു പോലീസിനോട് ഏറ്റുപറഞ്ഞതായി സൂപ്രണ്ട് പി.കെ.ശ്യാമിങ്കളാഴ്ച പത്രലേഖകരോടു പറഞ്ഞു. ഇതിനകം സാമിയുടെ ഇരകളിൽപ്പെട്ട ഒൻപതുപേർ ഔപചാരികമായി പോലീസിനു പരാതി സമർപ്പിച്ചിരുന്നു.

അറസ്റ്റിനുശേഷം നൂറുകണക്കിനാളുകളുടെ അകമ്പടിയോടെ ബന്ധനസ്ഥനായ സാമിജിയെ നഗരപ്രദക്ഷിണം നടത്തി. ഇന്നുങ്ങൾ സാമിയെ കുവിവിളിച്ചു. പിന്നീട് മജിസ്ട്രേറ്റിനു മുൻപാകെ ഹാജരാക്കിയ ഈ അഭിനവ കാസനോവയെ മജിസ്ട്രേറ്റ് പത്തുദിവസത്തെ പോലീസ് കസ്റ്റഡിയിൽ വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. കോടതിയിൽത്തന്നെ പോലീസ് മർദ്ദിച്ചതായി സാമി പറഞ്ഞതിനെത്തുടർന്ന് വൈദ്യപരിശോധനയ്ക്ക് അദ്ദേഹത്തെ അയയ്ക്കുകയുണ്ടായി. അതോടൊപ്പംതന്നെ സാമിയുടെ ലൈംഗിക ശേഷിയും പരിശോധനാവിധേയമാകുകയുണ്ടായി. ബീഹാർ പോലീസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമിയുടെ പിൻകാല ചരിത്രവും അന്വേഷകർ തിരയുന്നുണ്ട്.

സാമിയുടെ ആശ്രമത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധി അതിന്റെ സന്ദർശകരുടെ പട്ടികതന്നെ വിളിച്ചോതുന്നുണ്ട്. മുൻ പ്രധാനമന്ത്രി മൊറാർജിദേശായി, ബാബാ ആന്തെ, മുൻ ഗുജറാത്ത് ഗവർണ്ണർ ശാരദാ മുഖർജി, കേന്ദ്രമന്ത്രി സിംഗിയോ, ഗുജറാത്ത് മുൻ മുഖ്യമന്ത്രിമാരായ ചിമൻദായ് പട്ടേൽ, അമർ സിംഗ് ചൗധരി, ദാറകാ പീഠത്തിലെ ശങ്കരാചാര്യ സാമി സത്യപാന്നന്ദജി എന്നിങ്ങനെ പട്ടിക നീളുന്നു.

കച്ചവട നൈപുണ്യത്തിലുപരി അതീവ ദൈവവിശ്വാസികളുമായ ഗുജറാത്തികളെ മതത്തിന്റെ പേരിൽ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നതിൽ സാമിയുടേത് ഏറ്റവും ഒടുവിൽ പുറത്തുവന്ന കഥയാണ്. ഇതിനു മുൻപും ആശ്രമങ്ങളെ ലൈംഗിക വിക്രിയകൾക്കുപയോഗിക്കുന്ന സാമിജിമാരുടെ കഥകൾ ഈ സംസ്ഥാനത്ത് കുറവല്ല.

എം. കൃഷ്ണൻനായർ

സാഹിത്യവാദപലം

ത

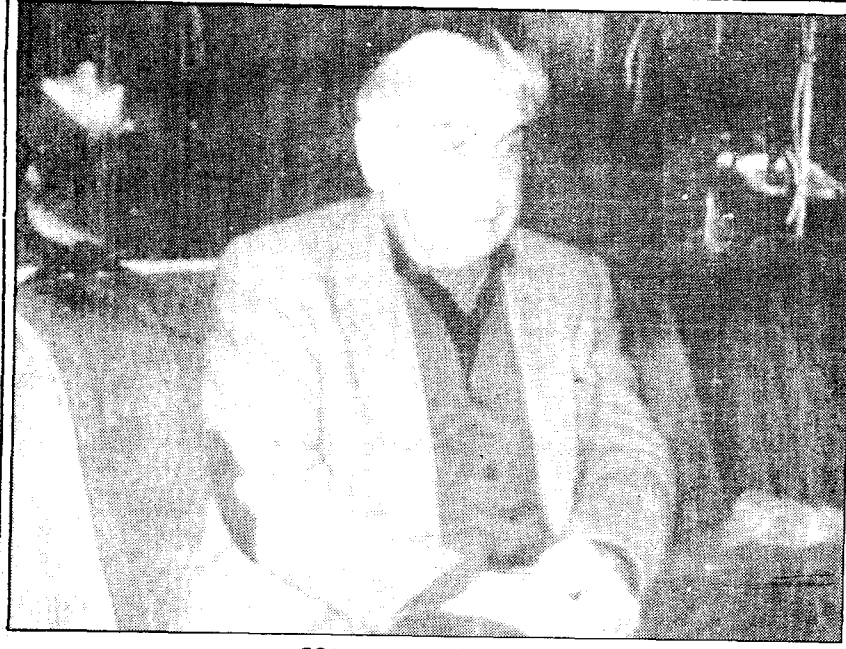
ക്കേയമേരിക്കയുടെ മദ്യ ഭാഗത്തുള്ള റിപബ്ലിക്കായ പരഗ്വെയിലെ ഒരു ഗ്രാമം. ബോർഹ (Borja) നഗരത്തിലേക്കു പോകുന്ന പാത ശൂന്യമാണ്. അതിന്റെ ദീർഘതയിൽ അങ്ങിങ്ങായി ചിതറിക്കിടക്കുന്ന ചില കുടുംബങ്ങൾ, സമതലത്തിൽ വ്യാപിച്ച ചുടീന്റെ അവിഷ്കൃതതയിൽ ഒഴുകുന്ന പ്രേതസദൃശമായ വണ്ടി ഇവയൊഴിച്ചാൽ എല്ലാം ശൂന്യം. ഗ്രാമത്തിൽനിന്ന് അല്പമകളെയായി ഒരു കുന്നുണ്ട്. ആ കുന്നിന്റെ മുകളിൽ അന്തരീക്ഷത്തിന്റെ പാടലവർണ്ണത്തിന്റെ ധവളോജ്ജ്വലതയിൽ നിഴൽരൂപംപോലെ ക്രിസ്തുവിന്റെ രൂപം. കറുത്ത കുരിശിൽ തറയ്ക്കപ്പെട്ട ആ ക്രിസ്തു എപ്പോഴും അവിടെയുണ്ട്. ദുഃഖവെള്ളിയാഴ്ചയിലെ തിരുവത്താഴശുശ്രൂഷ കഴിഞ്ഞാൽ ഇന്നുങ്ങൾ വിറയ്ക്കുന്ന കൈകൾ കൊണ്ടു ക്രിസ്തുരൂപത്തെ പിടിച്ചെടുക്കും. പര്യക്കൻരീതിയിൽ ഒരുതരം കോപസമ്മിശ്രമായ ക്ഷമയില്ലാത്ത മയോടുകൂടി അതിനെ താഴത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയും. അവരുടെ നിലവിളികൾ ദേഷ്യത്തോളം ഉയരും. കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞ് അവർ ആ രൂപത്തെ കുന്നിൻമുകളിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി അതിരുന്നിടത്തു വയ്ക്കും. ഈ പ്രക്രിയ ഗ്രാമീണരുടെ വിപ്ലവാത്മകചൈതന്യത്തിന്റെ ആവിഷ്കാരമാണ്.

1811-ലാണ് പരഗ്വേ സാമ്രാജ്യം നേടിയത്. ആ രാജ്യത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ഡിക്റ്റേറ്ററായിരുന്നു ഹോസ ഗാസ് പാർ റോദ്രിഗാസ് ഫ്രാൻസിസ് (Dr. Jose Gaspar Rodriguez Francia) അയാൾക്ക് റെടിമസ്ത്രിയിൽ ഇനിച്ച മക്കറിയോയുടെ അനന്തരവനും കൃഷ്ണാരോഗിയുമായ ഗാസ് പാറാണ് ക്രിസ്തുവിന്റെ രൂപമുണ്ടാക്കിയത്. അയാൾ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഇന്നത്തെ ആ ക്രിസ്തുരൂപം കണ്ടെത്തി. അവർ അതു ചുമന്നു കുന്നിൽ കൊണ്ടുവന്നു. കൃഷ്ണാരോഗത്തിന്റെ അണുക്കൾ അതിനെ മലിനമാക്കിയില്ല എന്നായിരുന്നു അവരുടെ വാദം. അവർ അതു ചുമന്നു കൊണ്ടു വരുമ്പോൾ പെയ്ത മഴയേറ്റ് അതിന്റെ മാലിന്യങ്ങൾ കഴുകിപ്പോയി. ഒരാൾ പറഞ്ഞു: "കേൾക്കൂ. ഗാസ് പാർ ക്രിസ്തുരൂപത്തിനക

ത്തുണ്ട്. അതിലൂടെ ഗാസ് പാറിനു നമ്മളോട് എന്തൊ പറയാനുണ്ട്."

"I The Supreme" എന്ന അത്യുൽകൃഷ്ടമായ നോവലെഴുതിയ പരഗ്വെയിലെ സാഹിത്യകാരൻ റോആ ബസ്തൊസിന്റെ (Roa Bastos) മറ്റൊരു നോവലായ "Son of Man" (മനുഷ്യപുത്രൻ) മുകളിൽ എഴുതിയ രീതിയിലാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. ഈ നോവലും ബസ്തൊസിന്റെ വേറൊരു മാസ്റ്റർപീസാണ്. ചിലിയിലെ നോവലിസ്റ്റ് ഏരിയൽ ദോർഫ്മാൻ ഇതിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞത് ഇങ്ങനെ: "അത് Son of Man എന്ന നോവലായിരുന്നു. ഞാനതു തുറന്നു വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. നേരം വെളുക്കുന്നതുവരെ താഴെ വച്ചുതുമി. എണ്ണമറ്റ വായനക്കാരുടെ ജീവിതങ്ങളിലേക്ക് റോവൽ ഒഴുകിച്ചെല്ലാമുണ്ട്."

ഡോക്ടർ ഫ്രാൻസിസ് ഡിക്റ്റേറ്ററായിരുന്നെങ്കിലും രാജ്യത്തെ അഭിവൃദ്ധിയിലേക്കു നയിച്ചവനാണ്. അയാൾക്കുശേഷം രണ്ടു ഡിക്റ്റേറ്റർമാർ കൂടി പരഗ്വേ ഭരിച്ചു. സാമൂഹികമായും രാഷ്ട്ര വ്യവഹാരപരമായും ഔന്നത്യം പ്രാപിച്ച ആ രാജ്യത്തിനു 1932-ൽ ഒരു മഹായുദ്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതായി വന്നു. തെക്കേയമേരിക്കയിലെ വേറൊരു റിപബ്ലിക്കായ ബൊലീവിയയുമായി ഉണ്ടായ യുദ്ധം 1935 വരെ നീണ്ടു. ചാക്കോയുദ്ധം (Chaco War) എന്നു വിളിക്കപ്പെട്ട ഈ സമരത്തിൽ പങ്കെടുത്ത ആളാണ് ബാസ്തൊസ്. ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ട പ്രാദേശിക നോവലാണ് (regional novel) "Son of Man". ബൊലീവിയയ്ക്ക് എണ്ണയെണ്ണാബന്ധിച്ച താൽപര്യങ്ങൾ ഏറെ തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആ രാജ്യത്തെ ഇംപീരിയലിസത്തിന്റെ ഏജൻറായിട്ടാണ് സ്വന്തം രാഷ്ട്രങ്ങൾ കണ്ടത്. ദേശീയതയ്ക്കും സാമ്രാജ്യത്തിനും ഊന്നൽ നല്കിയ പരഗ്വേ ബൊലീവിയയുമായി യുദ്ധം ചെയ്തപ്പോൾ അതു ഇംപീരിയലിസത്തിന്റെയും ദേശീയതയുടെയും സംഘട്ടനമായി നിഷ്പക്ഷ ചിന്താഗതിയുള്ളവർ ദർശിച്ചു. ഈ ദേശീയതയുടെ പ്രതീകമായി നോവലിൽ പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന കഥാപാത്രം മിഗ്വേൽ ബിറോസ് (Miguel Vera). വിപ്ലവാഭിലാഷമുള്ള വിപ്ലവാകാരിയാണ് അയാൾ. എങ്കിലും

റോ ആ ബാസ്തൊസ്

യഥാർത്ഥ വിപ്ലവകാരിയല്ല. ശരിയായ വിപ്ലവകാരി ക്രിസ്റ്റോവൽ ഹാറയാണ് (Christobal Jara). ബിറ ധിഷണാശാലി; ഹാറ ധിഷണാശാലിയല്ല. സമരമുഖത്തുള്ള ഭടന്മാർക്കു വെള്ളം കൊണ്ടുകൊടുക്കാനായി ശത്രുനിരകളുടെ ഇടയിലൂടെ ട്രക്ക് ഓടിച്ചപ്പോൾ ഈ യുദ്ധവിരൻ പ്രമാണത്താൽ ബിറയാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ആത്മഹത്യയാണോ യാദൃച്ഛികമരണമാണോ എന്നു നിർണ്ണയിക്കാൻ വയ്യാത്തവിധത്തിൽ ബിറ ഈ ലോകം വിട്ടുപോയി. അനവധാനതയാൽ നിഗ്രഹിക്കപ്പെട്ട ഹാറയാണ് Son of Man-മനുഷ്യപുത്രൻ എന്നാണ് ബാസ്തൊസിന്റെ സങ്കല്പം. ഈ സങ്കല്പത്തിന് ഊന്നൽ നല്കാനാണ് ഗ്രന്ഥകാരൻ കുന്നിൻമുകളിലെ യേശുതുപത്തെ നോവലിൽ കൊണ്ടുവരുന്നത്. ഇടതുപക്ഷ ചിന്താഗതിക്കാരനും മലോ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ഉദ്ഘോഷകനുമാണ് ബാസ്തൊസ്. അതു ഗ്രഹിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതസംബന്ധിയായ ചിന്തയെ കടുത്ത വാക്കുകൾകൊണ്ടു വലതുപക്ഷക്കാർക്കും എറേറണ്ടതായി വരില്ല. രക്തകുൻ-റിഡിമർ-ഹാറയാണെന്നു ബാസ്തൊസ് പരോക്ഷമായിട്ടല്ല ഏതാണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുതന്നെ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഗുവേരയുടെയും ഫ്രഞ്ച് വെസ്റ്റ് ഇൻഡ്യൻ സോഷൽ ഫിലോസഫറായ ഫ്രാന്റോസിന്റെയും (Frantz Fanon 1925-1961) ലിബറേഷൻ സിദ്ധാന്തത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്ന ബാസ്തൊസ് നോവലിന്റെ സാരാംശത്തിലേക്കു ഇങ്ങനെ കൈചൂണ്ടുന്നു: "മനുഷ്യനു രണ്ടു ജന്മങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന് അവൻ ജനിക്കുമ്പോൾ. രണ്ട് അവൻ മരിക്കുമ്പോൾ. അവൻ മരിക്കുന്നു; പക്ഷേ മറ്റുള്ളവരിൽ അവൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. അയല്ക്കാരോട് അവൻ ദയാപൂർവ്വം പെരുമാറിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ. മരിക്കുമ്പോൾ ഭൂമി അവനെ വിഴുങ്ങും. പക്ഷേ സ്വന്തം ജീവിതകാലത്ത് അവൻ മറ്റുള്ളവരെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ

"ചെറുപ്പകാലത്തെ നിരീശ്വരൻമാർ വ്യക്തമാക്കുമ്പോൾ ഈശ്വര വിശ്വാസികളാവുന്ന തെങ്ങനെ?" "വാർദ്ധക്യത്തിൽ രോഗങ്ങൾ പലതും വരും. മരണം അടുത്തുവെന്നു കണ്ടാൽ പേടിച്ച് ആശ്രയസ്ഥാനം തേടും. ആ ആശ്രയസ്ഥാനമാണ് ഈശ്വരൻ. ബർട്രൻഡ് റസ്സൽ, സാർത്ര് ഇവർപോലും ജീവിതാന്ത്യത്തിൽ ഒരതീത സത്യത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു."

അവനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണ നിലനില്ക്കും. (ഒരു കഥാപാത്രം പറയുന്നത്) കൃഷിക്കാരുടെ പ്രതിനിധിയായ വിപ്ലവകാരി ക്രിസ്റ്റോവൽ ഹാറ ജനതയുടെ സ്മരണമണ്ഡലത്തിൽ ജീവിച്ചിരിക്കും, സൂര്യോ ഇൻറലക്ചുവായ മീശേൽ ബിറ വിസ്മരിക്കപ്പെടും. മരത്തിൽ കൊത്തിയെടുത്ത യേശു ഒരു പ്രതീകമായിരിക്കുന്നതുപോലെ തീവണ്ടിയും ഇതിലെ ഒരു പ്രതീകമത്രേ. അവികസിത രാജ്യങ്ങളിൽ തീവണ്ടി ഓടാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ധനികർ കൂടുതൽ ധനികരാവും, കൃഷിക്കാർ നശിക്കും എന്നാണ് എല്ലാ ലാറ്റിനമേരിക്കൻ നോവലിസ്റ്റുകളും വിശ്വസിക്കുക. ആ വിശ്വാസം ബാസ്തൊസിനുമുണ്ട്. സ്പോടുകവസ്തുക്കൾ നിറച്ച ഒരു തീവണ്ടി നോവലിന്റെ പുറങ്ങളിലൂടെ പാഞ്ഞുപോകുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ കൃത്യം വിപ്ലവകാരികൾ സഞ്ചരിക്കുന്ന മറ്റൊരു തീവണ്ടിയെ തകർക്കുക എന്നതാണ്. തീവണ്ടി സാമ്പദിക പാരമ്പര്യത്തിന്റെ മാത്രമല്ല മുതലാളിത്തത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ് ഈ നോവലിൽ. Then the railway came. Work began on the line to Encarnacion, Giving employment to the villagers. Many of them were buried under the quebracho sleepers which rang like metal ingots against their spades എന്നു ബാസ്തൊസ്. മർദ്ദകർ ഒരു വശത്ത്; മർദ്ദിതർ മറുവശത്ത്. ഒരുവശത്തു രാജ്യദ്രോഹികൾ; മറുവശത്ത് രക്തസാക്ഷികൾ. ഇവരുടെ പോരാട്ടം നിരന്തരമായി നടക്കുന്നു. "In Paraguay we have no literature, so I have no tradition behind me, no design to take off from. I have to be my own magician everyday എന്നു ബാസ്തൊസ് പറഞ്ഞു. മാന്ത്രികനായ അദ്ദേഹം മാജിക് കൊണ്ടു നിർമ്മിച്ച രക്തേതര ദർശനമാണ് ഈ നോവൽ. Son of Man—Translated by Rachel Caffyon—Monthly Review Press—New York—\$ 7 = Pages 279.)

ചുട്ട് എരിഞ്ഞുതീർന്നാൽ?

ശിവപ്രസാദ് വേലുക്കുട്ടി 'കരുണ'യിലെ വാസവദത്തയായി വേഷംകെട്ടി നാടകവേദിയിൽ നിലക്കുന്നതു കണ്ടു വിസ്മയാധിനനായിപ്പോയ ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ വേഷം കെട്ടാത്ത അവസ്ഥയിൽ കാണാനായി താമസസ്ഥലത്തു പോയതും കണ്ടതിനുശേഷം മോഹഭംഗത്തിൽ വീണുപോയതും മറ്റും മുൻപെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. എന്തൊരന്തരം! നാടകവേദിയിലെ വാസവദത്ത നിത്യജീവിതത്തിൽ നമ്മൾ കാണുന്ന ഏതു സുന്ദരിയെക്കാളും സുന്ദരി. വേലുക്കുട്ടിയെ നേരിട്ടു കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് വൈരൂപ്യം ഒളിമുളകിലും സൗന്ദര്യം തീരെയില്ല. പീറാന്തെല്ലോ എന്ന മഹാനായ സാഹിത്യകാരൻ നല്കിയ ഉദാഹരണം Malcolm Bradbury തന്റെ The Modern World—Ten Great Writers എന്ന പുസ്തകത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പീറാന്തെല്ലോ കാണാനിടയായ ഒരു വ്യക്തതലമുടിയാകെ കരുപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നിട്ട് അസഹ്യമായ ഏതോ കൗടന്ധം തേച്ചിരുന്നു. റുഷ് പുരട്ടി കവിളുകൾ ചുവപ്പിച്ച് അവരൊരു കൊച്ചു

പെൺകുട്ടിയെപ്പോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുൻപിലിരുന്നു. പീറാന്തെല്ലോക്കു ചിരിക്കാൻ തോന്നി. പക്ഷേ പിന്നീടൊന്ന് ആലോചിച്ചപ്പോൾ മറ്റൊരു മാനസിക നിലയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. തന്നെക്കാൾ പ്രായം വളരെക്കുറഞ്ഞ ഭർത്താവ് അവൾക്കുണ്ടെന്നിരിക്കട്ടെ. അയാൾ കൈവിട്ടു പോകാതിരിക്കാനാണ് കിഴവിയുടെ 'മെയ്ക്കപ്പ്' എന്നാണെങ്കിലോ? ആ വിചാരമുണ്ടായപ്പോൾ പീറാന്തെല്ലോയുടെ ഹാസ്യമനോഭാവം പോയി. പകരം സഹതാപം.

പുഷ്കിന്റെ Queen of Spades എന്ന കഥയിൽ ഏതാണ്ട് ഇതിനു സദൃശമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടെന്നും ഓർമ്മ പറയുന്നു. ചിട്ടകളിയെ സ്റ്റംബന്ധിച്ച രഹസ്യം ഒരു വ്യക്തിയിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാനായി ഒരുത്തൻ അവരിനെയൊരു അമ്പലത്തിൽ വിട്ടിട്ട് കയറി. വ്യക്തം എവിടെയോ പോയിട്ടു തിരിച്ചുവന്നു കണ്ണാടിയുടെ മുൻപിൽ നിന്നു മെയ്ക്കപ്പ് മാറുകയായിരുന്നു. തലമുടിയിൽ തിരുകിയിരുന്ന പല പിന്നുകൾ താഴെ വന്നു വീണു. അപ്പോൾ അവർക്കുണ്ടായിരുന്നത് ഭീകര രൂപ മാത്രം.

അടുത്തകാലത്ത് ഞാൻ കിർക്കെഗോറിന്റെ Fear and Trembling എന്ന പുസ്തകം വായിച്ചു. ഒരുത്തൻ മെയ്ക്കപ്പ് നടത്തി വിശ് വച്ചു നിന്നപ്പോൾ സ്ത്രീക്കു വല്ലാത്ത താൽപര്യം അയാളെപ്പറ്റി സ്ബന്ധിച്ച്. ആ കൃത്രിമവേഷത്തിന്റെ ആകർഷകതത്താൽ അയാൾ പെണ്ണിനെ പാട്ടിലാക്കി. കിർക്കെഗോർ ചോദിക്കുന്നു. ഈ ചതി അയാൾ അവളോടു ഏതുപറഞ്ഞാൽ, ക്ഷണിക്കാരനാണ് താനെന്നു വിശ് മാറി അവളെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചാൽ ആകർഷകത അതോടെ ഇല്ലാതാവുകയില്ലേ? ഇല്ലാതാകും എന്നുതന്നെയാണ് നമ്മുടെ ഉത്തരം. ശ്രീ. വി.പി. മനോഹരൻ കലാകൗമുദിയിൽ എഴുതിയ 'കളിയാട്ടം' എന്ന ചെറുകഥ വായിച്ചപ്പോൾ ഇങ്ങനെയൊക്കെ കുറിക്കാനാണ് എനിക്കു തോന്നിയത്. ഈ പാക്തിയുടെ സ്വഭാവവും അതുതന്നെയാണല്ലോ. ചെന്നൈ സുന്ദരമാക്കാൻ സകല മെയ്ക്കപ്പുകളും കഥാകാരൻ നടത്തുന്നു. വ്യക്തമായെങ്കിലും ആരാഗ്യവും സൗന്ദര്യവും നഷ്ടപ്പെടാത്ത അമ്മ. അവർ മുത്തമകന്റെ ജോലിസ്ഥലത്തു പോയി സകല സൗഭാഗ്യങ്ങളും ആസ്വദിച്ചിട്ട് ഇളയമകന്റെ വീട്ടിലെത്തിയിരിക്കുകയാണ്, കാവിലെയോ മറ്റോ ഉത്സവം കാണാൻ. ആ മകൻ ദരിദ്രൻ. എങ്കിലും അമ്മ താൽക്കാലിക വാസത്തിനു തിരിച്ചു വരുന്നതുകൊണ്ടു റെറ്റി വിഷൻ സെന്റ് വാങ്ങിവെച്ചിരുന്നു. കാവിലെ ഉത്സവം തുടങ്ങാനായപ്പോൾ അവരെ ആരോ അതു കാണാൻ ക്ഷണിച്ചു. പക്ഷേ അവർ ഇരുന്നിടത്തുനിന്ന് എഴുന്നേറ്റില്ല. കിഴവിക്കു റെറ്റിവിഷനിലെ ദൃശ്യങ്ങൾ കണ്ടാൽ മതി. ഈ പര്യവസാനത്തിൽ എന്താൻ എന്തെല്ലാം മെയ്ക്കപ്പാണ് വി.പി. മനോഹരൻ നടത്തുന്നത്! അതു കൊള്ളാത്താനും. പക്ഷേ ഒരു മുന്നറിയിപ്പുമില്ലാതെ മെയ്ക്കപ്പ് മാറി സാക്ഷാൽ രൂപത്തിൽ കഥാവ്യക്തം നിലക്കുന്നു. അപ്പോൾ അനുവാചകൻ വെറുപ്പ്. അലങ്കാരവും സംഭവവർണ്ണനയുമൊക്കെ വിട്ടു പറയാം. കഥയുടെ മുക്കാൽഭാഗത്തും വർണ്ണിച്ച കാര്യങ്ങളുടെ സാദാവിക പരിണാമമല്ല അതിന്റെ പര്യവസാനം. ക്കളെമാക്സിലെക്കു

ഏഴാച്ചേരി രാമചന്ദ്രൻ

മിനവചരിത്രത്തിൽ പ്രതികൂലമായും അനുകൂലമായും ഏതു മാററുമുണ്ടാകട്ടെ. തന്റെ വിശ്വാസത്തിൽനിന്ന് അല്പംപോലും വ്യതിചലിക്കാൻ കവി ശ്രീ. ഏഴാച്ചേരി രാമചന്ദ്രനു സമ്മതമില്ല. അതിനു നിദർശകമാണ് കലാകൗമുദിയിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ 'ശിവം' എന്ന കാവ്യം.

ആൻറിക്ളെമാക്സിലെക്കാണ് കഥയുടെ പോക്ക്. ചുട്ടെരിഞ്ഞുതീരുന്നതുപോലെ കഥ എരിഞ്ഞു തീരുന്നു. ഇരുട്ടിൽ അതുവരെ വഴികാണിച്ചുതന്ന ചുട്ടു കത്തിത്തീരുന്നോൾ യാത്രക്കാരന് നിരാശതയും വിഷാദവുമാണല്ലോ. ആ വികാരങ്ങൾ ജനിക്കുന്നു ഇക്കഥയും.

ഏഴാച്ചേരി

മിനവചരിത്രത്തിൽ പ്രതികൂലമായും അനുകൂലമായും ഏതു മാററുമുണ്ടാകട്ടെ. തന്റെ വിശ്വാസത്തിൽനിന്ന് അല്പംപോലും വ്യതിചലിക്കാൻ കവി ശ്രീ. ഏഴാച്ചേരി രാമചന്ദ്രന് സമ്മതമില്ല. അതിനു നിദർശകമാണ് കലാകൗമുദിയിൽ അദ്ദേഹമെഴുതിയ 'ശിവം' എന്ന കാവ്യം. സോവിയറ്റ് റിപബ്ലിക്കിലും മറ്റു യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലും രാഷ്ട്രവ്യവഹാരപരമായി വന്ന പരിവർത്തനങ്ങൾ താൽക്കാലികമാണെന്നും അവ കാലംകഴിയുമ്പോൾ സ്വയം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യപ്പെട്ട് പൂർവാവസ്ഥ സംജാതമാകുമെന്നും പ്രഖ്യാപിച്ചുകൊണ്ടാണ് കാവ്യത്തിന്റെ സമാരംഭം. 'പാൽക്കടൽ വിട്ടു പരാപരനെൻ പെരുമാൾ വരുമെന്ന്' കവി കൊതിച്ചു. അതു സംഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ പാപത്തുടലികൾ നേരത്തെ വിതച്ചു മുത്തുകൾ നക്കിയണക്കുകയും വിളവുകൾ പാഴാക്കുകയും ചെയ്തു. കവിക്ക് അനുഗ്രഹദായകമായ വർഷാമേഘത്തോട് ഒരപേക്ഷയേയുള്ളൂ. 'പാലയമാം'.

തന്റെ രാഷ്ട്രവ്യവഹാരപരമായ വിശ്വാസത്തിൽനിന്ന് കവി ഇന്ത്യയെ ഗ്രസിച്ചിരിക്കുന്ന അമേരിക്കൻ കാളസർപ്പത്തിന്റെ ഭീകരതയിലേക്കു വരുന്നു. അതിനെയൊക്കെ പ്രതിരൂപാത്മകമായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ട് പൂർവകാല സൗഭാഗ്യങ്ങളിലേക്കും ആധുനികകാല സൗഭാഗ്യങ്ങളിലേക്കും വരുന്നു. ഔത്തരാഹ്നമാരുടെ ക്രൂരത ദാക്ഷിണാത്യരുടെ മേൽ വന്നുവീഴുന്നതിനെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു അദ്ദേഹം. സത്യത്തിനു പല തലങ്ങളുണ്ടല്ലോ. ആ തലങ്ങളെ കൂട്ടിയിണക്കുന്നത് ലയമാണ്. കടൽ സത്യത്തിന്റെ ഒരുതലം. കാട്ടിൽ മേയാൻ പോകുന്ന ആട്ടിൻകൂട്ടം സത്യത്തിന്റെ വേറൊരു തലം. രണ്ടിനും സാദൃശ്യമില്ലെങ്കിലും കടലിന്റെ ഉപരിതലത്തെ ലയാത്മകചലനവും ആട്ടിൻകൂട്ടത്തിന്റെ മുകൾ ഭാഗത്തെ ലയാത്മകചലനവും തുല്യം. ഇവയെ അവലംബിച്ച് അജ്ഞാനത്തെ തരംഗചലനവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാം. (ആശയം പരകീയം) അങ്ങനെ ബന്ധിപ്പിക്കുമ്പോൾ ആ സമാന ലയത്തെ കാണാൻ പലർക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നു വരും. ഏഴാച്ചേരിയുടെ കാവ്യത്തിനും ആ ദോഷമുണ്ട്; അത് ദോഷമാണെങ്കിൽ. എങ്കിലും ലക്ഷ്യവേധിതനെ 'ശിവം'. ലക്ഷ്യവേധിയായതുകൊണ്ട് പ്രചാരണത്തിന് ഊന്നൽ നല്കിയെന്നു കരുതാൻ വയ്യ. 'വാതാർത്ഥാവിവ സംപൃക്തം വാടിയ വനമാലതികൾ വിളിക്കെ' എന്നും മറുമുളള ഭാഗങ്ങളിൽ കവിതയ്ക്കുതന്നെയാണ് പ്രാധാന്യം.

വെർജിലേ വരു

(30) ഞെ കാട്ടിൽവച്ച് വന്യമൃഗങ്ങളെ കണ്ടു

പോൾ പേടിപ്പോ? പേടിപ്പോലുമില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന് മാർഗ്ഗം കാണിച്ചുകൊടുക്കാൻ റോമൻ കവിയായ വെർജിൽ എത്തി. അദ്ദേഹം ദാതെയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. മലയാള ചെറുകഥയുടെ കൊടുങ്കാറ്റിലകപ്പെട്ട എന്ന് പേടിപ്പിക്കാൻ വന്യമൃഗങ്ങൾ വന്നുനില്ക്കുന്നു. പക്ഷേ സഹായിക്കാൻ ആരുമില്ലെന്നും. അങ്ങനെയൊരു ക്രൂരമൃഗമാണ് ശ്രീ. പി.ആർ. നാഥന്റെ 'അളകുന്ന്' എന്ന ചെറുകഥയെന്നു പറയാൻ എനിക്ക് ബലമുണ്ടായില്ല. കാരണം അതിന്റെ രചയിതാവ് എന്റെ പഴയ സുഹൃത്താണെന്നാണ്. അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു ജോലിയായിരുന്നപ്പോൾ ഞാനും അദ്ദേഹവും നോവലിസ്റ്റ് ശ്രീ. കെ. സുരേന്ദ്രനും ഒരുമിച്ചു സായാഹ്നസവാരികൾ നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ സുരേന്ദ്രനും നാഥനുംകൂടി എന്റെ വീട്ടിലേക്കു വരുമ്പോൾ ഞാൻ വഴിയരികിലൂടെ അവരെക്കണ്ടതും പിന്നീട് ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചു നടന്നതും ഓർമ്മയലിയിക്കുന്നു. അങ്ങനെ മനസ്സു കൊണ്ടു്ത ഒരു നല്ല മനുഷ്യന്റെ രചനയെ സിംഹമായോ പുലിയായോ ചെന്നായയായോ കാണുന്നത് മനുഷ്യത്വമല്ലല്ലോ. എങ്കിലും സത്യം മനുഷ്യത്വത്തിനും മുകളിൽ നില്ക്കുന്നതുകൊണ്ട് പി.ആർ. നാഥന്റെ കഥ ദാഷ്ട്യകൾ കാണിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഒരു ഹിംസയുണർവാണെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അച്ഛന്റെ വാത്സല്യം അനുഭവിക്കാത്ത ഒരു തന്റെക്കൊരിയായ പെൺകുട്ടി അച്ഛനെപ്പോലെ കരുതി. ഒരു വയസ്സൻ ഡ്രൈവറുടെ കാലിൽ തൊട്ടു വന്ദിച്ചതിനെ ലൈംഗികാക്രമണമായി പ്രിൻസിപ്പലും ഹോസ്റ്ററും മേട്രനും കരുതിപോലും. തള്ള അതു കേട്ടയുടനെ മോളെ കണ്ടമാനം അടിച്ചുപോലും. പിന്നീട് യാഥാർത്ഥ്യം ഗ്രഹിച്ച് അവർ (അമ്മ) പൾച്ചാത്ത പിച്ഛുപോലും. ഏതു വെള്ളരിക്കാപ്പട്ടണത്തിലാണ് ഈ സംഭവം നടക്കുന്നത്? നിത്യജീവിതസത്യമില്ല ഇതിൽ. നിത്യജീവിതത്തിലെ സത്യമില്ലായ്മയെ കലയുടെ സത്യമാക്കി മാറ്റാൻ കഴിയും പ്രതിഭാശലികൾക്ക്. അതിനും കഴിയുന്നില്ല പി.ആർ. നാഥന്. ഈ രചന മാതൃഭൂമി

ദാനീലിയോ കിഷ്

1989 ഒക്ടോബറിൽ അർബുദത്താൽ മരിച്ച ദാനീലോ കിഷ് (Danilo Kis) എന്ന യുഗോസ്ലാവിയയിലെ സാഹിത്യകാരൻ എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും 'ഗ്രെയിറ്റായ്' ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ Hour Glass എന്ന നോവലിനും The Encyclopedia of the Dead എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിനും സദൃശമായി ആധുനിക സാഹിത്യത്തിൽ ഒന്നുമില്ല.

ചോദ്യം, ഉത്തരം
"നിങ്ങൾ ചെറുകഥകളെക്കുറിച്ചു എഴുതുന്നു. കവിതകളെ അവഗണിക്കുന്നു. ഇതു ശരിയാണോ?"
 "ചെറുകഥകൾ മിററിങ്ങ് സിംഗിളിപ്പിക്കുന്നവർ സമ്മേളനത്തിനുശേഷം മേശപ്പുറത്തു കൊണ്ടു വയ്ക്കുന്ന കേഴ്സണസാധനങ്ങളിൽപ്പെട്ട വെള്ള മുന്തിരിങ്ങപ്പോലെയൊണ്. കാണാൻ ചന്തമുണ്ട്. പക്ഷേ ഒന്ന് അടർത്തിയെടുത്തു തിന്നാൽ വല്ലാതെ പല്ലു പൂളിക്കും. പിന്നെ ററുത്ത് ബ്രഷ് തൊടാനാവില്ല പല്ലിൽ. കവിതകൾ വാളൻപുളി പോലെയൊണ്. കാണാനും ചന്തമില്ല. വായ്ക്കുക തേക്കുക ഇടാനും വയ്യ."
"ചെറുകഥകളെ നീക്കംചെയ്ത് മാർ വ്യക്തരായവരോ ഈശ്വരവിശ്വാസികളാകുന്നതെങ്ങനെ?"
 "വാർദ്ധക്യത്തിൽ രോഗങ്ങൾ പലതും വരും. മരണം അടുത്തുവെന്നു കണ്ടാൽ പേടിച്ച് ആശ്രയസ്ഥാനം തേടും. ആ ആശ്രയസ്ഥാനമാണ് ഈശ്വരൻ. ബർട്ട്രന്റ് റസ്സൽ, സാർത്ര് ഇവർപോലും ജീവിതാന്ത്യത്തിൽ ഒരതീതസത്യത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു."
"സത്യം പറയണം. നിങ്ങൾക്കു ആശാന്റെ കവിത ഇഷ്ടമോ അതോ വള്ളത്തോളിന്റെ കവിതയോ?"
 "സത്യം പറയണം. നിങ്ങൾക്കു ഷെല്ലിയുടെ കവിത ഇഷ്ടമോ അതോ കിറീസിന്റെ കവിതയോ?"
"സ്ത്രീ പുരുഷന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചാൽ?"
 "സ്ത്രീ സുന്ദരിയാണെങ്കിൽ അവളുടെ സൗന്ദര്യം പുരുഷവേഷം ധരിക്കലിൽ ഇരട്ടിയാകും. സുന്ദരനായ പുരുഷൻ സാരിയും

ബ്ലൗസും ധരിച്ചാൽ കാണുന്നവർക്കു ചർദ്ദി ഓർന്നുതോന്നും."
"കുമാരനിക്കച്ഛൻ അമ്മയൊരമ്മയെ അമ്മന്ദ പ്രമാദന ചോദിക്കട്ടെ ഞാൻ."
"മധുദേഷിയെയും മഹാലക്ഷ്മിയെയും ഞാളുകാണിക്കാൻ വയ്യാത്തതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഖേദിക്കുന്നു."
"ചെറുകഥകൾ ഗൾഫിൽനിന്ന് വരുന്ന പേർമധ്യം തേക്കുന്നതു നന്നോ?"
"താമരപ്പൂവിന്റെ സൗരഭ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾ അതിൽ സെൻറ് ഒഴിക്കാറുണ്ടോ?"

29-ാം പേജിൽ നിന്നും തുടർച്ച
 പുതകളെ അപ്രസക്തമായിപ്പോയി എന്നതിന് 'ക്വാർക്ക്' (Quark)മുതൽ 'ക്വാസർ' (Quasar) വരെയും അതു കഴിഞ്ഞിട്ട് 'ചാർമി' (Charm) ലേക്കും പിന്നീട് 'സ്പിയറി' (Sphere) ലേക്കും വന്നുചേർന്ന ഫിസിക്സിന്റെ നിഗമനങ്ങളെ പരിശോധിച്ചാൽ മനസ്സിലാകും. ഈ നിഗമനങ്ങളെ സ്റ്റീഫൻ ഹാക്കിംഗ്സ്, ഇയിംസ് ബി.ഹാർട്ടിൽ തുടങ്ങിയവർ ഇന്ന് പുനരീക്ഷണം ചെയ്യുന്ന സമയത്ത് മാർക്സിന്റെയോ ഏംഗൽസിന്റെയോ മെറീരിയലിസത്തിന് നില്ക്കെ ജീവിച്ചിരുന്നതായിരിക്കുന്നു.

സുവിശേഷകരുടെ വേതാളുകൾ പ്രവാഹം

അതിന്റെ കൂടെയാണ് പഴയ ദൈവ സൃഷ്ടി വാദത്തിൽ എന്തെക്കൊളുമെധികം ആഴത്തിൽ മതവിശ്വാസികളും അവരുടെ സുവിശേഷകരും മുന്മാരികളും കേട്ടിട്ടു പോലുമില്ലാത്തത്രയും അന്ധവിശ്വാസജ്വലമായ ധ്യാനവും പ്രാർത്ഥനയും നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. അവരെ അതിൽനിന്നും 2+2=4 എന്നെങ്കിലും സമ്മതിപ്പിക്കുവാൻ പോരുന്ന ഒരു പുതിയ, അല്ലെങ്കിൽ വളരെ പഴയ യുക്തിഭദ്രതയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ ഒരു നിർവ്വാഹവുമില്ലാത്തയാണിരിക്കുന്നത്. പുതിയ ക്രിസ്തീയ മതപണ്ഡിതന്മാരും ജൂഡാമിക പണ്ഡിതന്മാരും അവസാനത്തെ കൈയായി കണ്ടിരിക്കുന്നത് ദൃശ്യത്തിൽ ഇതൊക്കെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നാണ്. എങ്കിൽ, ദൃശ്യത്തെ പിടിച്ച് ആണയിടുന്ന ക്രിസ്ത്യാനി ക്രിസ്തുവിൽ വിശ്വസിക്കണമോ, അതോ ദൃശ്യത്തിലെ പ്രജാപതിയിൽ വിശ്വസിക്കണമോ...? അവർ മുമ്പോട്ടു വയ്ക്കുന്ന തെളിവുകൾ കൊണ്ട് ക്രിസ്തുമതം തന്നെ ആലംബഹീനമായിത്തീരുന്നു! ഈ പണ്ഡിതമന്യന്മാർ ഇതൊന്നും അറിയാനില്ലല്ലോ എന്റെ കർത്താവേ!

പാർട്ടിക്ക് തെറ്റു പറിയോ എങ്കിൽ പുതിയ ശരിയേത്?

പാർട്ടി അംഗീകരിക്കുന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ചിന്തയുടെ മുമ്പിൽ ഉരുക്കി ഒഴിച്ചു

"താമരപ്പൂവിന്റെ സൗരഭ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾ അതിൽ സെൻറ് ഒഴിക്കാറുണ്ടോ?"

തിയറിയുടെ അംഗീകാരത്തിനുവേണ്ടി കാത്തു നിൽക്കുന്ന ഭീരുക്കളെക്കൊണ്ട് ഒരു പുതിയ ലോക വ്യവസ്ഥതന്നെ ഉണ്ടാക്കിക്കളയാം എന്നു പറയുന്നതിന്റെ പിന്നിൽ ഒരു വലിയ വജ്രത്തലിയിരിക്കുന്നു. ഇത് ഇനി വിലപോകുകയല്ല. മാർക്സിസത്തിന്റെ മുന്നടിസ്ഥാനങ്ങളെന്ന് പറയപ്പെടുന്ന, മാർക്സിസ്റ്റ് ഡോക്ട്രിൻ, ഫിലോസഫിക്കൽ മെറീരിയലിസം, ഡയലക്റ്റിക്സ് എന്നിവയെല്ലാം ഇനിയും വിലപോവുകയല്ല എന്ന് സോവിയറ്റ് ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ തന്നെ നിർദ്ദേശിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് ബ്രഷ്നേവിന്റെ കാലത്ത് മെറീരിയലിസത്തിനെ പുതിയ മുശയിൽ അവതരിപ്പിക്കുവാൻ സോവിയറ്റ് ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഒത്തുകൂടിയത്. എന്നാൽ പിന്നീട് ഡയലക്റ്റിക്കൽ മെറീരിയലിസത്തിന് പുതിയ നിർവ്വചനം കൊണ്ടുവന്ന സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ തന്നെ ഇല്ലാത്തവയായും ചെയ്തു.

ആസ്ട്രോഫിസിക്സിലും ആധുനിക ജീവശാസ്ത്രത്തിലും കണ്ടെത്തിയ പുതിയ നിയമങ്ങൾ പഴയ നിയമങ്ങളെ കാലഹരണപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ഒരു പഠനം നടത്തുന്നതിനു മുൻപ് 'Matter is that which occupies space' എന്നും മറ്റും അവർക്ക് പറയാൻ മടിച്ചിരുന്നിരുന്നു. എന്നാൽ ഇന്ന് 'സ്പേസ്' എന്നുപറയുന്നതെന്ന അനിർവ്വചനീയതയുടെ വക്കത്ത് വന്നിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് വെറും മാറ്റിന്റെ (Matter) ന്റെ സ്ഥാനത്തുനിന്നും 'ഷാഡോ മാറ്റി'ലേക്കും കാര്യങ്ങൾ നിന്നും കാസറിലേക്കും സങ്കല്പങ്ങൾ മാറിവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇന്നത്തെ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ പഴയ മാർക്സിസത്തിനും ഡയലക്റ്റിക്കൽ മെറീരിയലിസത്തിനും അടിസ്ഥാനമുറപ്പിക്കുന്നതിന് ഇനിയും ഒരു വക്താവ് ഇൻഡ്യയിൽ വന്ന്, അന്ധവിശ്വാസം തുടച്ചുമാറിയിട്ട് ആ സ്ഥാനത്ത് ശാസ്ത്രവിശ്വാസം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കണമെങ്കിൽ അയാൾ രാഷ്ട്രീയം ഉപേക്ഷിച്ച് കൂറ്റൻ നാളെങ്കിലും മനസ്സുരുത്തി ശാസ്ത്രം പഠിക്കാൻ മെനക്കെടേണ്ടവരും. അതുകൊണ്ട് സ്വപ്നത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നവരെപ്പോലെ രാഷ്ട്രീയം പറയാതെ ഗലീലിയോയുടെ കാലം മുതൽ സ്റ്റീഫൻ ഹാക്കിംഗ്സിന്റെ കാലം വരെ മനുഷ്യൻ വളർത്തിയെടുത്ത ശാസ്ത്രത്തിനനുസൃതമായി വരുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രഭാഷ പറയാൻ വിരുതരുളവർ ഉണ്ടെ

1989 ഒക്ടോബറിൽ അർബുദത്താൽ മരിച്ച ദാനീലോ കിഷ് (Danilo Kis) എന്ന യുഗോസ്ലാവിയയിലെ സാഹിത്യകാരൻ എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും 'ഗ്രെയിറ്റായ്' ആണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ Hourglass എന്ന നോവലിനും The Encyclopedia of the Dead എന്ന കഥാസമാഹാരത്തിനും സദൃശമായി ആധുനിക സാഹിത്യത്തിൽ ഒന്നുമില്ല. കലകൊണ്ടു മരണത്തോടു സമരം ചെയ്ത കലാകാരനായിട്ടാണ് നിരൂപകർ അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നത്. പ്രിയപ്പെട്ട വായനക്കാർ കിഷിന്റെ കൃതികൾ വായിക്കണം.

കിൽ അവർ നമുക്ക് വഴികാട്ടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ശാസ്ത്രവിഭാഗത്തിന്റെ തല വന്ന് മാറായിട്ടിരിക്കുന്നവർക്കുപോലും മാലിക്യമായിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും ശാസ്ത്രസമസ്യയെ മുമ്പോട്ടുവെച്ചു അതിനെ നേരിടാനുള്ള ഒരു പുതിയ ശാസ്ത്ര സംഭാവന ലോകത്തിനു നൽകാൻ കഴിയുന്നില്ല. അതിനു പ്രാപ്തരായ ഒന്നുരണ്ടുപേർ അമേരിക്കൻ പൗരത്വം സ്വീകരിച്ച് നോബൽ പ്രൈസ് വാങ്ങുകയാണ് ചെയ്തത്. എങ്ങനെയെങ്കിലും തട്ടിയും മുട്ടിയും എം.എസ്.സി വരെയെങ്കിലും എത്തിയിട്ട് പരിക്ഷ ഏഴുതാൻ കഴിയാതെ അടുത്തുള്ള പാരലൽ കോളേജിൽ അദ്വയാ പകരായി പോയി വിദ്യാർത്ഥികളെ ചതിക്കുന്ന 'ശാസ്ത്രജ്ഞൻ'മാരാണ് ഇപ്പോഴുള്ളത്.

(തുടരും)

വിദ്യാഭ്യാസമന്ത്രി... 7-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച

വാക്ചാതുരിയും വിനയവുമുള്ള മുഹമ്മദ് ബഷീറിന് സർവകലാശാലകളുടെ കഴുത്തിൽ കയറി കാലിട്ടു പിണച്ചിരുന്നു കാര്യം കാണുന്ന ആൾരൂപങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒട്ടും അറിവില്ലെന്നാണോ ഇനങ്ങൾ ധരിക്കേണ്ടത്? അതുകൊണ്ട് മിസ്റ്റർ ബഷീർ, പ്ലീസ് സ്റ്റാൻഡ് അപ്പ്. ഏകീകൃത നിയമം വരാൻ ഇനിയും സമയമെടുക്കുമെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ആ നിയമം വരികയേ ഇല്ലെങ്കിൽ, പുതിയ അംഗങ്ങളെ നോമിനേറു ചെയ്ത് തല്ക്കാലമൊരു സിൻഡിക്കേറുണ്ടാക്കണം. നോമിനേഷനില്ലാത്തതുകൊണ്ട് സെനറും ഉണ്ടാക്കണം. സിൻഡിക്കേററിന്റെ പ്രവർത്തനം സെനറിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരികയും വേണം. ഇന്നതവിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയുടെ പുരോഗതിക്കു സംഭാവന നല്കാൻ കഴിയുന്നവരെ മാത്രം സിൻഡിക്കേറിലും സെനറിലും ഉൾപ്പെടുത്താനും ശ്രദ്ധിക്കണം. അല്ലാതെ ഇപ്പോഴത്തെ അറയ്ക്കാൻ സിൻഡിക്കേററിനെ നീണാൾ വച്ചുവെക്കാനാണു പോകുന്നതെങ്കിൽ ചരിത്രത്തിൽ മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ സ്ഥാനം അപമാനകരമായിരിക്കുകയെന്നുള്ളതു.

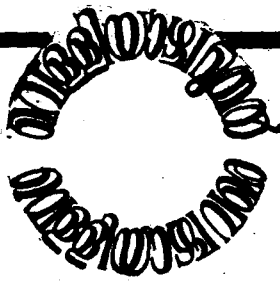
NOW ON SALE

1. Gabriel Garcia Marquez: Strange Pilgrims: Twelve Stories	Rs. 148.00
2. Mario Vargas Llosa: In Praise of the Stepmother	Rs. 173.00
3. Hermann Hesse: Siddhartha	Rs. 50.00
4. Sunil Gangopadhyay: Fear and other stories	Rs. 70.00
5. John Cowper Powys: The Meaning of Culture	Rs. 60.00
6. Gulzar: Silences: Selected Poems	Rs. 95.00
7. John Ziman: Prometheus Bound: Science in a dynamic steady state	Rs. 840.00

MODERN BOOK CENTRE

G.P.O. JUNCTION, THIRUVANANTHAPURAM-695 001

Phone 331826, 331816.

മുന്നോട്ടു കൂട്ടിക്കുന്ന ചെറുകുഞ്ഞിന്റെ സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ പങ്കുചേരാതെ അന്യനായി നൽകുകയാണ് രവി. ഏകാഭ്യാസക വിദ്യാലയത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസവും ചെറുപ്പക്കാരനായ അഭ്യാസകനെന്ന നിലയ്ക്ക് രവിക്ക് ഈ സാമൂഹ്യജീവിതത്തിന്റെ നേതൃത്വം ഏറ്റെടുക്കാമായിരുന്നു.

കെ.എം. നരേന്ദ്രൻ

രവി ആ ഏകാഭ്യാസക വിദ്യാലയത്തിലെ അഭ്യാസകനായി ചെറുകുഞ്ഞിനെ ഉണ്ടായിരുമ്പോൾ അഭ്യാസക സംഘടനയിലേക്കൊക്കെ കൊണ്ടുവന്ന് പാലക്കാട്ടെ ഒരു നേതാവായി മാറാമായിരുന്നു. എന്തായാലും, അവൻ പാലക്കാടിന്റെ വായിൽ കാലുവെച്ചുകൊടുത്തില്ല. അദ്ദേഹം അധ്വൈതത്തിനും വർഗ്ഗബോധമില്ലായ്മയ്ക്കുമൊക്കെ കാരണം ആ ചിറമ്മയാണ്.

★ ★ ★

വെ.പി.എസ് ഉദ്യോഗസ്ഥയായ എനിക്കു പോലും യൂണിഫോമില്ലാതെ പൊലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ ഡയറക്ടർമാർ കടന്നുചെല്ലാൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തതാണ്.

ശ്രീലേഖ വെ.പി.എസ്

'ഓർമ്മക്കുറിപ്പുകൾ' എഴുതാനായോ?

★ ★ ★

ഇനകിയ പ്രകാശമേനോൻ പൂർണ്ണ സഹകരണം കിട്ടുമോ എന്നതിനുള്ള ഒരു ടെസ്റ്റ് കേസ് ആയിരുന്നു ട്രാൻസ്ഫോർട്ട്

സമരം.

വി.എസ്. അച്യുതാനന്ദൻ

ഇനി വൻകിട ടെസ്റ്റ് കേസുകളൊന്നും നടത്തേണ്ട. രണ്ടുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞ് മുഖ്യമന്ത്രിയെ വേണ്ടതാണ്.

ഉമ്മൻചാണ്ടിയുടെ രാജിയെത്തുടർന്ന് കേരളത്തിലെ കോൺഗ്രസ്സ്-എക്സക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയിൽ മുൻപാലായി ചിലപ്പോൾ കരുണാകരൻ-ആന്റണി ഗ്രൂപ്പ് വഴക്കുകൾ സോണിയാഗാന്ധി താത്പര്യപൂർവ്വം നോക്കിക്കൊണ്ടു. ഇതുസംബന്ധിച്ച സകല വിവരങ്ങളും ശേഖരിച്ചു നൽകാൻ സോണിയ തന്റെ സ്പോൺസറായ നിർദ്ദേശിക്കുകയാണ്.

വാർത്ത

അത് വല്ല ഇറാഖിലെ ടി.വി കമ്പനിക്ക് ഉണ്ടാക്കുന്ന ഡോക്യുമെന്ററിക്ക് സ്ക്രിപ്റ്റ് എഴുതാനായിരിക്കും.

ആന്റണി ഗ്രൂപ്പ് പുതിയ സംഭവവികാസങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യാൻ വിളിച്ചപ്പോൾ യോഗങ്ങളിലൊന്നിലേക്കും സുധീരനെയോ ചെറിയാൻ ഫിലിപ്പിനെയോ ക്ഷണിച്ചിരുന്നില്ല.

വാർത്ത

സുധീരൻ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ വക്താവായി എങ്ങനെ കയറിയെന്നും അത് രേഖപ്പെടുത്താൻ നേതാവായ ചെറിയാൻ ഫിലിപ്പിനെയോ പേടിക്കുന്നില്ല. 'സംഗ്രഹണരേഖ' പാർട്ടി എന്ന പേരിൽ ചെറിയാൻ ഒരു അഖിലേന്ത്യാ പാർട്ടി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടാവാം.

★ ★ ★

മുന്നുകൊല്ലം ധനകാര്യമന്ത്രിയായിരുന്ന ഞാൻ സംസ്ഥാനത്തുനിന്നാണ് അധികാരം വിട്ടുനൽകിയത്.

ഉമ്മൻചാണ്ടി

അതു ശരി, ഭാര്യയും മക്കളുമൊക്കെ എന്തു പറയുന്നു?

★ ★ ★

ചങ്ങമ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ള ജീവിതം കവിതയിൽ പകർത്തിയ കവിയാണ്.

മന്ത്രി. ടി.എം. ജോർജ്ജ്

എങ്കിൽ സെക്രട്ടറിയന് വളപ്പിൽ രമണനെന്നു പ്രതിജ്ഞാക്കൽ.

★ ★ ★

ധനകാര്യ വകുപ്പ് ഞാൻ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രശ്നമേ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ വകുപ്പ് ഞാൻ വിട്ടുപോന്നിട്ട് ഏതായാ കാലമായി. ഇനി അങ്ങോട്ട് തിരിച്ചുപോകില്ല.

മന്ത്രി കെ.എം. മാണി

കുഞ്ഞുമാണിക്കിനി എന്തിനാ ധനം?

★ ★ ★

ഒ, ചിനയിൽ പത്തുദിവസമുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ ഭയങ്കര ഡവലപ്മെന്റല്ലേ?

ഇ.കെ. നായനാർ

നായനാർ ചൈനിസ് ഭാഷ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടോ.

★ ★ ★

നൊന്നും ഉമ്മൻചാണ്ടിയും ജ്യോഷ്ഠ

നമ്മുടെ മുന്നിലായി.

മുഖ്യമന്ത്രി കെ. കരുണാകരൻ

എന്നിട്ടെന്താ മുഖ്യമന്ത്രി പത്മജയും ഉമ്മൻചാണ്ടിയെ ചെറിയാൻ എന്നു വിളിക്കാത്തത്?

★ ★ ★

മുമ്പ് ആരെല്ലാം എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും പറയാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഇവിടംകൊണ്ടു തീരുകയില്ല. അതെല്ലാം ഞാൻ പറഞ്ഞാൽ ധാരാളം പറയേണ്ടിവരും. അതെല്ലാം അടഞ്ഞ അഭ്യായങ്ങളായിരുന്നുവെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിച്ചത്. ആന്റണിക്കെന്നോടു പകയില്ലെന്നായിരുന്നു എന്റെ ധാരണ. അതു ശരിയല്ലെന്ന് ഇപ്പോൾ സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

വയലാർ രവി

പറയണം. ആന്റണി മാനത്തിന്റെ തോട് എങ്ങനെയാക്കേണ്ടെന്നു പൊട്ടിക്കുന്നതെന്നറിയാതെ. വിടരുത്.

★ ★ ★

തിരഞ്ഞെടുപ്പ് പരിഷ്കരണ ബില്ലിനെപ്പറ്റിയുള്ള എന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ അവസരങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ള സി.പി.എം സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറി ഇ.കെ. നായനാരുടെ പ്രസ്താവന ശരിയല്ല.

പി.കെ. വാസുദേവൻനായർ

പി.കെ.വി. നായനാർ ഇന്നേവരെ ശരിയല്ലാത്ത ഒരു കാര്യവും പറഞ്ഞിട്ടില്ല എന്ന സത്യം മറക്കരുത്. അങ്ങനെ പി.കെ.വി.ക്കു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത് ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള ഒരു സൂക്ഷ്മതയാണ്.